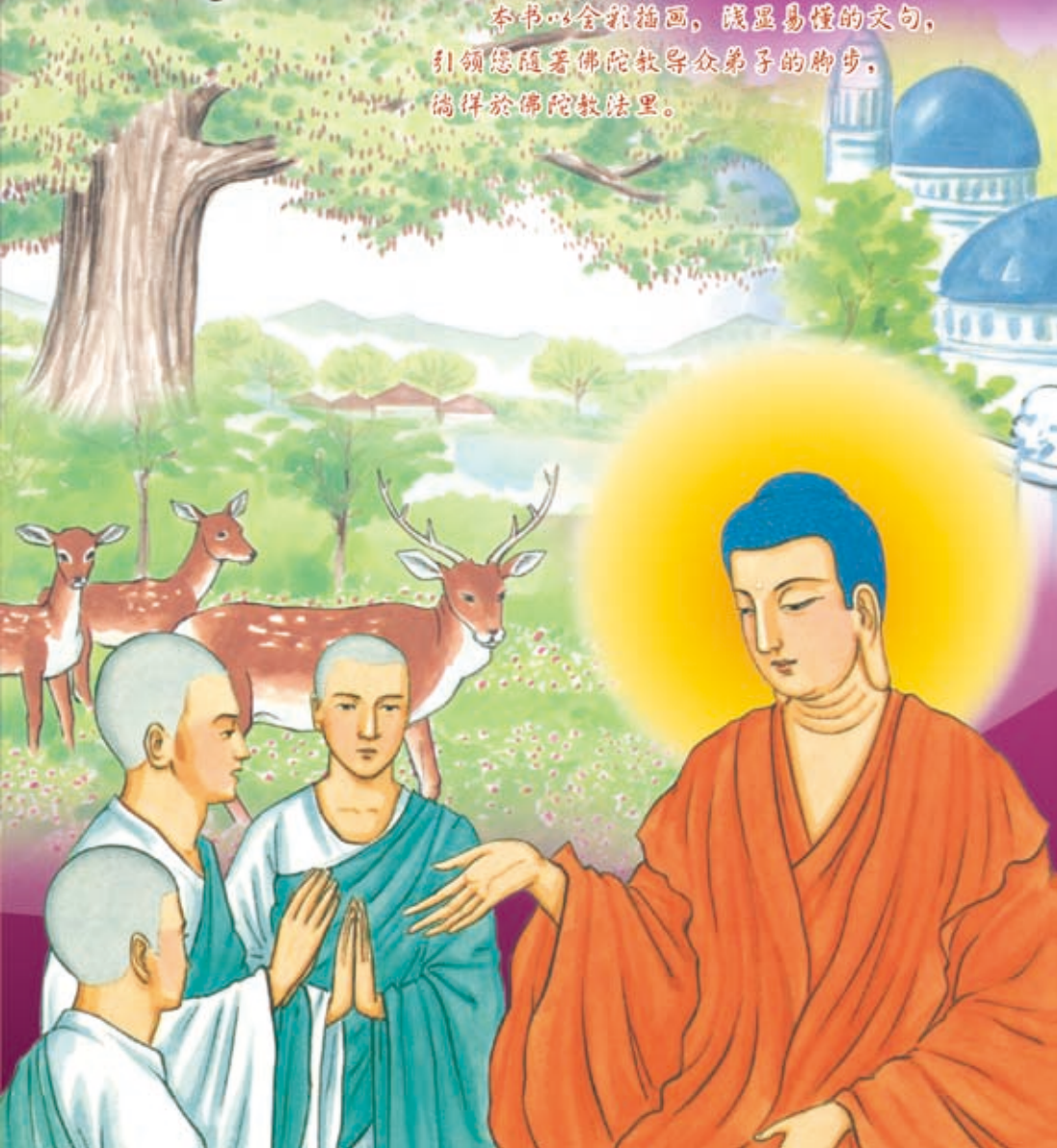

彩色画传

佛化弟子的故事

本书以全彩插画，浅显易懂的文句，
引领您随著佛陀教导众弟子的脚步，
徜徉於佛陀教法里。

目 录 · 一

一、	缘起	4
二、	鹿野苑五比丘	8
三、	耶舍长者子	16
四、	三迦叶千人弟子	22
五、	频婆娑罗王	33
六、	舍利弗与目犍连	43
七、	长爪梵志	49
八、	大迦叶	52
九、	给孤独—须达长者	57
十、	祇树给孤独园	63
十一、	波斯匿王	68
十二、	众王子出家、修道	76
十三、	优波离	80
十四、	难陀	84
十五、	最初的比丘尼	93
十六、	须提那	102
十七、	阿那律、跋提、金毗罗	109
十八、	毗舍佉	117
十九、	迦留陀夷	127

二十、玉耶女	132
二十一、善生长者	142
二十二、摩登伽女	161
二十三、提婆达多的迫害	170
二十四、越祇国的教化	185
二十五、庵摩罗女	192
二十六、佛陀的叮咛	201
二十七、最后的弟子	210
二十八、涅槃	221

yī yuán qǐ 一、缘起

fó tuó zài zhèng wù zhèng jué hòu xiǎng qǐ jiù dù zhòng shēng de dà shì yīn yuán
佛陀在证悟正觉后，想起救度众生的大事因缘，
wèi lìng chén mí de zhòng shēng yě néng liǎo jiě zì zài jiě tuō zhèng jué de zhēn lǐ zǎo dēng
为令沉迷的众生也能了解自在解脱正觉的真理，早登
jué àn yú shì jiù cóng qiè yē shān pú tí shù xià de jīn gāng zuò qī lái xiān chū
觉岸，于是就从伽耶山菩提树下的金刚座起来，先出
fā qián wǎng jiā shī chéng zhǔn bèi yǎn shuō zhèng jué zhèng fǎ chū zhuǎn fǎ lún
发前往迦尸城，准备演说正觉正法，初转法轮。

zài tú zhōng fó tuó yù dào yī wèi míng jiào yōu bō yī de wài dào zhě dāng
在途中，佛陀遇到一位名叫优波迦的外道者，当
tā jiàn dào fó tuó xiāng hǎo zhuāng yán jù zú wēi yì biàn bù jué de xiān zì wǒ jiè
他见到佛陀相好庄严，具足威仪，便不觉的先自我介
shào hào qí de wèn fó tuó fēi fán de chéng jiù yǔ lái lì fó tuó dá shuō
绍，好奇的请问佛陀非凡的成就与来历。佛陀答说：

「 wǒ wéi yī qiè zhì zhì zhě , wèi bèi zhū fǎ suǒ mí huò ;
我为一切智智者，未被诸法所迷惑；

zì néng zhèng dào hé wèn shī ? wú shī yì néng zì zhèng dào !
自能证道何问师？无师亦能自证道！」

fó tuó yòu jiē zhe shuō :
佛陀又接着说：

「 wǒ wéi zhuǎn fǎ lún , jiāng fù jiǎ shī dū ;
我为转法轮，将赴迦尸都；

máng máng rén hǎi zhōng , tòng jī gān lù gǔ 。
茫茫人海中，痛击甘露鼓。」

「 yōu bō jiā ! yě xǔ nǐ huì wù huì wǒ shuō huà bù gōu qiān xū , dàn wǒ
优波迦！也许你会误会我说话不够谦虚，但我

suǒ shuō de huà quán shì zhēn shí 。 wǒ xiàn zài yǐ shì yī wèi dà yī wáng , kě yǐ zhì
所说的话全是真实。我现在已是一位大医王，可以治

liáo yī qiè zhòng shēng de xīn bīng ; wǒ xiàn zài yǐ jīng shì yī wèi míng bái guò qù xiàn zài
疗一切众生的心病；我现在已经是一位明白过去现在

jī wèi lái de dà jué zhě , wǒ kě yǐ dǎo yǐn mí tú de zhòng shēng zǒu shàng jiū jīng zhèng
及未来的大觉者，我可以导引迷途的众生走上究竟正

jué zhī lù 。
觉之路。」

「 yōu bō jiā ! wǒ xiàn zài shì xiàn zhèng wú shàng zhèng déng zhèng jué de fó tuó ,
优波迦！我现在是现证无上正等正觉的佛陀，

wǒ zhèng yào qián wǎng lù yě yuàn yǎn shuō wǒ suǒ zhèng wù dào de zhèng jué zhèng fǎ 。
我正要前往鹿野苑演说我所证悟到的正觉正法。」

yōu bō jiā zài tīng wán fó shuō de huà , xīn zhōng àn àn jué de bù kě sī
优波迦在听完佛说的话，心中暗暗觉得不可思

yì , ér lián shēng de zàn tàn , yuē dìng jiāng lái hái yào lái xiàng fó tuó qǐng jiào , zài
议，而连声的赞叹，约定将来还要来向佛陀请教，在

shuō wán hòu jiù xiān lí qù 。 ①
说完后就先离去。①

佛化弟子的故事

zhù shì zūn zài luó shé yé héng nà shù xià zhèng wú wú shàng zhèng déng zhèng jué hòu fù lù
注①世尊在罗阇耶恒那树下证悟无上正等正觉后，赴鹿

yě yuán zhī qián qí jiān yǒu èr zé shì zūn yì céng shuō fǎ dù zhòng zhī jì zài
野苑之前，其间有二则世尊已曾说法度众之记载，

dàn yīn zī liào piàn duàn bù quán huò yīn yǒu shèng huà zhī shuō suǒ yǐ měi dāng hòu
但因资料片断不全，或因有圣化之说，所以每当后

rén zài xù shù shì zūn duì zhū dì zǐ shuō fǎ kāi shì zhī qíng jié cǐ èr zé jì
人在叙述世尊对诸弟子说法开示之情节，此二则记

zài cháng bèi shěng lüè běn wén jǐn cān kǎo wú fēn lǜ hé shèng yán fǎ shī suǒ zhù shì
载常被省略。本文仅参考五分律和圣严法师所著世

jiè fó jiào tōng shǐ lái jiǎn shù cǐ èr zé yǐn rén de gù shì
界佛教通史来简述此二则引人的故事。

(1) shì zūn zài pú tí shù xià (1)世尊在菩提树下

jié jiāo fú zuò qī rì
结跏趺坐，七日

shòu jiě tuō lè guò qī
受解脱乐。过七

rì yǐ cōng sān mèi
日已，从三昧

qǐ ér yóu xíng rén jiān shí yǒu wǔ bǎi gù kè chéng bǎi shèng chē
起，而游行人间。时有五百贵客，乘百乘车，

zhōng yǒu èr dà rén yī míng lí wèi yī míng bō lì èr rén xī shàn
中有二大人，一名离谓，一名波利。二人昔善

zhī sǐ wéi shàn shén héng suí zú zhī zuò shì niàn jīn fó shǐ chéng
知，死为善神，恒随逐之，作是念：今佛始成

dà dào lái yǒu xiàn shí wǒ jīn dāng lìng èr rén guī fó shǐ cháng yè
大道，来有献食，我今当令二人归佛，使长夜

huò ān jí yǐ shén lì chē niú jiē zhī zhòng rén bù jù sì xiàng
获安。即以神力，车牛皆蹶，众人怖惧，四向

qiú shén bǐ shén yú kōng zhōng yǔ yán rǔ děng mò bù jīn shì zūn
求神。彼神于空中语言：「汝等莫怖！今世尊

chū chéng dà dào 。 jìng zuò qī rì 。 cóng dìng qǐ 。 yóu xíng zuò bī shù

初成大道。静坐七日，从定起，游行，坐彼树

xià 。 wèi yǒu xiàn shí zhě 。 rú fèng shàng miàn mì 。 cháng yè huò ān 。

下，未有献食者。汝奉上面蜜，长夜获安。」

zhòng rén xǐ huān 。 jí huò miàn mì 。 jù yì shù xià 。 yáo jiàn shì zūn ，

众人喜欢，即和面蜜，俱诣树下，遥见世尊，

qián lǐ fó zú 。 fèng shàng miàn mì 。 fó shòu yǐ 。 yǔ yán ： 「 rǔ děng

前礼佛足，奉上面蜜。佛受已，语言：「汝等

dāng guī yī fó 。 guī yī fǎ 。」 jí shòu èr zì guī 。 biàn wéi shuō suí

当归依佛，归依法。」即受二自归，便为说随

xǐ zhòu yuàn zhī ě 。 shì zūn shuō shì ě jǐ yǐ 。 gèng wéi gù rén shuō zhǒng zhǒng

喜咒愿之偈。世尊说是偈已，更为贾人说种种

miào fǎ 。 shì jiào lì xǐ yǐ …… 。

妙法，示教利喜已……。

(2) yī rì huāng hūn 。 fó

(2) 一日黄昏，佛

zài ā ān shē pó luó hé

在阿阇婆罗河

pān jiǎo fú dú zuò 。

畔跏趺独坐。

rú yè lán jìng 。 hū

入夜阑静，忽

yǒu guài shēng 。 bō qī zōng yǒng rú shān dòng 。 fó cóng dìng chū 。 wàng hé shén

有怪声，波凄纵涌如山动。佛从定出，望河神

zhēn lín tuō lóng wáng 。 jí wéi lóng shuō fǎ 。 shuō bì 。 lóng wáng jí yǐ jǐ

真邻陀龙王，即为龙说法。说毕，龙王即以己

shēn hù fó ér shòu guī yī 。 cǐ lóng nǎi wéi fó páng shēng zhōng de dì yī wèi

身护佛而受归依，此龙乃为佛旁生中的第一位

dì zǐ 。

弟子。

èr lù yě yuàn ① wǔ bǐ qiū 二、鹿野苑 ① 五比丘

zài jù qiè yē shān pú tí shù yuē èr bǎi duō gōng lǐ yuǎn jiē yú héng hé hé
在距伽耶山菩提树约二百多公里远，介于恒河和

bō luó nài hé zhī jiān yǒu yí ge kǔ xíng lín cǐ dì yōu jìng ér lín mù mào shèng 。
波罗奈河之间，有一个苦行林，此地幽静而林木茂盛。

zài cǐ lín zhōng de lù yě yuàn zhù zhe wǔ wèi rì yè xiū xí kǔ xíng de xíng zhě
在此林中的鹿野苑，住着五位日夜修习苦行的行者——

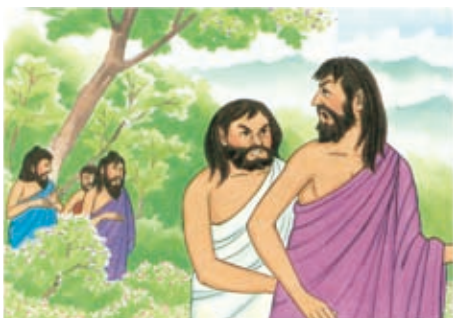
guò qù céng shì fèng guō fó tuó de qiāo chén rú ā shē pó shǐ mó hé bá tí
过去曾侍奉过佛陀的憍陈如、阿舍婆誓、摩诃跋提、

mó nán jù lì shí lì jià shè fó tuó bù yuǎn qiān lǐ ér lái jiù shì wèi le
摩男俱利、十力迦叶，佛陀不远千里而来，就是为了

yào dù tuō zhè wǔ wèi céng jīng hé tā tóng gān gòng kǔ guò de tóng xiū zhù bàn 。
要度脱这五位曾经和他同甘共苦过的同修助伴。

zhè wǔ wèi céng jīng hé fó tuó zài kǔ xíng lín xiū guò kǔ xíng de xíng zhě yīn
这五位曾经和佛陀在苦行林修过苦行的行者，因

二 鹿野苑五比丘

wèi bù zhī dào fó tuó zǎo xiān fàng qì
为不知道佛陀早先放弃

kǔ xíng de yuán yīn ér wù huì tā
苦行的原因，而误会他

shì yí ge shě qì kǔ xíng dān yú
是一个舍弃苦行，耽于

shì lè de duò luò zhě suǒ yī dāng
世乐的堕落者，所以当

tā men yuǎn wàng dào fó tuó yòu huí lái zhè lǐ shí dōu jué dìng bù lǐ tā 。
他们远望到佛陀又回来这里时，都决定不理他。

kě shì dāng fó tuó zǒu jìn tā men shí tā men dōu fēi cháng jīng yà rěn
可是，当佛陀走近他们时，他们都非常惊讶，忍

bú zhù bèi fó tuó yuán mǎn de wēi yí suǒ shè huà yú shì bù yóu zì zhǔ de qǐng fó
不住被佛陀圆满的威仪所摄化，于是不由自主地请佛

tuó shàng zuò wǔ ge rén dōu bù yuē ér tóng de xiàng fó tuó dǐng lǐ 。
陀上座，五个人都不约而同地向佛陀顶礼。

xī dá duō wǒ men cái
「悉达多！我们才

fēn bié yí ge yuè nǐ zěn me biàn
分别一个月，你怎么变

de ..... 。」 qiāo chén rú kěn qiè
得……。」 憍陈如恳切

de wèn zhe 。
地问着。

nǐ men bù yào zài jiào wǒ xī dá duō nà shì wǒ zài sù de míng zì ;
「你们不要再叫我悉达多，那是我在俗的名字；

wǒ xiàn zài yǐ chéng fó tuó shì kǔ hǎi zhòng shēng de cí hǎng jiāo zhèng yuán mǎn de
我现在已成佛陀，是苦海众生的慈航，教、证圆满的

dǎo shī 。」 fó tuó cí xiáng de huí dá shuō 。
导师。」 佛陀慈祥的回答说。

nǐ shì rú hé chéng jiù fó tuó de dà xíng wèi hé shě qì kǔ xíng què réng
「你是如何成就佛陀的大行？为何舍弃苦行却仍

佛化弟子的故事

néng chéng wéi fó tuó ? qiāo chén rú bù jiě de wèn zhe
能 成 为 佛 陀 ？ 僬 陈 如 不 解 地 问 着 。

「qiāo chén rú xiàng nǐ men xiān zài zhí zhuó yú yī biān kǔ xiū xíng ,
僬 陈 如 ！ 像 你 们 现 在 执 着 于 一 边 （ 苦 ） 修 行 ，
shì yǒng yuǎn yě wú fǎ chéng zhèng jué de piān yú kǔ huò lè de xiū xíng dōu bú shì
是 永 远 也 无 法 成 正 觉 的 。 偏 于 苦 或 乐 的 修 行 ， 都 不 是
gēn běn zhèng dào xū xiān shě qī kǔ lè cái néng jué wú zhōng dào nǐ men rú guǒ
根 本 正 道 。 须 先 舍 弃 苦 乐 ， 才 能 觉 悟 中 道 。 你 们 如 果
yào chéng zhèng jué bì xū xiān xiū xué zhèng jiàn zhèng sī zhèng yǔ zhèng yè zhèng
要 成 正 觉 ， 必 须 先 修 学 正 见 、 正 思 、 正 语 、 正 业 、 正
mìng zhèng jīng jìn zhèng niàn zhèng dìng déng bā zhōng zhèng dào rú cǐ cái néng jiě tuō
命 、 正 精 进 、 正 念 、 正 定 等 八 种 正 道 ， 如 此 才 能 解 脱
wú míng jí jù de fán nǎo zhòng kǔ zhèng dé qīng jìng jì miè 。
无 明 集 聚 的 烦 恼 众 苦 ， 证 得 清 净 寂 灭 。」

qiāo chén rú děng wǔ rén tīng wán fó shuō de huà jiān jiān néng tǐ huì zhè tōng dá
僬 陈 如 等 五 人 听 完 佛 说 的 话 ， 渐 渐 能 体 会 这 通 达

jiū jìng zhēn lǐ de xiū xíng fāng fǎ   cǐ shí tā men shì jì zàn tàn yòu huān xǐ
究竟真理的修行方法，此时他们是既赞叹又欢喜。

jiē zhe   fó yǐ sān zhuǎn   sì shèng dì   kāi shì qiāo chén rú děng wǔ rén
接着，佛以三转②四圣谛③开示憍陈如等五人，

shǐ tā men zhōng yú zhèng wù shèng guó huò dé jiě tuō   zhè jiù shì fó tuó de chū zhuǎn fǎ
使他们终于证悟圣果获得解脱，这就是佛陀的初转法
lún 轮。

zhè wǔ wèi xíng zhě zài tīng wán fó fǎ hòu   lì kè dōu guī yī le fó tuó ér
这五位行者在听完佛法后，立刻都归依了佛陀而
chéng wéi zuì zǎo de bǐ qiū sēng   cóng cǐ fèng xíng fó fǎ ér suí shì fó tuó   cǐ shí
成为最早的比丘僧，从此奉行佛法而随侍佛陀。此时
fó (shì zūn) fǎ (sì shèng dì) sēng (wǔ bǐ qiū) dōu yǐ jù bèi ér
佛（世尊）法（四圣谛）僧（五比丘）都已具备，而
míng wéi sān bǎo   fó tuó de jiào huà jiù shì yīn cǐ sān bǎo de jié hé   suǒ yǐ cái
名为三宝。佛陀的教化就是因此三宝的结合，所以才
néng guāng bū tiān xià   jiē yǐn zhòng shēng jìn rù guāng míng jiě tuō zhī dà dào 。
能广布天下，接引众生进入光明解脱之大道。

zhù   lù yě yuán jí lù yě yuán   yīn
注①鹿野苑即鹿野园，因

zhù yǒu lù qún ér dé míng   zài
住有鹿群而得名，在

zhōng tiān zhū bō luó nài guó   fó
中天竺波罗奈国。佛

chéng dào hòu   zuì xiān zài cǐ shuō
成道后，最先在此说

sì dì zhī fǎ   dù qiāo chén rú
四谛之法，度憍陈如

děng wǔ wèi bǐ qiū 。
等五位比丘。

佛化弟子的故事

注② 三转

sān 三 zhuǎn 转 sì 四 shèng 圣 dì 谛	mí 迷 jiè 界	guó kǔ dì 果-苦谛	chū zhuǎn 初转	shì zhuǎn 示转	cǐ shì kǔ 此是苦	bī pò xìng 逼迫性	○
		cì zhuǎn 次转	quàn zhuǎn 劝转	cǐ shì kǔ 此是苦	nǐ yīng zhī 你应知	○	
		sān zhuǎn 三转	zhèng zhuǎn 证转	cǐ shì kǔ 此是苦	wǒ yǐ zhī 我已知	○	
		yīn jí dì 因-集谛	chū zhuǎn 初转	shì zhuǎn 示转	cǐ shì jí 此是集	zhāo gǎn xìng 招感性	○
		cì zhuǎn 次转	quàn zhuǎn 劝转	cǐ shì jí 此是集	nǐ yīng duàn 你应断	○	
		sān zhuǎn 三转	zhèng zhuǎn 证转	cǐ shì jí 此是集	wǒ yǐ duàn 我已断	○	
	jué 觉 jiè 界	guó miè dì 果-灭谛	chū zhuǎn 初转	shì zhuǎn 示转	cǐ shì miè 此是灭	kě zhèng xìng 可证性	○
		cì zhuǎn 次转	quàn zhuǎn 劝转	cǐ shì miè 此是灭	nǐ yīng zhèng 你应证	○	
		sān zhuǎn 三转	zhèng zhuǎn 证转	cǐ shì miè 此是灭	wǒ yǐ zhèng 我已证	○	
		yīn dào dì 因-道谛	chū zhuǎn 初转	shì zhuǎn 示转	cǐ shì dào 此是道	kě xiū xìng 可修性	○
		cì zhuǎn 次转	quàn zhuǎn 劝转	cǐ shì dào 此是道	nǐ yīng xiū 你应修	○	
		sān zhuǎn 三转	zhèng zhuǎn 证转	cǐ shì dào 此是道	wǒ yǐ xiū 我已修	○	

zhù sī shèng dì
注③四圣谛：

kǔ
苦
dì
谛

shēng kǔ chū shēng mǔ tāi lěng fēng gē tǐ
生 苦——初生母胎，冷风割体，

fán nǎo yè lì zhòng kǔ jiāo jí
烦恼业力，众苦交集。

lǎo kǔ yán shuāi sè biàn tǐ lì jiǎn tuì
老 苦——颜衰色变，体力减退，

jǔ zhǐ yán xíng jiē bù rú yì
举止言行，皆不如意。

bìng kǔ sì dà bù tiáo jīng shén qiǎn hé
病 苦——四大不调，精神欠和，

shēn xīn shòu bìng kǔ tòng wú ān
身心受病，苦痛无安。

sǐ kǔ wǔ yùn fēn sǎn shén shì xiāng lí
死 苦——五蕴分散，神识相离，

máng rán zì shī yè jìng xiǎn qián
茫然自失，业境现前。

ài bié lí kǔ qīn zú péng yǒu míng wèi quán lì
爱别离苦——亲族朋友，名位权利，

yī qiè ài lè lí shī zhī shí
一切爱乐，离失之时。

qiú bù dé kǔ yī qiè róng lè kě ài zhū shì
求不得苦——一切荣乐，可爱诸事，

xīn shēng yù wǎng qiú zhī bù dé
心生欲望，求之不得。

yuàn zēng huì kǔ yuàn jiā chóu rén jí zhū shì wù
怨憎会苦——怨家仇人，及诸事物，

xiāng yù huì jiàn xīn shēng bù ān
相遇会见，心生不安。

wū yīn chì shèng kǔ shēn (sè) xīn (shòu xiǎng xíng
五阴炽盛苦——身(色)心(受想行

shí) wú cháng biàn yì chì shèng
识)无常，变易炽盛。

kǔ
苦
dāng
当
zhī
知

佛化弟子的故事

集谛
(无明)

贪-名利财色，一切贪欲。
瞋-瞋恚忿恨，嫉忌不平。
痴-事理不明，迷暗愚昧。

集当断

灭谛

无明烦恼，集谛业断，
我法执除，贪瞋痴尽。
生死解脱，众苦云消，
得寂灭境，安住涅槃。

灭当证

zhèng jiàn zhèng jiě zhèng jué fó fá yuǎn lí
正 见- 正解「正觉」佛法，远离

wéi shén wéi wǒ wéi wù děng mí miù wàng
唯神唯我唯物等迷谬妄

zhèng sī yuǎn lí xié wǎng tān yù xī wǎng huì mìng
正 思- 远离邪妄贪欲，希望慧命

zēng shàng dào yè zǎo chéng
增上，道业早成。

zhèng yǔ yuǎn lí xū yán bào yǔ fěi bàng xì
正 语- 远离虚言暴语，诽谤戏

lùn yào néng fēi lǐ wù yán
论，要能非礼勿言。

zhèng yè zūn shǒu guó fǎ yán chí lǜ yì shí
正 业- 遵守国法，严持律仪，实

xíng gāo shàng shàn liáng shēng huó
行高尚善良生活。

dào dì
道谛

zhèng mìng xīn cún dào dé guān niàn móu qiú zhèng dāng
正 命- 心存道德观念，谋求正当

zhí yè yǐ wéi shēng mìng
职业，以维生命。

dào dāng xiū
道当修

zhèng jīng jìn zì xìn zì zūn yǒng měng jīng jìn xiū
正 精进- 自信自尊，勇猛精进，修

xué jiè dìng huì
学戒定慧。

zhèng niàn zhèng xīn chéng yì yuǎn lí wǎng xiǎng diān
正 念- 正心诚意，远离妄想颠

dǎo bù shī zhèng niàn
倒，不失正念。

zhèng dìng mó liàn shēn xīn fā chū zhēn zhèng zhì
正 定- 磨练身心，发出真正智

huì yǎng chéng yuán mǎn xīn dì
慧，养成圆满心地。

sān yē shè zhǎng zhě zǐ 三、耶舍长者子

fó zài duì wǔ bī qiū chū zhuǎn fǎ lún hòu sān bǎo qí quán cái chéng lì le
佛在对五比丘初转法轮后，三宝齐全，才成立了

chú xíng de sēng tuán zì cóng qiāo chén rú děng wǔ rén guī yī fó yǐ hòu fó jiù cháng
雏型的僧团。自从憍陈如等五人归依佛以后，佛就常

dài tā men xíng huà zài bó luó jiā hé yán àn yī dài
带他们行化在博罗迦河沿岸一带。

yǒu yī qīng chén dāng fó zài hé pàn sǎn bù hū rán pǎo lái yī wèi hǎo xiàng
有一清晨，当佛在河畔散步，忽然跑来一位好像

shì fā kuáng de qīng nián fǎng fú dà huò jiāng lín tóu sì de dà shēng rǎng zhe
是发狂的青年，仿佛大祸将临头似地大声嚷着：「我

kǔ a wēi xiǎn a
苦啊！危险啊！」

fó cí shì zhe tā bìng qǐng tā zuò xià
佛慈视着他，并请他坐下。

dāng zhè wèi qīng nián jiàn dào fó tuó de xiāng hǎo zhuāng yán biàn gōng jìng de guī zài
当这位青年见到佛陀的相好庄严，便恭敬地跪在

fó qián shuō : 「 nǐ dà gài jiù shì dà jué zhě fó tuó qǐng nǐ jiù jiù wǒ wǒ
佛前说：「你大概就是大觉者佛陀？请你救救我！我

shì jiā shǐ chéng de yē shě wǒ de xīn xiàn zài zhèng bèi shēng huó zhōng de shēng sè cái
是迦尸城的耶舍，我的心现在正被生活中的声色财

lì kùn huò de shí zài kǔ mèn bù ān 。
利，困惑得实在苦闷不安。

yē shě shì jiā shǐ chéng jù lí jiā zhǎng zhě de dú zǐ jiā zhōng fù yǒu dàn shēng
耶舍是迦尸城俱梨迦长者的独子，家中富有但生

huó fú huà xù yǒu gē jī yǒu yí yè dāng tā xǐng lái jiàn dào jiā rén hé
活腐化，蓄有歌妓。有一夜，当他醒来，见到家人和

nà xiē gē jī dōu xiàng sǐ shī bān de zá shuì zài yì qǐ shí zhè nán nǚ wū huī de
那些歌妓都像死尸般地杂睡在一起时，这男女污秽的

chǒu tài lìng tā de xīn shēng qǐ yǎn wù yīn ér qǐ fā le tā shàn liáng de huì
丑态，令他的心生起厌恶，因而启发了他善良的慧

xìng yě yīn cǐ cái zào chéng le tā bù ān de xīn qíng 。
性，也因此才造成了他不安的心情。

fó tuó yòng shǒu cǐ xiāng de mō zhe yē shě shuō : 「 shàn nán zǐ wǒ zhèng shì
佛陀用手慈祥的摸着耶舍说：「善男子！我正是

nǐ suǒ zhī dào de fó tuó nǐ bú yào fán nǎo bù ān zhè běn shì yí ge xū huàn
你所知道的佛陀。你不要烦恼不安，这本是一个虚幻

de shì jiè yī qiè dōu wú chāng de wǒ men zì jǐ de shēn tǐ shàng qiè bù néng jiū
的世界，一切都无常的，我们自己的身体尚且不能究

jìng yī kào nǎ néng yāo qū bié rén lái shùn cóng shǔ yú wǒ men zì jǐ nǐ jiū jiāng
竟依靠，哪能要求别人来顺从属于我们自己？你就将

yī qiè dōu fàng xià zhí zhuó ba !
一切都放下执着吧！」

yē shě tīng fó de fǎ yīn zài kàn kàn fó cǐ xiāng de xiāng hǎo gǎn dòng de
耶舍听佛的法音，再看看佛慈祥的相好，感动得

liú xià lèi lái tā guī zài dì shàng tòng qiè chén qíng kěn qiū fó tuó zhǔn xǔ tā chū
流下泪来，他跪在地上痛切陈情，恳求佛陀准许他出

佛化弟子的故事

jiā xiū dào 。
家、修道。

fó gào sù yē shè shuō : 「 yē shè nǐ xiàn zài yīng gāi huí jiā bú yào
佛告诉耶舍说：「耶舍！你现在应该回家，不要

ràng nǐ de shuāng qīn jiāo jí guā niàn , chū jiā bìng fēi lí kāi jiā tíng cái jiào chū jiā 。
让你的双亲焦急挂念，出家并非离开家庭才叫出家。

shēn suī chū jiā , ér xīn què bú wàng míng lì , zhè zěn me suàn shì chū jiā ? rú guo
身虽出家，而心却不忘名利，这怎么算是出家？如果

shēn zhuó yīng luò , ér xīn què guāng jié , xiàng fú fán náo yuàn dì , qiè néng yǐ zhèng jué
身着璎珞，而心却光洁，降伏烦恼怨敌，且能以正觉

zhēn lǐ jiào huà zhòng shēng , zhè cái míng wéi chū jiā 。 nǐ yào chū shén me jiā ? 」
真理教化众生，这才名为出家。你要出什么家？」

fó tuó wǒ yǐ liǎo jiě chū jiā de yì yì , qǐng qiú fó tuó cí bēi yǔn
「佛陀！我已了解出家的意义，请求佛陀慈悲允

xǔ wǒ chū fán nǎo de jiā , zuò yī wèi zhèng jué zhēn lǐ de chuán bō zhě , zuò nín wēi
许我出烦恼的家，做一位正觉真理的传播者，做您伟

dà fó tuō de yī míng dì zǐ 。 yě shě kěn qiú de shuō 。 fó dāng jí yǔn xǔ yě
大佛陀的一名弟子。」耶舍恳求的说。佛当即允许耶
shě de qǐng qiú 。 yě shě shì dì yī wèi guī yī sān bǎo de fó dì zǐ 。 yě shì shì
舍的请求，耶舍是第一位归依三宝的佛弟子，也是世
zūn shōu tú de dì liù rén 。
尊收徒的第六人。

zài shuō yě shě de fù qīn jù lí
再说耶舍的父亲俱梨

jiā zhǎng zhě wèi le zhǎo xún ér zǐ 。 dù
迦长者为了找寻儿子，渡
guò hé lái dào fó de zhù chù 。 wèn fó
过河来到佛的住处，问佛

shuō : 「 nǐ kàn dào wǒ de yī ge míng jiào yě shě de hái zǐ ma ? 」
说：「你看到我的一个名叫耶舍的孩子吗？」

「 qǐng nǐ zuò xià ba ! děng yí huì nǐ yí dìng kě yǐ jiàn dào nǐ de hái zǐ
的。」
de 。
的。」

「 nǐ de wēi yí xiāng hào , xiàng shì yī wèi shèng zhě , yí dìng bù huì shuō huǎng
才对。」于是俱梨迦长者在佛前坐下来。

jiē zhe fó jiù duì zhǎng zhě kāi shì le xǔ duō fǎ lǐ , zhì lìng zhǎng zhě yě shēn
接着佛就对长者开示了许多法理，至令长者也深
shòu gǎn dòng , jí zhì tīng dào tā yuán lái shì jiā pí luó guó xī dá duō tài zǐ chū jiā
受感动，及至听到他原来是迦毗罗国悉达多太子出家
ér chéng dào de fó tuō shí , zhǔ dòng jiù guī zài fó qián , yuàn yì guī yī fó tuō ,
而成道的佛陀时，主动就跪在佛前，愿意归依佛陀，
zuò yī ge zài jiā de dì zǐ , zhè shì fó tuō yōu pō sāi dì zǐ de dì yī rén 。
做一个在家的弟子，这是佛陀优婆塞弟子的第一人。

hòu lái zhǎng zhě jiàn dào yě shě hòu , yě zàn chéng yě shě chū jiā , ér qiě hái kěn qiú
后来长者见到耶舍后，也赞成耶舍出家，而且还恳求

佛化弟子的故事

fó tuó dào tā de jiā zhōng shòu gòng
佛陀到他的家中受供。

dì èr tiān , fó tuó dài lǐng liù míng dì zǐ yīng gòng hòu , yē shè de mǔ qīn
第二天，佛陀带领六名弟子应供后，耶舍的母亲
yě guī yī fó tuó , zuò wéi zài jiā de xìn nǚ , guò zhe fó huà de shēng huó , shì
也归依佛陀，作为在家的信女，过着佛化的生活，是
wéi fó tuó yōu pō wēi dì zǐ de dì yī rén 。
为佛陀优婆夷弟子的第一人。

hòu lái yē shè de qīn yǒu gòng wǔ shí wǔ rén yě guī yī fó tuó , chéng wéi chū
后来耶舍的亲友共五十五人也归依佛陀，成为出
jiā de fó dì zǐ , chán dìng dì yī ér wén míng de qiāo fàn bō tí yě shì zài zhè qī
家的佛弟子，禅定第一而闻名的憍梵波提也是在这其
zhōng de yī wèi 。
中的一位。

佛陀的出家弟

fó tuó de chū jiā dì
佛陀的出家弟
zǐ yǐ yǒu liù shí rén , dàn
子已有六十人，但
hái bù néng suàn shì páng dà de
还不能算是庞大的
sēng tuán , fó tuó yóu yú dù
僧团，佛陀由于度

rén xīn qiè , wéi lìng zhòng shēng dōu néng zhān dào fǎ yì , suǒ yǐ fēn fù dì zǐ men fēn
人心切，为令众生都能沾到法益，所以吩咐弟子们分
sǎn dào gè chù chuán bō jiào fǎ 。 lín bié shí , fó tuó céng gào jiè dì zǐ shuō : 「 nǐ
散到各处传播教法。临别时，佛陀曾告诫弟子说：「你
men yī zhe wǒ de jiào fǎ fèng xíng , yí dìng néng gòu dù guò shēng sǐ hǎi 。 shì shàng yǒu
们依着我的教法奉行，一定能够渡过生死海。世上有
wú shù mí shī zài shēng sǐ kǔ hǎi zhōng de zhòng shēng zhèng děng dài chuán shī jiù dù 。 nǐ men
无数迷失在生死苦海中的众生正等待船师救渡。你们
qù ba ! wèi le lì yì zhòng shēng , wèi le zhòng shēng de xìng fú , yīng fā qǐ cí bēi
去吧！为了利益众生，为了众生的幸福，应发起慈悲

xīn qū hōng yáng fó tuó jué zhě de zhèng jué zhēn lǐ bī qiū men yīng gāi tí chàng
心，去宏扬佛陀觉者的正觉真理！比丘们！应该提倡
zhèng jué zhī jiào yīng shǐ rén men de xīn guò zhe shèng jié jīng de shèng huó
正觉之教！应使人们的心过着圣洁清净的生活！」

wǒ xiàn zài yào dào jiā yē shān qù nà lǐ yǒu wèi míng jiào yōu lóu pīn luó
「我现在要到伽耶山去，那里有位名叫优楼频罗
jiā shè de kǔ xíng xiān rén tā de xiū xíng hé dé wàng hěn gāo pō shòu shì rén zūn
迦叶的苦行仙人，他的修行和德望很高，颇受世人尊
jìng hěn duō xiū dào zhě dōu rèn wéi néng zài tā de mén xià kǔ liàn xiū xué shì jiàn
敬，很多修道者都认为能在他的门下苦练修学，是件
guāng róng de shì wǒ xiǎng jí kè qián qù jì dù tā lái yìng xié guī zhèng
光荣的事，我想即刻前去济度他来弃邪归正。」

fó tuó bìng fēn fù tā men bú yào èr rén yǐ shàng tóng zǒu yī tiáo lù fó
佛陀并吩咐他们不要二人以上，同走一条路。佛
tuó jiù shì zhè yàng de fēn sǎn bī qiū zhòng yǐ qī shōu dào xíng huà gē fāng de xiào
陀就是这样的分散比丘众，以期收到行化各方的效
guǒ zhè yě shì yóu xíng zhě bù dé jié duì ér xíng de míng xùn hòu lái wèi le jié
果，这也是游行者不得结队而行的名训。后来为了结
xià ān jū huò jí zhōng lì liàng fó tuó yì kāi yuán yǔn xǔ xǔ duō rén tóng zhù zài yì
夏安居或集中力量，佛陀亦开缘允许许多人同住在一

qǐ fó tuó fēn fù
起。佛陀吩咐

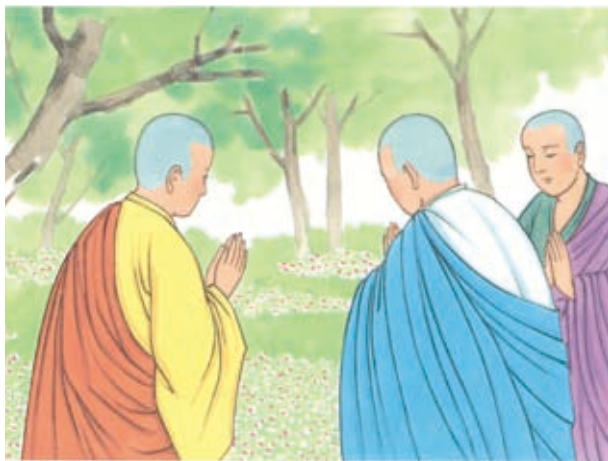
yǐ hòu zhè xiē dì
以后，这些弟

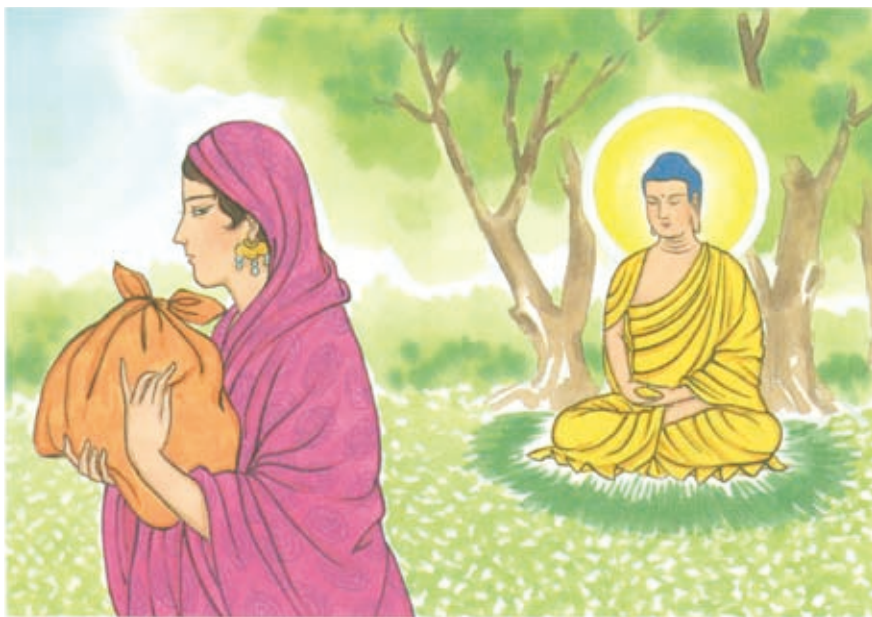
zǐ suí jí wǎng gē fāng
子随即往各方

chū fā kāi shǐ tā
出发，开始他

mèn zì lì lì rén
们自利、利人

de jiāo huà shèng huó
的教化生活。

sì sān jiā shè qiān rén dì zǐ 四、三迦叶千人弟子

fó tuó zǒu wǎng qié yē shān de tú zhōng céng zài yí ge kǔ xíng lín de shù xià
佛陀走往伽耶山的途中，曾在一个苦行林的树下

jìng zuò xiū xī nà shí yǒu wèi dài zhe bāo guǒ de nǚ rén cóng fó qián zǒu guò fó
静坐休息。那时有位带着包裹的女人从佛前走过，佛

tuó bìng wèi qù zhù yì
陀并未去注意。

suí hòu bù jiǔ yǒu yì qún rén zǒu lái tā men jiàn dào fó tuó ér wèn
随后不久，有一群人走来，他们见到佛陀而问

shuō gāng cái nǐ yǒu méi yǒu kàn dào yí ge ná zhe bāo guǒ de nǚ rén cóng cǐ jīng
说：「刚才你有没有看到一个拿着包裹的女人从此经

guò?」 fó tuó dá shuō nǐ zhǎo tā gàn shén me nǐ yīng dāng zhǎo de shì nǐ
过？」佛陀答说：「你找她干什么？你应当找的是你

zì jǐ sī wéi ba shì nǚ rén yǔ zhēn wù zhòng yào huò shì zì jǐ de shēn xīn
自己！思惟吧！是女人与珍物重要，或是自己的身心

yào jǐn ?
要紧？」

yuán lái zhè xíng rén fàng yì yóu lè , yīn wú shì dāng de bàn lǚ , suǒ yǐ cái
原来这行人放逸游乐，因无适当的伴侣，所以才

zhǎo le yí ge jī nǚ chōng shù , kě shì zhè wèi jī nǚ bù ān fèn , tóu qiè le tóng
找了一个妓女充数，可是这位妓女不安份，偷窃了同

rén de dōng xi táo qù , yīn cǐ bèi tóu de rén jí zhe zài xún zhǎo nà nǚ rén 。
人的东西逃去，因此被偷的人急着在寻找那女人。

(mí) dàn dà jiā tīng wán shì zūn jiǎn duǎn de kāi shì hòu , dōu qīng xǐng guò lái
(迷)但当大家听完世尊简短的开示后，都清醒过来

huí dá shuō : 「 zì jǐ de shēn tǐ bǐ shí me dōu zhòng yào 。 」 (jué) 「 nà
回答说：「自己的身体比什么都重要。」(觉)「那

nǐ men bú yào zài qù zhuī gǎn nǚ rén , zhǎo nǐ men zì jǐ de xīn cái shì yào
你们不要再去追赶女人，找你们自己的心才是要

jǐn 。 」 fó tuó shuō 。
紧。」佛陀说。

「 rú hé zhǎo xīn
如何找心

ne ? 」 dà jiā wèn 。
呢？」大家问。

yú shì shì zūn jiù
于是世尊就

suí yuán wéi dà jiā kāi shì
随缘为大家开示

sì shèng dì fǎ , tā men líng tīng wán fó fǎ hòu , dōu guī yī le fó tuó 。
四圣谛法，他们聆听完佛法后，都归依了佛陀。

cóng yǐ shàng jǐ zé gù shì zhōng , biǎo xiàn chū yí ge jīng shén : nà jiù shì dà
从以上几则故事中，表现出一个精神：那就是大

cǐ shì zūn suí shí suí dì , dōu zài xiàng rén men shuō fǎ 。 rú xià dù huà yī qiān
慈世尊随时随地，都在向人们说法。如下度化迦叶千

míng dì zǐ , gēng wéi jiā lì 。
名弟子，更为佳例。

佛化弟子的故事

shì zūn yǔ nà qún qīng nián fēn bié hòu huí dào le tā céng jīng yīn jū xiū xíng
世尊与那群青年分别后，回到了他曾经隐居修行
de qié yē shān ní lián chán hé pàn tā xiān qù bài fāng zài zhè lǐ de yī wèi bài huó
的伽耶山尼连禅河畔。他先去拜访在这里的一位拜火
jiāo de shǒu lǐng yōu lóu pīn luó jiā shè tā yǒu dì zǐ wǔ bǎi rén hěn shòu rén zūn
教的首领优楼频罗迦叶，他有弟子五百人，很受人尊
jìng dāng shí zūn jìn rù yōu liú pí luó cūn shí shòu dào yōu lóu pīn luó jiā shè de
敬。当世尊进入优留毗罗村时，受到优楼频罗迦叶的
yíng jiē fó tuó yě xiàng tā hé zhǎng zhào hū
迎接，佛陀也向他合掌招呼。

dāng shí tiān yǐ wǎn fó tuó
当时天已晚，佛陀
jiù xiàng jiā shè jiè sù ér jiā shè
就向迦叶借宿，而迦叶
quē gěi fó tuó yí ge yǎng yǒu dú lóng
却给佛陀一个养有毒龙
(shé de huǒ kǔ fàng zhe bài
(蛇)的火窟(放着拜

huǒ shuǎ xi de dào jù shì fó tuó xīn zhào bù xuān shuō shēng gǎn xiè hòu jiù
火耍戏的道具室)。佛陀心照不宣，说声感谢后，就
ān rán de jìn rù shí shì dāng yè dú lóng zhǐ shì zài fó tuó shēn páng juǎn qū lái huí
安然的进入石室。当夜毒龙只是在佛陀身旁卷曲来回
de yóu zhe bǐng wèi shāng hài fó tuó
地游着，并未伤害佛陀。

gé tiān fó tuó ān rán de chū lái zhè lǐng jiā shè gǎn dào hěn yì wài
隔天，佛陀安然地出来，这令迦叶感到很意外。
bù guò tā hái shì wèi jiāng nián qīng de fó tuó dāng shí fó tuó cái sān shí duō suì
不过他还是未将年轻的佛陀(当时佛陀才三十多岁)
kàn zài yǎn li
看在眼里。

fó tuó ān xiǎng de zhù le jǐ tiān yǐ hòu shì qiǎo dāng dì yǒu ge shèng dà de
佛陀安详地住了几天以后，适巧当地有个盛大的

四、三迦叶千人弟子

jì diǎn yóu jiā shè zhǔ jī tā xīn
祭典，由迦叶主祭，他心

zhōng hěn pà fó tuó chū xiàn yīn wèi tā
中很怕佛陀出现，因为他

zhī dào fó tuó yǒu yī gǔ bù kě sī yì
知道佛陀有一股不可思议

de lì liàng néng shè fú rén fó tuó zhī
的力量能摄服人。佛陀知

dào tā de xīn yì suǒ yǐ dāng tiān dōu méi chū xiàn yīn cǐ yīn qǐ jiā shè de huái
道他的心意，所以当天都没出现，因此引起迦叶的怀

yí tā jiù wèn fó tuó zuó tiān zài nǎ lǐ fó tuó wēi xiào de gào sù tā
疑，他就问佛陀昨天在哪里，佛陀微笑地告诉他：

「wǒ zhī dào nǐ de xīn yì suǒ yǐ wǒ zuó tiān dōu zài shí shì bù gěi bié rén
我知道你的心意，所以我昨天都在石室，不给别人

jiàn dào qí shí zhè shì nǐ de jí dù xīn zài zuò suǐ yī ge xiū xíng rén hái cún
见到。其实这是你的嫉妒心在作祟，一个修行人还存

yǒu jí dù de sī niàn shì wú fǎ jiě tuō nè pǎn
有嫉妒的私念，是无法解脱涅槃。」

fó tuó jiè cǐ jī huì xuān jiè jiā shè ér qiè shàn qiǎo jiāo shì jiā shè sì shèng
佛陀借此机会训诫迦叶，而且善巧教示迦叶四圣

dī fǎ zhè shǐ jiā shè dà chī yī jīng wú yán yǐ duì zuì hòu zhǐ dé tǎn bái
谛法，这使迦叶大吃一惊，无言以对，最后只得坦白

de chéng rèn shuō nǐ bǐ wǒ hái nián qīng dàn nǐ de zhì huì cí bēi què dōu shèng
地承认说：「你比我还年轻，但你的智慧慈悲却都胜

guo wǒ wǒ hěn cǎn kuì duì zhèng jué
过我，我很惭愧对正觉

zhēn lǐ bù zhōng shí xiān zài wéi yǒu
真理不忠实，现在唯有

qǐ qǐng nǐ jiāo dǎo wǒ xǐ qù xīn lǐ
祈请你教导我洗去心里

de chén gōu wǒ yuàn yì zuò nǐ de
的尘垢！我愿意做你的

佛化弟子的故事

dī zǐ
弟子！」

fó tuó diǎn tóu chēng zàn de shuō   hào   yōu lóu pín luó jiā shè   wǒ zhī
佛陀点头称赞地说：「好！优楼频罗迦叶！我知
dào wéi yǒu xiàng nǐ zhè zhǒng rén   cái néng shuō chū zhè yàng de huà   bú guò   nǐ hái
道唯有像你这种人，才能说出这样的话。不过，你还
shì xiān huí qù hé nǐ de dì zǐ men shāng liang yí xià cái hǎo 。」
是先回去和你的弟子们商量一下才好。」

jiā shè yī fó tuó de fēn fù   jí hé tā de wú bǎi wèi dì zǐ   jiǎn jué
迦叶依佛陀的吩咐，集合他的五百位弟子，坚决
de gào sù dà jiā shuō   wǒ xiàn zài yǐ jīng míng bái wǎng rì suǒ zuò suǒ wéi quán shì
地告诉大家说：「我现在已经明白往日所作所为全是
cuò wù de   xìng hǎo wǒ yǐ yù dào qīng jìng guāng míng de fó tuó   wǒ xī wàng zài fó
错误的，幸好我已遇到清净光明的佛陀，我希望在佛
tuó de zuò xià xǐ qù wǒ xīn shàng de chén gōu   shǐ wǒ de xīn qīng jìng zì zài 。 gè
陀的座下洗去我心上的尘垢，使我的心清净自在。各
wèi ! wǒ men jì huǒ ér xīn zhōng què réng chōng mǎn gōu huī   zhè yàng rú hé néng xiū
位！我们祭火而心中却仍充满垢秽，这样如何能修
xīn   duì shēng mìng yǒu yǒu hé yì yì   fó tuó de dé zhì bù fán   néng yǐn dǎo dà
心？对生命又有何意义？佛陀的德智不凡，能引导大
jiā jìn rù qīng jìng zì zài zhī yù   ér chāo guò wǒ hěn duō 。 wǒ bù néng zài ràng yù
家进入清净自在之域，而超过我很多。我不能再让愚
chī hūn méng le liáng zhī   wǒ xī wàng gè wèi yě néng yì qǐ hé wǒ guī yī fó tuó
痴昏蒙了良知，我希望各位也能一起和我归依佛陀，
zuò wéi yī wèi fó dì zǐ 。」
作为一位佛弟子。」

zhè wú bǎi wèi jiā shè de dì zǐ   tīng lǎo shī zhè me yí shuō   yě bèi fó
这五百位迦叶的弟子，听老师这么一说，也被佛
tuó de wēi dé suǒ gǎn dòng   dōu fā shì yuàn yì gēn suí lǎo shī zuò fó tuó de dì
陀的威德所感动，都发誓愿意跟随老师作佛陀的弟
zǐ 。
子。

四、三迦叶千人弟子

yōu lóu pín luó jiā shè de liǎng wèi dì dì nā tí jiā shè hé qiè yē jiā shè
优楼频罗迦叶的两位弟弟，那提迦叶和伽耶迦叶

yě shì bài huǒ jiào tú gè yǒu dì zǐ èr bǎi wǔ shí rén dāng tā men jiàn dào zì
也是拜火教徒，各有弟子二百五十人，当他们见到自

jǐ jīng yǎng de zhǎng xiōng yǐ jí wǔ bǎi dì zǐ dōu gǎi zuò shā mén tóu shàng tī guāng
己敬仰的长兄，以及五百弟子都改作沙门，头上剃光

xū fā shēn pī jiā shā dōu bù yǐ wéi rán de zé nān qí zhǎng xiōng bù gāi tīng xìn
须发，身被袈裟，都不以为然地责难其长兄不该听信

tā rén de jiào fǎ 。
他人的教法。

dà jiā shè wèi le ràng dì dì men yě néng xiàng jué qù mí suǒ yǐ jiù dài tā
大迦叶为了让弟弟们也能向觉去迷，所以就带他

men lái jiàn fó tuó dāng tā men jiàn dào fó tuó shí yě bù zì jué de bèi fó tuó
们来见佛陀。当他们见到佛陀时，也不自觉得被佛陀

de zhì huì hé cí bēi suǒ shè huà gǎn dòng fó tuó gào sù tā men shuō : 「 gè
的智慧和慈悲所摄化感动。佛陀告诉他们说：「各

wèi ! yī qiè de wú míng jiù xiàng yī kuài dǎ huǒ shí huì yīn fā zhǒng zhǒng yú chī de
位！一切的无明就像一块打火石，会引发种种愚痴的

佛化弟子的故事

hēi yān chī liè de rán shāo qǐ tān yù yǔ chēn huī de měng huǒ shǐ yī qiè zhòng shēng
黑烟，炽烈地燃烧起贪欲与瞋恚的猛火，使一切众生
de xīn shòu kǔ shòu hài
的心受苦受害。

zhè yú chī tān yù chēn huī jù shì sān dú de fán nǎo zhī huǒ zhòng shēng
这愚痴、贪欲、瞋恚就是三毒的烦恼之火，众生
yīn wéi shāo qǐ zhè sān dú zhī huǒ suǒ yī cái lún huí zài shēng lǎo sǐ bìng de kǔ nǎo
因为烧起这三毒之火，所以才轮回在生老死病的苦恼
zhōng zài shēng sǐ shēng sǐ de shì jiè lǐ wú fǎ jiě tuō chū lái
中，在生生死死的世界里无法解脱出来。

gè wèi zhè sān dú měng huǒ shì kǔ de gēn yuán ér kǔ shì yǐ wǒ
各位！这三毒猛火是苦的根源，而苦是以「我」
wéi běn yào miè chú zhè sān dú měng huǒ bì xū xiān duàn chú yǐ wǒ wéi běn de zhí
为本。要灭除这三毒猛火，必须先断除以我为本的执
zhuó zhè ge gēn běn de wǒ zhí néng gǒu duàn chú sān dú zhī huǒ cái néng xiāo miè
着。这个根本的我执能够断除，三毒之火才能消灭，
lún huí sān jiè zhī kǔ ① yě jiù zì rán néng xiāo chú
轮回三界之苦①也就自然能消除。

四、三迦叶千人弟子

gē wèi yǎn wù shēng sǐ de huǒ zhái yuǎn lí sān dú měng huǒ bú yào zài
各位！厌恶生死的火宅，远离三毒猛火，不要再
chén mí yú shēng sǐ fán nǎo de jiā zhōng zhè cái shì zuì yào jǐn de dà shì
沉迷于生死烦恼的家中，这才是最要紧的大事！

tā men líng tīng fó tuó de kāi shì hòu huǎng rán dà wù pèi fú xīn rán de
他们聆听佛陀的开示后，恍然大悟，佩服欣然地
guī yī zài fó tuó de zuò xià tóng shí tā men de dì zǐ yě quán dōu guī yī fó
归依在佛陀的座下，同时，他们的弟子也全都归依佛
tuó chéng wéi shā mén ②。yī yè děng zhè yī qiān wèi dì zǐ dōu yóu yú fó tuó
陀，成为沙门②。迦叶等这一千位弟子，都由于佛陀
de jiào huì ér xiè miè le yī qiè fán nǎo zhī huǒ chàng yóu zài jiě tuō de jìng jiè
的教诲而熄灭了一切烦恼之火，畅游在解脱的境界
zhōng。
中。

fó tuó zài shuō fǎ yǐ hòu jiù lǐng zhe zhè yī qiān míng dì zǐ yīng mó jié
佛陀在说法以后，就领着这一千名弟子，应摩竭
tuó guó pīn pó suǒ luó wáng xī rì de yāo yuē xiàng mó jié tuó guó de shǒu dū wáng shé
陀国频婆娑罗王昔日的邀约，向摩竭陀国的首都王舍
chéng ér lái。
城而来。

fó tuó chū zhuǎn fǎ lún dào cǐ kě suàn shì yī ge duàn luò zài gǔ yīn dù sì
佛陀初转法轮到此可算是一个段落，在古印度四
jiē jí zhōng de èr zhǒng guǎng dà qún zhòng hé nán nǚ lǎo yòu dōu yī yī de bèi fó
阶级中的二种广大群众和男女老幼，都已一一的被佛
tuó shuō fú gǎn huà le wǔ bī qiū shì zhī shī fēn zǐ yē shè fù zǐ hé fù
陀说服感化了——五比丘是知识分子，耶舍父子和富
shāng men shì shū rén yóu xì yú lín zhōng de jǐ duì shì qīng nián nán nǚ jiā yè shì
商们是庶人，游戏于林中的几对是青年男女，迦叶是
bài huǒ de wài dào qí qiān míng dì zǐ yòu shì jiāng hú làng rén huò jiàn mín shèng xià
拜火的外道，其千名弟子又是江湖浪人或贱民。剩下
lái de zhǐ shèng yǒu shǎo shù de wáng hóu gōng qīng hé pó luó mén zhōng xìng yǐ xià yòu shì
来的只剩有少数的王侯公卿和婆罗门种姓，以下又是

佛化弟子的故事

fó tuó líng yī lián chuàn de shuō fǎ
佛陀另一连串的说法。

zhù ① zhǐ zhòng shēng suǒ jū zhī yù jiè sè jiè
注①指众生所居之欲界、色界、

wú sè jiè cǐ nǎi mí wàng zhī yǒu qíng zài
无色界。此乃迷妄之有情在

shēng miè biàn huà zhōng liú zhuǎn yī qí jìng jiè
生灭变化中流转，依其境界

suǒ fēn zhī sān jiē jí jī mí yú shēng sǐ
所分之三阶级；即迷于生死

lún huí děng sān yǒu kǔ zhī fēn lèi
轮回等三有苦之分类。

yù jiè nǎi jù yǒu yín yù qíng yù sè yù shí yù déng yǒu qíng suǒ
(1) 欲界乃具有淫欲、情欲、色欲、食欲等有情所

jū zhī shì jiè shàng zì dì liù tā huà zì zài tiān zhōng bāo kuò rén jiè
居之世界。上自第六他化自在天，中包括人界

zhī sì dà zhōu xià zhì wú jiān dì yù děng èr shí chù yīn nán nǚ zá
之四大洲，下至无间地狱等二十处；因男女杂

jū duō zhū rǎn yù gù chēng yù jiè
居，多诸染欲，故称欲界。

sè jiè sè wéi biàn ài huò shì xiǎn zhī yì nǎi yuǎn lí yù jiè yīn
(2) 色界，色为变碍或示现之义，乃远离欲界淫、

shí èr yù ér réng jù yǒu qīng jìng sè zhì déng yǒu qíng suǒ jū zhī shì jiè
食二欲而仍具有清净色质等有情所居之世界。

cǐ jiè zài yù jiè zhī shàng wú yǒu yù rǎn yì wú nǚ xíng qí zhòng
此界在欲界之上，无有欲染，亦无女形，其众

shēng jiē yóu huà shēng qī gōng diàn gāo dà xì yóu sè zhī huà shēng yī
生皆由化生，其宫殿高大，系由色之化生，一

qiè jūn shū miào jīng hǎo yì qí shàng yǒu sè zhì gù chēng sè jiè cǐ
切均殊妙精好。以其尚有色质，故称色界。此

jiè yī chán dìng zhī shēn qiǎn cū miào ér fēn sì jí cóng chū chán fàn tiān
界依禅定之深浅粗妙而分四级，从初禅梵天，

zhōng zhì ā jiā nǐ tiān gōng shí bā tiān
 终至阿迦膩天，共十八天。

(3) wú sè jiè jí wéi yǒu shòu xiǎng xíng shí sì xīn ér wú wù zhī zhī
 无色界即唯有受、想、行、识四心而无物质之

yǒu qíng suǒ zhù zhī shì jiè cǐ jiè wú yī wù zhī zhī wù yì wú shēn
 有情所住之世界。此界无一物质之物，亦无身

tǐ gōng diàn guó tǔ wéi yǐ xīn shí zhù yú shēn miào zhī chán dìng,
 体、宫殿、国土，唯以心识住于深妙之禅定，

gù chēng wú sè jiè cǐ jiè zài sè jiè zhī shàng gòng yǒu sì tiān (kōng
 故称无色界。此界在色界之上，共有四天（空

wú biān chù tiān shí wú biān chù tiān wú suǒ yǒu chù tiān fēi xiǎng fēi
 无边处天、识无边处天、无所有处天、非想非

fēi xiǎng chù tiān yòu chēng sì wú sè sì kōng chù。
 非想处天，又称四无色、四空处。

cǐ sān jiè zhī guǒ bào suī yǒu yōu liè kǔ lè déng chā bié dàn shǔ mí
 此三界之果报虽有优劣、苦乐等差别，但属迷

jiè xì zhòng shēng shēng sǐ lún huí zhī qù gù wéi shèng zhě suǒ yàn qī fǎ
 界，系众生生死轮回之趣，故为圣者所厌弃。法

huá jīng pǐ yǔ pǐn : 「 sān jiè wú ān yǒu rú huǒ zhái zhòng kǔ chōng
 华经譬喻品：「三界无安，犹如火宅；众苦充

mǎn shèn kě bù wèi yòu huà chéng yǔ pǐn néng yú sān jiè yù
 满，甚可怖畏。」又化城喻品：「能于三界狱，

miǎn chū zhū zhòng shēng jí quàn sān jiè zhū yǒu qíng mò yǐ sān jiè wéi ān,
 勉出诸众生。」即劝三界诸有情莫以三界为安，

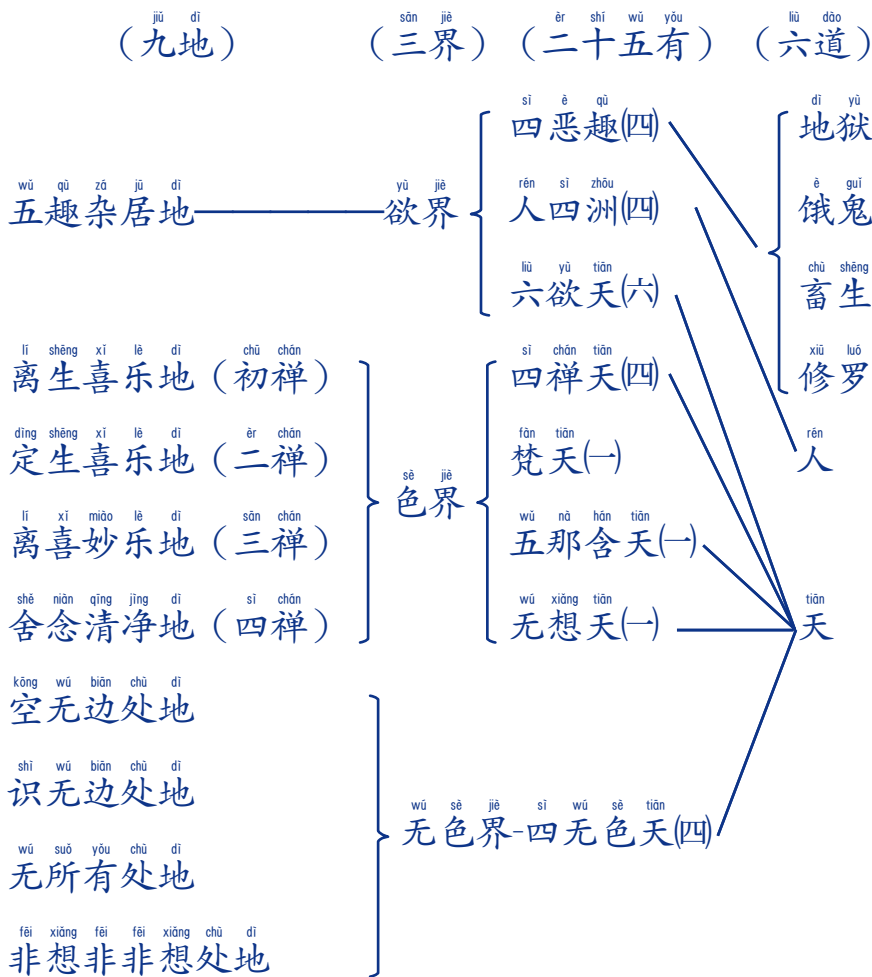
dāng qín qiū jiě tuō。
 当勤求解脱。

sān jiè kě xì fēn wéi èr shí wǔ yǒu (jiè) ruò jiāng sè jiè zhī nà hán
 三界可细分为二十五有（界），若将色界之那含

tiān xī ér wéi wǔ (jí wǔ nà hán tiān) zé gòng wéi 「 èr shí jiǔ
 天析而为五（即五那含天），则共为「二十九

yǒu 。 qí yǔ jiǔ dì zhī guān xi rú xià biǎo shì :
 有」。其与九地之关系如下表示：

佛化弟子的故事

注②沙门为出家者之总称，通于内、外二道。即指剃

除须发，止息诸恶，善调身心，劝行诸善，期以

行趣涅槃之出家修道者。

wū pín pō suō luó wáng 五、频婆娑罗王

fó tuó dài lǐng zhe zhòng dì zǐ lái dào mó jié tuó guó de wáng shě chéng , gāi guó
 佛陀带领着众弟子来到摩竭陀国的王舍城，该国
 de guó wáng shì pín pō suō luó wáng , xī rì cēng yǔ fó tuó yuē dìng , qǐng tā zhèng wù
 的国王是频婆娑罗王，昔日曾与佛陀约定，请他证悟
 hòu , yào xiān lái jiù dù tā 。 fó tuó cǐ xíng dào wáng shě chéng , zé shì wèi le jiāng
 后，要先来救度他。佛陀此行到王舍城，则是为了将
 yǐ zhèng wù zhī zhèng jué zhēn lǐ , gào sù jiù dù pín pō suō luó wáng , yǐ cǐ lái bào
 已证悟之正觉真理，告诉救度频婆娑罗王，以此来报
 dá pín pō suō luó wáng dāng nián cēng xiǎng qǐng tā fù zuǒ mó jié tuó guó de shèng yì 。
 答频婆娑罗王当年曾想请他辅佐摩竭陀国的盛意。

dāng fó tuó jí jiāng dào dá wáng shě chéng shí , pín pō suō luó wáng zǎo yǐ zhī
 当佛陀即将到达王舍城时，频婆娑罗王早已知
 dào , zì jǐ dài zhe dà chén jūn shǔ men , xiān dào wáng shě chéng wài de zhú lín páng děng
 道，自己带着大臣眷属们，先到王舍城外的竹林旁等

佛化弟子的故事

hòu gōng yíng
候恭迎。

pín pó suǒ luó wáng yì xíng rén kàn dào fó tuó shí dōu bèi fó tuó zhuāng yán ān
频婆婆娑罗王一行人看到佛陀时，都被佛陀庄严安
xiáng de wēi yí suǒ gǎn dòng tā dài lǐng qún chén juān shǔ xiàng fó dǐng lǐ yǐ biǎo shì
祥的威仪所感动，他带领群臣眷属向佛顶礼，以表示
nèi xīn chéng zhī de jìng yì fó tuó cí bēi de wēi xiǎo zhē yǐ dá xiè tā men de
内心诚挚的敬意。佛陀慈悲的微笑着，以答谢他们的
huān yíng rán hòu hé pín pó suǒ luó wáng jìn chéng 。
欢迎，然后和频婆婆娑罗王进城。

dào le wáng gōng fó tuó xiàng pín pó suǒ luó wáng shuō : dà wáng ! fēn bié
到了王宫，佛陀向频婆婆娑罗王说：「大王！分别
yǐ hòu shēn tǐ ān hǎo ma ? zhì mǐn rú yì ma ? 」
以后，身体安好吗？治民如意吗？」

fó tuó shòu nín
「佛陀！受您

dé guāng bì zhào yí qiè jǐ
德光庇照，一切吉

xiáng rú yì yǒu yí ge wèn
祥如意。有一个问

tí xiǎng qǐng fó tuó kāi shì ,
题想请佛陀开示，

jiù shì zài fó tuó zuò páng de
就是在佛陀座旁的

jiā shè zhǎng lǎo tā shì wǒ guó zuì chóng bài de xiū xíng zhě tā jì nián zhǎng yǒu yǒu
迦叶长老，他是我国最崇拜的修行者，他既年长又有

wēi dé shèng míng wèi hé yuàn zuò fó tuó de dì zǐ bǎ shì huǒ de dào jù yí
威德盛名，为何愿做佛陀的弟子，把事火的道具遗

qì wǒ men dōu hěn xiǎng zhī dào 。
弃？我们都很想知道。」

fó tuó kàn kàn jiā shè shì yì tā lái huí dá pín pó suǒ luó wáng de wèn
佛陀看看迦叶，示意他来回答频婆婆娑罗王的问

huà yīn cǐ jiā shè
话，因此，迦叶

jiū huí dá shuō : 「 dà
就回答说：「大

wáng duì yú nǐ qǐng shǐ
王！对于你请示

fó tuó de zhè ge wèn
佛陀的这个问

tí wǒ hěn gāo xìng gāo
题，我很高兴告

sù nǐ yuán yīn chú nǐ yǐ wài yě yǒu hěn duō rén duì wǒ de bài huǒ xīn fēng
诉你原因。除你以外，也有很多人对我的拜火信奉，

wǒ yě xiǎng gào sù tā men
我也想告诉他们。

dà wáng fó tuó shí zài shì sān jiè rén tiān de dǎo shī shì sì shēng yǒu qíng
大王！佛陀实在是三界人天的导师，是四生有情

① de cí fù xiàng wǒ nián jì zhè me dà hái néng zuò fó tuó de dì zǐ zhēn
的慈父。像我年纪这么大，还能作佛陀的弟子，真

gǎn dào róng xìng wǒ wèi hé pāo qì bài huǒ ér guī yī fó tuó zhè shì fó tuó de
感到荣幸。我为何抛弃拜火而归依佛陀？这是佛陀的

bēi zhì gǎn zhào yǐ qián wǒ yǐ shì huǒ wéi gōng dé xiāng xìn zhè jīng qín de kǔ
悲、智感召。以前我以事火为功德，相信这精勤的苦

xíng kě yǐ shēng dào tiān shàng xiǎng lè dàn zhè bìng bù néng lí kāi tān chēn chī de fán
行，可以生到天上享乐，但这并不能离开贪瞋痴的烦

nǎo jiù shì shēng dào tiān shàng xiǎng lè yě hái shì yào kǒng jù lǎo bìng sǐ de tòng
恼。就是生到天上享乐，也还是要恐惧老病死的痛

kǔ shì huǒ shì wèi le qiú shēng yǒu shēng jiù yǒu lǎo bìng sǐ zuì hòu hái shì yào
苦。事火是为了求生，有生就有老病死，最后还是要

shòu lún huí zhī kǔ
受轮回之苦。」

「 dà wáng rú guǒ bù shì qīn jiàn fó tuó wǒ hái yǐ wéi bài huǒ shì zuì
「大王！如果不是亲见佛陀，我还以为拜火是最

佛化弟子的故事

shén shèng de xiū xíng zì cóng tīng dào fó tuó de kāi shì hòu wǒ cái zhī dào bài huǒ
神圣的修行，自从听到佛陀的开示后，我才知道拜火
zhǐ huì zēng zhǎng yú chí mí huò ér bié wú yì chù wǒ wèi le zhèng jué zhēn lǐ suǒ
只会增长愚痴迷惑而别无益处。我为了正觉真理，所
yǐ shě qī bài huǒ de kǔ xíng ér guī yī zài fó tuó zuò xià wǒ de dì zǐ men yě
以舍弃拜火的苦行而归依在佛陀座下，我的弟子们也
hé wǒ yī yàng xiǎng fǎ zhì cǐ wǒ cái zhēn zhèng de yǒu suǒ yī zhǐ 。
和我一样想法。至此，我才真正的有所依止。」

tīng wán jiā shè de zhēn chéng zhī
听完迦叶的真诚之

yán pīn pó suǒ luó wáng zè zè chéng zàn
言，频婆娑罗王啧啧称赞

de duì fó tuó shuō : 「 fó tuó wǒ
地对佛陀说：「佛陀！我

tīng dào jiā shè de xù shù wǒ yě hé
听到迦叶的叙述，我也和

tā yī yàng de gǎn dào róng xìng jīn rì néng yù dào fó tuó qǐ qǐng fó tuó ràng yīn
他一样的感到荣幸，今日能遇到佛陀。祈请佛陀让隐

zhě shǐ qí xiǎn mí zhě shǐ qí jué àn zhě shǐ qí guāng máng zhě shǐ qí míng
者使其显，迷者使其觉，闇者使其光，盲者使其明。

xiàn zài jiù wèi wǒ men jiǎng xiē fǎ yǔ hǎo shǐ dà jiā sī wéi xǐng wù ba !
现在就为我们讲些法语，好使大家思惟醒悟吧！」

fó tuó cí bēi de shuō zhe : 「 dà wáng ! wǒ jiù shuō diǎn guān yú wǒ men zì
佛陀慈悲地说着：「大王！我就说点关于我们自

shēn de zhēn xiàng gěi dà jiā tīng tīng rén wèi hé huì yǒu shēng sǐ zhè jiù shì yīn wèi
身的真相给大家听听。人为何会有生死？这就是因为

wǒ men shēn tǐ shàng de yǎn ěr bī shé shān yǐ de yī qiè huó dòng zuò yòng duì yī qiè fǎ
我们身体上的眼耳鼻舌身意的一切活动作用对一切法

shēng qǐ fēn bié (bù píng děng) zhí zhuó ér diān dǎo wàng rèn wú cháng wéi yǒu
②生起分别（不平等）执着，而颠倒妄认无常为有

héng cháng (恒常) ， bù zhī wǒ men zì shēn de zhēn xiàng wú cháng 。
（恒常），不知我们自身的真相—无常。

dà wáng nǐ zhī dào rén de yù wǎng ròu tǐ xīn dōu shì shēng miè bù néng
 大王！你知道人的欲望、肉体、心都是生灭不能
 cháng zhù de jiǎ rú nǐ zhī dào yī qiè fǎ shì wú cháng de bù ān de xū huàn
 常住的。假如你知道一切法是无常的，不安的，虚幻
 de nà jiù méi yǒu wǒ de mí wǎng méi yǒu wǒ suǒ yǒu de shù
 的，那就没有『我』的迷妄，没有『我所有』的束
 fù míng bái wǒ shì wú cháng de wǒ suǒ yǒu shì xū jiǎ de méi
 缚。明白『我』是无常的，『我所有』是虚假的，没
 yǒu wǒ hé wǒ suǒ yǒu jiù bù huì shēng kǔ ér shòu shù fù zhī dào zhè
 有『我』和『我所有』就不会生苦而受束缚。知道这
 yí diǎn jiù shì qīng liáng jiě tuō 。」
 一点，就是清凉解脱。」

fó tuó cóng tā dà zhī jué hǎi zhōng liú chū de fǎ yǔ shì tā rèn shí zì
 佛陀从他大智觉海中流露出的法语，是他认识自
 jǐ rèn shí yǔ zhòu de zhēn shí zhī yán pín pó suǒ luó wáng tīng dào zhè lǐ hái shì
 己，认识宇宙的真实之言，频婆娑罗王听到这里还是

佛化弟子的故事

bú dà liǎo jiě , tā wèn zhe fó tuó shuō : 「 fó tuó ! nǐ shuō méi yǒu wǒ , nà
不大了解，他问着佛陀说：「佛陀！你说没有我，那
me guǒ bào shì yóu shéi lái shòu ? 」
么果报是由谁来受？」

dà wáng ! guǒ bào hái shì yóu zhòng shēng zì jǐ lái shòu , zhǐ shì suǒ de
「大王！果报还是由众生自己来受，只是所受的
guǒ bào yě shì rú huàn de 。 dà wáng ! nǐ yīng gāi wèi zì jǐ de xìng fú dǎ suàn ?
果报也是如幻的。大王！你应该为自己的幸福打算？
hái shì yīng gāi wèi rén mín de xìng fú dǎ suàn ne ? nǐ yīng gāi wèi zì jǐ de bù xìng
还是应该为人民的幸福打算呢？你应该为自己的不幸
zhǎo xiǎng ? hái shì yīng gāi wèi rén mín de bù xìng zhǎo xiǎng ne ? jiū jīng zěn yàng cái shì
着想？还是应该为人民的不幸着想呢？究竟怎样才是
dà wáng yīng xiǎng de ne ? nǐ yào zhī dào : dāng wǒ men de xīn yǔ jìng xiāng yù de shí
大王应想的呢？你要知道：当我们的心与境相遇的时
hòu , zhè zhǐ shì kōng yǔ yuán qǐ de jù hé 。 hǎo bǐ liǎng shí xiāng pèng suǒ fā chū de
候，这只是空与缘起的聚合。好比两石相碰所发出的
huǒ huā , huǒ huā shì shí tóu de dōng xī ma ? hái shì shéi de dōng xī ?
火花，火花是石头的东西吗？还是谁的东西？」

rén jiān zài hái méi yǒu shēng wǒ yǐ
人间在还没有生我以
qián , jiù yǐ jīng yǒu wǒ ne ? hái shì
前，就已经有我呢？还是
sǐ hòu yǒu wǒ ? shuì shí shì wǒ ? hái
死后有我？睡时是我？还
shì xǐng lái shì wǒ ? xīn lǐ méi yǒu guā
是醒来是我？心里没有挂

āi shì wǒ ? hái shì shēn tǐ shàng yǒu huài miè shì wǒ ? suǒ yǐ zǐ xì sī wéi zhè ge
碍是我？还是身体上有坏灭是我？所以仔细思惟这个
wǒ shí , jiù tóng yú nà shùn xī de huǒ huā , 「 wǒ 」 méi yǒu suǒ zuò , yě wú
我时，就同于那瞬息的火花，「我」没有所作，也无
zuò 「 wǒ 」 de zhǔ zǎi , yī qiē zhǐ shì zài suí zì yè ③ liú zhuǎn ér yǐ 。
作「我」的主宰，一切只是在随自业③流转而已。

dā wáng tān chēn chī de wú míng dōu shǐ qǐ yuán yú zhè ge wǒ dàn yào
 大王！贪瞋痴的无明，都是起源于这个我，但要
 lí kāi wǒ zhī bìng fēi yì shì bù lí wǒ zhī zé yòu shì yú chī diān dǎo de 。
 离开我执，并非易事，不离我执则又是愚痴颠倒的。
 wàng le wǒ ér zhī wéi yī qiè zhòng shēng zài wàng le wǒ jí yī qiè zhòng shēng ér jìn rù
 忘了我而只为一切众生，再忘了我及一切众生而进入
 wú zhī zhe xīn de lǐng yù bǎ xīn kuò dà yǔ yǔ zhòu tóng tǐ shí nà jiù shì
 无执着心的领域，把心扩大与宇宙同体时，那就是
 『 wǒ jìn rù niè pán zhī shí zhè cái shì shēng mìng běn lái de shí xiàng zhè cái
 『我』进入涅槃之时，这才是生命本来的实相，这才
 méi yǒu shēng sǐ
 没有生死。』

fó tuó jiǎng dào zhè lǐ ，
 佛陀讲到这里，
 pín pó suǒ luó wáng hé yī qiè tīng
 频婆娑罗王和一切听
 zhòng dōu nèi xīn qīng liáng ér fēi cháng
 众都内心清凉而非常
 huān xǐ de guī yī le fó tuó 。
 欢喜地归依了佛陀。

pín pó suǒ luó wáng wéi le bào dá fó ēn xiǎng zài wáng shě chéng de jiā lán tuó
 频婆娑罗王为了报答佛恩，想在王舍城的迦兰陀
 zhú lín shàng jiàn zào yī zuò jīng shě zèng sòng fó tuó yǒu yī tiān tā xiàng fó tuó
 竹林上，建造一座精舍赠送佛陀。有一天他向佛陀
 shuō 「 fó tuó qǐng nín bù yào zài yuǎn yóu le wǒ xiǎng zài jiā lán tuó zhú lín
 说：「佛陀！请您不要再远游了，我想在迦兰陀竹林
 jiàn yī zuò jīng shě gòng yǎng gěi fó tuó wéi cháng qī ān zhù hé shuō fǎ de dào chǎng
 建一座精舍，供养给佛陀为长期安住和说法的道场，
 rú cǐ yī lái wǒ men jiù néng cháng qīn jìn zuò qián tīng wén zhèng fǎ yuàn fó tuó
 如此一来，我们就能常亲近座前，听闻正法。愿佛陀
 cí bēi jiē shòu ！ yú shì fó tuó suí shùn qí měi yì de jiē shòu pín pó suǒ luó
 慈悲接受！」于是佛陀随顺其美意地接受。频婆娑罗

wáng dāng jí chuán xià chì lìng , mìng dà chén xùn sù de zài jiā lán tuó zhú lín wéi fó tuó
王当即传下敕令，命大臣迅速地在迦兰陀竹林为佛陀
jiàn zhù yī zuò jīng shè zhè jiù shì zhú lín jīng shè dào cǐ fó tuó de xíng jiǎo
建筑一座精舍，这就是竹林精舍。到此，佛陀的行脚
cái yǒu le zhù xī zhī suǒ 。
才有了驻锡之所。

fó tuó dài lǐng zhe yī qiān duō míng dì zǐ zhù zài zhú lín jīng shè lǐ zhè
佛陀带领着一千多名弟子，住在竹林精舍里，这
xiē dì zǐ dōu yǐ fó tuó wéi zhōng xīn gòng tóng guò zhe xiàng jiàn jiàn xíng chéng de sēng yuàn
些弟子都以佛陀为中心，共同过着像渐渐形成的僧院
shēng huó zài fó tuó hái wèi dào wáng shě chéng lái yǐ qián yǐ yǒu hěn duō guī yī fó
生活。在佛陀还未到王舍城来以前，已有很多归依佛
tuó de dì zǐ tā men fèng le fó tuó de cí mìng hóng fǎ zài gè fāng zhè shí yě
陀的弟子，他们奉了佛陀的慈命弘法在各方，这时也
dōu lù xù guī lái cóng cǐ fó tuó de hóng huà shì yè zài zhú lín jīng shè xùn
都陆续归来。从此，佛陀的弘化事业，在竹林精舍迅
sù de zhǎn kāi shè lì fú yǔ mù jiǎn lián dōu shì zài zhè duàn qī jiān guī yī fó tuó
速地展开，舍利弗与目犍连都是在这段期间归依佛陀

de
的。

注① 四生指三界六道有情产生之四种类别，即：

(1) 卵生，由卵壳出生者，如鸡、蛇、鱼、蚁等。

(2) 胎生，从母胎而出生者，如人、象、牛、猪等。

(3) 湿生，又作因缘生、寒热和合生，即由粪聚、
注道、秽厕、腐肉、丛草等润湿气所产生者，
如蚊蚋、蠓蚋、麻生虫等。

(4) 化生，即无所托而忽有，如诸天、地狱之有
情，皆由其过去之业力而化生。以上四生，以
化生之众为最多。

此外，四生亦泛指一切之有情众生。

注② 法可类别为任持自性、轨生物解二义。任持自

性，意指能保持自体的自性不改变；轨生物解，

指能轨范人伦，令人产生对一定事物理解之根

佛化弟子的故事

jù 。 jiù rèn chí zì xìng zhī yì yì ěr yán fǎ nǎi zhǐ jù yǒu zì xìng zhī
据。就任持自性之意义而言，法乃指具有自性之
yī qiè cún zài jiù guī shēng wù jiě zhī yì yì ěr yán fǎ nǎi zhǐ rèn shī
一切存在；就轨生物解之意义而言，法乃指认识
zhǐ biāo zhǔn guī fàn fǎ zé zhēn lǐ dēng
之标准、规范、法则、真理等。

yú sè fǎ xīn fǎ dēng yī qiè zhū fǎ yán zhī fǎ xì zhǐ suǒ yǒu zhī cún
于色法、心法等一切诸法言之，法系指所有之存
zài tōng yú yī qiè
在，通于一切。

zhù ③ yè wéi zào zuò zhī yì jī xíng wéi yì shì déng shēn xīn huó dòng ruò yǔ
注③业为造作之义，即行为、意识等身心活动。若与
yīn guǒ guān xī jié hé zé zhǐ yóu guò qù xíng wéi yǎn xù xià lái suǒ xíng chéng
因果关系结合，则指由过去行为延续下来所形成
zhī lì liàng yī bān ěr yán yè fēn shēn yǔ yì déng sān yè
之力量。一般而言，业分身、语、意等三业。

liù shè lì fú yǔ mù jiàn lián 六、舍利弗与目犍连

shè lì fú yǔ mù jiàn lián yuán wéi wài dào ① shān shé yē de dì zǐ yóu yú
舍利弗与目犍连原为外道①删阇耶的弟子，由于

èr rén fēi cháng cōng míng duì qí suǒ xué zǒng jué de bú gòu wán mǎn suǒ yǐ hòu lái
二人非常聪明，对其所学总觉得不够完满，所以后来

dōu lí kāi le shān shé yē líng xún jiū jìng jiě tuō zhī dào liǎng rén céng xiāng yuē
都离开了删阇耶，另寻究竟解脱之道。两人曾相约

shuō : 「 shéi xiān yù dào chè wù jiū jìng jiě tuō zhī dào de xián shī shí jí yīng tōng
说：「谁先遇到彻悟究竟解脱之道的贤师时，即应通

zhī duì fāng yǐ biàn xiāng xié guī yī xué xí 。 」 dāng shí shè lì fú yǔ mù jiàn lián
知对方，以便相携归依学习。」当时舍利弗与目犍连

gè yǒu yī bǎi rén dì zǐ wèi yú fó tuó zhī qián zài tā èr rén xīn zhōng yǐ
各有一百人弟子，未遇佛陀之前，在他二人心中，已

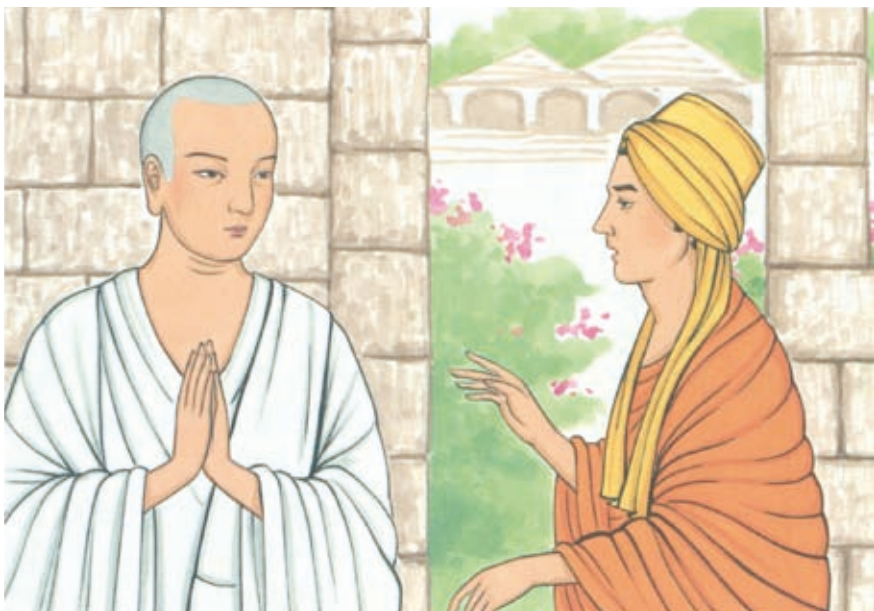
ào rán zì rèn wéi shì jiè shàng wú bǐ tā men cōng míng de rén
傲然自认为世界上无比他们聪明的人。

佛化弟子的故事

yǒu yì tiān shè lì fú zài wáng shě chéng de jiē shàng yù jiàn yì wèi fó tuō
有一天，舍利弗在王舍城的街上，遇见一位佛陀
de dì zǐ jí lù yě yuàn wú bǐ qiū zhōng de ā shè pó shì kàn tā yán jiē
的弟子，即鹿野苑五比丘中的阿舍婆誓②，看他沿街
qǐ shí shí de wēi yí wēn wén jìng sù yí kàn jiù zhī dào shì wèi zhēn zhèng de xiū xíng
乞食时的威仪温文静肃，一看就知道是位真正的修行
zhě 。
者。

shè lì fú hào qí ér yǒu lǐ de wèn tā shuō : 「 nǐ de wēi yí duān zhèng gāo
舍利弗好奇而有礼地问他说：「你的威仪端正高
yǎ qǐng wèn nǐ zhù zài hé chù ? qīn jìn nǎ wèi lǎo shī ? nǐ de lǎo shī suǒ jiāo
雅，请问你住在何处？亲近哪位老师？你的老师所教
de dào lǐ shì shén me ?
的道理是什么？」

ā shè pó shì qiān xū de dá shuō : 「 wǒ zhù zài zhú lín jīng shè , shì fó
阿舍婆誓谦虚地答说：「我住在竹林精舍，是佛

tuó de dì zǐ wǒ de lǎo shī shì jù yǒu yī qiè zhì huì de rén tiān dà dǎo shī
陀的弟子，我的老师是具有一切智慧的人天大导师。

jiā shī suǒ jiāo de dào lǐ shēn shēn wēi miào wǒ zhǐ néng yǐ suǒ xué dà gài de huí dá
家师所教的道理甚深微妙，我只能以所学大概的回答

nǐ yī xiē jiā shī cháng shuō zhū fǎ yīn yuán shēng zhū fǎ yīn yuán miè
你一些。家师常说：『诸法因缘生，诸法因缘灭。』

yòu shuō zhū xíng wú cháng shì shēng miè fǎ shēng miè miè yǐ jì miè wéi
又说：『诸行无常，是生灭法；生灭灭已，寂灭为
lè 乐。』

shè lì fú tīng wán zhè liǎng jù fǎ yǔ nèi xīn gǎn dào wú shàng fǎ lè huān
舍利弗听完这两句法语，内心感到无上法乐欢

xǐ yīn wèi zhè liǎng jù fǎ yǔ zhèng hán zhe tā yī zhí zài zhǎo xún de zhēn lǐ
喜，因为这两句法语，正含着他一直找寻的真理。

jīn tiān cóng fó tuó dì zǐ de kǒu zhōng tīng dào yīn yuán fǎ míng bái dào yī qiè zhū
今天从佛陀弟子的口中，听到因缘法，明白到一切诸

fǎ bú shì rén zuò yě bú shì tiān zuò èr shì cóng yīn yuán suǒ shēng yě shì cóng
法不是人作，也不是天作，而是从因缘所生，也是从

yīn yuán ér miè zhè qǐ shì tā wú wǒ de zhì huì duàn chú tā wēi xì de
因缘而灭。这启示他「无我」的智慧，断除他微细的

fán nǎo cǐ shí tā cái fā jué fó tuó zhēn shì wēi dà jué yì yào qù bài jiàn
烦恼。此时，他才发觉佛陀真是伟大，决意要去拜见

fó tuó
佛陀。

shè lì fú xiàng ā shé pó shì
舍利弗向阿舍婆誓

dǐng lǐ gào bié hòu jiù zhí jiē qù
顶礼告别后，就直接去

zhǎo mù jiǎn lián gào sù tā shuō
找目犍连，告诉他说：

mù jiǎn lián wǒ xiàn zài zhī dào
「目犍连！我现在知道

yǒu wèi shèng zhě kě zuò wǒ men de lǎo shī ! 」 mù jiǎn lián bù dà xiāng xìn , shè lì
有位圣者可作我们的老师！」目犍连不大相信，舍利
fú yòu qiáng diào de shuō : 「 mù jiǎn lián tā jiù shì fó tuó , jiù shì wǒ men suǒ
弗又强调地说：「目犍连！他就是佛陀，就是我们所
yào zhǎo de lǎo shī ! 」 shè lì fú bǎ tīng dào de fó fǎ , yī yī zhuǎn gào mù jiǎn
要找的老师！」舍利弗把听到的佛法，一一转告目犍
lián , mù jiǎn lián tīng wán hòu , yě dōu huān xǐ de liú xià lèi , èr rén jué dìng yào
连，目犍连听完后，也都欢喜地流下泪，二人决定要
dài lǐng gè rén de dì zǐ , yì qǐ dào zhú lín jīng shě qù bài jiàn fó tuó 。
带领各人的弟子，一起到竹林精舍去拜见佛陀。

dì èr tiān , fó tuó jiàn dào tā men jiù fēi cháng huān xǐ , fó tuó gǎn jué dào
第二天，佛陀见到他们就非常欢喜，佛陀感觉到
zì jǐ zhèng wù dào xiàn zài , suǒ shuō de huà , cái zhēn zhèng yǒu le liǎo jiě de rén 。
自己证悟到现在，所说的话，才真正有了了解的人。

zì cóng shè lì fú yǔ mù jiǎn lián dài lǐng dì zǐ guī yī fó tuó yǐ hòu , hěn
自从舍利弗与目犍连带领弟子归依佛陀以后，很

duō rén dōu xiǎng gēn suī fó tuó chū jiā xué dào yóu yú fó tuó de gǎn huà lì hěn
多人都想跟随佛陀出家学道，由于佛陀的感化力很

qiáng rén rén dōu pà zì jǐ de zǐ dì qù chū jiā gèng yǒu de pà fó tuó de dì
强，人人都怕自己的子弟去出家，更有的怕佛陀的弟

zǐ duō qǐ lái lì shì lì tài dà yīn cǐ shè huì shàng yǒu xǔ duō rén pī píng shuō
子多起来势力太大，因此社会上有许多人批评说：

「shā mén shī jiā móu ní rǎo luàn wǒ men de jiā tíng duàn jué wǒ men de zōng sì
沙门释迦牟尼扰乱我们的家庭，断绝我们的宗嗣，

bǎ wǒ men de zǐ sūn dōu yòu huò qù chū jiā lián yōu lóu pīn luó jiā shè sān xiōng
把我们的子孙都诱惑去出家。连优楼频罗迦叶三兄

dì hái líng le yī qiān dì zǐ guī yī zài tā de mén xià tā shì yào cóng mǔ qīn
弟，还领了一千弟子归依在他的门下。他是要从母亲

de shǒu zhōng duó qù hái zǐ cóng xián qī
的手中夺去孩子，从贤妻

de shēn páng duó qù zhàng fū cái huì gǎn
的身旁夺去丈夫，才会感

dào mǎn zú de
到满足的。」

fó tuó de dì zǐ zài jiē shàng tīng
佛陀的弟子在街上听

dào zhè xiē pī píng de fēng shēng dōu huí lái bào gào fó tuó fó tuó tīng hòu hěn ān
到这些批评的风声，都回来报告佛陀。佛陀听后很安

xiáng de shuō yáo yán zhǐ yú zhì zhě qī rì zhī hòu bì quán yān xiāo yún sǎn
详地说：「谣言止于智者，七日之后必全烟消云散，

nǐ men bù yào guà xīn yǐ hòu rú zài féng dào zhè yàng pī píng de rén nǐ men jiù
你们不要挂心。以后如再逢到这样批评的人，你们就

zhào wǒ xià miàn de huà dá fù tā men fó tuó shì yǐn dǎo rén men liǎo dá shēng mìng
照我下面的话答复他们：『佛陀是引导人们了达生命

de zhēn lǐ jiào rén rú hé zuò yí ge zhèng jué de rén xué fó bìng bù yí dìng yào
的真理，叫人如何作一个正觉的人。学佛并不一定要

chū jiā zài jiā fēng xíng fó fǎ yě shì yí yàng yīn cǐ fó tuó de dì
出家，在家奉行佛法也是一样。』」因此，佛陀的弟

佛化弟子的故事

zǐ zài jiē shàng ruò tīng dào
子在街上若听到

nǎ xiē fēi nán de yán cí
那些非难的言词

shí , jiù huì jiāng fó tuó
时，就会将佛陀

fēn fù de huà xiàng zhòng rén
吩咐的话向众人

xuān shuō , shè huì shàng de
宣说，社会上的

qún zhòng tīng dào fó tuó dì zǐ de huà , dōu huì zài huí xiǎng ér bù zài pī píng 。 guǒ
群众听到佛陀弟子的话，都会再回想而不再批评。果

zhēn bú dào qī tiān , zhè xiē fēi nán de yán cí jiù méi yǒu rén zài tí qǐ guò , dà
真不到七天，这些非难的言词就没有人再提起过，大

jiā duì fó tuó de xiān jiàn zhī míng , gèng shì wǔ tǐ tóu dì de pèi fú 。
家对佛陀的先见之明，更是五体投地的佩服。

zhù ① wài dào jí xíng zhèng jué fó fǎ yǐ wài , bù rú shí de xié lǐ xiān dào zhě 。
注①外道即行正觉佛法以外，不如实的邪理仙道者。

zhù ② shè lì fú suǒ yù de shā mén , yī fǎ huá xuān yì jì zǎi shì é bīng xīng
注②舍利弗所遇的沙门，依法华玄义记载是额鞞，星

yún fǎ shī yì wéi ā shè pō shì , rì běn de zēng gǔ wén xióng zé zhǐ míng wéi
云法师译为阿舍婆誓，日本的增谷文雄则指名为

ā shuō shì , xuān zhuāng fǎ shī de xī yù jì jiǔ shàng shuō : 「 ā shī fú chí
阿说示，玄奘法师的西域记九上说：「阿湿缚持

bī qiū , táng yán mǎ shèng 」 , bù guǎn shè lì fú suǒ yù de shā mén qí míng
比丘，唐言马胜」，不管舍利弗所遇到沙门其名

wéi hé , cǐ wèi shā mén què dìng jiù shì lù yě yuán wú bǐ qiū zhī yī 。
为何，此位沙门确定就是鹿野苑五比丘之一。

qī cháng zhǎo fàn zhì ①

七、长爪梵志①

yǒu yī tiān fó tuó zhàn shí lí kāi zhú lín jīng shè dēng shàng líng jiǔ shān
 有一天，佛陀暂时离开竹林精舍，登上灵鹫山，
 rù dīng zài tún jué dòng shè lì fú de jiù fù cháng zhǎo fàn zhì zhī dào zhè ge xiāo
 入定在豚崛洞，舍利弗的舅父长爪梵志知道这个消
 xī tè bié qián lái bài fǎng tā shì yī wèi hěn yǒu míng de wài dào xiān rén zhī
 息，特别前来拜访。他是一位很有名的外道仙人，知
 dào zhī ér shè lì fú guī yī le fó tuó yǐ hòu jiù duì fó tuó fēi cháng hào qí
 道侄儿舍利弗归依了佛陀以后，就对佛陀非常好奇。

dāng shí tā jiàn dào fó tuó duì fó tuó shuō wǒ hái méi yǒu rèn shí yī
 当时他见到佛陀，对佛陀说：「我还没有认识一
 qiè ! 」 fó tuó wēi xiào zhe huí dá shuō méi yǒu rèn shí yī qiè jiù yǐ jīng
 切！」佛陀微笑着回答说：「没有认识一切，就已经
 shì rèn shí yī qiè le 。
 是认识一切了。」

佛化弟子的故事

cháng zhǎo fàn zhì tīng dào fó tuó zhè me yì shuō měi yǒu huà kě yǐ huí dá ,
长爪梵志听到佛陀这么一说，没有话可以回答，
fó tuó jiē zhe yòu shuō : 「 kěn dìng yī qiè de rén jiù shì fǒu dìng yī qiè de
佛陀接着又说：「肯定一切的人，就是否定一切的
rén ; kěn dìng móu yī shì wù de rén jiù shì fǒu dìng móu yī shì wù de rén kěn
人；肯定某一事物的人，就是否定某一事物的人。肯
dìng yī dìng kěn dìng yī qiè jiù róng yì bēi tān yù jū qū qī lái ; fǒu dìng yī
定一定，肯定一切，就容易被贪欲拘囚起来；否定一
qiè suī rán néng gōu yuǎn lí tān yù dàn tài gù zhī zhè ge fǒu dìng yě shì yī zhǒng
切虽然能够远离贪欲，但太固执这个否定，也是一种
zhí zhuó shě qì yī qiè de kěn dìng yǔ yī qiè fǒu dìng nà cái shì zhēn lǐ de rèn
执着。舍弃一切的肯定与一切否定，那才是真理的认
shí 。 」
识。」

cháng zhǎo fàn zhì zài tīng dào fó tuó zhè xiē jiǎn yào de dào lǐ yǐ hòu hěn gǎn
长爪梵志在听到佛陀这些简要的道理以后，很感
dào zì jǐ bù zú de xiū kuì yīn ér yě hěn chéng zhì de zuò le fó tuó de dì
到自己不足的羞愧，因而也很诚挚的作了佛陀的弟
zǐ 。
子。

fó tuó dù le cháng zhǎo fàn zhì
佛陀度了长爪梵志
yǐ hòu yòu huí dào zhú lín jīng shě
以后，又回到竹林精舍
wéi zhū bī qiū shuō fǎ 。
为诸比丘②说法。

zhù ① cháng zhǎo fàn zhì wéi shè lì fú zhī jū yǐ qí zhǐ jiǎ tè cháng ér dé míng 。
注①长爪梵志为舍利弗之舅，以其指甲特长而得名。

wéi wáng shě chéng zhì shī fàn zhì zhī zǐ cōng míng bō dá shān yú lùn yì 。
为王舍城蛭驶梵志之子，聪明博达，善于论议。

céng chū yóu sì fāng   guāng xī sì fēi tuó shí bā shù   hòu zhì nán tiān zhū ,
 曾出游四方，广习四吠陀十八术，后至南天竺，
 zī zī qín xué   shì yán ruò bù wéi dì yī shī zé bù jiǎn zhǎo   zhī ér shè
 孜孜勤学，誓言若不为第一师则不剪爪。侄儿舍
 lì fú chū jiā hòu   cháng zhǎo fàn zhì yì lái jiàn fó   yǔ shì zūn yì lùn ,
 利弗出家后，长爪梵志亦来见佛，与世尊议论，
 yīn bù néng shèng   suī chū jiā   xiū dào wéi fó dì zǐ   dé ā luó hàn
 因不能胜，遂出家、修道为佛弟子，得阿罗汉
 guǒ 。
 果。

zhù ②   bī qiū zhū yào de yì sī shì   qǐ shì   shàng cóng rú lái qǐ qiú fó fǎ
 注②比丘主要的意思是「乞士」，上从如来乞求佛法
 yǐ yāng yù fǎ shēn huì mìng   xià xiàng sù rén qǐ qiú yī shí yǐ cún huó sè shēn
 以养育法身慧命，下向俗人乞求衣食以存活色身
 zhī mìng 。   lìng wài hái yǒu bù mó   pò è   jìng mìng   jìng chí jiè děng yì
 之命。另外还有怖魔、破恶、净命、净持戒等意
 sī   bī qiū zhī chū jiā dé dù   shòu jù zú jiè zhī nán zǐ   wéi wǔ zhòng
 思。比丘指出家得度，受具足戒之男子，为五众
 zhī yī   qī zhòng zhī yī   wǔ zhòng jí bī qiū   bī qiū ní   shì chà mó
 之一，七众之一。五众即比丘、比丘尼、式叉摩
 nà   shā mí   shā mí ní   yòu chēng chū jiā wǔ zhòng   zài jiā shàng yōu pó
 那、沙弥、沙弥尼，又称出家五众，再加上优婆
 sāi   yōu pó yī déng zài jiā èr zhòng   jí shì zūn jiào tuán zhī qī lèi dì
 塞、优婆夷等在家二众，即世尊教团之七类弟
 zǐ 。
 子。

bā dà jiā shè 八、大迦叶

yóu yú fó tuó yǔ dì zǐ men de chuān zhuó hé yǐn shí dōu bìng bù jiǎng jiū , pín
由于佛陀与弟子们的穿着和饮食都并不讲究，频
pó suǒ luó wáng de yù yī qī pó xiǎng dào tā guò qù tì lín guó de guó wáng yī
婆娑罗王的御医者婆①想到他过去替邻国的国王医
bìng , nà guó wáng céng sòng tā yī jiàn shàng děng de yī fú , tā xiǎng bǎ zhè jiàn yī fú
病，那国王曾送他一件上等的衣服，他想把这件衣服
chéng xiàn gěi fó tuó , suǒ yǐ dào zhú lín jīng shè gào sù fó tuó shuō : 「 zhè jiàn yī
呈献给佛陀，所以到竹林精舍告诉佛陀说：「这件衣
fú shì lín guó guó wáng de shǎng cǐ , wǒ xī wàng fó tuó jiē shòu wǒ zhuǎn zèng de gòng
服是邻国国王的赏赐，我希望佛陀接受我转赠的供
yǎng , gěi wǒ zhòng xiē fú tián , wǒ gèng pàn wàng zhe qǐng fó tuó yǔ bǐ qiū men cóng cǐ
养，给我种些福田，我更盼望着请佛陀与比丘们从此
bú yào chuān lǎn lǚ de yī fú 。 」
不要穿褴褛的衣服。」

méi yǒu zhí zhuó de fó tuó , jiē shòu le qī pó de hòu yì , jiào rén chuán huà
没有执着的佛陀，接受了耆婆的厚意，叫人传话

gěi zhòng bī qiū dì zǐ shuō : 「 wǒ men chuān zhuó de yī fú wú lùn xīn jiù yì
给众比丘弟子说：「我们穿着的衣服，无论新旧，一

dìng yào pǔ sù qīng jié , yào jīng guò rì guāng xiāo dú 。 rú guǒ xīn wéi měi lì de yī
定要朴素清洁，要经过日光消毒。如果心为美丽的衣

fú suǒ rǎn , gù fēi suǒ yī , ruò
服所染，固非所宜，若

yī dìng yào chuān zhe lǎn lǚ de yī fú
一定要穿着褴褛的衣服

yǐ shì xué dào , yě shì bú
以示学道，也是不

dāng 。 」

fó tuó de huà chuān chū qù yǐ hòu , wáng shě chéng de mǐn zhòng dōu zhēng xiāng zuò zhe
佛陀的话传出去以后，王舍城的民众都争相做着

xǔ duō yī fú , zèng sòng gěi bī qiū men 。 gòng yǎng fó tuó jí bī qiū men de rén duō
许多衣服，赠送给比丘们。供养佛陀及比丘们的人多

le , zhè fēng shēng chuān dào yī wèi dà fù hào de ěr zhōng 。
了，这风声传到一位大富豪的耳中。

zhè wèi fù hào shì zhù zài lí
这位富豪是住在离

wáng shě chéng bù yuǎn de mó hē shā luó
王舍城不远的摩诃沙罗

tuó cūn , míng jiào dà jiā yè ② ,
陀村，名叫大迦叶②，

cōng míng bó xué , fù jiǎ tiān xià ,
聪明博学，富甲天下，

shì dāng shí pó luó mén ③ zhōng hěn jié chū de rén wù 。
是当时婆罗门③中很杰出的人物。

dāng fó tuó zài zhú lín jīng shě shuō fǎ shí , dà jiā yè měi cì dōu qián wǎng tīng
当佛陀在竹林精舍说法时，大迦叶每次都前往听

佛化弟子的故事

jiǎng 。 fó tuó de bēi , zhì zhōng yú jiàn jiàn de dǎ dòng tā de xīn , shǐ tā yě xiǎng
讲。佛陀的悲、智终于渐渐地打动他的心，使他也想
gēn fó tuó chū jiā , xiū dào 。
跟佛陀出家、修道。

yǒu yī tiān , tā zài guī tú shàng , zǒu jìn wáng shě chéng yī chù dà shù zhī yè
有一天，他在归途上，走近王舍城一处大树枝叶
jiāo cuò de dì fāng , gāng hǎo fó tuó yě zhèng zài nà lǐ jìng zuò 。 tā kàn le yòu kàn
交错的地方，刚好佛陀也正在那里静坐。他看了又看
fó tuó sù jìng de wēi yán , zhōng yú jué de bù qù lǐ bài bù chéng 。 yú shì jiù dào
佛陀肃静的威严，终于觉得不去礼拜不成。于是就到
fó tuó zuò qián , hē zhǎng dǐng lǐ ér qiè hěn gǎn dòng kěn qiè de shuō : 「 fó tuó !
佛陀座前，合掌顶礼而且很感动垦切地说：「佛陀！
wó de dà shī , qǐng jiē shòu dà yī yè de guī yī , ràng dà yī yè zuò fó tuó de
我的大师，请接受大迦叶的归依，让大迦叶作佛陀的
dì zǐ ba ! 」
弟子吧！」

八、大迦叶

fó tuó zhī dào tā de xīn yì   jiū shuō   dà jiā shè   hào   hào
佛陀知道他的心意，就说：「大迦叶！好！好！

cóng cǐ yǐ hòu nǐ jiù shì wǒ de dì zǐ   zài zhè shì jiān shàng   rú guǒ méi yǒu zhèng
从此以后你就是我的弟子。在这世间上，如果没有证

de zhèng jué de rén   shì shòu bù qǐ nǐ zuò dì zǐ de   nǐ gēn wǒ lái ba
得正觉的人，是受不起你作弟子的，你跟我来吧！」

fó tuó jìng jìng de zhàn qǐ lái ,
佛陀静静地站起来，

wǎng zhú lín jīng shě zǒu qù   dà jiā shè
往竹林精舍走去，大迦叶

gēn zài fó tuó de shēn hòu   tā gōng jìng
跟在佛陀的身后，他恭敬

gǎn dòng de shān shān lèi xià 。
感动得潜潜泪下。

fó tuó huí guò tóu lái kàn kàn dà jiā shè   rán hòu shuō   wǒ zǎo jiù zhī
佛陀回过头来看看大迦叶，然后说：「我早就知

dào jīn tiān shì nǐ dé dù de rì zi   hěn hǎo   wèi lái fó fǎ de liú chuán   yòng
道今天是你得度的日子！很好，未来佛法的流传，用

dào nǐ de dì fāng hái fēi cháng zhī duō 。
到你的地方还非常之多。」

fó tuó dù huà dà jiā shè yǐ hòu   wáng shě chéng de fó fǎ yǐ jīng dǎ hǎo jī
佛陀度化大迦叶以后，王舍城的佛法已经打好基

chǔ   líng jīng shān de jīng shě yě chéng lì yú cǐ shí   guó wáng huò xué zhě men   dōu
础，灵鹫山的精舍也成立于此时，国王或学者们，都

fēn fēn de lái guī yī   cóng cǐ fó tuó de jiào huà gèng shì pǔ biān gē fāng le 。
纷纷地来归依，从此佛陀的教化更是普遍各方了。

zhù ① zhě pó wéi wáng shě chéng míng yī   qiè wéi pín pó suǒ luò wáng yú ā shé shì wáng
注①者婆为王舍城名医，且为频婆娑罗王与阿闍世王

zhī yù yī   qiān xìn fó fǎ   céng yǐn dǎo shì fù zhī ā shé shì wáng zhì fó
之御医。虔信佛法，曾引导弑父之阿闍世王至佛

佛化弟子的故事

qián chǎn huǐ
前忏悔。

注② dà jiā yè yòu chēng mó hé jiā yè , wéi fó tuó shí dà dì zǐ zhī yī , yǒu
别于优楼频罗迦叶、伽耶迦叶（三者皆称为迦叶
dàn fēi tóng yī rén 。 dà jiā yè shēng yú wáng shě chéng jìn jiāo zhī pō luó mén
但非同一人）。大迦叶生于王舍城近郊之婆罗门
jiā , yú fó chéng dào hòu dì sān nián wéi fó dì zǐ , bā rì hòu jí zhèng rù
家，于佛成道后第三年为佛弟子，八日后即证入
ā luó hàn jìng dì , wéi fó dì zǐ zhōng zuì wú zhí zhuó zhī niàn zhě , fù fǎ
阿罗汉境地，为佛弟子中最无执着之念者，付法
zàng dì yī zǔ 。 rén gé qīng lián , shēn shòu fó tuó xìn lài , yú fó dì zǐ
藏第一祖。人格清廉，深受佛陀信赖，于佛弟子
zhōng céng shòu fó tuó fēn yǔ bàn zuò 。 fó tuó rù miè hòu , chéng wéi sēng tuán zhī
中曾受佛陀分予半座。佛陀入灭后，成为僧团之
tǒng suài zhě , yú wáng shě chéng zhào jí dì yī cì jīng diǎn jié jí 。 zhí zhì ā
统率者，于王舍城召集第一次经典结集。直至阿
nǎn wéi fǎ zhī jì chéng zhě , shǐ rù jī zú shān rù dìng , yǐ dài mí lè chū
难为法之继承者，始入鸡足山入定，以待弥勒出
shì , fāng xíng niè pán 。 chán zōng yǐ qí wéi fó dì zǐ zhōng xiū wú zhí zhuó xíng
世，方行涅槃。禅宗以其为佛弟子中修无执着行
zhī dì yī rén , tè zūn wéi tóu tuó dì yī , yòu yǐ 「 nián huā wēi xiào
之第一人，特尊为头陀第一，又以「拈花微笑」
zhī gù shì , zhì jīn chuán sòng bù jué 。
之故事，至今传诵不绝。

注③ pō luó mén yì yǎn wéi jìng xíng 、 fàn xíng 、 fàn zhì 、 chéng xí 。 yīn dù sì
婆罗门意译为净行、梵行、梵志、承习。印度四
xìng zhōng , zuì shàng wèi zhī sēng lǚ , xué zhě jiē jí , dà duō qīng jìng gāo
姓中，最上位之僧侣、学者阶级，大多清净高
jié , yǐ xí fǎ tuó , sī jì sī wéi yè 。
洁，以习吠陀、司祭祀为业。

jiǔ jī gū dú xū dá zhǎng zhě 九、给孤独—须达长者

yī tiān wáng shě chéng yǒu yī wéi shǒu luó zhǎng zhě yīn chéng shòu fó tuó de jiāo
 一天，王舍城有一位首罗长者，因承受佛陀的教
 huà fá xīn zhǔn bèi yú gè tiān qǐng fó tuó dào tā jiā shòu gòng jiù zài zhè qián yī
 化，发心准备于隔天请佛陀到他家受供。就在这前一
 tiān wǎn shàng shǒu luó de hào yǒu xū dá zhǎng zhě hū rán cóng shě wèi chéng yuǎn dào ér
 天晚上，首罗的好友须达长者忽然从舍卫城远道而
 lái dāng tā jiàn dào shǒu luó zhǎng zhě jiā zhōng guà dēng jié cǎi pú rén chuān suǒ lái wǎng
 来，当他见到首罗长者家中挂灯结彩，仆人穿梭来往
 de máng zhe xiàng shì zhǔn bèi huān yíng shén me guì bīn sī de tā hào qí de wèn shǒu
 的忙着，像是准备欢迎什么贵宾似的，他好奇地问首
 luó zhǎng zhě yuán yóu shǒu luó zhǎng zhě wēi xiào de huí dá shuō míng tiān wǒ men wéi
 罗长者原由，首罗长者微笑地回答说：「明天我们伟
 dà de fó tuó jiāng dài lǐng tā de dì zǐ men dào wǒ de shě xià yīng gòng fó tuó xiàn
 大的佛陀将带领他的弟子们到我的舍下应供，佛陀现

佛化弟子的故事

zài yǐ lái dào hán lín wǒ zhèng zài máng zhe zhǔn bèi míng tiān rú hé lái yíng jiē gòng yǎng
在已来到寒林，我正在忙着准备明天如何来迎接供养
fó tuó hé tā de dì zǐ 。
佛陀和他的弟子。」

xū dá zhǎng zhě tīng le shǒu luó de huà dāng yè biàn wú fá rú shuì hǎo xiàng
须达长者听了首罗的话，当夜便无法入睡，好像
yǒu yī gǔ bù kě sī yǐ de lì liàng shǐ tā bù yóu zì zhǔ dú bù zǒu xiàng hán
有一股不可思议的力量，使他不由自主独步走向寒
lín xiǎng mù dú fó tuó de fēng cǎi 。
林，想目睹佛陀的风采。

xū dá zhǎng zhě lái dào hán lín kàn dào yǒu yī ge rén zài yuè guāng xià sǎn
须达长者来到寒林，看到有一个人在月光下散
bù tā zǒu shàng qián qù yī kàn biàn bèi fó tuó zhuāng yán de wēi yí shè fú lì
步。他走上前去一看，便被佛陀庄严的威仪摄服，立
jí wǔ tǐ tóu dì de guī xià lái wèn shuō : 「 nín dà gài jiù shì fó tuó ba wǒ
即五体投地地跪下来问说：「您大概就是佛陀吧？我

kàn dào nǐ de xiāng hào yǔ zhòng bù tóng
看到你的相好与众不同！」

「shì de wǒ jiù shì fó tuó nǐ xiàng shì cóng yuǎn dào ér lái de nǐ
是的，我就是佛陀。你像是从远道而来的，你

jiào shén me míng zì fó tuó míng zhī ér gù yì wèn tā
叫什么名字？」佛陀明知而故意问他。

「wǒ shì cóng běi fāng shè wèi
我是从北方舍卫

chéng lái de míng zì jiào xū dá
城来的，名字叫须达

duō yīn wéi wǒ lüè yǒu zī chǎn
多，因为我略有资产，

xǐ huān jiù jī pín qióng gū dú de
喜欢救济贫穷孤独的

rén suǒ yī dà jiā dōu hǎn wǒ jǐ gū dú
人，所以大家都喊我给孤独。」

xū dá zhǎng zhě zài shuō huà shí yī zhí kàn zhe fó tuó fó tuó nà wán měi
须达长者在说话时，一直看着佛陀，佛陀那完美
de zhì huì yǔ cí bēi zhēn chū hū tā de xiǎng xiàng zhī wài
的智慧与慈悲，真出乎他的想像之外。

fó tuó jiù zhàn zài hán lín lǐ xiàng xū dá zhǎng zhě shuō fǎ míng yuè zhào zài kōng
佛陀就站在寒林里向须达长者说法，明月照在空
zhōng shù yīn sǎn zài dì shàng yè bàn kōng jì fó tuó gào sù xū dá zhǎng zhě
中，树荫散在地上，夜半空寂，佛陀告诉须达长者：

「jǐ gū dú nǐ yuǎn dào ér lái yī dìng hěn xīn kǔ zhè dōu shì nǐ yǒu zhe
给孤独！你远道而来，一定很辛苦，这都是你有着
yào wén zhèng fǎ de jué xīn yǔ chún jié qīng jìng de xìn yǎng wǒ jīn yè hěn gāo xìng wéi
乐闻正法的决心与纯洁清静信仰，我今夜很高兴为
nǐ shuō fǎ
你说法。」

nǐ zài sù xī jiǔ yuǎn qián jī jù zhǒng zhǒng shān xíng yǒu zhe jiān gù de xìn
你在夙昔久远前，积聚种种善行，有着坚固的信

佛化弟子的故事

niàn suǒ yī jīn rì yī tīng dào fó tuó jù hěn huān xǐ zhēn shì kǎn shòu zhèng fǎ de
念，所以今日一听到佛陀就很欢喜，真是堪受正法的
dà qì 。
大器。

nǐ fù yǒu cái bǎo lè yú huī shī qióng kǔ de rén rú cǐ shàn yòng jīn
你富有财宝，乐于惠施穷苦的人，如此善用金
qián bù wéi jīn qián shǐ yì shí zài shì nán néng kě guì de dé xíng bù guò
钱，不为金钱使役，实在是难能可贵的德行。不过，
nǐ cóng qián de bù shī zhǐ shì qǐ qiǔ rén tiān fú bào zhè bú shì zhèng què jiě tuō
你从前的布施，只是祈求人天福报，这不是正确解脱
zhī xíng fán yǒu wǒ de kuài lè dōu shì bù cháng jiǔ de bǐ qián cái gèng
之行，凡有『我』的快乐，都是不长久的。比钱财更
jìn yí bù de bù shī shì zhì xīn shī jīng jìn shī wú wèi shī déng zhè cái
进一步的布施，是至心施、精进施、无畏施等，这才
shì zhuāng yán dé xíng de fǎ mén cái shì zì zài guāng míng jiě tuō zhī dào 。
是庄严德行的法门，才是自在光明解脱之道。」

fó tuó zài xiàng xū dá zhǎng zhě
佛陀在向须达长者

shuō fǎ shí xǔ duō dì zǐ yé lái
说法时，许多弟子也来
gēn zhe qīng tīng dāng shí dà dì jì
跟着倾听，当时大地寂
jìng sì yě wú shēng wéi yǒu fó
静，四野无声，唯有佛
tuó de fǎ yīn huī dàng zài kōng zhōng 。
陀的法音回荡在空中。

xū dá zhǎng zhě tīng hòu huān xǐ yōng yuè de shuō fó tuó wǒ cóng lái
须达长者听后，欢喜踊跃地说：「佛陀！我从来
méi yǒu xiàng xiàn zài zhè yàng de gāo xìng guò wǒ yuàn yì hé shǒu luó yí yàng guī yī
没有像现在这样的高兴过，我愿意和首罗一样，归依
fó tuó bìng kěn qǐng fó tuó dào wǒ de guó jiā qiāo sà mí luó guó shè wèi chéng qù shuō
佛陀并恳请佛陀到我的国家憍萨弥罗国舍卫城去说

fǎ 。 dào nà lǐ yī qiè yī fú yǐn shí wò jù yī yào dēng shēng huó shàng suǒ
法。到那里一切衣服、饮食、卧具、医药等生活上所
xū , dōu yóu wǒ lái gòng yǎng 。
需，都由我来供养。」

wǒ yě lǎo zǎo jiù xiǎng dào běi fāng de shě wèi chéng , zhǐ shì wǒ men rén shù
「我也老早就想到北方的舍卫城，只是我们人数
hěn duō , méi yǒu guǎng kuò de jīng shě shì bù róng yì ān zhù xià lái 。 」 fó tuó shēn
很多，没有广阔的精舍是不容易安住下来。」佛陀深
sī de shuō zhe 。
思地说着。

fó tuó ! wǒ guó rén qíng nóng hòu , lí fó tuó de zǔ guó jiā pí luó chéng
「佛陀！我国人情浓厚，离佛陀的祖国迦毗罗城
yě bù yuǎn , wǒ guó de guó wáng bō sī nǐ wáng yǐ rén ài zhì guó , tā hé fó tuó
也不远，我国的国王波斯匿王以仁爱治国，他和佛陀
de fù wáng tóng yàng huò dé yuǎn jìn chén mǐn de jīng yǎng 。 wǒ xiǎng jiù zài wǒ guó de shě
的父王同样获得远近臣民的敬仰。我想就在我国的舍

佛化弟子的故事

wèi chéng jiàn lì yī suǒ rú zhú lín jīng shě dà de jīng shě , xī wàng fó tuó lián mǐn wǒ
卫城建立一所如竹林精舍大的精舍，希望佛陀怜悯我
guó rén mín , dài lǐng bī qiū men yī tóng guāng lín 。
国人民，带领比丘们一同光临。」

fó tuó zhī dào xū dá zhǎng zhě fā le shū shèng de xīn , hěn huān xǐ de zàn tàn
佛陀知道须达长者发了殊胜的心，很欢喜地赞叹
bù shī de gōng dé shuō : 「 gěi gū dú ! nǐ xiàn zài fā xīn xíng dà bù shī , bù
布施的功德说：「给孤独！你现在发心行大布施，不
cún tān yù de zhī zhuó , bù dàn kě yǐ zuò zhòng shēng de mó fàn , ér qiě yǒu zhè yàng
存贪欲的执着，不但可以做众生的模范，而且有这样的
de jué xīn cái néng yǔ zhēn lǐ xiāng hé 。 nǐ fā xīn huí guó jiàn lì jīng shě , zhè bù
的觉心才能与真理相合。你发心回国建立精舍，这不
zhǐ shì jīn qián bù shī , zhè hái shì fǎ bǎo bù shī 。 nǐ wéi le néng ràng zhòng shēng dé
只是金钱布施，这还是法宝布施。你为了能让众生得
dào fǎ lè hé jiě tuō ér bù shī jīng shě , nǐ yǐ méi yǒu yǔ chī tān zhī de xīn ,
到法乐和解脱而布施精舍，你已没有愚痴贪执的心，
nǐ hěn yǒu yuǎn dà de yǎn guāng , nǐ jiù huí guó gǎn kuài dòng gōng ba , fó tuó yí dīng
你很有远大的眼光，你就回国赶快动工吧，佛陀一定
rú nǐ suǒ yuàn , děng jīng shě wán chéng shí , jiù dài zhòng bī qiū qián qù 。
如你所愿，等精舍完成时，就带众比丘前去。」

xū dá zhǎng zhě lǐng
须达长者领

shòu fó tuó de jiāo dǎo ,
受佛陀的教导，
shēng dà huān xǐ , jí kè
生大欢喜，即刻
lǐ fó ěr tuì , zhǔn bèi
礼佛而退，准备
huí guó mǎ shàng jiàn zào jīng
回国马上建造精
shě gōng yíng fó tuó 。
舍恭迎佛陀。

shí zhī shù jī gū dú yuán 十、祇树给孤独园

xū dá zhǎng zhě huí dào qiāo sà mí luó guó de shè wèi chéng hòu jiù kāi shǐ dào
 须达长者回到憍萨弥罗国的舍卫城后，就开始到
 chù tàn fǎng shì hé gōng yáng fó tuó jiàn lì jīng shě de shèng dì jié guó yì guó wáng bō
 处探访适合供养佛陀建立精舍的圣地，结果以国王波
 sī nǐ wáng de zhī tuó tài zǐ suǒ yōng yǒu de yuán lín zuì wéi lǐ xiǎng tā zhī dào
 斯匿王的祇陀太子所拥有的园林，最为理想。他知道
 zhè zuò yuán lín wéi tài zǐ suǒ shēn ài dàn wèi le qǐng fó tuó lái shuō fǎ dù zhòng
 这座园林为太子所深爱，但为了请佛陀来说法度众，
 tā hái shì jìn yē zhī tuó tài zǐ xiàng tài zǐ tí chū yào qiū shuō tāi zǐ
 他还是晋谒祇陀太子，向太子提出要求说：「太子！
 wǒ xiǎng nǐ yí dìng zhī dào wǒ men lín guó chū le yī wèi wèi dà de fó tuó tā shí
 我想你一定知道我们邻国出了一位伟大的佛陀，他实
 zài shì zhèng jué zhēn lǐ de míng dēng zhòng shēng de dǎo shī wèi yào ràng wǒ guó rén mín
 在是正觉真理的明灯，众生的导师，为要让我国人民

佛化弟子的故事

néng chéng shòu tā de fǎ yì yǒng lí shēng sǐ kǔ nǎo qīng jìng zì zài wǒ xiǎng yíng
能承受他的法益，永离生死苦恼，清净自在，我想迎
qǐng tā qián lái wǒ guó yīn cǐ yào jiàn lì yī zuò dà bǎo diàn yǐ biàn gěi fó tuó
请他前来我国，因此要建立一座大宝殿，以便给佛陀
hé tā de dì zǐ men ān zhù
和他的弟子们安住。

kě shì zài wǒ men guó zhōng wǒ xún zhǎo le hěn jiǔ jué de wéi yǒu tài zǐ
可是在我们国中，我寻找了很久，觉得唯有太子
nà zuò yuán lín zuì shì hé jiàn lì jīng shě gòng yǎng fó tuó wéi le wǒ guó rén mín de
那座园林最适合建立精舍供养佛陀。为了我国人民的
lì yì zhǎo xiǎng xī wàng tài zǐ néng bǎ zhè zuò yuán lín mài gěi wǒ ràng fó guāng zǎo
利益着想，希望太子能把这座园林卖给我，让佛光早
rì zhào dào wǒ men de guó jiā lái 。
日照到我们的国家来。」

zhī tuó tài zǐ tīng dào gěi
祇陀太子听到给
gū dú zhǎng zhě yào mǎi huā yuán de
孤独长者要买花园的
zhè xī huà gǎn dào hěn wéi
这席话，感到很为
nǎn yóu yù le yī huì zhōng
难，犹豫了一会，终
yú jué dìng suí biàn shuō yī ge hěn
于决定随便说一个很

dà de shù mù ràng tā duàn niàn yīn cǐ tài zǐ shuō : 「 gěi gū dú zhǎng zhě ! nǐ
大的数目让他断念。因此太子说：「给孤独长者！你
zhī dào wǒ zuì xīn ài de jiù shì zhè zuò yuán lín nǐ xiàn zài shuō yào qǐng fó tuó lì
知道我最心爱的就是这座园林，你现在说要请佛陀莅
lín wǒ guó shuō fǎ yòng jīn qián xiàng wǒ mǎi yuán lín jiàn lì jīng shě nà chú fēi nǐ
临我国说法，用金钱向我买园林建立精舍，那除非你
néng yòng huáng jīn bù mǎn wǒ de yuán lín wǒ cái jiāng yuán lín mài gěi nǐ 。
能用黄金布满我的园林，我才将园林卖给你。」

十、祇树给孤独园

yòng huáng jīn bù dì lái gòu mǎi yuán lín   zhī tuō tài zǐ de huà bǐng wèi xià zhù
用黄金布地来购买园林，祇陀太子的话并未吓住

jǐ gū dú zhǎng zhě   tā huí dào jiā zhōng   jí lìng jiā rén kāi xià cāng kù   yòng chē
给孤独长者，他回到家中，即令家人开下仓库，用车

zhuāng zài huáng jīn qū bù yuán lín zhī dì   zhè yàng de zhì chéng   zhōng yú shǐ zhī tuō tài
装载黄金去布园林之地。这样的至诚，终于使祇陀太

zǐ gǎn dòng de shuō : 「zhǎng zhě   wǒ de yuán dì jué dìng mài gěi nǐ le   dàn wǒ
子感动地说：「长者，我的园地决定卖给你了，但我

yuán zhōng de shù mù bìng bù mài gěi nǐ   qǐng nǐ yǔn xǔ wǒ yě gòng yǎng gěi fó tuō hào
园中的树木并不卖给你，请你允许我也供养给佛陀好

ma ? 」

jǐ gū dú zhǎng zhě tīng dào tài zǐ rú cǐ yì shuō   zhī dào tā yǐ huǐ wù ,
给孤独长者听到太子如此一说，知道他已悔悟，

nèi xīn shí fēn de huān xǐ 。 tā jí rì yòu gǎn wǎng mó jiē tuō guó de zhú lín jīng
内心十分的欢喜。他即日又赶往摩竭陀国的竹林精

佛化弟子的故事

shè qǐng qiú fó tuó xuǎn pài yī wèi dì zǐ dào shě wèi chéng qù yǐ biàn shè jì jīng
舍，请求佛陀选派一位弟子到舍卫城去，以便设计精
shè xiū jiàn shì yàng jī dù cù gōng chéng de jìn xíng 。
舍修建式样及督促工程的进行。

zuì hòu jǐ gū dú zhǎng zhě yòu bǎ xiàng zhī tuó tài zǐ gòu mǎi yuán lín de jīng
最后，给孤独长者又把向祇陀太子购买园林的经
guò qíng xíng bào gào fó tuó fó tuó cí xiāng de wēi xiǎo zhe shuō : 「 fā xīn de gōng
过情形报告佛陀，佛陀慈祥地微笑着说：「发心的功
dé shì bù kě sī yì de jīng shě jiù dìng míng wéi 『 zhī shù jǐ gū dú yuán 』
德是不可思议的，精舍就定名为『祇树给孤独园』
ba wǒ jiào shè lì fú qián qù jì huà gōng chéng nǐ huí qù shí kě yǐ hé tā tóng
吧！我叫舍利弗前去计划工程，你回去时可以和他同
xíng nǐ yī qiè dōu yī zhào tā de zhǐ shì jìn xíng gōng zuò 。 』
行，你一切都依照他的指示进行工作。」

bù jiǔ zài shè lì fú zūn zhě de zhǐ dǎo hé jǐ gū dú zhǎng zhě de zhī yuán
不久，在舍利弗尊者的指导和给孤独长者的支援

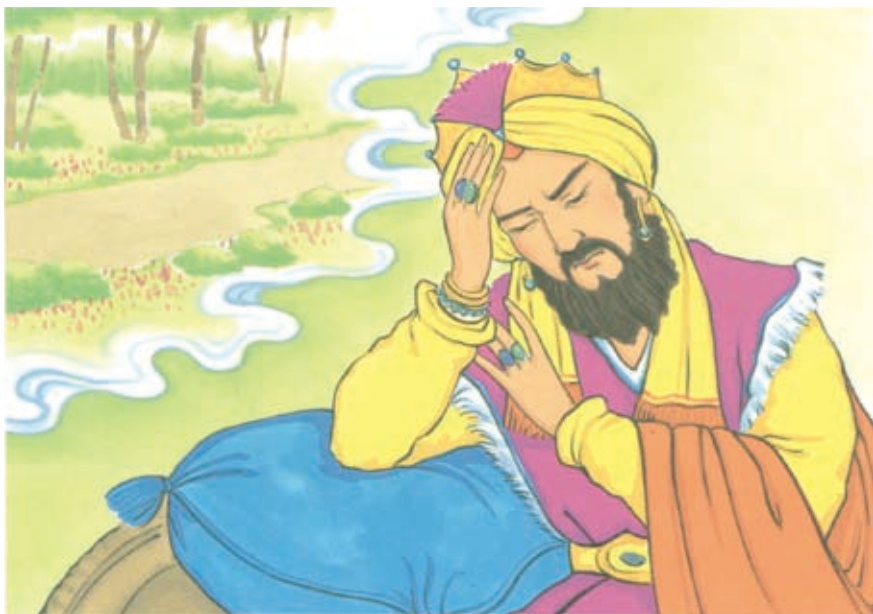
zhī xià   zhī yuán jīng shè hěn kuài jiù wán chéng le   zhè suǒ jīng shè de táng huáng zhuāng
 之下，祇园精舍很快就完成了，这所精舍的堂皇庄
 yán   shèng guò zhú lín jīng shè   bǐ qiāo sā mǐ luó guó de wáng gōng yě yǒu guò zhī ér
 严，胜过竹林精舍，比憍萨弥罗国的王宫也有过之而
 wú bù jí
 无不及。

yóu yú jǐ gū dú zhǎng zhě de zhì chéng   suī rán fó tuó de fǎ jià hái méi lái
 由于给孤独长者的至诚，虽然佛陀的法驾还没来
 dào zhī yuán   dàn guó zhōng de mǐn zhòng   dōu duì yú jǐ gū dú wéi gòng yǎng fó tuó de
 到祇园，但国中的民众，都对于给孤独为供养佛陀的
 xǐ shè shēng qǐ jīng yǎng
 喜舍生起敬仰。

zhī yuán jīng shè chéng
 祇园精舍成
 lì hòu   fó tuó shòu jǐ
 立后，佛陀受给
 gū dú de yíng qǐng   dài
 孤独的迎请，带
 lǐng dì zǐ zhàn shí lí kāi
 领弟子暂时离开

wáng shě chéng zhú lín jīng shè ér lái dào zhī yuán jīng shè   fó tuó zhī dào jī yuán chéng
 王舍城竹林精舍而来到祇园精舍，佛陀知道机缘成
 shú   yán tú dōu shī yǐ jiào huà   dāng fó tuó dào dá shě wèi chéng de zhī shù jǐ gū
 熟，沿途都施以教化。当佛陀到达舍卫城的祇树给孤
 dú yuán shí   rén rén dōu hěn huān xǐ   fó tuó shòu dào quán chéng rén mǐn rè liè de huān
 独园时，人人都很喜欢，佛陀受到全城人民热烈的欢
 yíng   cóng cǐ   fó tuó zài běi fāng yòu duō le yí ge fó huà de gēn jù dì
 迎，从此，佛陀在北方又多了一个佛化的根据地。

shí yī bō sī nǐ wáng
十一、波斯匿王

fó tuó hé dì zǐ men ān zhù zài zhī yuán jīng shè hòu qiáo sà mí luó guó de
佛陀和弟子们安住在祇园精舍后，憍萨弥罗国的
bō sī nǐ wáng xīn zhōng biàn shēng qǐ yí huò wèi hé tài zǐ zhī tuó huì jiāng zài shè wèi
波斯匿王心中便生起疑惑：为何太子祇陀会将在舍卫
chéng de huā yuán mài gěi xū dá zhǎng zhě xū dá zhǎng zhě wèi hé yòu jiāng zhī jiàn zhù jīng
城的花园卖给须达长者？须达长者为何又将之建筑精
shè gòng yǎng fó tuó fó tuó shì yí wèi shén me yàng de rén tā zěn me néng gǎn dòng
舍供养佛陀？佛陀是一位什么样的人？他怎么能感动
rén mín duì tā rú cǐ de jìng yǎng
人民对他如此的敬仰？

yǒu yī tiān bō sī nǐ wáng zhōng yú dài lǐng qún chén jià lín zhī yuán jīng shè
有一天，波斯匿王终于带领群臣，驾临祇园精舍
lái bài fǎng fó tuó bō sī nǐ wáng bài jiàn fó tuó shí shuō tīng shuō nǐ shì yí
来拜访佛陀。波斯匿王拜见佛陀时说：「听说你是一

wèi dà jué dà wù de fó tuó wǒ yǒu diǎn bù dǒng hěn duō xiū dào zhě cháng zhù shēn
 位大觉大悟的佛陀，我有点不懂，很多修道者长住深
 shān cóng lín zhí dào suāi lǎo réng bù néng jué wù nǐ zhè me nián qīng dà gài yě
 山丛林，直到衰老仍不能觉悟。你这么年轻，大概也
 bú guò sān shí duō suì jiù néng zhèng dé zhèng jué ér qiě nǐ hái bú shì pó luó mén
 不过三十多岁就能证得正觉，而且你还不是婆罗门，
 zhè wèi miǎn tài bù kě sī yì le
 这未免太不可思议了！」

fó tuó cí bēi ér yǒu lì de huí dá shuō : 「 dà wáng shì jiān shàng yǒu sì
 佛陀慈悲而有力地回答说：「大王！世间上有四
 shì bù néng qīng shì yī shì nián yǒu de wáng zǐ èr shì chū shēng de xiǎo lóng sān
 事不能轻视：一是年幼的王子，二是初生的小龙，三
 shì xīng xīng zhī huǒ sì shì nián qīng de sēng lǚ
 是星星之火，四是年轻的僧侣。」

yīn wèi wáng zǐ jiāng
 因为王子将
 lái zhǎng dà jiù shì tǒng zhì
 来长大就是统治
 guó jiā de zhǔ rén xiǎo
 国家的主人；小
 lóng jiāng lái jiù huì chéng wéi
 龙将来就会成为
 dà lóng ér qiě dà lóng
 大龙，而且大龙

yě yīn shēn zài xiǎo lóng zhī zhōng xīng xīng zhī huǒ suī xiǎo dàn kě yǐ liào yuán sēn
 也隐身在小龙之中；星星之火虽小，但可以燎原，森
 lín chéng shì bù dōu shì xīng xīng zhī huǒ suǒ rán shāo de ma sēng lǚ ruò xīn qīng
 林、城市不都是星星之火所燃烧的吗？僧侣若心清
 jìng shàn hù dào yè bào yǒu jiù dù zhòng shēng de hóng yuàn jīng shén bù fēn guì jiàn
 净，善护道业，抱有救度众生的弘愿精神，不分贵贱
 lǎo yǒu dōu néng dé dào wú shàng de zhèng jué
 老幼都能得到无上的正觉。

佛化弟子的故事

dā wáng hěn duō rén dōu cháng miè shì nián qīng rén zhè bú shì yí ge hào xiàn
大王！很多人都常蔑视年轻人，这不是一个好现
xiàng yóu qí shì qīng shì jué wù de rén huò jiū jīng de zhēn lǐ huò zuì shì hěn zhòng
象。尤其是轻视觉悟的人或究竟的真理，获罪是很重
de bì xū chǎn huí cái néng miè chú zhè shēn zhòng zhī zuì 。
的，必须忏悔才能灭除这深重之罪。」

gù zhí hào qiǎng de bō sī nǐ wáng tīng wán fó tuó zhè duàn huà nèi xīn shòu dào
固执好强的波斯匿王听完佛陀这段话，内心受到
hěn qiáng de zhèn hàn yǒu zhe tè shū shén lì de fó tuó zhōng yú yā zhì gòng gāo wǒ
很强的震撼，有着特殊神力的佛陀，终于压制贡高我
màn de bō sī nǐ wáng 。
慢的波斯匿王。

fó tuó gāng cái shī lǐ shì yīn wèi wǒ shén me dōu bù dǒng qǐng nǐ zhǐ
「佛陀！刚才失礼是因为我什么都不懂，请你指
dǎo wǒ yī xiē dào lǐ ！ bō sī nǐ wáng cán kuì yòu bào qiǎn dì shuō zhe 。
导我一些道理！」波斯匿王惭愧又抱歉地说着。

yǐ zhì huì wēi yán shè fú bō sī nǐ wáng de fó tuó chén mò le yí huì
以智慧威严慑服波斯匿王的佛陀，沉默了一会，
xiàng bō sī nǐ wáng shuō : 「 dà wáng wáng zhě shì lái wèi rén mín móu xìng fú ér
向波斯匿王说：「大王！王者是来为人民谋幸福，而
bú shì yào rén mín lái wèi wáng zhě fú wù wáng zhě yào yán lì dì kè zhì zì jǐ de
不是要人民来为王者服务。王者要严厉地克制自己的
è niàn yǐ kuān dà duì dài tā rén bú yào tīng xìn ē yǔ de yán cí yào bāng
恶念，以宽大对待他人，不要听信阿谀的言词。要帮
zhù kǔ nán de rén ān wèi fán nǎo de rén 。
助苦难的人，安慰烦恼的人。

wù rù zhēn lǐ de zhèng 悟入真理的正

dào bì dìng yào xiū xué zhèng
道必定要修学正

jiàn zhèng dìng zhèng yǔ
见、正定、正语、

zhèng xíng zhèng mìng zhèng jīng
正行、正命、正精

jìn zhèng sī wéi zhèng
进、正思惟、正

niàn shì jiān shàng yǒu liǎng tiáo dào lù yí tiáo shì cóng guāng míng zǒu xiàng hēi àn yí
念。世间上有两条道路，一条是从光明走向黑暗，一
tiáo shì cóng hēi àn bù shàng guāng míng duǎn jiàn de rén shì cóng guāng míng dào hēi àn xián
条是从黑暗步上光明。短见的人是从光明到黑暗，贤
néng de rén zé cóng hēi àn dào guāng míng wéi yǒu zhì zhě cái néng jìn rù càn làn guāng míng
能的人则从黑暗到光明。唯有智者才能进入灿烂光明
de shì jiè jiù zì jǐ de shēng mìng yě cái néng jiù bié rén de shēng mìng rén shēn
的世界，救自己的生命，也才能救别人的生命。人身
wú cháng kǔ nǎo dāng zhī xìng fú bìng fēi dào wài miàn qù qiú bǎ xīn ān zhù yú
无常，苦恼当知，幸福并非到外面去求，把心安住于
jì jìng de nì pān zhōng bú shòu wài jìng zhuǎn biàn nà cái shì zhèng jué de shēng huó
寂静的涅槃中，不受外境转变，那才是正觉的生活，

cái shì zhèng jué zhēn lǐ de shì jiè 。
才是正觉真理的世界。」

fó tuó de fǎ yǔ xiàng yáng guāng sì de pò chú bō sī nǐ wáng yú àn de
佛陀的法语，像阳光似的破除波斯匿王愚暗的
xīn tā cóng cǐ jiù duì fó tuó shēng qǐ le gōng jìng chún zhēn de xìn yǎng
心，他从此就对佛陀生起了恭敬纯真的信仰。

bō sī nǐ wáng hěn huān xǐ xìn fú de xiàng fó tuó shuō nín zhēn shì yī wèi
波斯匿王很欢喜信服地向佛陀说：「您真是一位
wēi dà de fó tuó wǒ tīng le nín de jiāo shī xiàng zài hēi àn de lǚ tú shàng huò
伟大的佛陀，我听了您的教示，像在黑暗的旅途上获
jiàn guāng míng cǐ shí nèi xīn de huān xǐ wú fǎ xíng róng wǒ duì fó tuó gǎn dào wàn
见光明，此时内心的欢喜无法形容。我对佛陀感到万
fēn de bào qiǎn wǒ qián lái bài fǎng fó tuó qiú jiào shí zài tài chí le wǒ xiàn zài
分的抱歉，我前来拜访佛陀求教实在太迟了。我现在
cái zhī dào fó tuó guāng lín wǒ guó shì wǒ men de guāng róng yǒu fó tuó lái jiāo huà
才知道佛陀光临我国，是我们的光荣，有佛陀来教化

wǒ men xiǎo guó xiāng xìn wǒ guó rén mín yí dìng huì huò dé yǒng jiǔ de píng ān
我们小国，相信我国人民一定会获得永久的平安。」

fó tuó tīng le bō sī nǐ wáng cóng nèi xīn fā chū zhì chéng de zàn yǔ zhī dào
佛陀听了波斯匿王从内心发出至诚的赞语，知道

tā yǐ shēng qǐ dǔ shí yào fǎ de xīn fó tuó yòu zhī dào bō sī nǐ wáng shì yí ge
他已生起笃实乐法的心。佛陀又知道波斯匿王是一个

yǒu cái yù yǔ sè yù zhí zhuō de rén wèi le kuāng zhèng tā yǐ hòu de xíng wéi zhè
有财欲与色欲执着的人，为了匡正他以后的行为，这

zhèng shì jī yuán chéng shú de shí hòu fó tuó wēn hé de yòu duì bō sī nǐ wáng zhōng gào
正是机缘成熟的时候，佛陀温和地又对波斯匿王忠告

shuō: 「dà wáng zhè ge yǒu wéi fǎ de xiàn xiàng dōu shì kǔ kōng wú cháng zhè
说：「大王！这个有为法的现象，都是苦空无常；这

ge rén shēn shì shēng lǎo bīng sǐ bú lùn shì guì rú guó wáng pín rú qǐ gài shéi
个人身是生老病死。不论是贵如国王，贫如乞丐，谁

yě bù néng miǎn chú shēng lǎo bīng sǐ de tòng kǔ yǔ kǔ kōng wú cháng de xiàn xiàng dāng rén
也不能免除生老病死的痛苦与苦空无常的现象。当人

shòu zhōng zhī shí xíng tǐ yǔ líng shí fēn kāi zài èn ài de fū qī huàn nàn de
寿终之时，形体与灵识分开，再恩爱的夫妻，患难的

zhī jǐ zài sǐ hòu de shì
知己，在死后的世

jiè lǐ yě bù néng zuò bàn
界里也不能作伴。

wéi yǒu shàn è de xíng yè rú
唯有善恶的行业如

yǐng suí xíng jìn wèi lái jì
影随形，尽未来际

dōu zài gēn zhe wǒ men
都在跟着我们。

shì jiè shàng de rén dōu zhǐ wèi yǎn qián de kuài lè dá suǎn zhuī qiú yǎn qián cái
世界上的人都只为眼前的快乐打算，追求眼前财

sè yù wǎng de mǎn zú duì yú sǐ hòu de guī sù cóng bù zǐ xì sī liang rén
色欲望的满足，对于死后的归宿从不仔细思量。人

佛化弟子的故事

mēn zài tiān qíng shí mǎi
们，在天晴时买

yǔ sǎn wèi de shì fáng
雨伞，为的是防

bèi yǔ tiān zài dù bǎo
备雨天；在肚饱

shí chū liǎng wèi de shì
时储粮，为的是

fáng zhe jī è de dào
防着饥饿的到

lái kě shì rén zài shēng de shí hòu wèi hé bù wèi sǐ hòu de guī sù zhāo xiǎng
来。可是人在生的时候，为何不为死后的归宿着想？

zhōng rì gěi cái sè sù yù wǎng qū xì ér cái sè jiù shì tòng kǔ de yuán liú yī qiē
终日给财色欲望囚系，而财色就是痛苦的源流，一切

de zhī huì dōu huì yīn cǐ ér bèi zhē bì
的智慧都会因此而被遮蔽。

zuò rén yào shēn zhī rén shēn duǎn zhàn shēng míng wú cháng shēn xīn niàn niàn dōu shì
做人要深知人身短暂，生命无常，身心念念都时

shí zài shēng miè biàn yì yīn cǐ yào gǎn kuài bǎ wò rén shēng bù yào shǐ shēn xīn xiàn
时在生灭变易。因此要赶快把握人生，不要使身心陷

yú cái sè de shēn yuān zhōng bù yào shēng jiāo màn de xīn bù yào fàng yì shēng huó
于财色的深渊中，不要生骄傲的心，不要放逸生活，

bǎ xīn qī xī zài gāo shèng de jìng jiè yuàn shēn xīn tíng liú zài qīng liáng de tiān dì
把心栖息在高胜的境界，愿身心停留在清凉的天地，

duì bié rén yào shī cí bēi xīn zhè yàng lái shì cái néng zēng zhǎng tā rén duì zì jǐ de
对别人要施慈悲心，这样来世才能增长他人对自己的

huān xǐ
欢喜。

píng sù méi yǒu shàn xíng hòu shì jué bù néng huò dé xìng fú xiàn zài de xìng
平素没有善行，后世决不能获得幸福，现在的幸

yǔ bù xìng dōu shì guò qù yè lì de gǎn zhào wèi le wèi lái de xìng fú jiù
与不幸，都是过去业力的感召。为了未来的幸福，就

yīng dāng bù yào wàng jì jīn shēng nǚ lì xiū shàn zì jǐ suǒ zāo shàn è yè de yīn ,
应当不要忘记今生努力修善，自己所造善恶业的因，
jiāng lái shòu shàn è guǒ bào de chú le zì jǐ yǐ wài méi yǒu bié rén 。
将来受善恶果报的，除了自己以外没有别人。

dà wáng wǒ zài gào sù nǐ nǐ bú yào yǐ wéi xiū xīn xué dào jiù fēi yào
大王！我再告诉你，你不要以为修心学道就非要
chū jiā bù kě xiū xīn yú chū jiā yǔ zài jiā dōu méi yǒu fēn bié yǒu de zài shēn
出家不可，修心于出家与在家都没有分别。有的在深
shān zhōng xué dào ér duò luò yǒu de zài jiā tíng lǐ xiū xīn ér huò fú xiū xīn shì
山中学道而堕落，有的在家庭里修心而获福。修心是
bù fēn bié duì xiàng de zuò wáng de rén yí yàng kě yǐ xiū xīn 。
不分别对象的，做王的人一样可以修心。」

fó tuó de fǎ yǔ měi yí jù dōu lìng bō sī nǐ wáng féi cháng xìn fú 。 cóng
佛陀的法语，每一句都令波斯匿王非常信服。从
cǐ bō sī nǐ wáng zuò le fó tuó zhōng chéng de hù fǎ yǔ dì zǐ 。
此，波斯匿王做了佛陀忠诚的护法与弟子。

shí èr zhòng wáng zǐ chū jiā xiū dào
十二、众王子出家、修道

shè wèi chéng de zhī yuán jīng shè hé fó tuó de zǔ guó jiā pī luó chéng xiāng jù bù
舍卫城的祇园精舍和佛陀的祖国迦毗罗城相距不
yuǎn jìng fàn dà wáng jí fó tuó de fù wáng zài zhī dào tài zǐ yǐ jīng shì yī wèi
远，净饭大王即佛陀的父王，在知道太子已经是一位
dà jué dà wù de fó tuó hòu yóu yú sī niàn zhī qíng suǒ yǐ biàn pài yī wèi dà
大觉大悟的佛陀后，由于思念之情，所以便派一位大
chén gōng qǐng fó tuó huí guó
臣恭请佛陀回国。

dàng fó tuó huí guī zǔ guó shí xiān shì dài lǐng zhe dì zǐ men jìn rù jiā pī
当佛陀回归祖国时，先是带领着弟子们进入迦毗
luó chéng zhōng tuō bō qǐ shí zuì hòu cái hé jìng fàn dà wáng huí gōng fó tuó jiàn dào
罗城中托钵乞食，最后才和净饭大王回宫。佛陀见到
cóng qián tài zǐ shí de fēi zǐ yē shū tuó luó hé ài zǐ luó hóu luó dāng zhuāng yán de
从前太子时的妃子耶输陀罗和爱子罗睺罗。当庄严的

fó tuó hé yē shū tuó luó fēi xiāng féng zhī shí   fó tuó cí bēi de kàn kàn yē shū tuó
 佛陀和耶输陀罗妃相逢之时，佛陀慈悲地看看耶输陀
 luó duō qíng měi mào de yē shū tuó luó zé hán lèi ài hèn jiāo zhī de kàn zhe fó
 罗，多情美貌的耶输陀罗则含泪爱恨交织地看着佛
 tuó dāng fó tuó yào xiàng tā shuō huà shí   yē shū tuó luó zì rán de guī zài dì shàng
 陀。当佛陀要向她说话时，耶输陀罗自然地跪在地上
 líng tīng zhe fó tuó de kāi shì 。
 聆听着佛陀的开示。

fó tuó màn màn de duì
 佛陀慢慢地对
 tā shuō : 「 gěi nǐ xīn kǔ
 她说：「给你辛苦
 le suī rán wǒ duì nǐ shì
 了，虽然我对你是
 bào qiǎn de dàn wǒ duì dé
 抱歉的，但我对得
 qǐ yī qiè zhòng shēng   qǐng nǐ
 起一切众生，请你

wéi wǒ huān xǐ   wǒ xiàn zài yǐ dá dào lì jié yǐ lái de běn yuàn 。   fó tuó shuō
 为我欢喜，我现在已达到历劫以来的本愿。」佛陀说
 hòu   yòu zài kàn kàn luó hóu luó   hěn cí hé de shuō : 「 zhēn kuài ! yǐ jīng zhǎng
 后，又再看看罗睺罗，很慈和地说：「真快！已经长
 zhè me gāo le 。   」
 这么高了。」

fó tuó xiàng shì méi yǒu qíng gǎn   dàn yòu xiàng shì yǒu tài duō de qíng gǎn 。 fó
 佛陀像是没有情感，但又像是有太多的情感。佛
 tuó de yán yǔ   fó tuó de tài dù   kàn de rén   tīng de rén   dōu hěn shòu gǎn
 陀的言语，佛陀的态度，看的人，听的人，都很受感
 dòng   dà jiā dōu xiǎng yào yāo tòng kū yī chǎng cái tòng kuài 。 yóu qí dāng fó tuó shuō fǎ
 动，大家都想要痛哭一场才痛快。尤其当佛陀说法
 shí   dà jiā dōu quán shén zhù yì qīng tīng   fó tuó de guī chéng   yǐ wú jià de zhèng
 时，大家都全神注意倾听，佛陀的归城，以无价的正

佛化弟子的故事

jué zhēn lǐ zhī bǎo zèng sòng gěi dà jiā , dà jiā chú le huān xǐ xìn shòu zhī wài , měi
觉真理之宝赠送给大家，大家除了欢喜信受之外，每
yí ge rén cǐ kè dōu gǎn dào fó tuó jiàng shēng zài yī pǐ luó wēi guó shì tā men wú bǐ
一个人此刻都感到佛陀降生在迦毗罗卫国是他们无比
de guāng róng 。
的光荣。

fó tuó zài gù xiāng yī pǐ luó wēi guó suí yuán fāng biàn de shuō jǐ cǐ fó fǎ
佛陀在故乡迦毗罗卫国随缘方便地说几次佛法
hòu , zhè xiē pú tí zhǒng zǐ zhú jiàn zài rén xīn fā yá , gēn suí jìng fàn dà wáng de
后，这些菩提种子逐渐在人心发芽，跟随净饭大王的
rén , yǐ jí shì yī jiā zú zhōng fó tuó de wáng dì děng dōu xiǎng pī tī chū jiā 。
人，以及释迦族中佛陀的王弟等，都想披剃出家。

jìng fàn dà wáng yǒu sān wèi wáng dì , měi wèi wáng dì gē shēng èr wèi wáng zǐ ,
净饭大王有三位王弟，每位王弟各生二位王子，
zì cóng fó tuó guī lái yǐ hòu , bái fàn wáng de wáng zǐ tí pó dá duō hé ā nǎn ,
自从佛陀归来以后，白饭王的王子提婆达多和阿难，
gān lù fàn wáng de wáng zǐ ā nà lǜ , hú fàn wáng de wáng zǐ bā tí hé pó suǒ
甘露饭王的王子阿那律，斛饭王的王子跋提和婆婆
děng , shǒu xiān shǐ qǐ yào gēn suí fó tuó chū jiā de xìn niàn 。 yóu qí ā nà lǜ wáng zǐ
等，首先生起要跟随佛陀出家的信念。尤其阿那律王子
tīng fó tuó de jiào shì yǐ hòu , jìng pèi de wú tǐ tóu dì , tā bǎ zì jǐ xīn zhōng
听佛陀的教示以后，敬佩得五体投地，他把自己心中

de gǎn xiǎng gào sù sù bá tí wáng zǐ ,
的感想告诉跋提王子，
bā tí wáng zǐ hé tā yǒu xiāng tóng de
跋提王子和他有相同的
gǎn xiǎng , qí yú zhū wáng zǐ dōu hěn
感想，其余诸王子都很
zàn chéng , zuì hòu tā men jué dìng yì
赞成，最后他们决定一
qǐ chū jiā , xiū dào zuò shā mén 。
起出家、修道做沙门。

十二、众王子出家、修道

tā men yuē dìng xiān mǎn zhe gōng
他们约定先瞒着宫

lǐ de rén sī zì zǒu dào lǐ fā
里的人，私自走到理发

shī yōu bō lí de dì fāng lái xiǎng
师优波离的地方来，想

bù ràng páng rén zhī dào jiù bǎ tóu fǎ
不让旁人知道就把头发

tī qù dāng yōu bō lí zài wéi zhū wáng zǐ tī fǎ shí hěn shāng xīn huáng sǒng de
剃去。当优波离在为诸位王子剃发时，很伤心惶悚地

duì wáng zǐ men shuō zì cóng wǒ lái dào wáng gōng dāng nú lì wéi wáng zǐ lǐ
对王子们说：「自从我来到王宫当奴隶，为王子理

fā nǐ men dōu hěn qì zhòng wǒ dàn xiǎng dào nǐ men yīn wéi tīng xìn fó fǎ ér jiāng
发，你们都很器重我，但想到你们因为听信佛法而将

tī fǎ chū jiā xiū dào wǒ jiù bù jué de shāng xīn xiàn mù。」
剃发出家、修道，我就不觉地伤心羡慕。」

zhū wéi wáng zǐ zhī dào yōu bō lí hěn nán guò hòu biàn dāng jí jiāng tā men shēn
诸位王子知道优波离很难过后，便当即将他们身
shàng de zhuāng shì wù déng guì zhòng de dōng xī nǎ xià lái zèng sòng gěi yōu bō lí quān
上的装饰物等贵重的东西拿下来，赠送给优波离，劝

tā duō duō bǎo zhòng bú yào shāng xīn。
他多多保重不要伤心。

zhū wéi wáng zǐ zài tī wán fǎ huàn chuān shā mén de sēng yī yǐ hòu dà jiā
诸位王子在剃完发，换穿沙门的僧衣以后，大家
dōu hù kàn de xiào le qǐ lái zài yī zhèn shuō xiào yǐ hòu cái xiàng yōu bō lí gào
都互看地笑了起来，在一阵说笑以后，才向优波离告

bié qián wǎng ní jū tuō shù lín zhōng xún zhǎo fó tuó dāng fó tuó jiàn dào zhū wéi wáng
别，前往尼拘陀树林中寻找佛陀，当佛陀见到诸位王

zǐ shí dāng rán shì hěn huān xǐ de yǔn xǔ tā men chū jiā xiū dào zhū wéi wáng
子时，当然是很欢喜地允许他们出家、修道，诸位王

zǐ cóng cǐ ān rán de guò zhe sēng zhòng de shēng huó。
子从此安然地过着僧众的生活。

shí sān yōu bō lí 十三、优波离

yōu bō lí dài zhū wáng zǐ zǒu hòu réng rán bēi shāng de kū qǐ zhe tā xiǎng
优波离待诸王子走后，仍然悲伤地哭泣着，他想
dào wáng zǐ dōu néng chū jiā xiū dào zuò shā mén zì jǐ shì nú lì de shēn fèn
到王子都能出家、修道作沙门，自己是奴隶的身份，
zì rán shì bù néng wàng xiǎng chū jiā xiū dào tā yuàn tàn shì jiān shàng de bù píng
自然是不能妄想出家、修道。他怨叹世间上的不平
děng tā yuàn tàn zì jǐ bù xìng de mìng yùn yīn cǐ ér gǎn shāng liú lèi 。
等，他怨叹自己不幸的命运，因此而感伤流泪。

zhèng zài cǐ shí wēi yī zhuāng yán de shè lì fú jīng guò qí mén kǒu yōu bō
正在此时，威仪庄严的舍利弗经过其门口，优波
lí bù zhī bù jué de xiàng qián pěng zhe tā de shǒu shuō : 「 nǐ shì fó tuó de dì zǐ
离不知不觉地向前捧着他的手说：「你是佛陀的弟子
shè lì fú nǐ gēn suí fó tuó huí gōng shí wǒ jiù zhī dào nǐ 。 xiàn zài wǒ xiǎng qǐng
舍利弗，你跟随佛陀回宫时我就知道你。现在我想请

wèn nǐ xiàng wǒ zhè zhǒng nú
问你，像我这种奴

lǐ shēn fèn de rén bù zhī
隶身份的人，不知

kě bù kě yǐ zuò fó tuó de
可不可以做佛陀的

dī zǐ？」

shè lì fú huí dá
舍利弗回答

shuō: 「fó tuó de jiào fǎ shì jiū jīng píng děng cí bēi, bù lùn zhì huì huò zhí yè
说：「佛陀的教法是究竟平等慈悲，不论智慧或职业

shēn fèn, zhǐ yào tīng cóng fó tuó de jiào shī, zūn shǒu qīng jìng de jiè lǜ, shéi dōu
身份，只要听从佛陀的教示，遵守清净的戒律，谁都

kě yǐ zuò fó tuó de dī zǐ, shéi dōu néng zhèng dé wú shàng de zhèng jué。nǐ jiào shēn
可以做佛陀的弟子，谁都能证得无上的正觉。你叫什

me míng zì? nǐ gēn wǒ yì qǐ dào fó tuó nà lǐ qù, fó tuó yí dīng hěn huān xǐ
么名字？你跟我一起到佛陀那里去，佛陀一定很欢喜

de yǔn xǔ nǐ chū jiā zuò tā de dī zǐ。」

yōu bō lí gào sù shè lì fú míng zì hòu, jiù gēn zài shè lì fú de shēn
优波离告诉舍利弗名字后，就跟在舍利弗的身

hòu, fó tuó hěn huān xǐ
后，佛陀很欢喜

de wèi tā tī dù fó
地为他剃度，佛

tuó hái ān wèi tā shuō:
陀还安慰他说：

「nǐ hěn yǒu shàn gēn,
你很有善根，

jiāng lái yí dīng huì xuān yáng
将来一定会宣扬

佛化弟子的故事

wǒ de zhèng fǎ zài nǐ lái cǐ yǐ qián bā tí wáng zǐ děng lái cǐ yào qiú qiē dù
我的正法。在你来此以前，跋提王子等来此要求剃
dù wǒ suī rán yǐ yǔn xǔ tā men zuò wǒ de dì zǐ dàn tā men yào jīng guò qī
度，我虽然已允许他们作我的弟子，但他们要经过七
rì de xiū xíng děng tā men wàng jì wáng zǐ de shēn fèn zhī dào shì wǒ de dì zǐ
日的修行，等他们忘记王子的身份，知道是我的弟子
shí wǒ cái yǔn xǔ tā men tī dù tā men yě cái huì yǒu lǐ mào de hé nǐ jiàn
时，我才允许他们剃度，他们也才会有礼貌的和你见
miàn 。」

jīng guò qī rì fó tuó yào jiè shào bā tí wáng zǐ děng hé yōu bō lí jiàn miàn
经过七日，佛陀要介绍跋提王子等和优波离见面
shí zài zhòng duō de shī xiōng dì zhī zhōng tā men yì wài de xiāng féng dào yōu bō
时，在众多的师兄弟之中，他们意外地相逢到优波
lí tā men dōu hěn jīng
离，他们都很惊
qī bù zhī rú hé duì
奇，不知如何对
yōu bō lí zhāo hū 。
优波离招呼。

fó tuó zhuāng zhòng wēi
佛陀庄重威
yán de duì tā men shuō :
严地对他们说：

nǐ men chóu chū shēn me chū jiā xiū dào shǒu xiān jiù shì yào jiàng fú jiāo màn zhī
「你们踌躇什么？出家、修道首先就是要降伏骄傲之
xīn wǒ xiān yǔn xǔ yōu bō lí chū jiā nǐ men yīng gāi xiàng yōu bō lí dǐng lǐ cái
心，我先允许优波离出家，你们应该向优波离顶礼才
shì !」
是！」

bā tí wáng zǐ děng tīng wán fó tuó de huà hòu dōu hěn xū xīn de xiàng yōu bō
跋提王子等听完佛陀的话后，都很虚心地向优波

lí dǐng lǐ ér yōu bō lí què fǎn ér jū shù bù ān fó tuó duì tā shuō :
离顶礼，而优波离却反而拘束不安，佛陀对他说：

「nǐ yīng gāi yǐ xiōng zhǎng de shēn fèn duì tā men yōu bō lí gǎn dòng de zhǐ shì
你应该以兄长的身份对他们。」优波离感动得只是
zài fó tuó de zuò qián dǐng lǐ 。
在佛陀的座前顶礼。

fó fá rú bǎi chuān liú xiàng dà hǎi bù fēn zhǒng xìng jiē jí jīe tóng yī
佛法如百川流向大海，不分种姓阶级，皆同一
xìng bù fēn pín fù guì jiàn jiē shì píng děng sì dà wǔ yùn ① jiǎ yīn yuán hé
姓；不分贫富贵贱，皆是平等。四大五蕴①假因缘和
hé de shēng mìng běn lái jiù shì kōng jì de běn lái jiù méi yǒu 『wǒ』 zhè ge
合的生命，本来就是空寂的，本来就没有『我』这个
xìng zhì yī fó fá ér yán shí zài méi yǒu qǐ dǐ duì xīn hé jiāo màn xīn de bì
性质，依佛法而言，实在没有起敌对心和骄慢心的必
yào yīn wèi dà jiā hé qǐ lái jiù shì yī tǐ ér běn zhì shì kōng xìng de 。
要，因为大家合起来就是一体，而本质是空性的。

zhù ① sì dà jí dì shuǐ huǒ fēng
注①四大即「地、水、火、风」，

wǔ yùn jí sè shòu xiǎng xíng shí
五蕴即「色、受、想、行、识」。

shí sì nán tuó 十四、难陀

bá tí wáng zǐ děng chū jiā lì dù yǐ hòu , fó tuó xiǎng qǐ wèi lái yī pī luó
跋提王子等出家剃度以后，佛陀想起未来迦毗罗
wèi guó de qián tú , hěn shì yōu shāng 。 yīn wèi dāng shí jiā pī luó wèi guó sì miàn dōu
卫国的前途，很是忧伤。因为当时迦毗罗卫国四面都
shì qiáng dà de dí guó , ér fù wáng yì jiàn nián lǎo , wáng dì nán tuó chén mí nǚ sè
是强大的敌国，而父王已渐年老，王弟难陀沉迷女色
ér yōng lǚ wú néng , luó hóu luó zé shì tài guò nián yòu , fù dān bù qǐ wèi lái guó
而庸碌无能，罗睺罗则是太过年幼，负担不起未来国
jiā de dà rèn 。 mǎn huái cí bēi de fó tuó , sī niàn gù guó de qián chéng hé zhǒng zú
家的大任。满怀慈悲的佛陀，思念故国的前程和种族
fán róng , shè huì ān dìng , rén mǐn kāng lè de wèn tí , suī rán zhè shì shì jiān wú
繁荣，社会安定，人民康乐的问题，虽然这是世间无
cháng , rén mǐn de gòng yè suǒ gǎn , dàn fó tuó réng xiǎng yào jìn xīn wǎn jiù zǔ guó de
常，人民的共业所感，但佛陀仍想要尽心挽救祖国的

wēi jī
危机。

fó tuó wǎn jiù zǔ guó wēi jī de bàn fǎ jiù shì wèi lái guó de dà quán
佛陀挽救祖国危机的办法，就是未来国的大权，

jiù bù néng gěi chén mí nǚ sè yāng lǜ wú néng de nán tuó jì chéng yòu bù néng jiāo gěi
既不能给沉迷女色庸碌无能的难陀继承，又不能交给

nián yòu de luó hóu luó dān dāng suǒ yǐ zhǐ yǒu xiān jiē yǐn tā èr rén lái chū jiā
年幼的罗睺罗担当，所以只有先接引他二人来出家，

rán hòu zài cháo tíng shàng xuǎn bá yī wèi yǒu cái néng kān dāng cǐ rèn de rén lái jì chéng wáng
然后在朝廷上选拔一位有才能堪当此任的人来继承王

wèi yóu cǐ kě jiàn fó tuó duì zhèng zhì de kàn fǎ shì zì yóu mǐn zhǔ ér wú qīn
位，由此可见佛陀对政治的看法，是自由民主而无亲

shū zhī fēn de píng děng
疏之分的平等。

xiān shì dāng luó hóu luó
先是当罗睺罗

dào ní jū tuó shù lín shí
到尼拘陀树林时，

fó tuó jiù mìng lìng shè lì fó
佛陀就命令舍利弗

wèi luó hóu luó tì dù dāng
为罗睺罗剃度。当

shí fó tuó de sēng zhì zhōng hái méi yǒu ér tóng chū jiā de guī zé fó tuó zhǐ shì yòng
时佛陀的僧制中还没有儿童出家的规则，佛陀指示用

tè bié dé dù de fāng fǎ xiān ràng luó hóu luó zuò shā mí ① shòu shā mí shí
特别得度的方法，先让罗睺罗做沙弥①，受沙弥十

jiè zhè wǎn quán shì fó tuó wú sī de bēi xīn
戒，这完全是佛陀无私的悲心。

luó hóu luó chū jiā ② yǐ hòu fó tuó yǒu yī tiān tuō bō dào nán tuó de mén
罗睺罗出家②以后，佛陀有一天托钵到难陀的门

qián fó tuó wèn nán tuó zuì jìn máng xiē shén me nán tuó shuō wǒ hé sūn tuó
前，佛陀问难陀最近忙些什么，难陀说：「我和孙陀

佛化弟子的故事

lì jī jié hūn bù jiǔ tā shì wǒ guó zuì piào liang de měi rén wǒ měi tiān yào máng
利姬结婚不久，她是我国最漂亮的美人，我每天要忙

zhe bāng tā huà zhuāng dǎ bàn suǒ yī cái wú xiá lái tàn wàng fó tuó fó tuó jīn rì
着她帮她化妆打扮，所以才无暇来探望佛陀。佛陀今日

dà cí dà bēi de guāng lín bù zhī yào
大慈大悲的光临，不知要

jiē shòu wǒ de shén me gòng yǎng qǐng kuài
接受我的什么供养，请快

shuō ba wǒ yào gǎn zhe qù zhǎo sūn tuó
说吧，我要赶着去找孙陀

lì jī le。」
利姬了。」

nán tuó zhè xiē huà yǐ xiǎn shì zhe jiā pí luó wèi guó wèi lái de bēi yùn
难陀这些话，已显示着迦毗罗卫国未来的悲运，

qí shí fó tuó zǎo jiù zhī dào tā tīng wán nán tuó de huà hòu jiù zhuǎn shēn huí dào
其实佛陀早就知道。他听完难陀的话后，就转身回到

ní jū tuó shù lín qù le。
尼拘陀树林去了。

nán tuó jiàn dào fó tuó yào
难陀见到佛陀要

huí qù gǎn kuài chéng mǎn fàn cài
回去，赶快盛满饭菜

zhuī gǎn fó tuó yīn cǐ nán tuó
追赶佛陀，因此难陀

yě jìn rù le ní jū tuó sēn lín
也进入了尼拘陀森林

zhōng fó tuó jiàn dào nán tuó lái shí jí kè wèn tā nán tuó wǒ wèi le
中，佛陀见到难陀来时，即刻问他：「难陀！我为了

nǐ de yǒng jiǔ xìng fú zhe xiǎng nǐ gēn suí wǒ chū jiā hǎo bù hǎo
你的永久幸福着想，你跟随我出家好不好？」

nán tuó bàn kāi wán xiào de dā yīng le yú shì fó tuó jiào shè lì fú wèi nán
难陀半开玩笑地答应了，于是佛陀叫舍利弗为难

tuó tí dù nán tuó yí jiàn dào fó tuó
陀剃度。难陀一见到佛陀

zhè me rèn zhēn de zuò fǎ dà jīng shī
这么认真的做法，大惊失

sè dàn yīn wéi fó tuó wēi yán de zài
色，但因为佛陀威严地在

tā shēn páng tā yòu bù gǎn jū jué
他身旁，他又不敢拒绝。

nán tuó tī fā hòu yī zhí bù néng ān yú xiū xīn xīn fán yì zào de chǒu
难陀剃发后，一直不能安于修心，心烦意燥的丑

tài fó tuó kàn zài yǎn zhōng zhī dào yòng yǎn yǔ shì gǎn dòng bù liǎo tā de wéi
态，佛陀看在眼里，知道用言语是感动不了他的，唯

yǒu yòng shì shí shuō míng cái kě shǐ tā jué wù huí tóu
有用事实说明才可使他觉悟回头。

yǒu yī tiān fó tuó dài lǐng nán tuó dào jiāo wài sǎn bù xíng xíng yòu xíng xíng
有一天，佛陀带领难陀到郊外散步，行行又行行

de zǒu dào yí ge mào lín shēn chù hū rán pèng jiàn yī zhī āng zāng chǒu lòu de mǔ
地走到一个茂林深处，忽然碰见一只肮脏丑陋的母

hóu fó tuó jí kè zhǐ zhe wèn nán tuó shuō nán tuó nǐ de qī zī sūn tuó
猴，佛陀即刻指着问难陀说：「难陀！你的妻子孙陀

lì jī hé zhè yī zhī lǎo mǔ hóu xiāng bǐ rú hé fó tuó qǐng bú yào kāi
利姬和这一只老母猴相比如何？」「佛陀！请不要开

wǒ de wán xiǎo nán tuó
我的玩笑。」难陀

bù gāo xìng de huí dá shuō
不高兴地回答说：

wǒ de qī zī yǒu qīng chéng
「我的妻子有倾城

zhī měi hǎo sì tiān shàng de
之美，好似天上的

xiān nǚ zěn néng tóng zhè lǎo
仙女，怎能同这老

佛化弟子的故事

mǔ hóu xiāng bǐ
母猴相比？」

fó tuó yòu zài cǐ hē de shuō   nán tuó ! nǐ de qī zī jì rán měi rú
佛陀又再慈和地说：「难陀！你的妻子既然美如
tiān xiān , nǎn guài nǐ tīng wǒ de huà huì qì fèn bù píng 。 bù guò nǐ méi yǒu jiàn guò
天仙，难怪你听我的话会气愤不平。不过你没有见过
tiān shàng de xiān nǚ , zhè gèng shì wú fǎ xiāng bǐ 。 rú guǒ nǐ xǐ huān yào yí jiàn tiān
天上的仙女，这更是无法相比。如果你喜欢要一见天
shàng de xiān nǚ , wǒ dǎo kě yǐ dài nǐ dào tiān shàng kàn kàn 。」
上的仙女，我倒可以带你到天上看看。」

nán tuó xǐ huān hào qí , fó tuó jí yùn yòng wēi shén lì , zhuǎn yǎn zhī jiān ,
难陀喜欢好奇，佛陀即运用威神力，转眼之间，
bǎ nán tuó dài jìn lìng yí ge cǎn lǎn huī huáng de shì jiè 。
把难陀带进另一个灿烂辉煌的世界。

zài zhè yí ge shì jiè lǐ , nán tuó jiàn dào de shì fù lì táng huáng de qióng lóu
在这一个世界里，难陀见到的是富丽堂皇的琼楼

gōng diàn tīng dào de shì yōu
宫殿，听到的是悠

yáng yuè ěr de yīn yuè xiū
扬悦耳的音乐，嗅

dào de shì fú yù fēn fāng de
到的是馥郁芬芳的

huā xiāng nán tuó de shén hún
花香。难陀的神魂

piào dàng qǐ lái kàn dào nà
飘荡起来，看到那

xiě bīng jī yù fú yàn lì chún jié de tiān nǚ tā jí máng de xiàng tiān nǚ tàn wèn
些冰肌玉肤艳丽纯洁的天女，他急忙地向天女探问。

tiān nǚ duì tā shuō : 「 wǒ men zhè lǐ de yī qiè qíng xíng bù néng xiàng nǐ duō
天女对他说：「我们这里的一切情形，不能向你多

jiǎng nǐ xiàn zài hǎo xiàng hái shì rén jiān de yí ge fān fū nǐ dà gài méi yǒu jīng
讲，你现在好像还是人间的一个凡夫，你大概没有经

guò kè kǔ nài láo de xiū xíng nǐ yè gǎn de shēn tǐ hái zài zěn me huì pǎo dào
过克吃苦耐劳的修行，你业感的身体还在，怎么会跑到

wǒ men tiān shàng lái ne ?
我们天上来呢？」

nán tuó jué de tiān nǚ de měi lì què shí bú shì rén jiān de měi lì kě bǐ 。
难陀觉得天女的美丽，确实不是人间的美丽可比。

fó tuó wèn nán tuó shuō : 「 nán tuó nǐ de qī zī hé tiān nǚ xiāng bǐ rú hé ?
佛陀问难陀说：「难陀！你的妻子和天女相比如何？」

「 fó tuó qǐng nǐ bù yào xiào wǒ wǒ de qī zī hé tiān nǚ xiāng bǐ ,
「佛陀！请你不要笑我，我的妻子和天女相比，

zhèng rú shān jiān mǔ hóu bǐ wǒ de qī zī liǎng zhě de měi chǒu shì wú fǎ xiāng bǐ
正如山间母猴比我的妻子，两者的美丑是无法相比

de 。 guò qù wǒ bù zhī dào xiū xíng xiān zài wéi le qiú shēng tiān shàng xiǎng shòu tiān
的。过去我不知道修行，现在为了求生天上，享受天

shàng de wú yù kuài lè wǒ yǐ hòu yīng gāi ān xīn xiū xíng 。
上的五欲快乐，我以后应该安心修行。」

佛化弟子的故事

fó tuó tīng dào nán tuó lì zhì xiū xíng wēi xiào ér diǎn tóu bù yǔ fó tuó
佛陀听到难陀立志修行，微笑而点头不语。佛陀
zhī dào nán tuó zhàn shí lè dào shì wèi le zhuī qiú mǎn zú gèng dà de yù wǎng wèi
知道难陀暂时乐道，是为了追求满足更大的欲望，为
zhe chōng jǐng jiāng lái kuài lè wú bǐ de tiān táng shēng huó dà zhì de fó tuó dāng rán
着憧憬将来快乐无比的天堂生活。大智的佛陀，当然
hái dé jìn yí bù gǎi zhèng nán tuó bù zhèng què de sī xiǎng
还得进一步改正难陀不正确的思想。

fó tuó yòu yǐ wēi shén lì bǎ nán tuó dài rù tiě wéi shān cān guān yī qiè dì
佛陀又以威神力，把难陀带入铁围山参观一切地
yù xiǎng yǐ cǐ lái ràng nán tuó chè wù rù dào xiū xíng
狱，想以此来让难陀彻悟入道修行。

dāng nán tuó tà jìn dì yù jiàn dào dāo shān jiàn shù tiě chā tóng zhù xuè
当难陀踏进地狱，见到刀山剑树，铁叉铜柱，血
hé yóu guō bá shé bō pí yī qiè qī cǎn de shì shí dōu bǎi zài tā de yǎn
河油锅，拔舌剥皮，一切凄惨的事实都摆在他的眼
qián nán tuó jiàn dào gè chù dōu yǒu rén zài shòu xíng wéi yǒu yí ge jù xíng de yóu
前。难陀见到各处都有人在受刑，唯有一个巨型的油
guō hái kōng zhe yīn cǐ tā jiù wèn yù zú yóu guō zhōng shì děng shéi lái shòu xíng
锅还空着，因此他就问狱卒，油锅中是等谁来受刑。

yù zú zhēng níng 狱卒狰狞

de huí dá shuō :
地回答说：

rén jiān jiā pí luó
「人间迦毗罗
wèi guó fó tuó de dì
卫国佛陀的弟
di nán tuó tā yīn
弟难陀，他因
xiū xíng qǐ dāo shēng
修行祈祷生

tiān dēng tā tiān fú xiǎng
天，等他天福享

jìn yīng duò dì yù shòu cǐ
尽，应堕地狱受此

yóu guō jiān áo zhǐ kǔ
油锅煎熬之苦。」

nán tuó yī tīng yù zú zhī
难陀一听狱卒之

yán bèi hǔ de hún fēi pò
言，被唬得魂飞魄

sǎn bā tuǐ wǎng wài fēi bēn tiān táng de xìng fú tiān nǚ de duō qíng dì yù
散，拔腿往外飞奔。天堂的幸福，天女的多情，地狱

de tòng kǔ ràng nán tuó shēn shēn tǐ huì dào shēng mìng de kōng huàn wú cháng yǐ jí fā
的痛苦，让难陀深深体会到生命的空幻无常，以及发

pú tí xīn xiū xíng liǎo shēng tuō sǐ de kè bù róng huǎn
菩提心修行了生脱死的刻不容缓。

fó tuó shì bù shě zhòng shēng tā jiàn dào nán tuó chǎn huǐ de tòng kū liú tī
佛陀是不舍众生，他见到难陀忏悔得痛哭流涕，

zhī dào tā yǐ zhēn zhèng jué wù yīn cǐ fó tuó fú mō zhe nán tuó shuō : 「 nán
知道他已真正觉悟，因此佛陀抚摸着难陀说：「难

tuó nǐ bú yào shāng xīn xiān zài gǎi guò xiū xíng hái bù suàn chí nǐ gēn wǒ huí
陀！你不要伤心，现在改过修行还不算迟，你跟我回

qù ba ! 」 nán tuó cóng cǐ ān
去吧！」难陀从此安

xīn chū jiā xué dào tā hé bá
心出家学道，他和跋

tí wáng zǐ dēng chū jiā zuò le
提王子等出家，做了

fó dì zǐ céng shǐ dāng shí shè
佛弟子，曾使当时社

huì shàng dà wéi jīng dòng fó tuó
会上大为惊动，佛陀

佛化弟子的故事

de jiào huà cóng cǐ gēng shēn rù wáng qīng guī zú 。
的教化从此更深入王卿贵族。

zhù ① shā mí yǒu xī è xíng cí , jiē shòu bī qiū sēng qín jiā cè lì , qiú qǔ niè
注①沙弥有息恶行慈，接受比丘僧勤加策励，求取涅槃

pán zhī dào děng yì sī , jī èr shí suǐ yǐ qián de chū jiā nán zhōng 。
槃之道等意思，即二十岁以前的出家男众。

zhù ② chū jiā jí xīn bù liàn mù shì lè ér ān xīn lè dào , shēn xīn zhù yú qīng jìng
注②出家即心不恋慕世乐而安心乐道，身心住于清净

jiě tuō zhī fǎ , wèi liǎo shēng tuō sǐ yǔ zhù rén jiě tuō , jǐng shì dǎo sù yǔ
解脱之法，为了生脱死与助人解脱，警世导俗与

fó fǎ cháng zhù , chū lí shēng sǐ lún huí jiā , sān yè fán nǎo huǒ zhái zhī xiū
佛法常住，出离生死轮回家，三业烦恼火宅之修

xíng 。
行。

shí wǔ zuì chū de bī qiū ní
十五、最初的比丘尼

fó tuó zài zǔ guó tíng liú jǐ ge yuè hòu yòu dài lǐng dì zǐ huī zhī yuán jīng
佛陀在祖国停留几个月后，又带领弟子回祇园精
shè jīng guó shù nián yòu zài huī dào wáng shè chéng líng jiǔ shān de zhú lín jīng shè ān
舍。经过数年，又再回到王舍城灵鹫山的竹林精舍安
jū shuō fǎ hòu lái jìng fàn wáng bìng wēi fó tuó cái yòu dài lǐng zhòng dì zǐ gǎn huī
居说法。后来净饭王病危，佛陀才又带领众弟子赶回
jiā pī luó wèi guó zhí dào chǔ lǐ wán jìng fàn wáng de zàng shì qiè xuān ā nà lǜ
迦毗罗卫国，直到处理完净饭王的葬式，且选阿那律
de gē ge mó hè nà mó lái shè zhèng hòu fó tuó cái yòu gào bié jiā pī luó chéng
的哥哥摩诃那摩来摄政后，佛陀才又告别迦毗罗城，
zhàn zhù zài chéng wài de ní jū tuó lín
暂住在城外的尼拘陀林。

yǒu yī tiān fó tuó de yí mǔ mó hè bō shé bō tí fū rén dài lǐng wǔ bǎi
有一天，佛陀的姨母摩诃波闍波提夫人带领五百

佛化弟子的故事

duō wèi shī jiā zú zhōng de nǚ zhōng dào ní jū tuō shù lín bài fāng fó tuó bìng gòng
多位释迦族中的女众，到尼拘陀树林拜访佛陀，并供
fèng fó tuó xīn zhī hào de yī fú 。
奉佛陀新织好的衣服。

mó hē bō shé bō tí fū rén
摩诃波闍波提夫人

xiāng fó tuó yāo qiú shuō : 「 fó
向佛陀要求说：「佛
tuó ! qǐng nín cí bēi yǔn xǔ , ràng
陀！请您慈悲允许，让

wǒ men nǚ zhōng yě néng yī zhào zhèng fǎ chū jiā xiū dào , qiú shòu jù zú jiè 。
我们女众也能依照正法出家、修道，求受具足戒。」

fó tuó tīng hòu , bù jiǎ sī suǒ de jù jué shuō : 「 wǒ bù néng dá yīng nǐ
佛陀听后，不假思索地拒绝说：「我不能答应你

mén de yāo qiú 。 guò qù zhū fó dōu bù yǔn xǔ nǚ zhōng chū jiā xiū dào 。 nǚ zhōng
们的要求。过去诸佛都不允许女众出家、修道。女众

zài jiā pī jiǎ shā qín xíng jīng jìn yě kě yǐ dé dào zhèng jué de , dàn bù kě
在家披袈裟，勤行精进，也可以得到正觉的，但不可

chū jiā 。 wèi lái de fó tuó , tā men yí dìng yě shì shí xíng zhè ge fǎ zhì 。 nǐ
出家。未来的佛陀，他们一定也是实行这个法制。你

néng fèng xíng wǒ de jiào fǎ , nǐ jiù zài jiā xiū xíng , zhèng jué de dào guó shì bù fēn
能奉行我的教法，你就在家修行，正觉的道果是不分

zài jiā yǔ chū jiā de 。
在家与出家的。」

mó hē bō shé bō tí fū
摩诃波闍波提夫

rén duì fó tuó de dá fù fēi
人对佛陀的答复非

cháng shī wàng , tā céng sān dù
常失望，她曾三度

qǐng qiú , dōu bèi fó tuó jù
请求，都被佛陀拒

十五、最初的比丘尼

jué měi dāng fó tuó huí jué tā shí tā jiù kū qī wǔ bǎi nǚ zhòng yě pèi zhe
绝。每当佛陀回绝她时，她就哭泣，五百女众也陪着
kū qī kū shēng zhèn dòng yuán yě lèi shuǐ xiàng qiū yǔ diàn dī bù tíng fó tuó pà
哭泣，哭声震动原野，泪水像秋雨点滴不停。佛陀怕
tā men zài lái jiū chán yīn cǐ lì jí dài lǐng dì zǐ wǎng nà mó tí jiàn ní jīng shè
她们再来纠缠，因此立即带领弟子往那摩提犍尼精舍

qù jiào huà 。
去教化。

nǚ zhòng xīn zhōng suǒ fā chū
女众心中所发出

de yī niàn bú shì jiǎn dān de
的一念，不是简单的

jiù kě yǐ jù jué 。 mó hè bō
就可以拒绝。摩诃波

shē bō tí fū rén tīng dào fó tuó
闍波提夫人听到佛陀

xíng huà dào nà mó tí jiàn ní jīng shè shí tā hé wǔ bǎi zhì tóng dào hé de nǚ zhòng
行化到那摩提犍尼精舍时，她和五百志同道合的女众
shāng tán jué dìng xiān bǎ tóu fà tī qù pī qǐ jiā shā dào nà mó tí jiàn ní
商谈，决定先把头发剃去，披起袈裟，到那摩提犍尼
jīng shè bài jiàn fó tuó 。
精舍拜见佛陀。

dāng tā men dào nà mó tí jiàn ní jīng shè shí qiǎo qiāo ā nán cóng lǐ miàn
当她们到达那摩提犍尼精舍时，恰巧阿难从里面
chū lái mó hè bō shē bō tí fū rén jiàn dào ā nán hěn pí juàn de zhàn zhe duì
出来，摩诃波闍波提夫人见到阿难，很疲倦地站着对
ā nán shuō : 「 ā nán zūn zhě nǐ lái dé zhèng hǎo wǒ men bài tuō nǐ qù jiàn
阿难说：「阿难尊者！你来得正好，我们拜托你去见
fó tuó gào sù tā shuō wǒ men lái le xī wàng nǐ néng quàn shuō fó tuó qǐng tā
佛陀，告诉他说我们来了，希望你能劝说佛陀，请他
shōu liú wǒ men chū jiā fǒu zé wǒ men jiù sǐ zài zhè lǐ yě bù huí qù ! 」
收留我们出家，否则我们就死在这里也不回去！」

佛化弟子的故事

ā nán jiàn dào zhè xiē nǚ zhòng dōu bǎ tóu fā tī qū gǎn dào shí fēn jīng
阿难见到这些女众都把头发剃去，感到十分惊
qī ér mó hé bō shé bō tí fū rén shuō zhe kū zhe ā nán yě hěn tóng qíng de
奇，而摩诃波闍波提夫人说着哭着，阿难也很同情的
duì tā men shuō nǐ men ān xīn wǒ zhī dào nǐ men de jué xīn wǒ yí dīng
对他们说：「你们安心，我知道你们的决心，我一定
jìn xīn bǎ nǐ men de yì sī bào gào gěi fó tuó zhī dào 。 」 nián qīng de ā nán duì
尽心把你们的意思报告给佛陀知道。」年轻的阿难对
zhè qún nǚ zhòng shēng qǐ tóng qíng xīn dàn tā bù zhī dào fó tuó de xīn hé fó tuó de
这群女众生起同情心，但他不知道佛陀的心和佛陀的
fǎ zhì mó hé bō shé bō tí fū rén dēng jiàn dào ā nán kěn chū lì bāng máng lián
法制。摩诃波闍波提夫人等见到阿难肯出力帮忙，连
máng kǒu tóu zuò yī de qiān ēn wàn xiè 。
忙叩头作揖的千恩万谢。

ā nán zǒu dào fó tuó de zuò qián wèi le nǚ zhòng de shì tā hěn gǎn dào
阿难走到佛陀的座前，为了女众的事，他很感到

nán yǐ qǐ kǒu , zuì hòu hái shì gǔ qǐ yǒng qì de shuō : 「 fó tuó ! yǒu yī jiàn
难以启口，最后还是鼓起勇气地说：「佛陀！有一件
shì wǒ xiǎng bào gào nín , bìng qǐng nín zhǐ shì , jiù shì mó hé bō gān bō tí fū
事我想要报告您，并请您指示，就是摩河波闍波提夫
rén yǐ jīng dài lǐng wǔ bǎi nǚ zhòng lái dào mén kǒu 。 」
人已经带领五百女众来到门口。」

「 tā men bú shì wèi qǐng fǎ lái de , nǐ qù tì wǒ jù jué tā men 」
「她们不是为请法来的，你去替我拒绝她们！」

「 fó tuó ! tā men yǐ jīng bǎ tóu fǎ dōu tī qù le , fó tuó ruò jù jué
佛陀！她们已经把头发都剃去了，佛陀若拒绝
tā men , tā men jiù bù kěn huí qù , wǒ kàn tā men shí zài hěn kě lián 。 」
她们，她们就不肯回去，我看她们实在很可怜。」

「 wǒ yě kě lián tā men , dàn wǒ gèng kě lián yī qiè zhòng shēng , gèng yào zhèng
我也可怜她们，但我更可怜一切众生，更要正
fǎ yǒng chuán , wú lùn rú hé nǐ hái shì qù huí jué tā men hǎo 。 」
法永传，无论如何你还是去回绝她们好。」

「 bié rén dōu kě yǐ huí jué tā , dàn duì fāng shì fó tuó de yí mǔ yǒu
别人都可以回绝她，但对方是佛陀的姨母，有
xīn kǔ fù yù fó tuó de ēn dé , wǒ shì zěnyàng yě bù rěn xīn qù jù jué tā
辛苦抚育佛陀的恩德，我是怎样也不忍心去拒绝她
men , jiǎ rú fó tuó yí dìng yào jù jué de huà , kě néng huì fā shēng hěn bù xīng de
们，假如佛陀一定要拒绝的话，可能会发生很不幸的
hòu guǒ ! 」
后果！」

「 wǒ yě bù néng wàng huái tā de ēn dé , dàn shì wǒ de sēng tuán zhōng shì
我也不能忘怀她的恩德，但是我的僧团中，是
bù néng ràng nǚ zhòng jiā rù
不能让女众加入！」

ā nán jiàn dào fó tuó zhè me jiǎn jué de jù jué , ér qiě fó tuó fǎn fù de
阿难见到佛陀这么坚决的拒绝，而且佛陀反复地
shuō míng sēng tuán zhōng bù néng ràng nǚ zhòng jiā rù de lǐ yóu , ā nán dī tóu chén sī ,
说明僧团中不能让女众加入的理由，阿难低头沉思，

佛化弟子的故事

bù gǎn zài xiàng fó tuó yǒu suǒ biǎo shì dàn tā yòu xiǎng dào nà xiē nǚ zhòng de chóu róng
不敢再向佛陀有所表示。但他又想到那些女众的愁容

kū shēng ér qiě zì jǐ chéng nuò tā men yào jìn lì xiàng fó tuó yāo qiú yú shì ā
哭声，而且自己承诺他们要尽力向佛陀要求，于是阿

nān yòu zài xiàng fó tuó shuō fó tuó nǐ shuō sēng tuán zhōng bù ràng nǚ zhòng jiā
难又再向佛陀说：「佛陀！你说僧团中不让女众加

rù nǎn dào fó tuó de jiào fǎ zhōng yǒu nán nǚ de qū bié ma ?
入，难道佛陀的教法中有男女的区别吗？」

fó tuó nài xīn de xiàng
佛陀耐心地向

ā nān jiě shì shuō ā
阿难解释说：「阿

nān wǒ de jiào fǎ zhōng méi
难！我的教法中没

yǒu nán nǚ de qū bié wǒ
有男女的区别，我

chéng dào shí jiù shuō guò yī qiè
成道时就说过一切

zhōng shēng jiē néng chéng fó yī qiè zhōng shēng dōu shì píng děng wú lùn nán nǚ dōu shì kě
众生皆能成佛，一切众生都是平等，无论男女都是可

yí xiū xíng zhèng dé shèng guó de xiàng shèng mǎn fū rén huò miào huì tóng nǚ tā men dōu
以修行证得圣果的。像胜鬘夫人或妙慧童女，他们都

fēi cháng liǎo jiě wǒ de jiào fǎ ér qiě wǒ yě céng jiē shòu yē shè mǔ qīn de guī
非常了解我的教法，而且我也曾接受耶舍母亲的归

yī zuò zài jiā de yōu pō yī dì zǐ dāng rán wǒ yě zhī dào xiàng yī mǔ zhè yàng
依，做在家的优婆夷弟子。当然我也知道像姨母这样

de nǚ zhòng chū jiā jiāng lái yī dìng néng zhèng dé shèng guó dàn shì wèi le wèi lái de
的女众出家，将来一定能证得圣果，但是为了未来的

jiào fǎ kāi fàng nǚ zhòng jiā rù sēng tuán hǎo xiàng liáng tián zhǎng le bái cǎo shì huì
教法，开放女众加入僧团，好像良田长了稗草，是会

shāng hài shōu huò de xiǎng dào zhè lǐ suǒ yǐ wǒ cái bù yǔn xǔ nǚ zhòng chū
伤害收获的，想到这里，所以我不允许女众出

家。」

ā nán líng tīng hòu , dǐng lǐ liú lèi de shuō : 「 fó tuó ! nán dào nǐ rén
阿难聆听后，顶礼流泪地说：「佛陀！难道你忍
xīn jiàn tā men bái bái de sǐ qù , ér bù shēn chū yuán shòu ma
心见他们白白地死去，而不伸出援手吗？」

fó tuó zhī dào zhè shì yīn yuán gòng yè de guān xì , shì jiān shàng méi yǒu qīng jìng
佛陀知道这是因缘共业的关系，世间上没有清静
cháng zhù bù huài de fǎ , fó tuó chén mò le xǔ jiǔ , zuì hòu hái shì bù déi bù dá
常住不坏的法，佛陀沉默了许久，最后还是不得不答
yīng tā men de qǐng qiú 。
应他们的请求。

fó tuó yòng chén mò de yǎn guāng kàn ā nán zǒu hòu , gēn píng cháng bù yí yàng ,
佛陀用沉默的眼光看阿难走后，跟平常不一样，
fó tuó xiàng shì yǒu yí ge guà xīn 。
佛陀像是有一个挂心。

wǔ bǎi ge nǚ zhòng tīng shuō fó tuó zhǔn yǔ jiē jiàn tā men , dōu hěn huān xǐ de
五百个女众听说佛陀准予接见他们，都很欢喜的
yóu mó hè bō shé bō tí fù rén dài lǐng lái bài jiàn fó tuó 。
由摩诃波阇波提夫人带领来拜见佛陀。

fó tuó duì tā men shuō : 「 nǐ men yào jiā rù wǒ de séng tuán chū jiā , xiū
佛陀对他们说：「你们要加入我的僧团出家、修

dào , bì xū yào fèng xíng
道，必需要奉行
bā ge lǜ yī !
八个律仪！」

「 wú lùn shén me
「无论什么
tiáo jiàn , wǒ men dōu huì
条件，我们都会
zūn shǒu , jìng qǐng fó tuó
遵守，敬请佛陀

佛化弟子的故事

fàng xīn
放心。」

「^{dì yī}第一、^{zuò}做

bī qiū ní de yīng dāng yī
比丘尼的应当依

zhǐ bī qiū qiú shòu jù zú
止比丘求受具足

jiè
戒。

dì èr zuò bī qiū ní de yīng yú měi yuè yuè bàn wǎng bī qiū zhòng suǒ yī
第二、做比丘尼的应于每月月半往比丘众所，依

qí bù sà shòu qí jiào jiè
其布萨，受其教诫。

dì sān zuò bī qiū ní de yīng dāng wǎng bī qiū zhòng suǒ shòu yǔ ān jū
第三、做比丘尼的应当往比丘众所，受雨安居，

ruò zhù suǒ fù jìn wú bī qiū bī qiū ní bù dé shòu xià zuò
若住所附近无比丘，比丘尼不得受夏座。

dì sì zuò bī qiū ní de bù dé jǔ bī qiū zhī zuì huà qí guò shī
第四、做比丘尼的不得举比丘之罪，话其过失，

bī qiū dé jiǎn jǔ bī qiū ní zhī guò
比丘得检举比丘尼之过。

dì wǔ zuò bī qiū ní de ruò fàn fěi bàng zuì shí yīng yú bàn yuè nèi
第五、做比丘尼的若犯诽谤罪时，应于半月内，

zài èr bù zhòng zhōng zì xíng qǐng zuì
在二部众中自行请罪。

dì liù zuò bī qiū ní de qiú shòu jù zú dà jiè suī zhì bǎi suì yīng dāng
第六、做比丘尼的求受具足大戒虽至百岁，应当

yào xiàng shǐ shòu jù zú bī qiū gōng jìng dǐng lǐ chéng shì hé zhǎng
要向始受具足比丘，恭敬顶礼，承事合掌。

dì qī zuò bī qiū ní ān jū yǐ hòu dé yú bī qiū zhī qián zì shuō
第七、做比丘尼安居以后，得于比丘之前，自说

bī qiū nī bù xiāng yíng xíng huò jiàn huò wén huò yí sǎn shì
比丘尼不相应行或见或闻或疑三事。

dì bā zuò bī qiū nī de ruò yǒu wèn yú bī qiū bī qiū bù tīng bī
第八、做比丘尼的若有问于比丘，比丘不听，比
qiū nī bù dé wèn 。」
丘尼不得问。」

fó tuó shuō wán bā jīng fǎ hòu yòu zài dīng níng shuō nǐ men duì wǒ zhè
佛陀说完八敬法后，又再叮咛说：「你们对我这
zūn shī zhòng dào de bā jīng fǎ yí dìng yào jìn xíng shòu de fèng xíng jiǎ ruò yǒu suǒ
尊师重道的八敬法，一定要尽形寿的奉行，假若有所
huī fàn nǐ men gù rán shī qù qīng jìng de fàn xíng wǒ de zhèng fǎ yě huì jiāng yīn
毁犯，你们固然失去清净的梵行，我的正法也会将因
cǐ ér wěn luàn cǐ bā jīng fǎ yóu rú nóng fū zuò tí yù fáng shuǐ huàn wǒ yě
此而紊乱。此八敬法犹如农夫作堤，预防水患，我也
shì wéi fáng zhǐ zhèng fǎ biàn chéng zhuó liú nǐ men rú néng shì yuàn fèng xíng wǒ jīn tīng
是为防止正法变成浊流。你们如能誓愿奉行，我今听
xǔ yú zhèng fǎ lǚ zhōng shòu jù zú jiè chū jiā xué dào 。」
许于正法律中受具足戒出家学道。」

mó hē bō shé bō tí fū rén dēng rén tīng wán fó tuó de huà hòu dōu hěn gōng
摩诃波闍波提夫人等人听完佛陀的话后，都很恭
jīng de yǔn nuò 。
敬的允诺。

bù jiǔ yē shū tuó luó fēi yě jiā rù bī qiū nī de sēng tuán zhōng chū jiā
不久，耶输陀罗妃也加入比丘尼的僧团中出家
le 。 bù guò zhè huí fó tuó de xīn bù xiàng guò qù nà me bù
了。不过这回佛陀的心不像过去那么不
gāo xìng fǎn ér jué de fàng xià xīn shàng de hé bāo yí yàng 。
高兴，反而觉得放下心上的荷包一样。

shí liù xū tí nà
十六、须提那

dāng fó tuó zài pí shè lí guó shuō fá de shí hòu jiā lán tuó cūn yǒu wèi zhǎng
当佛陀在毗舍离国说法的时候，迦兰陀村有位长
zhě yīn wéi yǒu shì dài zhe tā ér zǐ míng jiào xū tí nà lái dào fó tuó shuō fá jiǎng táng
者因为有事带着他儿子名叫须提那来到佛陀说法讲堂
de fù jìn tā wén zhī fó tuó zhèng zài jiǎng táng shuō fá yīn cǐ jiù shùn biàn dài xū
的附近，他闻知佛陀正在讲堂说法，因此就顺便带须
tí nà qián qù tīng wén fó tuó de shuō fá 。
提那前去听闻佛陀的说法。

tā de ér zǐ xū tí nà tīng wán fó tuó de huà hòu shēn shòu gǎn dòng xiǎng
他的儿子须提那听完佛陀的话后，深受感动，想
yào yī zhào fó tuó de jiè fǎ ràng shēng huó huá qīng jìng zì zài suǒ yǐ jiù xiàng fó tuó
要依照佛陀的戒法，让生活清净自在，所以就向佛陀
tí chū chū jiā xiū dào de yāo qiú 。
提出出家、修道的要求。

fó tuó zhù mù kàn kàn tā shuō   nǐ de fā xīn hěn hǎo , bù guò , nǐ
 佛陀注目看看他说：「你的发心很好，不过，你
 yīng gāi xiān zhēng qiú fù mǔ qīn de xǔ kě   cāi néng zài wǒ de sēng tuán zhōng dé dù ;
 应该先征求父母亲的许可，才能在我的僧团中得度；
 jiǎ ruò nǐ yǐ jīng jié hūn   nǐ hái yào dé dào qī zǐ de tóng yì cái kě 。 」
 假若你已经结婚，你还要得到妻子的同意才可。」

xū tí nà tīng fó tuó zhè me shuō hòu   jiù huí jiā yāo qiú fù mǔ chéng xǔ tā
 须提那听佛陀这么说后，就回家要求父母承许他
 chū jiā , xiū dào , yóu yú xū tí nà shì dú shēng zǐ , ér qiě yǐ yǒu qī shì ,
 出家、修道，由于须提那是独生子，而且已有妻室，
 tā de fù mǔ zǒng shì bù dá yīng tā chū jiā , xiū dào 。
 他的父母总是不答应他出家、修道。

yú shì xū tí nà kāi shǐ jué shí   tā shuō rú bù zhǔn xǔ tā chū jiā , tā
 于是须提那开始绝食，他说如不准许他出家，他
 jiù jué shí è sǐ   yóu yú xū tí nà chū jiā de niàn tóu fēi cháng jiān gù , zuì hòu
 就绝食饿死。由于须提那出家的念头非常坚固，最后
 tā de fù mǔ yīn wéi bù rěn ér zǐ wú wéi de sǐ qù   lián tóng tā de qī zǐ dōu
 他的父母因为不忍儿子无谓的死去，连同他的妻子都
 wú kě nài hé de yǔn xǔ tā chū jiā , xū tí nà yīn cǐ jiù hěn huān xǐ de qù chū
 无可奈何的允许他出家，须提那因此就很欢喜地去出
 jiā zuò fó de dì zǐ 。
 家作佛的弟子。

jiù zài xū tí nà
 就在须提那
 chū jiā bù jiǔ hòu , pī
 出家不久后，毗
 shè lí guó zāo huàn jī
 舍离国遭患饥
 jǐn , yīn cǐ bī qiū men
 谨，因此比丘们
 tuō bō qǐ shí jiù chéng le
 托钵乞食就成了

佛化弟子的故事

wèn tí
问题。

xū tí nà cǐ kè bù yóu zì zhǔ de xiǎng qǐ tā de gù xiāng jiā lán tuó cūn
须提那此刻不由自主地想起他的故乡迦兰陀村，

nà lǐ wù chǎn féng fù tā xiǎng qǐng bī qiū men dào zì jǐ de gù xiāng jiè cǐ jī
那里物产丰富，他想请比丘们到自己的故乡，借此机

huì néng ràng fù mǔ gòng yǎng tóng xué bī qiū men
会能让父母供养同学比丘们。

xū tí nà dài yī qún bī qiū huí dào gù xiāng shí , fù mǔ huān xǐ de qǐng qiú
须提那带一群比丘回到故乡时，父母欢喜地请求

xū tí nà wù yào chōu kōng huí jiā yī cì 。 tā xiǎng qǐ fó tuó dāng chū yě céng huí gōng
须提那务要抽空回家一次。他想起佛陀当初也曾回宫

bài fǎng guò fù wáng , xiàn zài tā huí jiā tàn fǎng shuāng qīn , dāng rán yě shì xún cháng de
拜访过父王，现在他回家探访双亲，当然也是寻常的

shì 。
事。

yīn cǐ xū tí nà jiù jué dìng huí jiā jiā zhōng de fù mǔ wén xùn dà xǐ
因此须提那就决定回家，家中的父母闻讯大喜，
tè bié jiào xū tí nà de qī zī huà zhuāng yào tā dǎ bàn de xiàng ge qiān jiāo bǎi mèi
特别叫须提那的妻子化妆，要她打扮得像个千娇百媚
de měi rén bìng jiāo tā yì xiē tián mì de yán cí yǐ biàn néng dǎ dòng xū tí nà
的美人，并教她一些甜蜜的言词，以便能打动须提那
de xīn 。
的心。

xū tí nà huí jiā yǐ hòu ,
须提那回家以后，
shòu dào jiā rén de fèng chéng yǔ qī zī
受到家人的奉承与妻子
wēn róu de yòu huò zhōng yú yòu bèi
温柔的诱惑，终于又被

jiā tíng de ēn ài shù fù qī lái ér qiě shòu dào qī zī tián yán mì yǔ de tiāo
家庭的恩爱束缚起来，而且受到妻子甜言蜜语的挑
bō jiē guó tā de xīn bèi yáo dòng le wèi le shēng yù hái zǐ tā zuò le yīn
拨，结果他的心被摇动了。为了生育孩子，他做了淫
yù de nú lì qī zī de fú lǔ yīn cǐ fàn xià bō luó yí zuì ①。
欲的奴隶，妻子的俘虏，因此犯下波罗夷罪①。

xū tí nà zài shì hòu hěn hòu huǐ yī shī zú chéng qiān gǔ hèn tā yuàn guài
须提那在事后很后悔，一失足成千古恨，他怨怪
zì jǐ méi yǒu jiān jué de yì zhì shì hòu tā huí dào zēng tuán shí yǐ shī qù běn
自己没有坚决的意志。事后他回到僧团时，已失去本
yǒu de jīng shén dà jiā dōu zhī dào tā bèi nǚ sè yòu huò yīn cǐ zé nàn jiū fēn
有的精神，大家都知道他被女色诱惑，因此责难就纷
fēn ér lái shèn zhì yǒu rén bǎ cǐ shì bào gào fó tuó 。
纷而来，甚至有人把此事报告佛陀。

fó tuó bǎ xū tí nà jiào dào zuò qián wèn shuō : 「 xū tí nà nǐ yào zhào
佛陀把须提那叫到座前问说：「须提那！你要照
shí shuō nǐ chū jiā yǐ hòu shì bú shì yòu zài hé qī zī tóng sù le ? 」
实说，你出家以后，是不是又再和妻子同宿了？」

佛化弟子的故事

xū tí nà lǎo shí de huí dá shuō : 「 shì de ! fó tuó ! 」
须提那老实地回答说：「是的！佛陀！」

fó tuó hěn cí hé de xùn chì shuō : 「 nǐ gěi yú chī mí shī le zhì huì de
佛陀很慈和地训斥说：「你给愚痴迷失了智慧的

xīn líng , nǐ yǒu zhè zhǒng xíng wéi shí zài bù hǎo 。 chū jiā xué dào shì yào chāo shēng tuō
心灵，你有这种行为实在不好。出家学道是要超生脱

sǐ , nǐ què réng bèi shēng sǐ de gēn yuán bàn zhù , zhè bú shì shā mén de qīng jìng
死，你却仍被生死的根源绊住，这不是沙门的清净

fǎ , bù néng jiào zuò yī jiào fèng xíng 。 nǐ yǒu zhè zhǒng sù qíng de xíng wéi , shǐ wèi
法，不能叫做依教奉行。你有这种俗情的行为，使未

xìn zhě bù néng shēng xìn , yǐ xìn zhě róng yì tuì xīn , nǐ bú shì zhī dào wǒ cháng jiào
信者不能生信，已信者容易退心，你不是知道我常教

jiè nǐ men yǎo yuǎn lí ài yù ma ? 」
诫你们要远离爱欲吗？」

fó tuó suí hòu jí hé dà jiā , zhì dìng jiè lǜ , bìng duì dà jiā shuō míng chí
佛陀随后集合大家，制定戒律，并对大家说明持

jiè de yì yì shuō : 「 shǒu jiè yǒu shí zhǒng lì yì , yào zuò chū jiā de shā mén jiù

戒的意义说：「守戒有十种利益，要作出家的沙门就

bù néng bù shǒu jiè :

不能不守戒：

yī sēng tuán hé hé gù 。
一、僧团和合故。

èr jiē yǐn sēng zhòng gù 。
二、接引僧众故。

sān tiáo fú è rén gù 。
三、调伏恶人故。

sī cǎn kuì zhě néng ān lè gù 。
四、惭愧者能安乐故。

wú méi yǒu xiàn shì de fán nǎo gù 。
五、没有现世的烦恼故。

liù méi yǒu wèi lái de fán nǎo gù 。
六、没有未来的烦恼故。

qī néng lìng bù xìn zhě shēng xìn gù 。
七、能令不信者生信故。

bā néng lìng yǐ xìn zhě zēng jìn gù 。
八、能令已信者增进故。

jiǔ néng lìng zhèng fǎ jiǔ zhù gù 。
九、能令正法久住故。

shí néng lìng qīng jìng xīn bù shī gù 。
十、能令清净心不失故。

gē wèi bī qiū ! bù shā shēng bù tóu dào bù yín yù bù wǎng yǔ 、
各位比丘！不杀生、不偷盗、不淫欲、不妄语、

bù hē jiǔ , shì gēn běn dà jiè , rú guǒ huī fàn zhě , míng bō luó yì zuì (qī
不喝酒，是根本大戒，如果毁犯者，名波罗夷罪（弃

zuì) , jiù bù néng hé dà jiā zhù zài yì qǐ , yí dìng yào cóng sēng tuán tuì chū 。
罪），就不能和大家住在一起，一定要从僧团退出。

rú guǒ bù néng shǒu jiè , huán sù bìng bù suàn zuì guò ! 」
如果不能守戒，还俗并不算罪过！」

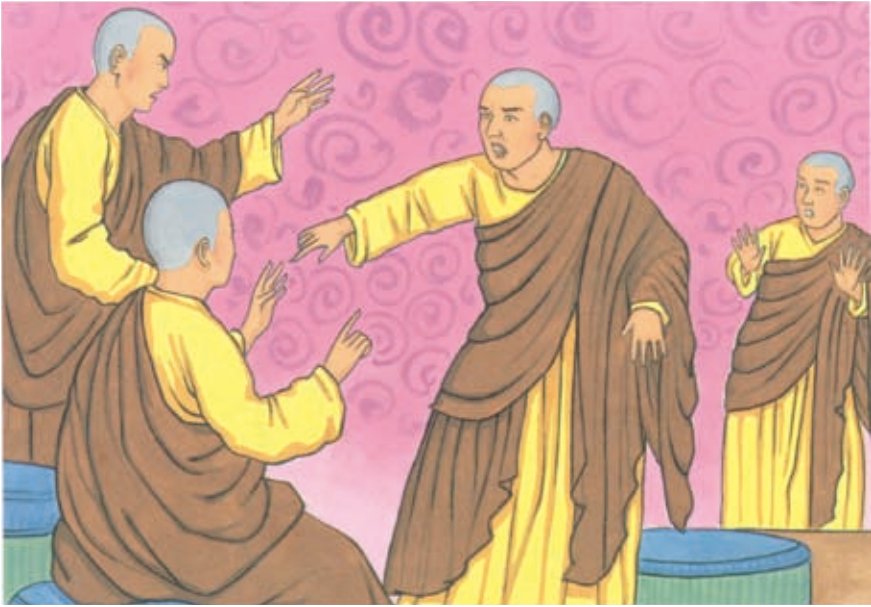

佛化弟子的故事

zhè jiù shì fó tuó zhì jiè de kāi shǐ hòu lái fó tuó yòu guī dìng měi bàn yuè
这就是佛陀制戒的开始。后来佛陀又规定每半月
bù sà sòng jiè yī cì jí hē shuō jiè shǐ suǒ yǒu bī qiū dōu néng zài qīng jìng jiè
布萨诵戒一次，集合说戒，使所有比丘都能在清净戒
fǎ zhōng zhǎng yǎng shàn xīn
法中长养善心。

zhù ① bō luó yī wéi bī qiū bī qiū ní suǒ shòu chí zhī jù zú jiè zhī yī wéi
注①波罗夷为比丘、比丘尼所受持之具足戒之一，为
jiè lǜ zhōng zhī gēn běn jí è zuì yì yì wéi jí è duò qì duàn
戒律中之根本极恶罪。意译为极恶、堕、弃、断
tóu yòu chēng biān zuì wú piān zhī yī liù jù zhī yī qī jù zhī
头。又称边罪。五篇之一，六聚之一，七聚之
yī xiū xíng rén ruò fàn cǐ jiè zé shī qí bī qiū bī qiū ní zī
一。修行人若犯此戒，则失其比丘、比丘尼资
gé dào guǒ wú fēn qiè zì sēng tuán zhōng fàng zhú bù dé yǔ sēng tóng
格，道果无分；且自僧团中放逐，不得与僧同
zhù sǐ hòu bì duò dì yǔ
住，死后必堕地狱。

fó tuó jīng guò hěn cháng de shí jiān hěn duō de shì shí zhì dìng sì bō luó
佛陀经过很长的时间，很多的事实，制定四波罗
yī shí sān sēng cán èr bù dìng sān shí ní sà qí bō yì tí
夷、十三僧残、二不定、三十尼萨耆波逸提、
jiǔ shí bō yì tí sì bō luó yì tí shè ní qī miè zhēng bǎi zhòng xué
九十波逸提、四波罗夷提舍尼、七灭诤、百众学
děng de bī qiū jiè lǜ bī qiū ní zé yǒu sān bǎi wú shí tiáo jiè pú sà
等的比丘戒律；比丘尼则有三百五十条戒。菩萨
yǒu shí zhòng sì shí bā qīng jiè zài jiā guī yī sān bǎo de dì zǐ zé kě
有十重四十八轻戒。在家归依三宝的弟子，则可
yǐ shòu wǔ jiè huò liù zhòng èr shí bā qīng de pú sà jiè ér zuò yōu pō sè huò
以受五戒或六重二十八轻的菩萨戒而作优婆塞或
yōu pō yī
优婆夷。

shí qī ā nà lǜ bá tí jīn pí luó 十七、阿那律、跋提、金毗罗

fó tuó chuán dào chū qī cháng suí zhòng de bī qiū dì zǐ jù yǒu hěn duō rén
佛陀传道初期，常随众的比丘弟子就有很多人，
suí hòu yǒu yǒu hěn duō de qiú dào zhě jiā rù sēng tuán zhè me duō de bī qiū zhù zài
随后又有很多的求道者加入僧团，这么多的比丘住在
yì qǐ nán miǎn jiù huì fá shēng yì xié yì jiàn de zhēng zhī huò bù xiāng ràng de chǎo
一起，难免就会发生一些意见的争执或不相让的吵
nào 。
闹。

yǒu yí cì fó tuó zài jù àn mí shuō fǎ shí dì zǐ men yòu fá shēng hěn
有一次，佛陀在俱睺弥说法时，弟子们又发生很
qiáng liè de zhēng zhī zhēng zhī de rén hù bù xiāng ràng fó tuó jiù jí hé dà zhòng
强烈的争执，争执的人互不相让，佛陀就集合大众
shuō nǐ men bù yào zhēng yòng zhēng lái zhǐ zhēng shì bù néng zhǐ de wéi yǒu néng
说：「你们不要争，用争来止争是不能止的，唯有能

佛化弟子的故事

rěn cái néng zhǐ zhēng wǒ xī wàng nǐ men dōu yào zūn zhòng rěn de dé xíng 。
忍才能止争。我希望你们都要尊重忍的德行。」

fó tuó shuō hòu jiù fēn fù gě rén sǎn qù bù néng gǎi biàn huài pí qì de
佛陀说后，就吩咐各人散去，不能改变坏脾气的
rén réng rán bù néng gǎi fó tuó duì méi yǒu shàn gēn de rén yě zhǐ hǎo yóu tā qù
人仍然不能改，佛陀对没有善根的人也只好由他去。

yǒu shàn gēn ér bèi fó tuó de huà gǎn dòng le gǎi guò xiū xíng de yě hěn duō 。
有善根而被佛陀的话感动了改过修行的也很多。

fó tuó děng dà jiā sǎn qù hòu shēn shēn gǎn dào zhè ge shì jiān pò qiè de xū
佛陀等大家散去后，深深感到这个世间迫切的需
yào xuān yáng cí bēi zhì huì de zhēn lǐ yú shì dú dì zǐ de zǒu zhe lái dào le
要宣扬慈悲、智慧的真理。于是独自地走着，来到了
bō lì yē shā luó lín zhè zuò sēn lín zhèng zhù zhe ā nà lǜ bá tí jīn pí
波利耶沙罗林，这座森林正住着阿那律、跋提、金毗
luó sān rén zài xiū xíng 。
罗三人在修行。

zhè sān ge bǎo zhōng xiōng dì zài jiā shí gǎn qíng hěn hǎo chū jiā hòu gǎn qíng yě
这三个伯仲兄弟在家时感情很好，出家后感情也

shì hěn hào tā men sān rén gòng tóng yuē dìng yī zhǐ fó tuó xiū dào yī qiè dōu zūn
 是很好，他们三人共同约定依止佛陀修道，一切都遵
 zhào fó tuó de jiè fǎ ér xíng 。
 照佛陀的戒法而行。

ruò shì chū wài qǐ shí zuì chū
 若是出外乞食最初

huí lái de rén xiān yào fù chuáng ,
 回来的人，先要敷床，
 cǐ yào jǐ shuǐ zài cǐ yào nǎ chū
 次要汲水，再次要拿出
 xǐ zú de qì jù hé mǒ jiǎo de bù
 洗足的器具和抹脚的布
 jìn ān zhì shuǐ píng néng gòu chī
 巾，安置水瓶，能够吃

de dōng xi bǎ dǔ zǐ chí bǎo shèng yú de shōu cáng yú liáng shuǎng de dì fāng fàng zài
 的东西把肚子吃饱，剩余的收藏于凉爽的地方，放在
 méi yǒu chóng zǐ de shuǐ zhōng liú gěi hòu huí lái de rén chī shōu shí yǐ hòu jìng
 没有虫子的水中，留给后回来的人吃。收拾以后，净
 shǒu xǐ zú zhěng hǎo ní shī tán rù shì niàn fó niàn fǎ niàn sēng huò zuò chán zài
 手洗足，整好尼师坛，入室念佛念法念僧或坐禅。再
 huí lái de xǐ zú hòu shuǐ rú bù zú yào qù zài bǔ xǐ gān jìng bù jīn
 回来的洗足后，水如不足，要去再补，洗干净布巾，
 wèi hòu huí lái de rén yù bèi chī fàn shí rú guǒ gǎn dào bù zú bǎ qián rén shèng
 为后回来的人预备。吃饭时如果感到不足，把前人剩
 xià lái de ná lái chī rán hòu yòu zài shōu hǎo jìng shǒu xǐ zú zhěng lǐ hǎo ní
 下来的拿来吃，然后又再收好，净手洗足，整理好尼
 shī tán rù shì niàn fó niàn fǎ niàn sēng huò jìng zuò 。
 师坛，入室念佛念法念僧或静坐。

tā men jiù zhè yàng guò zhe lǜ yì de shēng huó děng dào jiàn jiàn huāng hūn shí ,
 他们就这样过着律仪的生活，等到渐渐黄昏时，

zuì chū de rén cóng chán dìng qǐ lái jǐ shuǐ lì liàng bù zú shí jǔ shǒu shì yì ,
 最初的人从禅定起来汲水，力量不足时，举手示意，

佛化弟子的故事

jiào rén bāng máng , dàn bù kě shuō huà 。 wǔ tiān zhào kāi yí cì huì yì , shāng tāo yì
叫人帮忙，但不可说话。五天召开一次会议，商讨一
xiē wèn tí , yǐ jí bào gào gè rén xiū xíng de xīn dé 。 zhè yàng rú lǐ , rú fǎ
些问题，以及报告各人修行的心得。这样如理、如法
shēng huó , tā men dōu gǎn dào fēi cháng kuài lè 。
生活，他们都感到非常快乐。

fó tuó zǒu dào zhè lǐ shí , xīn
佛陀走到这里时，心
zhōng hěn huān xǐ , dàn zhè lǐ yǒu yí wèi
中很欢喜，但这里有一位
shǒu lín de rén , tā bù rèn shí fó
守林的人，他不认识佛
tuó , yīn cǐ xiàng qián zǔ zhǐ fó tuó
陀，因此向前阻止佛陀

shuō : 「 zhè lǐ yǒu sān wèi shèng zhě zhù zhe xiū xíng , nǐ bù néng jìn qù ! 」
说：「这里有三位圣者住着修行，你不能进去！」

fó tuó wēi xiào zhe , jìng jìng de dá shuō : 「 tā men sān rén jiàn dào wǒ ,
佛陀微笑着，静静地答说：「他们三人见到我，
dà gài yě huì hěn huān xǐ 。 」
大概也会很欢喜。」

shǒu lín de rén jiù bǎ cǐ huà qián qù bào gào , sān ge rén jiàn dào fó tuó de
守林的人就把此话前去报告，三个人见到佛陀的
guāng lín , zhēn shì xǐ chū wàng wài , ā nà lǜ lái jiē fó tuó de yī bō , bá tí
光临，真是喜出望外，阿那律来接佛陀的衣钵，跋提

qù fū hào chuáng xí , jīn pī luó gǎn
去敷好床席，金毗罗赶
jǐn jǐ shuǐ gěi fó tuó xǐ zú 。 fó
紧汲水给佛陀洗足。佛
tuó jiàn dào tā men sān rén , hěn huān
陀见到他们三人，很欢
xǐ de xiàng tā men shuō : 「 nǐ men
喜地向他们说：「你们

zài rú fá de xiū dào guò zhe wú zhēng de xiū zhēng shēng huó yì duàn yì zhēng yì
在如法地修道，过着无争的修证生活，一断一证，一

shī yī dào shuǐ rǔ jiāo róng sì de hé hé shí zài hěn hǎo
师一道，水乳交融似的和合，实在很好！」

fó tuó shuō dào zhè lǐ shùn dào shuō xiē wú gēn wǔ lì qī pú tí
佛陀说到这里，顺道说些五根、五力、七菩提

fēn bā shèng dào fēn ① de dào lǐ yīn cǐ gēng zēng jiā sān rén xiū xíng de xìn
分，八圣道分①的道理，因此更增加三人修行的信

xīn tā men gǎn dào tiān shàng de kuài lè yě bù rú tā men de qīng jìng shí zài
心。他们感到天上的快乐，也不如他们的清净实在。

yǐ hòu xǐ huān zhēng de rén fó tuó jiù bù lǐ cǎi tā men zhè xiāo xī
以后，喜欢争的人，佛陀就不理睬他们，这消息

chuán chū qù yǐ hòu tā men hái yǒu shén me kě yǐ zì zūn fēi fǎ xǐ zhēng de
传出去以后，他们还有什么可以自尊？非法喜争的

rén yī bù fèn fǎn xǐng jué wù yī bù fèn dà jiā gòng tóng yā zhì tā tā men
人，一部份反省觉悟，一部份大家共同压制他，他们

zhè cái chǎn huí cái zhī dào dà hǎi liú chū de bǎi chuān shì bù néng fēn de shì
这才忏悔，才知道大海流出的百川，是不能分的。世

jiān shàng de zhēng zhī fán nǎo ān jìng hé lè yuán shì gè rén zì zhǎo de yóu cǐ
间上的争执烦恼，安静和乐，原是各人自找的，由此

sēng tuán zhōng de xué dào zhě yě yǒu zhe shèng fán zhī fēn
僧团中的学道者，也有着圣凡之分。

zhù ① fó tuó cóng sì dì de dào dì zhōng kāi shì chū sān shí qī zhōng zhuī qiú zhì
注①佛陀从四谛的道谛中，开示出三十七种追求智

huì jìn rù niè pán jìng jiè zhī sān shí qī zhōng xiū xíng fāng fǎ chēng wéi
慧，进入涅槃境界之三十七种修行方法，称为

sān shí qī dào pǐn huò sān shí qī jué zhī sān shí qī pú tí fēn
三十七道品或三十七觉支、三十七菩提分：

sì niàn chù
四念处

shēn niàn chù — guān shēn bù jìng 。
身念处—观身不净。

shòu niàn chù — guān shòu shì kǔ 。
受念处—观受是苦。

xīn niàn chù — guān xīn wú cháng 。
心念处—观心无常。

fǎ niàn chù — guān fǎ wú wǒ 。
法念处—观法无我。

sì zhèng qín
四正勤

yǐ shēng è líng yǒng duàn 。
已生恶令永断。

wèi shēng è líng bù shēng 。
未生恶令不生。

wèi shēng shàn líng shēng qǐ 。
未生善令生起。

yǐ shēng shàn líng zēng zhǎng 。
已生善令增长。

sī rú yì zú
四如意足

sī shén zú
(四神足)

yù rú yì zú   xī mù suǒ xiū zhī fǎ néng rú yuàn
欲如意足   希慕所修之法能如愿
mǎn zú 。
满足。

jīng jìn rú yì zú   yú suǒ xiū zhī fǎ zhuān zhù wú yǒu
精进如意足   于所修之法专注无有
jiān zá néng rú yuàn mǎn zú 。
间杂能如愿满足。

niàn rú yì zú   yú suǒ xiū zhī fǎ jì yì bù wàng
念如意足   于所修之法记忆不忘
rú yuàn mǎn zú 。
如愿满足。

sī wéi rú yì zú   xīn sī suǒ xiū zhī fǎ bù lìng tuì
思惟如意足   心思所修之法不令退
shī rú yuàn mǎn zú 。
失如愿满足。

五根

xìn gēn   dú xìn zhèng dào jí zhù dào fǎ   zé néng shēng chū
信 根   笃信正道及助道法，则能生出

yī qiè wú lóu chán dìng jiě tuō 。
一切无漏禅定解脱。

jīng jìn gēn   xiū yú zhèng fǎ ér wú jiàn wú zá 。
精进根   修于正法而无间无杂。

niàn gēn   yú zhèng fǎ jì yì bú wàng 。
念 根   于正法记忆不忘。

dìng gēn   shè xīn bù sǎn ér yī xīn jì dìng 。
定 根   摄心不散而一心寂定。

huì gēn   yú zhū fǎ guān zhào míng liǎo 。
慧 根   于诸法观照明了。

gēn   jì néng shēng zhī yì   cǐ wǔ gēn néng yī qiè shàn fǎ 。
根，即能生之意，此五根能一切善法。

五力

xìn lì   xìn gēn zēng zhǎng néng pò zhū yí huò 。
信 力   信根增长能破诸疑惑。

jīng jìn lì   jīng jìn gēn zēng zhǎng néng pò shēn xīn xiè dài 。
精进力   精进根增长能破身心懈怠。

niàn lì   niàn gēn zēng zhǎng néng pò zhū xié niàn ，
念 力   念根增长能破诸邪念，

chéng jiù chū shì zhèng niàn gōng dé 。
成就出世正念功德。

dìng lì   dìng gēn zēng zhǎng néng pò zhū luàn xiǎng   fā zhū chán dìng 。
定 力   定根增长能破诸乱想，发诸禅定。

huì lì   huì gēn zēng zhǎng néng zhē zhǐ sān jiè jiàn sī zhī huò 。
慧 力   慧根增长能遮止三界见思之惑。

佛化弟子的故事

qī pú tí fēn
七菩提分

qī jué zhī
(七觉支)

zé fǎ jué fēn
择法觉分

néng jiǎn zhū fǎ zhī zhēn wèi 。
能拣诸法之真伪。

jīng jìn jué fēn
精进觉分

xiū zhū dào fǎ wú yǒu jiàn zá 。
修诸道法无有间杂。

xī jué fēn
喜觉分

qī wù zhēn fǎ xīn dé huān xī 。
契悟真法心得欢喜。

chú jué fēn
除觉分

néng duàn chú zhū jiàn fán nǎo 。
能断除诸见烦恼。

shě jué fēn
舍觉分

néng shě lí suǒ jiàn niàn zhuó zhī jìng 。
能舍离所见念着之境。

dìng jué fēn
定觉分

néng jué liǎo suǒ fā zhī chán dìng 。
能觉了所发之禅定。

niàn jué fēn
念觉分

néng sī wéi suǒ xiū zhī dào fǎ 。
能思惟所修之道法。

bā zhèng dào yòu zuò bā shèng dào xiáng jiàn běn shū dì 15 yè zhī dào dì jiě shì 。
八正道又作八圣道，详见本书第15页之道谛解释。

shí bā pí shè qū
十八、毗舍佉

fó tuó zài zhī yuán jīng shè jiāo huà shí céng gào sù gòng yǎng sēng zhòng de rén
佛陀在祇园精舍教化时，曾告诉供养僧众的人
shuō zhōng yī shōu shí zhōng shí shōu bǎi zhòng bǎi shōu wàn nǐ men yǐ cǐ yī
说：「种一收十，种十收百，种百收万，你们以此一
bō fàn de bǔ shī gōng dé jiāng huò dé wú liàng de fú bào
钵饭的布施功德，将获得无量的福报。」

yǒu rén huái yí de wèn shuō fó tuó wǒ men fán fū bù liǎo jiě jīn
有人怀疑地问说：「佛陀！我们凡夫不了解，仅
jīn yī bō fàn de bǔ shī nǎ néng huò dé duō dà de fú bào
仅一钵饭的布施，哪能获得多大的福报？」

fó tuó jiě shì shuō nǐ jiàn guò ní jū tuō shù ma yī shù mào shèng dào
佛陀解释说：「你见过尼拘陀树吗？一树茂盛到
sī wǔ lǐ lù zhī yuǎn měi nián luò xià de guǒ shí yǒu shù wàn hú zhī duō dāng chū
四五里路之远，每年落下的果实有数万斛之多。当初

佛化弟子的故事

ní jū tuō shù de zhǒng zǐ , yě zhǐ shì yī lì guǒ shí 。
尼拘陀树的种子，也只是一粒果实。」

fó tuó jiǎn dàn de bǐ yù , shǐ dà jiā zhī dào le bù shī huò bào de yì
佛陀简单的比喻，使大家知道了布施获报的意
yì 。 yě yīn cǐ , shě wèi chéng de rén mǐn , duì fó tuó jí bī qiū men dōu gēng huān
义。也因此，舍卫城的人民，对佛陀及比丘们都更欢
xǐ yōng yuè de gòng yǎng bù shī 。
喜踊跃地供养布施。

yǒu yī tiān , yī wèi fū rén dào jīng shě lái bài jiàn fó tuó , tā dǐng lǐ yǐ
有一天，一位妇人到精舍来拜见佛陀，她顶礼以
hòu , duì fó tuó shuō : 「 fó tuó ! wǒ de míng zì jiào pí shě fǎ , jiù zhù zài
后，对佛陀说：「佛陀！我的名字叫毗舍佉，就住在
zhè shě wèi chéng zhōng , jiǎ ruò fó tuó cí bēi kěn pī yǒu wǒ de huà , míng tiān qǐng hé
这舍卫城中，假若佛陀慈悲肯庇佑我的话，明天请和
zhū bī qiū men dào wǒ jiā zhōng shòu gòng , ràng wǒ zhòng yī diǎn fú tián 。
诸比丘们到我家中受供，让我种一点福田。」

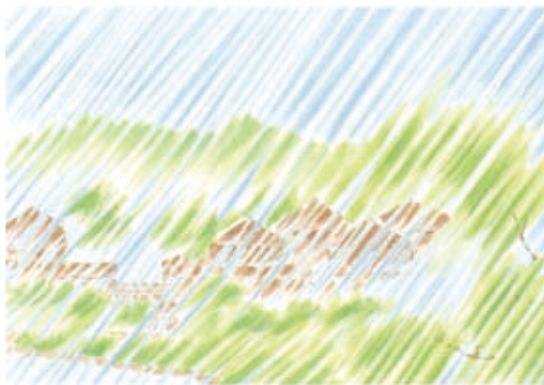
fó tuó zhī dào tā de
佛陀知道她的

xīn yì dāng jí dá yīng ,
心意，当即答应，

pí shè qū hěn huān xǐ de huí
毗舍佉很欢喜地回

jiā zhǔn bèi 。
家准备。

nà tiān xià zhe yǔ ,
那天下着雨，

fó tuó hé dì zǐ men zài pí shè qū jiā zhōng chī fàn yǐ hòu pí shè qū qián lái gǎn
佛陀和弟子们在毗舍佉家中吃饭以后，毗舍佉前来感

xiè fó tuó de guāng lín , bìng qiě tí chū yāo qiú shuō : 「 fó tuó ! wǒ yǒu bā jiàn
谢佛陀的光临，并且提出要求说：「佛陀！我有八件

shì , qǐng nín cí bēi dā yīng ! 」
事，请您慈悲答应！」

fó tuó zhuāng zhòng de huí dá shuō : 「 nǐ shuō shuō kàn ! 」
佛陀庄重地回答说：「你说说看！」

pí shè qū shuō : 「 wǒ yǒu bā ge xī wàng :
毗舍佉说：「我有八个希望：

dì yī , wǒ xī wàng fó tuó yǔn xǔ wǒ bù shī bī qiū men xià yǔ shí suǒ chuān
第一、我希望佛陀允许我布施比丘们下雨时所穿

de yǔ yī 。
的雨衣。

dì èr , wǒ xī wàng fó
第二、我希望佛

tuó yǔn xǔ wǒ gòng yǎng chū jiā rù
陀允许我供养初加入

sēng tuán de bī qiū 。
僧团的比丘。

dì sān , wǒ xī wàng fó
第三、我希望佛

佛化弟子的故事

tuó yǔn xǔ wǒ bù shī chū wài lǚ xíng bǐ qiū de shí wù yǔ jīn qián
陀允许我布施出外旅行比丘的食物与金钱。

第四、我希

wàng fó tuó yǔn xǔ wǒ bù
望佛陀允许我布

shī shēng bīng bǐ qiū men de
施生病比丘们的

tāng yào 。
汤药。

第五、我希

wàng fó tuó yǔn xǔ wǒ gòng yǎng shēng bīng bǐ qiū men de shì dāng shí wù
望佛陀允许我供养生病比丘们的适当食物。

dì liù 、 wǒ xī wàng fó tuó yǔn xǔ wǒ gòng yǎng kàn hù bìng rén de bǐ qiū 。
第六、我希望佛陀允许我供养看护病人的比丘。

dì qī 、 wǒ xī wàng fó tuó yǔn xǔ wǒ cháng cháng yǐ xī zhōu dào sēng yuàn zhōng qù
第七、我希望佛陀允许我常常以稀粥到僧院中去

gòng yǎng bǐ qiū 。
供养比丘。

dì bā 、 wǒ xī wàng fó tuó yǔn xǔ wǒ bù shī bǐ qiū ní men de yù yī 。
第八、我希望佛陀允许我布施比丘尼们的浴衣。

fó tuó ! zhè bā shì bù shī shì wǒ de xīn yuàn , qǐ qiú nín dá yīng wǒ de
佛陀！这八事布施是我的心愿，祈求您答应我的
yāo qiū !
要求！」

fó tuó zhī dào pǐ shè fǎ suǒ yāo qiú de bā shì yǐ hòu duì tā shuō :
佛陀知道毗舍佉所要求的八事以后，对她说：

「 pǐ shè qū ! nǐ wèi hé yào xíng zhè bā xiàng bù shī ? 」
毗舍佉！你为何要行这八项布施？」

pǐ shè qū huí dá shuō : 「 fó tuó ! wǒ lǎo shí bǐng gào nín , wǒ jīn tiān
毗舍佉回答说：「佛陀！我老实禀告您，我今天

yù bèi hào fàn cài yǐ hòu jiù jiào nǚ pú qián qù gōng qǐng fó tuó hé zhòng bī qiū
预备好饭菜以后，就叫女仆前去恭请佛陀和众比丘，

tā qù hòu bù jiǔ huí lái shuō méi yǒu jiàn dào fó tuó hé zhòng bī qiū wǒ gǎn dào hěn
她去后不久回来说没有见到佛陀和众比丘，我感到很

qí guài fó tuó zài shì nèi jìng zuò shì bú yòng shuō dàn bī qiū men dào nǎ er qù
奇怪，佛陀在室内静坐是不用说，但比丘们到哪儿去

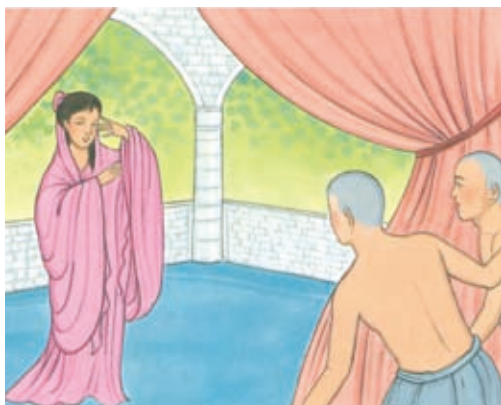
le ne hòu lái wǒ tīng shuō bī
了呢？后来我听说比

qiū men méi yǒu yǔ yī měi féng
丘们没有雨衣，每逢

xià yǔ shí jiù zài jīng shě lǐ
下雨时，就在精舍里

bǎ shàng yī tuō qù pú nǚ pà
把上衣脱去，仆女怕

xiū suǒ yǐ huí lái shuō méi yǒu
羞，所以回来说没有

kàn dào méi yǒu yǔ yī zài yǔ tiān shí hěn bù fāng biān suǒ yǐ wǒ xiǎng bù shī yǔ
看到。没有雨衣在雨天时很不方便，所以我想布施雨

yī gěi bī qiū men zhè shì wǒ dì yī ge yuàn wǎng de lǐ yóu
衣给比丘们，这是我第一个愿望的理由。

dì èr ge yuàn wǎng chū jiā rù sāng tuán de bī qiū zěn yàng qù tuō bō qǐ
第二个愿望，初加入僧团的比丘，怎样去托钵乞

shí dào hé chù cái yǒu rén gòng
食，到何处才有人供

yǎng tā men shì bù zhī dào de
养，他们是不知道的，

wèi le tā men yī cān yǐn shí miǎn qù
为了他们一餐饮食免去

xīn kǔ de zǒu hěn duō lù suǒ yǐ
辛苦地走很多路，所以

wǒ xiǎng yào bù shī tā men
我想要布施他们。

佛化弟子的故事

dī sān ge yuàn wàng chū wài lǚ xíng de bī qiū wéi le tuō bō xiǎng dào
第三个愿望，出外旅行的比丘，为了托钵，想到
de dì fāng yào hěn jiǔ cái néng dào dá méi yǒu jīn qián zǒu lù shì hěn bù biàn
的地方要很久才能到达，没有金钱，走路是很不便
de suǒ yǐ wǒ cái yuàn bù shī tā men
的，所以我才愿布施他们。

dì sì ge yuàn wàng bī qiū
第四个愿望，比丘
men yǒu bìng méi yǒu yī yào shēn
们有病，没有医药，身
tǐ bù yì quán yù yīn cǐ wǒ huān
体不易痊愈，因此我欢
xǐ bù shī tā men yī yào
喜布施他们医药。

dì wǔ ge yuàn wàng bī qiū men yǒu bìng méi yǒu shì dāng tiáo yǎng de shí
第五个愿望，比丘们有病，没有适当调养的食
wù huì yǐng xiǎng shēn tǐ de kāng fù zhè bù néng bù zhù yì
物，会影响身体的康复，这不能不注意。

dì liù ge yuàn wàng kǎn hù bìng rén de bī qiū yào máng zhe kàn bìng yòu
第六个愿望，看护病人的比丘，要忙着看病，又
yào máng zhe qǐ shí zhè shì gù bù lái de wéi le ràng kàn bìng de bī qiū yī xīn
要忙着乞食，这是顾不来的，为了让看病的比丘一心

de kàn bìng bú yào wéi yǐn
的看病，不要为饮
shí fān xīn suǒ yǐ wǒ yuàn
食烦心，所以我愿
yì bù shī gòng yǎng
意布施供养。

dì qī ge yuàn wàng
第七个愿望，
tīng fó tuō zàn tàn zhōu yǒu
听佛陀赞叹粥有

shí zhǒng lì yì ①, bī qiū wǎn shàng bù chū wài qǐ shí, wǒ gòng yǎng tā men yí diǎn
十种利益①，比丘晚上不出外乞食，我供养他们一点

xī fàn tiáo tiáo xīn, kě yǐ zēng zhǎng tā men de jiàn kāng。
稀饭，调调心，可以增长他们的健康。

dì bā ge yuàn wǎng, wǒ men zài hé chuān de shuǐ biān xǐ yù, cháng jiàn dào bī
第八个愿望，我们在河川的水边洗浴，常见到比

qiū ní yě luǒ zhe shēn tǐ hé wǒ men nǚ rén zài yì qǐ xǐ yù, yǒu shí hěn duō mài
丘尼也裸着身体和我们女人在一起洗浴，有时很多卖

yīn de chàng fù, yě tóng zài yì qǐ xǐ yù, tā men cháo xiào shuō:
淫的娼妇，也同在一起洗浴，她们嘲笑说：

『 bī qiū ní men, nǐ men nián qīng měi mào, wèi hé shǒu zhe qīng jìng de shēng
『比丘尼们！你们年轻美貌，为何守着清净的生

huó? bù rú zài nián qīng shí duō xiǎng shòu hóng chén de kuài lè, lǎo nián zài qù chū jiā
活？不如在年轻时多享受红尘的快乐，老年再去出家

guò qīng jìng de shēng huó, zhè kě yǐ dá dào liǎng ge mù dì, nǐ men wèi hé nà me
过清净的生活，这可以达到两个目的，你们为何那么

shǎ ne? 』 fó tuó! zài guāng tiān huà rì zhī xià, luǒ tǐ de bī qiū ní hé chàng
傻呢？』佛陀！在光天化日之下，裸体的比丘尼和娼

fù men yì qǐ xǐ yù hěn bù yǎ guān. bù ruò chuān qǐ yù yī hé wǒ men yí yàng
妇们一起洗浴很不雅观。不若穿起浴衣，和我们一样

de xǐ yù bǐ jiào hǎo kàn. zhè shì wǒ xī wàng xíng cǐ bā xiàng bù shī de lǐ yóu,
的洗浴比较好看。这是我希望行此八项布施的理由，

xī wàng fó tuó cí bēi dā yǐng! 』
希望佛陀慈悲答应！』

fó tuó duì pí shè qū de yuàn wǎng wèi jiā kě fǒu, ér yòu wèn shuō: 「 pí
佛陀对毗舍佉的愿望未加可否，而又问说：「毗

shè qū! wǒ yǐ zhī dào nǐ de fā xīn, dàn zhè yǔ nǐ yǒu shén me lì yì? 』
舍佉！我已知道你的发心，但这与你有什么利益？」

pí shè qū dá shuō: 「 fó tuó! jiǎ rú jiāng lái wǒ jiàn dào mǒu bī qiū shì
毗舍佉回答说：「佛陀！假如将来我见到某比丘逝

shì shí, tīng dào fó tuó shuō zhè ge bī qiū jìn rù niè pán, shì kāi wù zhèng guǒ de
世时，听到佛陀说这个比丘进入涅槃，是开悟证果的

佛化弟子的故事

ā luó hàn ②。 wǒ jiù huì jìng jìng de xiǎng , bù zhī tā céng zài shě wèi chéng zhù guō
阿罗汉②。我就会静静地想，不知他曾在舍卫城住过
ma nà shí yǒu rén gào sù wǒ tā jiù shì zhī yuán jīng shě de bī qiū wǒ jiù
吗？那时有人告诉我，他就是祇园精舍的比丘，我就
huì zhī dào , zhè wèi yǐ zhèng ā luó hàn de bī qiū xià yǔ shí céng chuān guò wǒ de
会知道，这位已证阿罗汉的比丘，下雨时曾穿过我的
yǔ yī lǚ xíng shí céng shòu guō wǒ de bù shī yǒu bīng shí céng shòu wǒ gòng yǎng yìn
雨衣，旅行时曾受过我的布施，有病时曾受我供养饮
shí hē tāng yào tā shì shèng rén wǒ hé tā jié guò yuán yí dìng kě yǐ yáng zhàng
食和汤药，他是圣人，我和他结过缘，一定可以仰仗
tā de gōng dé dé dào wú shàng de ān xīn hé xìng fú fó tuó wèi zhe wǒ zì
他的功德，得到无上的安心和幸福。佛陀！为着我自
jǐ wǒ yuàn xíng zhè bā xiàng bù shī 。
己，我愿行这八项布施。」

fó tuó tīng hòu zàn tàn tā shuō : 「 nǐ de yuàn wǎng hěn hǎo , wǒ hěn huān
佛陀听后，赞叹她说：「你的愿望很好，我很欢

xǐ dá yīng nǐ zhè bā xiàng bù shī 。 zhēn zhèng de bù shī 。 yào xīn shēng huān xǐ , yào
 喜答应你这八项布施。真正的布施，要心生欢喜，要
 zūn jīng shòu shī zhě bù kě yǐ yǒu kě xī de xīn 。 bú wàng shòu shī zhě gǎn xiè hé
 尊敬受施者，不可以有可惜的心，不望受施者感谢和
 bào dá 。 rú néng zhè yàng bù shī , zì jǐ kě yǐ dé dào xìng fú de guó bào 。 shòu
 报答，如能这样布施，自己可以得到幸福的果报，受
 shī zhě yě tóng shí kě yǐ dé dào xìng fú de guó bào 。 pí shè qū nǐ yǐ liǎo jiě
 施者也同时可以得到幸福的果报。毗舍佉！你已了解
 dào nǐ bù shě cái , jiāng lái cái yì huì shě nǐ ér qù , bù rú xiàn zài shě cái ,
 到你不舍财，将来财亦会舍你而去，不如现在舍财，
 lìng zuò gōng dé zēng zhǎng !
 令作功德增长！」

pí shè qū tīng fó tuó de kāi shì yǐ jí zàn tàn hé dá yīng yǐ hòu , shēng dà
 毗舍佉听佛陀的开示以及赞叹和答应以后，生大
 huān xǐ , tā xiàng jiàn dào fó tuó de guāng míng yǐ bì zhào dào tā de sì zhōu , tā mù
 欢喜，她像见到佛陀的光明已庇照到她的四周，她沐
 yù zài fó tuó de cí guāng zhōng , shēn xīn dōu gǎn dào fǎ xǐ zì zài 。
 浴在佛陀的慈光中，身心都感到法喜自在。

zhù ① jù mó hé hé sēng zhī lǜ juàn èr shí jiǔ jǔ chū shí zhǒng shí zhōu zhī lì yì , jí
 注①据摩诃僧祇律卷二十九举出十种食粥之利益，即

- (1) zī sè , zī yì shēn qū , yán róng fēng shèng 。
 资色，资益身躯，容颜丰盛。
- (2) zēng lì , bǔ yì shuāi ruò , zēng zhǎng qì lì 。
 增力，补益衰弱，增长气力。
- (3) yì shòu , bǔ chōng yuán qì , shòu suàn zēng yì 。
 益寿，补充元气，寿算增益。
- (4) ān lè , qīng jìng róu ruǎn , shí zé ān lè 。
 安乐，清净柔软，食则安乐。
- (5) cí qīng , qì wú níng zhì , cí biàn qīng yáng 。
 辞清，气无凝滞，辞辩清扬。

佛化弟子的故事

(6) biàn shuō , zī rùn hóu shé , lùn yì wú ài 。
辩说，滋润喉舌，论议无碍。

(7) xiāo sù shí , wēn nuǎn pí wèi , sù shí xiāo huà 。
消宿食，温暖脾胃，宿食消化。

(8) chú fēng , tiáo hé tōng lì , fēng qì xiāo chú 。
除风，调和通利，风气消除。

(9) chú jī , shì chōng kǒu fù , jī nǚi dùn chú 。
除饥，适充口腹，饥馁顿除。

(10) xiāo kè , hóu shé zhān rùn , gān kè suí xiāo 。
消渴，喉舌沾润，干渴随消。

zhù ② ā luó hàn wéi shēng wén sì guǒ zhī yī , nǎi duàn jìn sān jiè jiàn sī zhī

huò zhèng dé jìn zhì , ér kān shòu shì jiān dà gòng yǎng zhī shèng zhě 。 ā luó

hàn yì yì wéi shā zéi , bù shēng yīng gòng 。 jí (1) shā zéi , zéi zhī jiàn

sī èr huò , ā luó hàn néng duàn chú sān jiè jiàn sī zhī huò , gù chēng shā

zéi 。 (2) bù shēng , jí wú shēng 。 ā luó hàn zhèng rù niè pán , ér bù fù

shòu shēng yú sān jiè zhōng , gù chēng bù shēng 。 (3) yīng gòng , ā luó hàn dé lòu

jìn , duàn chú fán nǎo , yīng shòu rén tiān gòng yǎng , gù chēng yīng gòng 。

shí jiǔ jiā liú tuó yí 十九、迦留陀夷

jiā liú tuó yí jiù shì dāng fó tuó zài zuò tài zǐ shí shì fèng tài zǐ de yōu
迦留陀夷就是当佛陀在做太子时，侍奉太子的优
tuó yí dāng fó tuó lì zhì yào chū jiā xiū dào shí jiā liú tuó yí céng yòng zhǒng
陀夷。当佛陀立志要出家、修道时，迦留陀夷曾用种
zhǒng yù qíng měi cí quàn jiàn guò fó tuó fó tuó chéng dào hòu zài fèng jìng fàn wáng de
种欲情美词劝谏过佛陀。佛陀成道后，再奉净饭王的
mìng lìng yíng qǐng fó tuó huí dào zǔ guó de yě shì jiā liú tuó yí hòu lái jiā liú
命令，迎请佛陀回到祖国的也是迦留陀夷。后来迦留
tuó yí chū jiā xiū dào shì yīn wèi zài fó tuó de wēi dé shè shòu xià miǎn miǎn qiǎng
陀夷出家、修道，是因为在佛陀的威德摄受下，勉勉强
qiǎng de tī chū xū fà huàn zhuó jià shā bìng fēi zhēn zhèng fā xīn chū jiā xiū dào
强地剃除须发，换着袈裟，并非真正发心出家、修道。

jiā liú tuó yí cháng yīn nǚ rén de shì shòu rén pī píng bèi fó tuó hē chí
迦留陀夷常因女人的事受人批评，被佛陀诃斥，

佛化弟子的故事

suī rán zài shì hòu tā yě zhī dào
虽然在事后，他也知道

chǎn huī dàn hái shì shēng xìng fàng
忏悔，但还是生性放

dāng wú fá kòng zhì zì jǐ de qíng
荡，无法控制自己的情

gǎn měi dāng tā gěi wài jìng yòu huò
感。每当他给外境诱惑

dāng lǐ zhì dǐ bú guò qíng gǎn shí tā jiù jìn zài shuǐ zhōng xī wàng jiè cǐ néng gǎi
当理智敌不过情感时，他就浸在水中，希望借此能改

huàn xìng qíng tā jiù shì zhè me huá jī de yí wèi rén wù
换性情，他就是这么滑稽的一位人物。

jiā liú tuō yí suī rán shēng xìng rú cǐ làng mǎn dàn tā hěn yǒu cái néng céng
迦留陀夷虽然生性如此浪漫，但他很有才能，曾

zài fó tuó zuò tài zǐ shí fú shì guò fó tuó suǒ yǐ shéi dōu rèn shí tā fó
在佛陀做太子时，服侍过佛陀，所以谁都认识他，佛

tuó yě wán quán zhī dào jiā liú tuō yí de wéi rén fó tuó rèn dìng tā shì yí ge hào
陀也完全知道迦留陀夷的为人。佛陀认定他是一个好

rén měi dāng tā shī bài de shí hòu fó tuó zhǐ shì hē chì tā jǐ jù jiù cóng
人，每当他失败的时候，佛陀只是诃斥他几句，就从

wèi jì jiào qí tā de shì qíng
未计较其他的事情。

fó tuó de dì zǐ dōu liào xiǎng
佛陀的弟子都料想

bú dào fó tuó huì duì fàng yì de jiā
不到佛陀会对放逸的迦

liú tuō yí zhè me kuān dà bāo róng
留陀夷这么宽大包容，

fó tuó yǐ bú xiàng kāi shǐ zǔ zhī zēng tuán shí nà me yán gé gǎi guò chǎn huī de
佛陀已不像开始组织僧团时那么严格，改过忏悔的

rén fó tuó rèn wéi tā jiāng lái yǒu xī wàng rú guǒ kěn huī gǎi fó tuó shì
人，佛陀认为他将来仍有希望，如果肯悔改，佛陀是

cóng méi yǒu bù yuán liàng de 。
从没有不原谅的。

jiā liú tuó yī hé fó tuó zhù zài zhī yuán jīng shè shí yuán zhōng cháng yǒu wū yā
迦留陀夷和佛陀住在祇园精舍时，园中常有乌鸦

tí jiào shǐ tā bù néng ān xīn jìng zuò tā jiù fā nù xiǎng shè shā wū yā yīn
啼叫，使他不能安心静坐，他就发怒想射杀乌鸦，因

ér bèi fó tuó hē chì yòu yǒu yī cì tā jìn gōng jiàn bō sī nī wáng shì zhí mò
而被佛陀呵斥。又有一次他进宫见波斯匿王，适值末

lì fū rén zǎo chén qǐ shēn zhī dào jiā liú tuó yī lái shí tā jiù gǎn kuài pī qǐ
利夫人早晨起身，知道迦留陀夷来时，她就赶快披起

yī jiàn wài yī dàn bù xiǎo xīn pī zài
一件外衣，但不小心披在

jiān shàng de yī fú diào xià lái tā hěn
肩上的衣服掉下来，她很

gǎn dào luó tǐ de xiū chǐ jiā liú tuó
感到裸体的羞耻，迦留陀

yī jiàn le dà xǐ huí lái duì dà jiā
夷见了大喜，回来对大家

shuō : 「 jīn tiān wǒ kàn dào mò lì fū rén bái jìng de shēn tǐ 。 」 fó tuó zhī dào
说：「今天我看到末利夫人白净的身体。」佛陀知道

hòu yě yán zhòng de shēn chì tā yí dùn zǒng zhī shuō qǐ jiā liú tuó yī tā
后，也严重地申斥他一顿。总之，说起迦留陀夷，他

tīng shuō nǎ lǐ yǒu měi lì de nǚ rén zǒng yào qù kàn kàn chū mén shí zì jǐ
听说哪里有美丽的女人，总要去看看；出门时，自己

de dōng xī zǒng ài gěi shǎo nián de bī qū qù ná tā gèng ài sān wǔ chéng qún de kāi
的东西总爱给少年的比丘去拿；他更爱三五成群地开

wán xiào guān liáo de xí qì hěn zhòng fó tuó zǒng shì bù kè qì de hē chì tā
玩笑，官僚的习气很重，佛陀总是不客气的呵斥他。

yǒu yī cì jiā liú tuó yī yù dào yī ge měi lì de gū niáng zhào lì de
有一次，迦留陀夷遇到一个美丽的姑娘，照例的

tā yòu gěi měi sè yòu huò de bù néng zì zhǔ zhè ge gū niáng duì jiā liú tuó yī yě
他又给美色诱惑得不能自主，这个姑娘对迦留陀夷也

佛化弟子的故事

hěn yǒu yì tā men yì biān zǒu zhe yì biān tán zhe zǒu dào wú rén de dì
很有意，他们一边走着，一边谈着，走到无人的地

fāng jiā liú tuó yì jiù xiàng tā jiē wěn jiē wěn shí jiā liú tuó yì xīn zhōng jué
方，迦留陀夷就向她接吻。接吻时，迦留陀夷心中觉

de guài guài de jiù mò míng de tuī kāi zhè ge gū niáng bù gǎn zài kàn yì yǎn de
得怪怪的，就莫名地推开这个姑娘，不敢再看一眼地

tāo huí zhī yuán jīng shè zhè ge gū niáng rèn wéi jiā liú tuó yì chū ěr fǎn ěr yǒu
逃回祇园精舍。这个姑娘认为迦留陀夷出尔反尔，有

yì wù rǔ tā yú shì huí jiā
意侮辱她，于是回家

kū sù fù qīn shuō jiā liú tuó
哭诉父亲，说迦留陀

yì tiáo xì tā
夷调戏她。

zhè ge gū niáng de fù qīn
这个姑娘的父亲

tīng hòu dà nù jí hé tā de
听后大怒，集合他的

xiāng dǎng mǎi fú zài yí ge dì fāng děng hòu jiā liú tuó yì jīng guò tā men tòng dǎ
乡党，埋伏在一个地方等候迦留陀夷经过，他们痛打

tā yì dùn hái bǎ tā tóu jìn hé zhōng hòu lái bèi rén jiù qǐ hěn yǒu cái néng
他一顿，还把他投进河中，后来被人救起，很有才能

de jiā liú tuó yì dāng shí gǎn dào wàn fēn xiū kuǐ 。
的迦留陀夷当时感到万分羞愧。

fó tuó yì hòu jiù jiào jiā liú tuó yì fú shì zì jǐ yí bù yí gēn de bù
佛陀以后就叫迦留陀夷服侍自己，一步一跟的不

zhǔn lí kāi 。 yīn cǐ fó tuó shuō fǎ shí tā yào tīng jiǎng fó tuó jìng zuò shí
准离开。因此佛陀说法时，他要听讲；佛陀静坐时，

tā yě zài páng jìng zuò 。
他也在旁静坐。

hòu lái tā tǐ huì dào cān chán jìng zuò de wēi miào gào sù fó tuó shuō :
后来他体会到参禅静坐的微妙，告诉佛陀说：

「佛陀！我已从梦中醒来，我跟随佛陀，所以才能获得安稳的生活；因为奉行佛陀的教法，所以才能离开无限的烦恼。现在我才体会到佛陀对我们的恩惠，我不知如何来报答佛陀才好。」佛陀听完迦留陀夷的话后，微笑地说：「迦留陀夷！你已经知道出家修道的意义。确实！世间上没有比亲证法乐还快乐的，唯有了知这种法乐的人，才知道涅槃的快乐到底是怎样的快乐。」

迦留陀夷非常欢喜，这是他第一次受到佛陀的赞许。

èr shí yù yē nǚ 二十、玉耶女

yòng huáng jīn bù dì jiàn lǐ zhī yuán jīng shè de xū dá zhǎng zhě tā de dì qī
用黄金布地建立祇园精舍的须达长者，他的第七
ge zuì xiǎo de ér zǐ yíng qū wáng shè chéng hù mí zhǎng zhě de nǚ ér yù yē wéi
个最小的儿子，迎娶王舍城护弥长者的女儿玉耶为
qī yù yē zhǎng de měi lì dòng rén tā zì shì zì jǐ de měi lì duì gōng pó
妻，玉耶长得美丽动人，她自恃自己的美丽，对公婆
méi yǒu xiào shùn fú shì jiù shì duì zhàng fū huò qīn péng yě kàn bú zài yǎn zhōng yīn
没有孝顺服侍，就是对丈夫或亲朋也看不在眼中。因
cǐ xū dá zhǎng zhě hé lè de jiā tíng cháng yīn zhè wèi xī fù èr fā shēng wú wéi de
此须达长者和乐的家庭，常因这位媳妇而发生无谓的
jiū fēn 。
纠纷。

yóu yú yù yē bù néng shàn jìn fū dào méi yǒu nǚ zǐ xiān shù de dé xíng
由于玉耶不能善尽妇道，没有女子贤淑的德行，

xū dá zhǎng zhě fēi cháng shī wàng shāng xīn tā cháng yào zǐ xī men bù shí de dào zhī yuán
 须达长者非常失望伤心，他常要子媳们不时的到祇园

jīng shě qù tīng wén fó tuó shuō fǎ wéi
 精舍去听闻佛陀说法，唯
 yǒu yù yē fǎn duì bù kěn qián qù tā
 有玉耶反对不肯前去，她
 shuō jiù shì fó tuó fǎ jià qīn lái
 说，就是佛陀法驾亲来，
 tā yě bù yuàn xiāng jiàn yù yē de jiāo
 她也不愿相见。玉耶的骄

màn shǐ dé xū dá zhǎng zhě hěn wú nài de dào zhī yuán jīng shě qiú jiàn fó tuó duì
 慢，使得须达长者很无奈地到祇园精舍求见佛陀，对

fó tuó bǐng gào shuō cǐ bēi de fó tuó wǒ jīn tiān yǒu yī shì bù néng bù lái
 佛陀禀告说：「慈悲的佛陀！我今天有一事不能不来

qǐng fó tuó xiāng zhù běn lái jiā chǒu bù kě wài yáng dàn fó tuó shì wǒ men zhòng shēng
 请佛陀相助，本来家丑不可外扬，但佛陀是我们众生

de dǎo shī wéi yǒu fó tuó de zhì huì cǐ bēi cái néng tiáo fú gāng qiáng de zhòng shēng
 的导师，惟有佛陀的智慧慈悲才能调伏刚强的众生。

fó tuó dì zǐ gòng yǒu qī
 佛陀！弟子共有七

ge ér zǐ liù ge ér xī dōu néng
 个儿子，六个儿媳都能

xiào shùn xiān huì wéi yǒu dì qī ge
 孝顺贤惠，唯有第七个

ér xī yù yē jiāo màn yì cháng shí
 儿媳玉耶骄傲慢异常，时

wǒ běn xiǎng dài tā lái qǐng fó tuó kāi shì
 时出言不逊，侮辱尊长。我本想带她来请佛陀开示，

dàn yù chī zhē gài tā de xīn tā fēi dàn bù xìn ér qiě huǐ bàng fó tuó wǒ
 但愚痴遮盖她的心，她非但不信，而且毁谤佛陀。我

méi yǒu bàn fǎ kě xiǎng zhǐ yǒu qǐng qiú fó tuó cǐ bēi wéi dù huà wǒ zhè ge wǎn
 没有办法可想，只有请求佛陀慈悲，为度化我这个顽

佛化弟子的故事

qiáng de ér xī xiǎng ge bàn fā 。
强的儿媳想个办法。」

fó tuó chá zhī xū dá zhǎng zhě de xīn yì , dāng jí shuō : 「 yù yē jì bù
佛陀察知须达长者的心意，当即说：「玉耶既不
yuàn qián lái , nǐ yòu duì tā zhè me ài hù guān xīn , nà me wǒ míng tiān jiù dào
愿前来，你又对她这么爱护关心，那么，我明天就到
nǐ fǔ shàng bài fǎng yī tàng ba !
你府上拜访一趟吧！」

xū dá zhǎng zhě tīng dào fó tuó yào guāng lín tā de jiā , gǎn jī liú lèi de xiàng
须达长者听到佛陀要光临他的家，感激流泪地向
qián dǐng lǐ fó zú 。
前顶礼佛足。

fó tuó dài lǐng dì zǐ
佛陀带领弟子
dào xū dá zhǎng zhě fǔ zhōng ,
到须达长者府中，
zhǎng zhē fū fù jí qī zǐ liù
长者夫妇及七子六
xī dōu chū lái huán rào fó tuó
媳都出来环绕佛陀

sān zā yǐ shì huān yíng , dú yǒu yù yē táo bì bù kěn chū lái 。 xū dá zhǎng zhě
三匝，以示欢迎，独有玉耶逃避不肯出来。须达长者
mìng dì qī zǐ qù jiào tā , dàn tā huí lái shuō yù yē bù zài fáng zhōng , xū dá zhǎng
命第七子去叫她，但他回来说玉耶不在房中，须达长
zhě xīn lǐ fēi cháng gǎn dào duì bù qǐ fó tuó 。 dàn fó tuó ān wèi zhǎng zhě shuō :
者心里非常感到对不起佛陀。但佛陀安慰长者说：
「 nǐ bù yào nán guò , děng yī huì yù yē zì huì chū lái 。 」
「你不要难过，等一会玉耶自会出来。」

fó tuó shuō hòu , shēn shàng xiàng shì fàng chū wàn dào jīn guāng , zhào de suǒ yǒu de
佛陀说后，身上像是放出万道金光，照得所有的
qiáng bì rú tòu míng de bō lí , dà jiā zhè shí dōu kàn dào yù yē tōu tōu zài fó tuó
墙壁如透明的玻璃，大家这时都看到玉耶偷偷在佛陀

shēn hòu de mén féng lǐ tōu wàng zhe fó tuó yù yē duì fó tuó suī yǒu fǎn gǎn dàn
身后的门缝里偷望着佛陀。玉耶对佛陀虽有反感，但

yí jiàn dào fó tuó de xiāng hào guāng míng guò qù de fǎn gǎn dōu yī sǎo ér guāng tā
一见到佛陀的相好光明，过去的反感都一扫而光。她

zhī dào zì jǐ de shēn tǐ yǐ yīn cáng bú zhù zhǐ dé chū lái zhàn zài fó tuó de shēn
知道自己的身体已隐藏不住，只得出来站在佛陀的身

páng dī zhe tóu bù gǎn yǎng wàng fó tuó de cí yán 。
旁，低着头不敢仰望佛陀的慈颜。

fó tuó xiāng hé de shuō : 「 yù yē ! nǚ rén guāng shì róng mào jiǎo měi , shì
佛陀祥和地说：「玉耶！女人光是容貌姣美，是

bù zhí dé jiāo ào de ; xīn xíng duān zhèng yǒu zhēn jìng yōu xiǎn de nǚ dé , cái shòu
不值得骄傲的；心行端正，有贞静幽娴的女德，才受

rén zūn jìng róng zī měi lì suī rán kě yǐ yòu huò mí zuì yú rén dàn bìng bù néng
人尊敬。容姿美丽虽然可以诱惑迷醉愚人，但并不能

gòu shòu rén zūn jìng bù néng gòu lìng rén jiàn dào huān xǐ 。 nǚ rén rú huā sì de miàn
够受人尊敬，不能够令人见到欢喜。女人如花似的面

kǒng liǔ yāo sì de shēn duàn hái bìng bù néng suàn zuò hěn hǎo de rén shēng wéi nǚ
孔，柳腰似的身段，还并不能算做很好的人。生为女

rén zhī shēn zhù dìng tā jiù jù yǒu sān zhǒng quē xiàn hé shí zhǒng yè zhàng sān zhǒng quē
人之身，注定她就具有三种缺陷和十种业障。三种缺

xiàn shì :
陷是：

dì yī zài tóng nián shí
第一、在童年时

shòu zhe fù mǔ de guǎn shù bù
受着父母的管束，不

néng xiàng nán hái zǐ nà me rén xìng
能像男孩子那么任性

zì yóu 。
自由。

dì èr chū jià yǐ hòu
第二、出嫁以后

佛化弟子的故事

fán shì yào tīng zhàng fū de fēn fū chù chù yào yī lǎi tā rén zì jǐ méi yǒu zì
凡事要听丈夫的吩咐，处处要依赖他人，自己没有自
yóu 。
由。

dì sān dào nián lǎo shí cháng gěi bú xiào de ér xī hē chī zǔ ài yī
第三、到年老时，常给不孝的儿媳呵斥，阻碍一
qiè zì yóu chú cǐ sān zhǒng quē xiàn yǐ wài nǚ rén hái yǒu shí zhǒng yè zhàng :
切自由。除此三种缺陷以外，女人还有十种业障：

dì yī chū shēng shí yīn wéi fù mǔ yǒu zhòng nán qīng nǚ de guān niàn měi
第一、出生时，因为父母有重男轻女的观念，每
jiàn shēng xià nǚ hái xīn zhōng jiù yàn wù bù xǐ 。
见生下女孩，心中就厌恶不喜。

dì èr zài yǎng yù qī zhōng fù mǔ rèn wéi nǚ hái zǐ bú shì zì jiā zhī
第二、在养育期中，父母认为女孩子不是自家之
rén suǒ yǐ bù jìn xīn fù yù 。
人，所以不尽心抚育。

dì sān nǚ zǐ zhǎng dà shí yí dìng yào chū jià tā rén wéi zhe jié hūn zhī
第三、女子长大时一定要出嫁他人，为着结婚之
shì shǐ fù mǔ guà xīn 。
事，使父母挂心。

dì sì zuò nǚ zǐ de rén xīn cháng wèi jù bù gǎn jiàn rén měi jiàn
第四、做女子的人，心常畏惧，不敢见人，每见
rén shí zǒng shì tōu tōu mō mō 。
人时，总是偷偷摸摸。

dì wǔ nǚ zǐ zhǎng dà shí yí dìng yào bié lí fù mǔ wéi shēn tā
第五、女子长大时，一定要别离父母，委身他
xìng zì jǐ bù néng zuò zhǔ 。
姓，自己不能作主。

dì liù nǚ zǐ huái yùn shí shēn tǐ zhǒng zhǒng bù ān dà fù pián pián ,
第六、女子怀孕时，身体种种不安，大腹便便，
kǔ bù kān yán 。
苦不堪言。

dī qī nǚ zǐ shēng yú hái tóng téng tòng nán rěn nán chǎn zhī shì shí
第七、女子生育孩童，疼痛难忍，难产之事，时
yǒu fá shēng
有发生。

dī bā nǚ zǐ yī qiè yào yǎng zhàng zhàng fū xīn cún kǒng jù shí kè guà
第八、女子一切要仰仗丈夫，心存恐惧，时刻挂
xīn shī qù zhàng fū zhī ài
心失去丈夫之爱。

dī jiǔ nǚ zǐ shēng xīng ài hào xū róng huà zhuāng dǎ bàn làng fèi shí
第九、女子生性爱好虚荣，化妆打扮，浪费时
jiān qí shí shēn cháng bù jìng duō yú nán rén
间，其实身常不净，多于男人。

dī shí nǚ zǐ xīn duō cāi yí jí dù hào tán shì fēi xǐ nù āi
第十、女子心多猜疑嫉妒，好谈是非，喜怒哀
lè shēn xīn héng cháng bù zì zài
乐，身心恒常不自在。

佛化弟子的故事

yù yē nǚ zǐ
玉耶！女子

yǒu zhè zhǒng zhòng yè zhàng quē
有这种种业障缺

xiàn miàn róng suī shì měi
陷，面容虽是美

hǎo dàn yǒu shén me zhí
好，但有什么值

dé xiàng rén jiāo ào ér qiě
得向人骄傲？而且

qīng chūn měi mào shì zhàn shí bù shí de dōng xī cōng míng rén jué bù huì yīn cǐ ér xiàng
青春美貌是暂时不实的东 西，聪明人决不会因此而向

rén xuán yào
人炫耀！」

yù yē jìng jìng de tīng zhe fó tuó de fǎ yīn jù jù dōu jī zhōng tā de xīn
玉耶静静地听着佛陀的法音，句句都击中她的心，

tā wèi suō de wàng wàng fó tuó wèn shuō nǎ me nǚ rén zēn yàng zuò cái hǎo ne
她畏缩地望望佛陀问说：「那么，女人怎样做才好呢？」

fó tuó zhī dào yù yē jiāo màn de xīn yǐ jīng shōu huí lái suǒ yǐ yòu zài cǐ
佛陀知道玉耶骄傲的心已经收回来，所以又再慈

hé de shuō yù yē nǐ wèn wǒ nǚ rén zēn me yàng zuò cái hǎo wǒ gào sù
和地说：「玉耶！你问我女人怎么样做才好，我告诉

nǐ nǐ xiàn zài shì rén jiā de qī shì yīng yào fēng xíng wǔ dào
你，你现在是人家的妻室，应要奉行五道：

dì yī yào zuò mǔ fù jìng ài zhàng fū yào yǒu rú fù mǔ ài hù zǐ
第一、要作母妇：敬爱丈夫，要有如父母爱护子

nǚ zhī xīn
女之心。

dì èr yào zuò chén fù yào bǎ zhàng fū dāng zuò jūn wáng kàn dài zì jǐ
第二、要作臣妇：要把丈夫当作君王看待，自己

yóu rú chén xià
犹如臣下。

dī sān yào zuò mèi fū shì zhàng fū rú tóng bào de xiōng zhǎng fū fù yào
第三、要作妹妇：视丈夫如同胞的兄长，夫妇要

xiāng jìng rú bīn
相敬如宾。

dī sì yào zuò bī fū shì fèng zhàng fū yǒu rú bì nǚ shì fèng zhǔ
第四、要作婢妇：侍奉丈夫，有如婢女侍奉主

rén cháng cún gōng jìng zūn zhòng zhī xīn
人，常存恭敬尊重之心。

dī wú yào zuò fū fū hé zhàng fū yào xiào yǎng fù mǔ wèng gū hé mù
第五、要作夫妇：和丈夫要孝养父母翁姑，和睦

qīn zú fū fù yào yǒu ēn ài zhī qīng shì bù èr xīn qīn zhì jiā shì bù
亲族。夫妇要有恩爱之情，誓不二心。勤治家事，不

tán tā rén shì fēi
谈他人是非。

yù yē zuò fū nǚ de duì dài zhàng fū yào yǒu shàng shuō de wǔ zhǒng tài dù
玉耶！做妇女的对待丈夫要有上说的五种态度，

chú cǐ yǐ wài gēng yào jìn yí bù fèng xíng wǔ shàn qù chù sì è wǔ shàn jiù
除此以外，更要进一步奉行五善去除四恶，五善就

shì
是：

dī yī zǎo qǐ shù tóu xǐ miàn chí shuì dāng xīn mén hù huǒ zhú bù kě
第一、早起梳头洗面，迟睡当心门户火烛，不可

tuī wěi bié rén
推诿别人。

dī èr zhàng fū chī zé rén nǎi shěn kǒu bù kě huái hèn zài xīn
第二、丈夫斥责，忍耐慎口，不可怀恨在心。

dī sān yī xīn shǒu fū wéi kǒng bù jí bù kě zài shēng xié niàn
第三、一心守夫，唯恐不及，不可再生邪念。

dī sì cháng yuàn zhàng fū cháng shòu zhàng fū yuǎn lí shí zhěng lǐ jiā wù
第四、常愿丈夫长寿，丈夫远离时，整理家务，

bù kě zài huái èr xīn
不可再怀二心。

佛化弟子的故事

dī wú bú niàn zhàng fū è cháng jì zhàng fū de hǎo chù yǒu měi wèi bì
第五、不念丈夫恶，常记丈夫的好处，有美味必
xiān fèng jìng zhàng fū bù kě xiān cháng
先奉敬丈夫，不可先尝。

chú le fèng xíng wú shàn yí wài hái yào qū chú sì è
除了奉行五善以外，还要去除四恶：

dì yī wèi hēi xiān miǎn rì chū wèi
第一、未黑先眠，日出未
qǐ zhàng fū chī zé fǎn yán xiāng jī
起，丈夫斥责，反言相讥。

dì èr měi wèi xiān cháng è shí yǔ
第二、美味先尝，恶食与
fū duì fū yì xīn cháng cún xié niàn
夫，对夫异心，常存邪念。

dì sān bù zhì jiā shì dǎn yú yóu
第三、不治家事，耽于游
xì sōu rén cháng duǎn shuō rén huài shì
戏，搜人长短，说人坏事。

dì sì ài mù xū róng zhēng qí dòu yǎn zēng hèn qīn zú jiàn shì tā
第四、爱慕虚荣，争奇斗妍，憎恨亲族，贱视他
rén
人。

yù yē fù nǚ ruò néng fèng xíng wú shàn zhòng rén ài jìng shòu rén zàn
玉耶！妇女若能奉行五善，众人爱敬，受人赞
yù huò bù jiàng lín dé jí zǐ sūn ruò shì fàn cǐ sì è fū jiā bù
誉，祸不降临，德及子孙。若是犯此四恶，夫家不
xǐ zì shēn duō zāi xiàn shì zhī shēn bù ān wěn wàn xiàng shì qīng bù néng chēng
喜，自身多灾；现世之身不安稳，万项事情不能称
xīn yù yē nǐ xī wàng zuò xíng shàn de fū rén hái shì xī wàng zuò xíng è de
心。玉耶！你希望做行善的妇人？还是希望做行恶的
fù nǚ
妇女？」

yū yē tīng fó tuó shuō hòu , gǎn dòng de shuō : 「 wǒ cuò le ! wǒ zhēn shì
 玉耶听佛陀说后，感动地说：「我错了！我真是
 yú rén , wǒ tīng le fó tuó de jiào huà , xiàng cóng mèng zhōng xǐng lái sì de 。 fó
 愚人，我听了佛陀的教化，像从梦中醒来似的。佛
 tuó ! qǐng róng wǒ chǎn huí , yǐ hòu wǒ yí dìng shàn jìn fū dào , bù qǐ jiāo màn yú
 陀！请容我忏悔，以后我一定善尽妇道，不起骄傲愚
 chí zhī xīn 。 」
 痴之心。」

fó tuó huān xǐ zàn tàn de shuō : 「 zuò rén shéi néng wú guò ? zhī guò bì
 佛陀欢喜赞叹地说：「做人谁能无过？知过必
 gǎi , jiù shì zhì huì de xián rén le 。 」
 改，就是智慧的贤人了。」

yū yē zuì hòu āi qiū fó tuó wéi tā shòu shuō liù zhòng èr shí bā qīng jiè , tā
 玉耶最后哀求佛陀为她授说六重二十八轻戒，她
 yuàn shì shì shēng shēng , zuò yí jiā tíng fó huà de yōu pō yǐ , xū dá zhǎng zhě de quán
 愿世世生生，作一家庭佛化的优婆夷，须达长者的全
 jiā , yě dōu wéi tā zhù hè xīn shēng 。
 家，也都为她祝贺新生。

cóng yū yē nǚ de huǐ gǎi , kě jiàn fó tuó shàn qiǎo tiáo yù gāng qiáng zhòng shēng ,
 从玉耶女的悔改，可见佛陀善巧调御刚强众生，
 lìng rén gǎi guò xiàng shàn de zhì huì cí bēi , suǒ yǐ fó tuó yòu bié chēng wéi tiáo yù zhàng
 令人改过向善的智慧慈悲，所以佛陀又别称为调御丈
 fū , nǎi qí shàn jiě zhòng shēng xīn xìng , ér néng yīn yuán
 夫，乃其善解众生心性，而能因缘
 tiáo zhì qí xīn bìng 。
 调治其心病。

èr shí yī shàn shēng zhǎng zhě
二十一、善生长者

fó tuó yǒu yí cǐ cóng qiāo sā mí luó guó shùn zhe héng hé shuǐ jìn rù mó jiē
佛陀有一次从憍萨弥罗国顺着恒河水，进入摩竭
tuó guó de luó yuè zhī chéng nèi dāng shí chéng nèi yǒu wèi fù jiā gōng zǐ zǎo shàng qǐ
陀国的罗阅祇城内。当时城内有位富家公子，早上起
lái jiù dào jiāo wài hé biān xiān shī le yī fú tóu fǎ rán hòu gōng jǐng hé zhǎng
来就到郊外河边，先湿了衣服头发，然后恭敬合掌，
xiān xiàng dōng fāng lǐ bài rán hòu zài xiàng nán xī běi fāng yǐ jí shàng xià fāng dǐng
先向东方礼拜，然后再向南西北方，以及上下方顶
lǐ
礼。

fó tuó zài tuō tǐ xíng huà de tú zhōng wú yì zhōng jiàn dào zhè wèi lǐ bài liù
佛陀在托钵行化的途中，无意中见到这位礼拜六
fāng de nán zǐ fó tuó cí bēi guān qiè de xiàng qián wèn shuō shàn nán zǐ nǐ
方的男子，佛陀慈悲关切地向前问说：「善男子！你

jiào shēn me míng zì nǐ wèi hé zǎo chén chū chéng pī fā shī yī xiàng dōng xī nán
 叫什么名字?你为何早晨出城,披发湿衣,向东西南
 běi shàng xià liù fāng lǐ bài?
 北上下六方礼拜?」

nà wèi nán zǐ wàng wàng fó tuó jīng qí de shuō a fó tuó wǒ
 那位男子望望佛陀,惊奇地说:「啊!佛陀!我
 zǎo jiù zhī dào nín kě xī wǒ wú yuán tīng wén fó tuó de jiào fǎ wǒ de míng zì
 早就知道您,可惜我无缘听闻佛陀的教法。我的名字
 jiào shàn shēng wǒ lǐ bài dōng xī nán běi shàng xià zhū fāng shì yīn wèi wǒ fù qīn qù
 叫善生,我礼拜东西南北上下诸方,是因为我父亲去
 shì shí de yí yǎn wèi zhe xiào jīng fù qīn suǒ yī wǒ měi rì bǐ xū lì bài liù
 世时的遗言,为着孝敬父亲,所以我每日必须礼拜六
 fāng 。
 方。」

fó tuó cí bēi ér zhuāng yán de gào sù shàn shēng shuō shàn shēng nǐ suǒ lǐ
 佛陀慈悲而庄严地告诉善生说:「善生!你所礼
 bài de liù fāng zhǐ yǒu míng chēng zài yǔ zhòu xū kōng zhōng nǎ lǐ yǒu dōng nán xī
 拜的六方,只有名称,在宇宙虚空中,哪里有东南西
 běi de fāng xiàng zài wǒ de jiào fǎ zhōng yě lǐ bài liù fāng dàn bú shì rú nǐ
 北的方向?在我的教法中,也礼拜六方,但不是如你
 suǒ bài de liù fāng 。
 所拜的六方。」

shàn shēng huái yí de wèn shuō fó tuó qǐng nǐn cí bēi de zhǐ jiào wǒ
 善生怀疑地问说:「佛陀!请您慈悲地指教我,
 rú hé lǐ bài liù fāng?
 如何礼拜六方?」

fó tuó jiù duì shàn shēng shuō jiào shàn shēng wǒ hěn gāo xìng xiàng nǐ shuō
 佛陀就对善生说教:「善生!我很高兴向你说
 jiào nǐ yào yòng wú zì xìng de xīn lái sī wéi wǒ de jiào fǎ 。
 教,你要用无自性的心来思惟我的教法。」

shàn shēng zuò rén xiān yào zhī dào sì zhǒng jié yè shēn me shì sì zhǒng jié
 善生!做人先要知道四种结业,什么是四种结

佛化弟子的故事

yè
业?

jiù shì
就是：

yī zhī dào shā shēng shì cǎn rén de è xí 。
一、知道杀生是残忍的恶习。

èr zhī dào dào qiè shì sǔn rén de xíng wéi 。
二、知道盗窃是损人的行为。

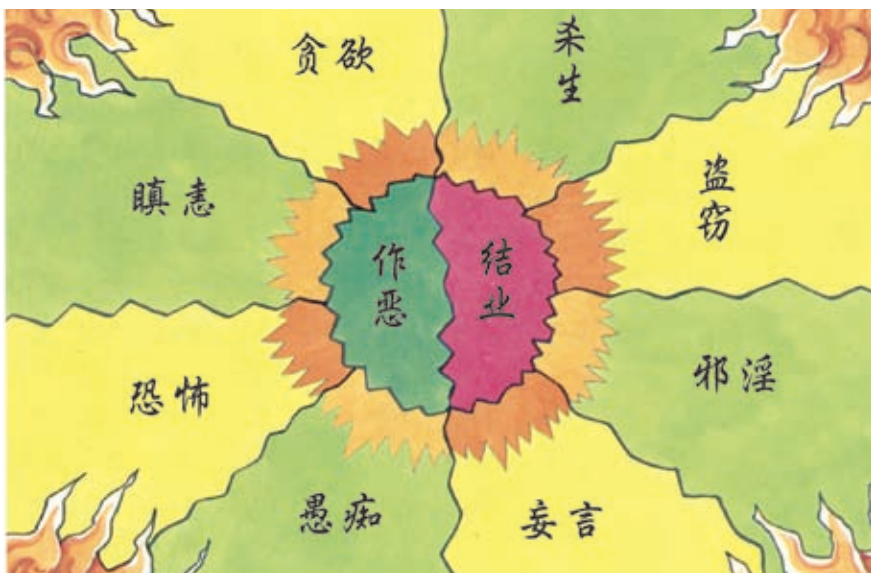
sān zhī dào xié yīn shì tòng kǔ de gēn yuán 。
三、知道邪淫是痛苦的根源。

sì zhī dào wàng yán shì xū wéi de qī piàn 。
四、知道妄言是虚伪的欺骗。

shàn shēng ! zuò rén gèng yào bù yú sì chù zuò è xíng , nǎ sì chù ?
善生！做人更要不于四处作恶行，哪四处？

jiù shì
就是：

yī yǒng wú mǎn zú zì sī de tān yù 。
一、永无满足之自私的贪欲。

èr jī dù jiāo kuáng zhī nǎo nù de chēn huī
二、嫉妒骄狂之恼怒的瞋恚。

sān suǒ zuò xíng yě zhī hòu guǒ de kǒng bù
三、所作行业之后果的恐怖。

sì zhī duàn zhí cháng zhī wǒ jiàn de yú chī
四、执断执常之我见的愚痴。

shàn shēng rén ruò yǒu zhè sì zhǒng è xíng míng yù rì jiǎn rén bù xǐ
善生！人若有这四种恶行，名誉日减，人不喜

jiàn rú tóng xià xún de yuè liàng yī tiān tiān de jiǎn shǎo jiǎ rú néng gōu lí kāi
见，如同下旬的月亮，一天天地减少；假如能够离开

zhè sì zhǒng è xíng míng yù rì zēng shòu rén zūn jìng xiàng shàng xún de yuè liàng
这四种恶行，名誉日增，受人尊敬，像上旬的月亮，

yī tiān tiān de zēng mǎn
一天天地增满。

shàn shēng yǒu liù zhǒng sǔn cái zào yè de shì bú yào qù zuò cǐ liù zhǒng shì
善生！有六种损财造业的事不要去做，此六种事

wéi
为：

yī dān miǎn yú jiǔ èr xǐ hào dǔ bó sān xián yóu fàng dàng
一、耽缅于酒。二、喜好赌博。三、闲游放荡。

sì mí yú gē wǔ wú ài jiāo è yǒu liù xiè dài lǎn duō
四、迷于歌舞。五、爱交恶友。六、懈怠懒惰。

shàn shēng dān miǎn yú jiǔ de rén cháng yǒu liù shī yī shì sǎn shī cái
善生！耽缅于酒的人，常有六失：一是散失财

bó èr shì cháng shēng jí bìng sān shì ài hào dòu zhēng sì shì è míng liú bù
帛，二是常生疾病，三是爱好斗争，四是恶名流布，

wǔ shì chēn huī cù bào liù shì zhì huì rì sūn
五是瞋恚粗暴，六是智慧日损。

shàn shēng xǐ hào bó xì de rén yě cháng yǒu liù shī yī shì cái chǎn rì
善生！喜好博戏的人也常有六失：一是财产日

hào èr shì suī shèng shēng yuàn sān shì zhì zhě suǒ zé sì shì rén bù jìng xìn
耗，二是虽胜生怨，三是智者所责，四是人不敬信，

佛化弟子的故事

wú shì wéi rén shū yuǎn liù shì shēng dào qiè xīn
五是为人疏远，六是生盗窃心。

shàn shēng xián yóu fàng dàng de rén yì yǒu liù shī yī shì bù hù zì
善生！闲游放荡的人，亦有六失：一是不护自
shēn èr shì bù hù zǐ sūn sān shì bù hù cái huò sì shì cháng zì jīng jù
身，二是不护子孙，三是不护财货，四是常自惊惧，
wú shì zhū kǔ chán shēn liù shì xǐ shēng xū wàng
五是诸苦缠身，六是喜生虚妄。

shàn shēng mí yú gē wǔ de rén yì yǒu liù shī
善生！迷于歌舞的人，亦有六失：

yī shì gē zài hé chù èr shì wǔ zài hé chù sān shì qín sè zài hé
一是歌在何处，二是舞在何处，三是琴瑟在何
chù sì shì jiǎng shuō zài hé chù wǔ shì gǔ yuè zài hé chù liù shì jù huì zài
处，四是讲说在何处，五是鼓乐在何处，六是聚会在
hé chù
何处。

shàn shēng ài jiāo è yǒu de rén yì yǒu liù shī yī shì fāng biàn shēng
善生！爱交恶友的人，亦有六失：一是方便生
qī èr shì hào xǐ píng chù sān shì yǒu tā jiā rén sì shì tú móu tā wù
欺，二是好喜屏处，三是诱他家人，四是图谋他物，
wú shì cái lì zì xiàng liù shì hào fā tā guò
五是财利自向，六是发他过。

shàn shēng xiè dài lǎn duō de rén yì yǒu liù shī yī shì bù kěn zuò
善生！懈怠懒惰的人，亦有六失：一是不肯作
wú èr shì bù kěn qín xiū sān shì xǐ hào měi wèi sì shì wàng xiǎng fēn fēi
务，二是不肯勤修，三是喜好美味，四是妄想纷飞，
wú shì shòu rén qīng shì liù shì shì yè wú chéng
五是受人轻视，六是事业无成。

shàn shēng zhè liù zhǒng zǔn cái de yè shì bù néng qù zào zuò de jiǎ rú qù
善生！这六种损财的业是不能去造作的，假如去
zāo zuò jiā cái yí dìng rì sǔn míng shēng yì cháng shòu pī píng shàn shēng fù yǒu
造作，家财一定日损，名声亦常受批评。善生！复有

sì zhǒng xiàng shì qīn péng hǎo yǒu de yàng zi dàn shí rú yuàn jiā zhè shì yīng dāng jué
 四种像是亲朋好友的样子，但实如怨家，这是应当觉

chá de :
 察的：

yī yǒu tān yù ér jiǎ wèi fú de rén 。
 一、有贪欲而假畏伏的人。

èr yǒu suǒ qiú ér shuō měi yán de rén 。
 二、有所求而说美言的人。

sān yǒu chǎn yú ér lái jìng shùn de rén 。
 三、有谄谀而来敬顺的人。

sì yǒu tú lè ér lái jiāo yǒu de rén 。
 四、有图乐而来交友的人。

shàn shēng yǒu tān yù ér jiǎ wèi fú de rén dī yī nǐ gěi tā shǎo le tā
 善生！有贪欲而假畏伏的人，第一你给他少了他

wàng duō de dī èr tā gěi nǐ xiǎo lì yào nǐ bào chóu dà lì dī sān wèi jù nǐ
 望多的，第二他给你小利要你报酬大利，第三畏惧你

ér miǎn qiǎng lái qīn jìn , dì sì wéi qiú lì yì cái hé nǐ xiāng jiāo 。
而勉强来亲近，第四为求利益才和你相交。

shàn shēng ! yǒu suǒ qiú ér shuō měi yán de rén , dì yī wú lùn nǐ de xíng wéi
善生！有所求而说美言的人，第一无论你的行为
shàn è , tā dōu shùn cóng , dì èr děng nǐ yǒu nán shí tā jiù lí kāi , dì sān jiàn
善恶，他都顺从，第二等你有难时他就离开，第三见
rén yǒu shàn shì ér lái qiú zhù , tā biàn yīn mì bù shǐ nǐ zhī , dì sì jiàn yǒu wēi
人有善事而来求助，他便隐密不使你知，第四见有危
xiǎn , tā biàn wàng ēn ér pāi jī nǐ 。
险，他便忘恩而排挤你。

shàn shēng ! yǒu chǎn yú ér lái jìng shùn de rén , dì yī jiàn nǐ yǒu bù hǎo de
善生！有谄谀而来敬顺的人，第一见你有不好的
xíng wéi tā bú quàn jiàn , dì èr jiàn yǒu shàn shì kě zuò tā bù xié zhù , dì sān jiàn
行为他不劝谏，第二见有善事可作他不协助，第三见
yǒu lì kě dé de shì tā biàn qū chéng féng yíng , dì sì jiàn dào yǒu yì wú lì de shì
有利可得的事他便趋承逢迎，第四见到有义无利的事

tā biàn hòu tuì 。
他便后退。

shàn shēng zhè sì zhǒng è yǒu huì lìng zì jǐ duò luò suǒ yǐ yào yuǎn lí 。
善生！这四种恶友会令自己堕落，所以要远离。

wǒ zài gào sù nǐ yǒu sì zhǒng yì yǒu kě qīn 。
我再告诉你有四种益友可亲：

yī jiàn fēi jí lái quǎn zhǐ èr yǒu tóng qíng cí mǐn xīn 。
一、见非即来劝止。二、有同情慈悯心。

sān lè yú bāng zhù tā rén sì kǔ lè jiē bù xiāng qī 。
三、乐于帮助他人。四、苦乐皆不相弃。

shàn shēng jiàn fēi jí lái quǎn zhǐ de yì yǒu yǒu sì shì kě guì dì yī
善生！见非即来劝止的益友，有四事可贵：第一

jiàn nǐ wéi è zé néng zhē zhǐ dì èr wéi rén zhèng zhí kě zuò mó fàn dì
见你为恶，则能遮止；第二为人正直，可作模范；第

sān cí xīn niàn cháng sī zhù rén dì sì shì rén shàn lù zhǐ dǎo mí jīn 。
三慈心惦念，常思助人；第四示人善路，指导迷津。

shàn shēng yǒu tóng qíng cí mǐn xīn de yì yǒu yǒu sì shì kě guì dì yī
善生！有同情慈悯心的益友，有四事可贵：第一

jiàn nǐ hù lì zé dài wéi huān xī dì èr jiàn nǐ fàn cuò zé dài wéi yōu jí dì
见你护利则代为欢喜，第二见你犯错则代为忧急，第

sān chēng rén míng yù dào dé bù yán rén fēi dì sì jiàn rén shuō è biàn néng zhì zhǐ 。
三称人名誉道德不言人非，第四见人说恶便能制止。

shàn shēng lè yú bāng zhù tā rén de yì yǒu yǒu sì shì kě guì dì yī
善生！乐于帮助他人的益友。有四事可贵：第一

hù nǐ bù lìng fàng yì dì èr hù nǐ bù lìng shī cái dì sān hù nǐ bù lìng kǒng
护你不令放逸，第二护你不令失财，第三护你不令恐

bù dì sī duì tán cháng zuò zhōng yán 。
怖，第四对谈常作忠言。

shàn shēng kǔ lè jiē bù xiāng qī de yì yǒu yǒu sì shì kě guì dì yī
善生！苦乐皆不相弃的益友，有四事可贵：第一

yǒng bù jiē fā péng yǒu mī mī dì èr zāi wēi zhī shí yǒng bù shě lí dì sān wéi
永不揭发朋友秘密，第二灾危之时永不舍离，第三为

佛化弟子的故事

péng yǒu yuàn xī shēng shēng mìng cái bǎo dì sì cháng xiāng jiào chéng jì miǎn kǒng bù zhǐ shì
朋友愿牺牲生命财宝，第四常相教诫，济免恐怖之事。

shàn shēng nǐ yào yòng cōng míng
善生！你要用聪明

de huì yǎn qù rèn shi zhè sì zhǒng
的慧眼，去认识这四种

yì yǒu hé tā men xiāng jiāo rén
益友，和他们相交，人

gé zì huì tí gāo yào zhī xián néng
格自会提高。要知贤能

de rén yǒu chún jié qīng jìng de xīn
的人有纯洁清静的心，

yǒu zhèng dāng de xíng wéi xiàng dēng huǒ de guāng huī kě yǐ qū chú hēi àn xī wǎng nǐ
有正当的行为，像灯火的光辉可以驱除黑暗。希望你

sǎn qù shí fēn zhī èr de cái bǎo lái jiāo zhǔ shàn yǒu yǐ shí fēn zhī èr wéi chí shēng
散去十分之二的财宝来交诸善友，以十分之二维持生

huó yǐ shí fēn zhī èr jīng yíng shāng yè yǐ shí fēn zhī èr gòng yǎng sān bǎo yǐ
活，以十分之二经营商业，以十分之二供养三宝，以

shí fēn zhī èr jī yú yǐ bèi yì wài zhī zāi
十分之二积余以备意外之灾。」

fó tuó cí bēi de fǎ yǔ xiàng mí tú shàng de zhǐ nán tīng zài shàn shēng ěr
佛陀慈悲的法语，像迷途上的指南，听在善生耳

zhōng hǎo xiàng qióng rén yù bǎo hǎo xiàng hēi àn jiàn dào guāng míng tā wǔ tǐ tóu dì
中，好像穷人遇宝，好像黑暗见到光明。他五体投地

de xiàng fó tuó dǐng lǐ bìng duì fó tuó shuō fó tuó nín zhēn shì wēi dà chōng
地向佛陀顶礼，并对佛陀说：「佛陀！您真是伟大崇

gāo nín de zhǐ jiào lì yì wǒ de rén shēng nín cái shì wǒ men rén jiān zhēn zhèng de
高，您的指教利益我的人生，您才是我们人间真正的

dǎo shī fó tuó wǒ hěn cán kuī hǎn huì wǒ zěn me dào jīn tiān cái bài jiàn fó
导师。佛陀！我很惭愧忏悔，我怎么到今天才拜见佛

tuó wǒ xiàn zài yuàn yì bǎ guò qù de yī qiè mí wǎng shě qù qǐng fó tuó zhǐ dǎo
陀，我现在愿意把过去的一切迷妄舍去，请佛陀指导

wǒ zài fó tuó de jiào fǎ zhōng yīng rú hé lái jìng lǐ liù fāng
我，在佛陀的教法中应如何来敬礼六方？」

fó tuó zhī dào shàn shēng chéng shí de xīn dāng jí shuō : 「 shàn shēng zài wǒ
佛陀知道善生诚实的心，当即说：「善生！在我

de shèng xián fǎ zhōng yì dāng lǐ jìng liù fāng
的圣贤法中，亦当礼敬六方：

yī fù mǔ wéi dōng fāng èr shī zhǎng wéi nán fāng
一、父母为东方，二、师长为南方。

sān fū qī wéi xī fāng sì qīn péng wéi běi fāng
三、夫妻为西方，四、亲朋为北方。

wú tóng pú wéi xià fāng liù shā mén wéi shàng fāng
五、僮仆为下方，六、沙门为上方。

shàn shēng ruò wéi rén zǐ dāng yǐ wǔ shì shì fèng dōng fāng de fù mǔ
善生！若为人子，当以五事侍奉东方的父母：

yī gòng yǎng fù mǔ bù lìng quē fá
一、供养父母，不令缺乏。

èr fān suǒ yǒu wéi bì xiān bīng bái
二、凡所有为，必先禀白。

sān fù mǔ suǒ wéi gōng shùn bú nì
三、父母所为，恭顺不逆。

sì fù mǔ zhèng lìng bù gǎn wéi bèi
四、父母正令，不敢违背。

wǔ fù mǔ zhèng yè bù wéi
五、父母正业，不为

zhōng duàn lì zōng cí shǒu yí chǎn fù
中断；立宗祠守遗产，父

mǔ sǐ hòu yào bù shī
母死后要布施。

zuò dōng fāng fù mǔ de yì yīng yǐ
做东方父母的亦应以

wǔ shì duì dài zǐ nǚ
五事对待子女：

佛化弟子的故事

yī jiào yǔ zǐ nǚ bú ràng wéi è 。
一、教育子女，不让为恶。

èr zhǐ qí shàn chù shǐ yǒu gāo shàng pǐn gé 。
二、指其善处，使有高尚品格。

sān cí ài rù gǔ jiāo qí guǎng bó xué wèn 。
三、慈爱入骨，教其广博学问。

sì shàn wéi hūn jià wù shǐ mǎn yì 。
四、善为婚嫁，务使满意。

wǔ suí shí gòng jǐ suǒ xū xié zhù shì yè chéng jiù 。
五、随时供给所需，协助事业成就。

fù mǔ zǐ nǚ ruò néng rú cǐ zé bǐ cǐ ān wěn méi yǒu yōu wèi fán nǎo

zhī kǔ 。
之苦。

shàn shēng dì zǐ jìng fèng nán fāng de shī zhǎng yì yǒu wǔ shì :
善生！弟子敬奉南方的师长，亦有五事：

yī shī lái shí qǐ lì huān yíng shàn wéi chéng shùn qí yì 。
一、师来时起立欢迎，善为承顺其意。

èr lǐ zàn gòng yǎng gōng jìng shòu jiāo
二、礼赞供养，恭敬受教。

sān zūn zhòng yǎng dài bù wéi qí yì
三、尊重仰戴，不违其意。

sī shī yǒu jiào lè jìng shùn wú wéi
四、师有教勒，敬顺无违。

wú cóng shī míng lǐ shàn chí bú wàng
五、从师明理，善持不忘。

zuò nán fāng shī zhǎng de yīng yǐ wǔ shì ài hù dì zǐ
做南方师长的应以五事爱护弟子：

yī shùn fǎ tiáo yù yǐ bēi jiào dǎo
一、顺法调御，以悲教导。

èr huǐ qí wèi wén zēng guǎng jiào lǐ
二、诲其未闻，增广教理。

sān suí qí suǒ wèn lìng shàn dìng jiě
三、随其所问，令善定解。

sī shī qí shàn yǒu lè yú zhù bàn
四、示其善友，乐于助伴。

wú jìn jǐ suǒ zhī huǐ shòu bú lìn
五、尽己所知，诲授不吝。

shī zhǎng dì zǐ ruò jūn néng rú cǐ zé bǐ cǐ ān wěn wú zhū yōu wèi fán
师长弟子若均能如此，则彼此安稳，无诸忧畏烦

nǎo zhī kǔ
恼之苦。

shàn shēng wéi rén fū zhě jìng ài xī fāng de qī zǐ yǒu wǔ shì
善生！为人夫者敬爱西方的妻子有五事：

yī xiāng dài yǐ lǐ xiāng jìng rú bīn
一、相待以礼，相敬如宾。

èr shǒu zhēn bù èr shǐ qī xìn rèn
二、守贞不二，使妻信任。

sān yī shí suí shí bù shǐ quē fá
三、衣食随时，不使缺乏。

sī wēi yán bú xiè tǐ tiē qí ài 。
四、威严不亵，体贴其爱。

wū wēi fù jiā nèi xī rèn zhǔ shǐ 。
五、委付家内，悉任主使。

xī fāng de qī yì yīng yǐ wǔ shì ài jìng qī fū 。
西方的妻，亦应以五事爱敬其夫：

yī zǎo chén xiǎn qǐ dǎ sǎo jiā nèi 。
一、早晨先起，打扫家内。

èr qǐng fū xiān zuò rán hòu rù xí 。
二、请夫先坐，然后入席。

sān hé yán ài yǔ bù tán cū yán 。
三、和言爱语，不谈粗言。

sì jìng shùn qí yì bù kě wéi bèi 。
四、敬顺其意，不可违背。

wǔ xiān chéng yì zhǐ èr hòu zuò wéi 。
五、先承意旨，而后作为。

fū qī ruò néng rú cǐ zé bǐ cǐ ān wěn méi yǒu yōu wèi fán nǎo zhī
夫妻若能如此，则彼此安稳，没有忧畏烦恼之

kǔ 。
苦。

shàn shēng wéi rén dāng yǐ wǔ shì qīn jìn duì dài běi fāng de zōng zú péng yǒu :
善生！为人当以五事亲近对待北方的宗族朋友：

yī ruò yǒu quē fá bù shī jī jī 。
一、若有缺乏，布施救济。

èr wēn hé ài yǔ gōng jīng lǐ yù 。
二、温和爱语，恭敬礼遇。

sān lì yì jūn fēn yǒu wǒ yǒu tā 。
三、利益均分，有我有他。

sī kùn nán zhī shì zhù qí chéng jiù 。
四、困难之事，助其成就。

wǔ chéng shí xiāng dài bù kě qī piàn 。
五、诚实相待，不可欺骗。

zōng zú péng yǒu yì yǐng yì wú shì duì dài :
宗族朋友亦应以五事对待：

yī bù lìng fàng yì cháng cháng gǔ lì 。
一、不令放逸，常常鼓励。

èr bù lìng shī bài quàn qí xī wù 。
二、不令失败，劝其惜物。

sān bù lìng kǒng bù zhù zhǎng qí wēi 。
三、不令恐怖，助长其威。

sì píng xiāng jiào jiè bù lìng zuò è 。
四、屏相教诫，不令作恶。

wǔ cháng xiāng chēng zàn yǐn è yáng shàn 。
五、常相称赞，隐恶扬善。

zōng zú péng yǒu ruò néng hù xiāng rú cǐ xiāng dài ,
宗族朋友若能互相如此相待，

zé bǐ cǐ ān wěn měi yǒu yǒu wèi fán nǎo zhī kǔ 。
则彼此安稳，没有忧畏烦恼之苦。

shàn shēng zuò zhǔ rén de dāng yǐ wǔ shì duì dài xià fāng de tóng pú 。
善生！做主人的当以五事对待下方的僮仆。

yī měi hū shǐ yì mò lìng guò fèn 。
一、每呼使役，莫令过份。

佛化弟子的故事

èr yǐn shí yí shí bǐ jī rú jǐ 。
二、饮食以时，彼饥如己。

sān láo dòng dìng shí yǒu xiá lìng xī 。
三、劳动定时，有暇令息。

sì bìng yǔ yī yào sù lìng kāng fù 。
四、病与医药，速令康复。

wú duō yú cái wù cháng wéi cǐ yǔ 。
五、多余财物，常为赐予。

zuò tóng pú de yì yǐng yī wú shì jǐng duì zhǔ rén
做僮仆的亦应以五事敬对主人

yī zǎo qǐ zuò shì qín láo wéi běn 。
一、早起作事，勤劳为本。

èr wéi shì zhōu mì jué bù fú yǎn 。
二、为事周密，决不敷衍。

sān bù yǔ bù qǔ zhōng shí shì zhǔ 。
三、不与不取，忠实事主。

sī gōng zuò rè xīn cì dì wán chéng 。
四、工作热心，次第完成。

wú chēng yáng zhǔ míng shuō qí shān shì 。
五、称扬主名，说其善事。

zuò jiā zhǔ jí tóng pú de ruò néng rú cǐ duì dài , zé bǐ cǐ ān wěn , wú

yōu wèi kǔ nǎo 。
忧畏苦恼。

shān shēng zuò tán yuè de rén dāng yǐ wú shì fèng jǐng shàng fāng de shā
善生！做檀越①的人，当以五事奉敬上方的沙

mén :
门：

yī shēn cháng xíng cí bù shā bù dào 。
一、身常行慈，不杀不盗。

èr kǒu cháng xíng cí bù shuō wàng yǔ 。
二、口常行慈，不说妄语。

sān yì cháng xíng cí bù tān bù chēn 。
三、意常行慈，不贪不瞋。

sì gòng yǎng sì shì bú líng quē shǎo 。
四、供养四事②，不令缺少。

wǔ mén bú zhì zhǐ zì yóu jìn chū 。
五、门不制止，自由进出。

shā mén yì dāng liù shì jiāo shòu tán yuè :
沙门亦当六事教授檀越：

yī shàn wéi fáng hù bú líng zuò è 。
一、善为防护，不令作恶。

èr zhǐ shòu shàn chù duō zuò hào shì 。
二、指授善处，多作好事。

sān jiāo huái shàn xīn bù qǐ è niàn 。
三、教怀善心，不起恶念。

sì wèi wén líng wén cháng jiāo zhèng fǎ 。
四、未闻令闻，常教正法。

wǔ wén zhě líng jiě duō shī fǎ yì 。
五、闻者令解，多施法益。

佛化弟子的故事

liú duō wèi jiǎng shuō dé jiù zhī dào 。
六、多为讲说得救之道。

zuò tán yuè de hé zuò shā mén de ruò néng rú cǐ xiāng dài , zé bǐ cǐ ān
做檀越的和做沙门的若能如此相待，则彼此安

wěn dīng wú yōu wèi kǔ nǎo zhī shì 。
稳，定无忧畏苦恼之事。

shàn shēng ! lǐ bài zhè shèng xián fǎ zhōng de dōng fāng de fù mǔ , nán fāng de shī
善生！礼拜这圣贤法中的东方的父母，南方的师

zhǎng , xī fāng de qī zī , běi fāng de qīn yǒu , xià fāng de tóng pú , shàng fāng de
长，西方的妻子，北方的亲友，下方的僮仆，上方的

shā mén , zé xíng wéi duān zhèng , xīn lí wǎn yù , nǔ lì gōng zuò , jīng jìn xíng
沙门，则行为端正，心离顽愚，努力工作，精进行

dào 。 tā yí dìng gèng huì guǎng jiāo shàn yǒu , qīn jìn shàn zhī shì , duō xíng cí bēi xǐ
道。他一定更会广交善友，亲近善知识，多行慈悲喜

shě , fā sì wú liàng xīn ③ , duō zuò bù shī ài yǔ , xíng sì shè fǎ ④ , zhè
舍，发四无量心③，多作布施爱语，行四摄法④，这

cǎi shì zhēn zhèng de xiào yǎng zhī xīn 。
才是真正的孝养之心。」

shàn shēng tīng le fó tuó de jiào shì , kāi zhì huì yǎn , wú liàng huān xǐ , xìn
善生听了佛陀的教示，开智慧眼，无量欢喜，信

shòu fèng xíng 。 tā dāng jí guī yī fó tuó , cóng cǐ shě qì tā guò qù nà yù mèi de
受奉行。他当即归依佛陀，从此舍弃他过去那愚昧的

lǐ bài liù fāng , chéng le gǎi yī sān bǎo de xìn zhě 。
礼拜六方，成了皈依三宝的信者。

zhù ① tán yuè jí shī zhǔ 。 tán wéi tán nà zhī lüè chēng , tán nà yì yì wéi bù
注①檀越即施主。檀为檀那之略称，檀那意译为布

shī , jí gěi yǔ , shī shě zhī yì 。 tán nà yòu chēng tán yuè , jí cǐ rén
施，即给与、施舍之意。檀那又称檀越，即此人

xíng shī , yuè pín qióng hǎi , gù chēng tán yuè 。
行施，越贫穷海，故称檀越。

注②四事供养即供给资养佛、僧等日常生活所需之四

事。四事指衣服、饮食、卧具、医药，或指衣

服、饮食、汤药、房舍等。据无量寿佛经卷下

载，须经常以四事供养一切诸佛。又据盂兰盆经

疏卷上载，每年于僧自恣之日，以四事供养佛、

法、僧三宝。

注③四无量心即佛菩萨为普度无量众生，令离苦得

乐，所应具有的四种精神：

(1)缘无量众生，思惟令彼等得乐之法，而入「慈

等至」，称为慈无量。

(2)缘无量众生，思惟令离苦之法，

而入「悲等至」，称为悲无量。

(3)思惟无量众生能离苦得乐，于内

心深感喜悦，而入「喜等至」，称为喜无量。

(4)思惟无量众生一切平等，无有怨亲之别，而入

「舍等至」，称为舍无量。

佛化弟子的故事

「无量」有三义：(1)以无量之众生为此四心之所缘，(2)此四心能牵引无量之福，(3)此四心能招感无量之果。

注④四摄法即菩萨摄受众生，令众生调伏内心而引入佛道，以至开悟成正觉的四种方法：

(1)布施摄 即以无所施之心施受真理（法施）与施舍财物（财施）。谓若有众生乐财，则布施财；若乐法，则布施法，令起亲爱之心而依附菩萨受道。

(2)爱语摄 即依众生之根性而善言慰喻，令起亲爱之心而依附菩萨受道。

(3)利行摄 即行身口意善行，利益众生，令生亲爱之心而受道。

(4)同事摄 即亲近众生同其苦乐，并以法眼见众生根性，而随其所乐分形示现，令其同沾利益，因而起亲爱之心而依附菩萨受道。

èr shí èr mō dēng qié nǚ
二十二、摩登伽女

fó tuó de dì zǐ zhōng zhǎng de zuì zhuāng yán de shì ā nán zūn zhě ér qiě
佛陀的弟子中，长得最庄严的是阿难尊者，而且
tā yě fēi cháng yǒu zhì huì fó tuó suǒ yǒu de shuō fǎ tīng dào tā de ěr zhōng
他也非常有智慧，佛陀所有的说法，听到他的耳中，
tā jiù bù huì wàng jì tā hěn shòu fó tuó zhòng shì hé chēng zàn dàn yě cháng dài gěi
他就不会忘记。他很受佛陀重视和称赞，但也常带给
fó tuó mā fan
佛陀麻烦。

yǒu yí cì ā nán zài tuō tǐn qǐ shí huí lái de tú zhōng jiàn dào lù páng
有一次，阿难在托钵乞食回来的途中，见到路旁
de jǐng biān yǒu ge nián qīng gū niáng zài jī shuǐ yí kàn tā de dǎ bān jiù zhī dào
的井边有个年轻姑娘在汲水。一看她的打扮，就知道
tā shì bèi rén rèn wéi jiàn zú de nǚ rén dàn ā nán duì tā bìng wú bǐ shì de
她是被人认为贱族的女人，但阿难对她并无鄙视的

佛化弟子的故事

xīn tā yīn wéi kǒu kě xī wàng zhè wèi gū niáng bù shī gěi tā yī bō jǐng shuǐ
心，他因为口渴，希望这位姑娘布施给他一钵井水。

zhè ge gū niáng míng jiào mó dēng qié
这个姑娘名叫摩登伽

nǚ tā yīn wéi zì jǐ shì xià jiàn zhǒng zú
女，她因为自己是下贱种族

de shēn fēn bù gǎn bǎ shuǐ chéng xiàn gěi ā
的身份，不敢把水呈献给阿

nán tā jiāo xiū de shuō ā nán bǐ
难，她娇羞地说：「阿难比

qiū wǒ zǎo jiù rèn shí nǐ wǒ duì nǐ zǎo jiù fā shēng jìng yǎng xiān zài bìng fēi
丘！我早就认识你，我对你早就发生敬仰，现在并非

wǒ bù bǎ shuǐ gòng yǎng nǐ ér shì yīn wéi wǒ de shēn fēn dī jiàn gòng yǎng nǐ wáng
我不把水供养你，而是因为我的身份低贱，供养你王

zú de shēn fēn fǎn ér bù hǎo 。
族的身份反而不好。」

ā nán bǎi bǎi shǒu shǐ yào zhe tóu shuō méi yǒu guān xi nǐ zhǐ yào
阿难摆摆手势，摇着头说：「没有关系，你只要

bǎ wǒ dāng zuò shā mén shéi dōu shì píng děng de zài wǒ de xīn lǐ shì méi yǒu guì
把我当作沙门，谁都是平等的。在我的心里是没有贵

jiàn zhī fēn qǐng nǐ hù chí wǒ yí diǎn shuǐ wǒ shí zài hěn kě
贱之分，请你护持我一点水，我实在很渴！」

mó dēng qié nǚ tīng hòu hěn huan xǐ gōng jìng de shuāng shǒu pěng shuǐ gěi ā nán tā
摩登伽女听后很欢喜恭敬地双手捧水给阿难，他

duì mó dēng qié nǚ hěn yǒu lǐ mào de diǎn tóu
对摩登伽女很有礼貌地点头

dá xiè mó dēng qié nǚ kàn kàn wēi yí zhuāng
答谢，摩登伽女看看威仪庄

yán de ā nán bù yóu zì zhǔ de shēng qǐ
严的阿难，不由自主的生起

ài mù de xīn ā nán hē wán shuǐ guī qù
爱慕的心。阿难喝完水归去

shí tā mù sòng ā nán cǐ shí wàn fēn ài liàn de mó dēng qiè nǚ cái gǎn dào ruò
 时，她目送阿难，此时万分爱恋的摩登伽女才感到若
 yǒu suǒ shī de yōu yù qǐ lái cóng cǐ yǐ hòu tā zài jiā zhōng xiàng shì shī qù shēng
 有所失的忧郁起来，从此以后，她在家中像是失去生
 mìng de lè qǔ zhōng rì chóu sī ér rì jiān xiǎo shòu tā de mǔ qīn fàng xīn bù
 命的乐趣，终日愁思而日渐消瘦，她的母亲放心不

xià zài sān pán wèn tā shì shí zhī dào
 下，再三盘问她事实知道
 zhēn xiāng hòu zuǒ sī yòu xiǎng hòu gào
 真相后，左思右想后，告
 sù mó dēng qiè nǚ yào xiǎng ā nán zhāo
 诉摩登伽女，要想阿难招
 qīn chǔ féi xué huì suǒ pí jiā luó xiān fàn
 亲，除非学会娑毗迦罗先梵

tiān zhòu mí huò ā nán shǐ tā méng bì zhì huì yǐ wài bié wú zài hǎo de bàn fǎ
 天咒迷惑阿难，使他蒙蔽智慧以外，别无再好的办法。

yǒu yī tiān ā nán yòu tuō bō jīng guò mó dēng qiè nǚ de mén qián mó dēng
 有一天，阿难又托钵经过摩登伽女的门前，摩登
 qiè nǚ hěn yǒu lǐ mào de xiàng ā nán wèn xùn bìng jiāo mèi de xiàng ā nán shuō : 「 ā
 伽女很有礼貌地向阿难问讯，并娇媚地向阿难说：「阿

nán bī qiū jīn tiān qǐng nǐ shǎng guāng dào
 难比丘！今天请你赏光，到

wǒ jiā zhōng zuò zuò shòu wǒ de gòng yǎng ba
 我家中坐坐，受我的供养吧。」

ā nán yóu yù bù jué zuì hòu hái
 阿难犹豫不决，最后还

shì shēn bù zì zhǔ de jìn qù ā nán zhī
 是身不自主地进去，阿难知

dào zì jǐ bèi měi sè yòu huò nèi xīn hěn máo dùn lǐ zhì yǔ qíng gǎn fā shēng qiáng
 道自己被美色诱惑，内心很矛盾，理智与情感发生强

liè de chōng tū mó dēng qiè nǚ jiāo róu zuò tài zhèng dāng ā nán jiāng huǐ huài jiē tǐ
 烈的冲突。摩登伽女娇柔作态，正当阿难将毁坏戒体

佛化弟子的故事

de shí hòu tā xiàng shì shòu dào fó tuó guāng míng de shè shòu zhì huì de xīn líng jí
的时候，他像是受到佛陀光明的摄受，智慧的心灵即
kè shēng qǐ tā zhōng yú yǒng gǎn de bǎi tuō mó dēng qiè nǚ de jiū chán duó mén táo
刻生起，他终于勇敢地摆脱摩登伽女的纠缠，夺门逃
huí zhī yuán jīng shě
回祇园精舍。

mó dēng qiè nǚ bìng bù zhè yàng jiù suàn le tā gèng jī jí de qǐ tú yōu huò
摩登伽女并不这样就算了，她更积极地企图诱惑
ā nán tā chuān qǐ huá lì de yī fú zài zhī yuán jīng shě děng hòu měi cì ā
阿难，她穿起华丽的衣服，在祇园精舍等候。每次阿
nán cóng jīng shě chū lái tā jiù gēn zài ā nán de hòu miàn zǒu ā nán jué de tā
难从精舍出来，她就跟在阿难的后面走，阿难觉得她
kě chǐ suǒ yì dōu jí kè jiù huí dào jīng shě
可耻，所以都即刻就回到精舍。

hòu lái ā nán méi yǒu bàn fǎ jiù huí dào jīng shě gào sù fó tuó shuō
后来阿难没有办法，就回到精舍告诉佛陀说：

fó tuó mó dēng qiè nǚ yōu huò wǒ wǒ dào nǎ lǐ tā dōu gēn dào nǎ
「佛陀！摩登伽女诱惑我，我到哪里，她都跟到哪

lǐ qīng fó tuó cí bēi bāng zhù wǒ zěn yàng cái néng lí kāi tā
里，请佛陀慈悲帮助我怎样才能离开她？」

fó tuó wēi xiào de shuō : 「 ā nán nǐ wèi shén me bèi yí ge nǚ zǐ nòng
佛陀微笑地说：「阿难！你为什么被一个女子弄
chéng zhè yàng méi yǒu bàn fǎ ne zhè dōu shì nǐ guò qù zhǐ zhòng duō wén bú zhòng dào
成这样没有办法呢？这都是你过去只重多闻，不重道
xíng de guān xi yí dàn shēng sè de jìng jiè bī lái jiù jué de wú lì dī dǎng 。
行的关系，一旦声色的境界逼来，就觉得无力抵挡。

wǒ kě yǐ bāng zhù nǐ dàn jīn hòu nǐ
我可以帮助你，但今后你
bú yào zài zhǎo zhè xiē má fan yě bù
不要再找这些麻烦，也不
kě yǒu zhè yàng de cún xīn 。
可有这样的存心。」

fó tuó jiù jiào ā nán qù bǎ mó
佛陀就叫阿难去把摩

dēng qiè nǚ yǐn lái ā nán fèng mìng zǒu chū jīng shě jiàn dào mó dēng qiè nǚ zài mén
登伽女引来，阿难奉命走出精舍，见到摩登伽女在门
wài pái huái ā nán xiàng qián wèn shuō : 「 nǐ wèi hé lǎo shì ài gēn zài wǒ de hòu
外徘徊，阿难向前问说：「你为何老是爱跟在我的后
miàn wǒ bēi zhì wú èr de fó tuó yào jiàn nǐ yí miàn nǐ gēn wǒ lái fó
面？我悲智无二的佛陀要见你一面，你跟我来，佛
tuó huì wèi wǒ zuò zhǔ !
陀会为我作主！」

mó dēng qiè nǚ xiǎng dào fó tuó huì zuò zhǔ gāo xìng de gēn ā nán zǒu dào fó
摩登伽女想到佛陀会作主，高兴得跟阿难走到佛
tuó de zuò qián fó tuó zhí jiē wèn shuō : 「 nǐ shì xiǎng hé ā nán jié hūn ma
陀的座前。佛陀直接问说：「你是想和阿难结婚吗？」

「 shì de ! 」 mó dēng qiè nǚ liǎng shǒu fàng zài xiōng qián dī zhe tóu huí
「是的！」摩登伽女两手放在胸前，低着头回

dá 。
答。

「^{nán nǚ hūn yīn yīng gāi yào fù}男女婚姻应该要父

^{mǔ de xǔ kě nǐ kě bǎ nǐ de fù}母的许可，你可把你的父

^{mǔ qǐng lái xiāng tán ma}母请来相谈吗？」^{fó tuó wèn}佛陀问

^{shuō}说。

^{yú shì mó dēng qiè nǚ huí jiā bǎ mǔ qīn dài lái xiàng fó tuó xíng lǐ shuō}于是摩登伽女回家把母亲带来，向佛陀行礼说：

「^{fó tuó wǒ de mǔ qīn bài jiàn nín}佛陀！我的母亲拜见您！」

^{fó tuó wèn tā de mǔ qīn shuō}佛陀问她的母亲说：「^{nǐ yǔn xǔ nǐ de nǚ ér hé ā nán jié}你允许你的女儿和阿难结

^{hūn ma dàn ā nán yī shì yī wèi bī qiū nǐ yīng gāi xiān ràng nǐ de nǚ ér yě}婚吗？但阿难已是一位比丘，你应该先让你的女儿也

^{chū jiā yí cì zài hé ā nán jié hūn hǎo}出家一次，再和阿难结婚好

^{ma}吗？」

「^{kě yǐ zhào zhè yàng zuò wǒ hěn}可以照这样做，我很

^{huān xǐ}欢喜。」^{tā de mǔ qīn huí dá shuō}她的母亲回答说。

^{fó tuó yú shì jiào mó dēng qiè nǚ liú zài jīng shè zài tā mǔ qīn zǒu hòu}佛陀于是叫摩登伽女留在精舍，在她母亲走后，

^{fó tuó duì mó dēng qiè nǚ shuō}佛陀对摩登伽女说：「^{nǐ jì rán yuàn hé ā nán jié hūn nǎ nǐ xiān}你既然愿和阿难结婚，那你先

^{yào chū jiā yí cì nǐ yào jīng jìn xiū xíng děng dào nǐ de dào xīn néng hé ā nán}要出家一次，你要精进修行，等到你的道心能和阿难

^{xiāng bǐ shí wǒ zài wèi nǐ men jǔ xíng hūn lǐ}相比时，我再为你们举行婚礼。」

mó dēng qiè nǚ wèi le yào zuò ā nán de qī zī tā tī fà rǎn yī hěn
摩登伽女为了要做阿难的妻子，她剃发染衣，很

huān xī de tīng wén fó tuó shuō jiào hěn
欢喜地听闻佛陀说教，很

jīng jìn de zūn zhào fó tuó de zhǐ shì xiū
精进地遵照佛陀的指示修

xíng tā de xīn yīn cǐ yī tiān yī tiān
行，她的心因此一天一天

de chǎng yǎng zhī huì chū lái zhè shí cái
的长养智慧出来，这时才

zhī dào guò qù zhù zhuó ài yù shí zài shì kě chǐ de xíng wéi
知道过去执着爱欲实在是可耻的行为。

fó tuó cháng cháng shuō wú yù shì bù jìng zhī fá zhòng kǔ zhī yuán yú chī
佛陀常常说五欲①是不净之法，众苦之源。愚痴

de fēi ē zì jǐ tóu huǒ shāo sǐ wú zhī de chūn cǎn zì jǐ zuò jiǎn zì fù
的飞蛾，自己投火烧死；无知的春蚕，自己作茧自缚。

rú guǒ qù chú wú yù zhī niàn nèi xīn cái
如果去除五欲之念，内心才

néng qīng jìng shēng huó cái néng ān níng
能清净，生活才能安宁。

mó dēng qiè nǚ zhōng yú tǐ huì dào zì
摩登伽女终于体会到自

jǐ mí liàn ā nán wán quán shì bù shàn bù
己迷恋阿难，完全是不善不

jìng de xíng wéi tā hěn hòu huǐ yǒu yī tiān zhōng yú guāi zài fó qián liú lèi chǎn huǐ
净的行为，她很后悔，有一天终于跪在佛前流泪忏悔

shuō wéi dà de fó tuó wǒ xiàn zài yǐ wán quán cóng mí mèng zhōng qīng xǐng guò
说：「伟大的佛陀！我现在已完全从迷梦中清醒过

lai wǒ bù zài xiàng wǎng nà yàng yú chī hú lái wǒ míng bái fó tuó wèi dù huà
来，我不再像往昔那样愚痴胡来，我明白佛陀为度化

wǒ men zhè xiē yú chī de zhòng shēng de yòng xīn wǒ hěn gǎn jī yě hěn chǎn huǐ
我们这些愚痴的众生的用心，我很感激，也很忏悔，

佛化弟子的故事

wǒ yuǎn yǒng yuǎn fèng chí fó tuó de jiào fǎ zuò wéi zhèng jué zhēn lǐ de shǐ zhě
我愿永远奉持佛陀的教法，做位正觉真理的使者。」

fó tuó wéi xiào hěn mǎn yì de shuō : 「 mó dēng qiè nǚ hěn hǎo ! wǒ zǎo
佛陀微笑很满意地说：「摩登伽女！很好！我早
jiù zhī dào nǐ huì yǒu jīn tiān de chéng jiù nǐ de gēn jī hěn lì jīn hòu nǐ shì
就知道你会有今天的成就，你的根机很利，今后你是
bú yòng wǒ zài fán xīn le wǒ hěn wèi nǐ gāo xìng !
不用我再烦心了，我很为你高兴！」

mó dēng qiè nǚ chū jiā xiū dào hòu bù jiǔ jí zhèng dé sì shèng guǒ zhōng
摩登伽女出家、修道后不久，即证得四圣果②中
zuì gāo de ā luó hàn guǒ hěn duō de bī qiū jiàn dào tā dōu hěn cán kuǐ mó dēng
最高的阿罗汉果，很多的比丘见到她都很惭愧，摩登
qiè nǚ qù mí xiàng jué de jiā huà zài zēng tuán zhōng chéng le měi tán 。
伽女去迷向觉的佳话，在僧团中成了美谈。

zhù ① wù yù jí sè yù shēng yù xiāng yù wèi yù chù yù děng néng shǐ
注①五欲即色欲、声欲、香欲、味欲、触欲等，能使

zhòng shēng lè zhuó wú yàn 。
众生乐着无厌。

yì zhī cái yù sè yù yǐn shí yù míng yù shuì mián yù néng lìng
亦指财欲、色欲、饮食欲、名欲、睡眠欲，能令

zhòng shēng tān zhuó wú yàn 。
众生贪着无厌。

zhù ② sì shèng guǒ zhī shēng wén xiū xíng suǒ dé de sì zhǒng zhèng guǒ qí jiē duàn yī cì
注②四圣果指声闻修行所得的四种证果，其阶段依次
wéi
为：

yù liú guǒ jí chū guǒ zhǐ duàn jìn sān jiè zhī jiàn huò yù rù shèng dào
(1)预流果即初果，指断尽三界之见惑，预入圣道
zhī fá liú zhě 。
之法流者。

yī lái guǒ jí sī tuó hán guǒ zhǐ yǐ duàn chú yù jiè jiǔ pǐn sī huò zhōng
(2)一来果即斯陀含果，指已断除欲界九品思惑中
zhī qián liù pǐn bìng zhèng rù guǒ wèi zhě 。
之前六品，并证入果位者。

bù huán guǒ jí ā nà hán guǒ zhǐ yǐ duàn jìn yù jiè jiǔ pǐn sī huò zhōng
(3)不还果即阿那含果，指已断尽欲界九品思惑中
zhī hòu sān pǐn ér bù zài fǎn zhī yù jiè shòu shēng zhě 。
之后三品，而不再返至欲界受生者。

ā luó hàn guǒ zhǐ yǐ duàn jìn sè jiè wú sè jiè zhī yī qiè jiàn huò
(4)阿罗汉果指已断尽色界、无色界之一切见惑、
sī huò ér yǒng rù niè pán bú zài yǒu shēng sǐ liú zhuǎn zhī jiē wèi 。
思惑，而永入涅槃，不再有生死流转之阶位。

zhèng rù ā luó hàn guǒ zhī shèng zhě chāo chū sān jiè sì shèng yī jīng yuán
证入阿罗汉果之圣者，超出三界，四圣已经圆

róng wú ài yì wú fá kě xué gù chēng wéi wú xué cǐ wéi shēng wén
融无碍，已无法可学，故称为无学，此为声闻

shèng zhī jí guǒ 。
乘之极果。

èr shí sān tí pō dá duō de pò hài 二十三、提婆达多的迫害

méi yǒu hēi àn xiǎn bù chū guāng míng méi yǒu zuì è bù zhī dào shàn měi dà
没有黑暗显不出光明，没有罪恶不知道善美，大
jué fó tuó de sēng tuán zhōng zāo yù zhǒng zhǒng de pò hài shì zì rán bù kě miǎn de
觉佛陀的僧团中，遭遇种种的迫害，是自然不可避免的
shì shì jiān yǒng yuǎn shì zhèng fá yǔ xié mó zài dòu zhēng zhèng fá yuè shì xīng lóng
事。世间永远是正法与邪魔在斗争，正法越是兴隆，
mó wáng de pò hài jiù yuè huì jiā zhòng yīn cǐ wú yí de fó tuó shì xìn shòu zhèng
魔王的迫害就越会加重。因此无疑的，佛陀是信受正
fǎ zhě de dǎo shī shì wài dào mó guǐ de duì tóu bù néng zhàn shèng wài dào mó
法者的导师，是外道魔鬼的对头，不能战胜外道魔
guǐ jiù bù néng chéng wéi fó tuó
鬼，就不能成为佛陀。

fó tuó de dì zǐ zhōng yǒu hěn duō běn shì pō luó mén de zhǒng xìng yí xiàng bèi
佛陀的弟子中有很多本是婆罗门的种姓，一向被

rén rén wéi shì tè shū jiē jí yǒu yì tiān fó tuó jù wèn tā men shuō : 「 nǐ men
人认为是特殊阶级，有一天佛陀就问他们说：「你们
cóng qián shì pō luó mén de zhǒng xìng xiàn zài duì wǒ de zhèng fǎ yǒu zhe jiān gù de xīn
从前是婆罗门的种性，现在对我的正法有着坚固的信
xīn gēn suí wǒ de zhèng fǎ chū jiā xué dào yǐ lái pō luó mén zhǒng xìng de rén
心，跟随我的正法出家学道以来，婆罗门种姓的人，
yǒu qiǎn zé nǐ men ma
有谴责你们吗？」

tā men dāng jí dá shuō : 「 fó tuó yǒu a tā men qiǎn zé de fēi cháng
他们当即答说：「佛陀！有啊！他们谴责得非常
lǐ hài tā men shuō pō luó mén shì dì yī zūn guì de rén zhǒng shì cóng fàn tiān de
厉害！他们说婆罗门是第一尊贵的人种，是从梵天的
kǒu zhōng shēng chū lái de bié de rén zhǒng dōu shì xià liè de tā men guài wǒ men shé
口中生出来的，别的人种都是下劣的，他们怪我们舍
qù qīng jìng de rén zhǒng jiā rù fó tuó de sēng tuán zhōng 。
去清净的人种，加入佛陀的僧团中。」

fó tuó xiàng zǎo jiù zhī dào zhè
佛陀像早就知道这
xiè shì tā xiāng hé de jiě shì
些事，他祥和地解释
shuō : 「 gè wèi ! mù qián shè huì
说：「各位！目前社会
shàng suǒ fēn de zhǒng zú jiē jí yǒu
上所分的种族阶级，有

chā dì lì pō luó mén fēi shè shǒu tuó luó dēng dēng de bù tóng zài zhí yè
刹帝利、婆罗门、吠舍、首陀罗等等的不同，在职业
shàng shuō yǒu zhèng zhī jīng jì de fēn lèi gōng zuò zhè běn wú fǒu rěn dàn shì yào
上说，有政治经济的分类工作，这本无否认，但是要
yǐ cǐ xíng chéng jiē jí jiě shuō rén zhǒng de yōu liè què shì cuò wù de wú lùn
以此形成阶级，解说人种的优劣，却是错误的。无论
nǎ yì zhǒng dōu shì yǒu shàn yě yǒu è de bǐ fāng shuō chā dì lì zhǒng xìng de
哪一种，都是有善也有恶的。比方说，刹帝利种姓的

佛化弟子的故事

dāng zhōng shā shēng tōu dào xié yín wàng yǔ de rén hěn duō pō luó mén
当中，杀生、偷盗、邪淫、妄语的人很多，婆罗门、
fēi shě shǒu tuó luó zhī zhōng xíng zhè è yè de yě bù shǎo bú shàn de xíng
吠舍、首陀罗之中，行这恶业的也不少。不善的行
wéi yǒu bú shàn de guó bào suī shuō shì pō luó mén zhǒng yě bù néng bì miǎn zhè
为，有不善的果报，虽说是婆罗门种，也不能避免这
yīn guo de dìng lǜ
因果的定律。

xiān zài de pō luó mén qū qī shēng zǐ hé cháng rén méi yǒu shén me bù tóng
现在的婆罗门娶妻生子，和常人没有什么不同，
tā men shuō shì fàn zhǒng shì cóng fàn tiān kǒu zhōng shēng chū lái de zhè jiào zuò wàng
他们说是梵种，是从梵天口中生出来的，这叫做妄
yǔ nǐ men yào zhī dào wú lùn nǎ yī zhǒng xìng zhōng tī chú xū fā chuān zhuó
语。你们要知道，无论哪一种姓中，剃除须发，穿着
fǎ fú jīng jìn xiū dào dōu kě yǐ chéng jiù shèng guo zhè cái shì zūn guì dì yī
法服，精进修道，都可以成就圣果，这才是尊贵第一

de
的！」

fó tuó sì xìng píng děng de zhǔ zhāng xiàng wàn dào jīn guāng zhào de wài mó dǎn
佛陀四姓平等的^{de}主张，像万道金光，照得外魔胆

jīng xīn jīng zhè gèng jiā zhòng tā men xiàn hài fó tuó de jué xīn jiù yǐ qǐ tú zhēng
兢心惊，这更加重他们陷害佛陀的^{de}决心。就以企图征

fú fó tuó duō qǔ fó tuó de dì zǐ de tí pó dá duō wéi lì 。
服佛陀，夺取佛陀的^{de}弟子的提婆达多为例。

tí pó dá duō shì wèi jù yǒu yě xīn ér bù rú lǐ xiū xíng de rén tā shì
提婆达多是位具有野心而不如理修行的人。他是

dāng chū qī ge chū jiā wáng zǐ zhōng de yī wèi tā měi jiàn dào qí tā wáng zǐ hèn dé
当初七个出家王子中的一位，他每见到其他王子很得

fó tuó de cí ài ér zì jǐ què cháng shòu fó tuó de lěng luò jiù huái zhe bù píng
佛陀的慈爱，而自己却常受佛陀的冷落，就怀着不平

chēn hèn de xīn tā bù zhī dào tā zì jǐ xīn zhōng de bù jìng fó tuó wán quán liǎo
瞋恨的心，他不知道他自己心中的不净。佛陀完全了

jiě tā de xìng gé yǒu shí shèn zhi
解他的性格，有时甚至

hái wēi wǎn de jiào tā qù huàn sù
还委婉地叫他去还俗，

zuò zài jiā dì zǐ lái yōng hù fó
做在家弟子来拥护佛

fǎ ér bù yào zài sēng tuán zhōng rě
法，而不要在僧团中惹

shì shēng fēi dàn tí pó dá duō bìng bù kěn jiē shòu fó tuó de quàn gào 。
事生非，但提婆达多并不肯接受佛陀的^{de}劝告。

yǒu yī cì tā yāo qiú fó tuó jiāo tā shén tōng fó tuó jù tuī le tā de
有一次，他要求佛陀教他神通，佛陀拒绝了他的

yāo qiú yīn wèi shén tōng yǔ xiū xīn xiū xíng de dé xíng háo wú guān xi tí pó dá
要求，因为神通与修心修行的德行毫无关系。提婆达

duō xīn zhōng bù fú yòu mǎn zhe fó tuó qù qǐng qiú shè lì fú mù jiǎn lián děng dà
多心中不服，又瞒着佛陀去请求舍利弗、目犍连等大

佛化弟子的故事

ā luó hàn sēng jiāo tā shén tōng tā men hé fó tuó tóng yàng de jù jué tā de qǐng
阿罗汉僧教他神通，他们和佛陀同样的拒绝他的请
qiú ér zhī jiāo tā guān chá zhū fǎ kǔ kōng wú cháng wú wǒ de dào lǐ 。
求，而只教他观察诸法苦、空、无常、无我的道理。

tí pó dá duō yīn cǐ huái zhe yīn
提婆达多因此怀着阴

móu hē xiǎn è de xīn zài děng dài bào fù
谋和险恶的心在等待报复
de jī huì tā bú bào fù bù xìng
的机会，他不报复，不兴
fēng zuò làng jiù bù gān xīn tā děng
风作浪，就不甘心。他等

le hěn jiǔ zhī dào ā nán jiāo tā xué huì shén tōng tā jiù xiān yǐ shén tōng lì yòu
了很久，直到阿难教他学会神通，他就先以神通力诱
huò pīn pó suǒ luó wáng de tài zǐ ā shé shì ā shé shì zhēn de jiù guī yī tā le 。
惑频婆娑罗王的太子阿闍世，阿闍世真的就归依他了。

yīn wéi tí pó dá duō de xīn niàn bù zhèng bù jiǔ tā yòu wán quán tuì shī
因为提婆达多的心念不正，不久，他又完全退失

kǔ xīn xué huì de shén tōng dàn shì ā shé shì tài zǐ duì tí pó dá duō réng jiù
苦心学会的神通。但是，阿闍世太子对提婆达多仍旧
shì fēi cháng gōng jīng gòng yǎng tā zài wáng shě chéng fù jìn wèi tí pó dá duō jiàn zhù le
是非常恭敬供养，他在王舍城附近为提婆达多建筑了
fù lì tāng huáng de sēng yuàn měi tiān yǐ wǔ bǎi chē de wù pǐn gòng yǎng jiù yīn zhè
富丽堂皇的僧院，每天以五百车的物品供养。就因这

yàng tí pó dá duō de dì zǐ yuè lái
样，提婆达多的弟子越来

yuè duō míng wǎng yě rì jiàn zēng gāo
越多，名望也日渐增高，

shèn zhì fó tuó de dì zǐ yǒu xiē dōu táo
甚至佛陀的弟子有些都逃

dào zhè lǐ lái 。
到这里来。

tā dào chù pī píng fó tuó yì bān rén bù zhī dào tā de yě xīn dōu gěi
 他到处批评佛陀，一般人不知道他的野心，都给
 tā de huā yán qiǎo yǔ qī piàn dàn fó tuó zǎo jiù zhī dào tā de yīn móu yǒu shí
 他的花言巧语欺骗。但佛陀早就知道他的阴谋，有时
 yě gào sù nà xiē bǎo jiǎng tí pó dá duō de rén shuō : 「 yú chī de rén jiē shòu tài
 也告诉那些褒奖提婆达多的人说：「愚痴的人接受太
 duō de bù shī zhè zhèng shì wèi zì jǐ bō xià è de zhǒng zǐ tān chēn chī pán jū
 多的布施，这正是为自己播下恶的种子。贪瞋痴盘据
 zài xīn zhōng bù xiū qīng jìng zhī dào měi tiān zhǐ xiǎng duō shōu dì zǐ zhǐ xiǎng dāng
 在心中，不修清净之道，每天只想多收弟子，只想当
 rén zhī shàng yǐ tān qiú míng wén lì yǎng de xīn xiǎng zhèng qīng jìng de niè pán zhè
 人之上，以贪求名闻利养的心，想证清净的涅槃，这
 shì bù kě néng de nǐ men bú yào jiàn dào tí pó dá duō shòu le hěn duō de gòng yǎng
 是不可能的。你们不要见到提婆达多受了很多的供养
 ér xiǎn mù nǐ men de xīn bú yào gěi jìng jiè yòu huǒ yáo dòng ! 」

suí rán fó tuó zhè yàng gào jiè dà
 虽然佛陀这样告诫大
 jiā dàn yì zhì bó ruò de rén jiàn
 家，但意志薄弱的人，见
 dào tí pó dá duō de wù zhì xiǎng shòu
 到提婆达多的物质享受，
 xīn zhōng hěn shì bù ān ér bù néng lí
 心中很是不安，而不能离
 kāi rén qíng de ruò diǎn tí pó dá duō de shì lì yuè lái yuè dà bù guò tā réng
 开人情的弱点。提婆达多的势力越来越大，不过他仍
 rán shì wèi jù zhe fó tuó de bēi zhì
 然是畏惧着佛陀的悲智。

tí pó dá duō wèi le yào zuò lǐng xiù tā bù dé bù qǐ shā hài fó tuó de
 提婆达多为了要做领袖，他不得不起杀害佛陀的
 xīn tā xiān shōu mǎi hěn duō è hàn lì yòng fó tuó zài wáng shě chéng de qū shé kū
 心。他先收买很多恶汉，利用佛陀在王舍城的耆闍窟

佛化弟子的故事

shān de shí kǔ zhōng zuò chán rù dìng shí lái cì shā fó tuó dàn zhè xiē è hàn hái shì
山的石窟中坐禅入定时来刺杀佛陀，但这些恶汉还是
bèi fó tuó de bēi zhì zhēng fú gǎn dòng le tā men fǎn ér guī yī le fó tuó 。
被佛陀的悲智征服感动了，他们反而归依了佛陀。

zài tí pó dá duō pài rén xíng cì
在提婆达多派人行刺

fó tuó shī bài hòu fó tuó de dì zǐ
佛陀失败后，佛陀的弟子
men wèi le bǎo wèi fó tuó dōu shǒu ná
们为了保卫佛陀，都手拿
mù bàng yǐ fáng wàn yī yǒu yī tiān
木棒以防万一。有一天，

yīn wéi zhòng dì zǐ shǒu ná mù bàng jí hē zài yì qǐ fó tuó tīng dào tā men cāo zā
因为众弟子手拿木棒集合在一起，佛陀听到他们嘈杂
de shēng yīn biàn wèn tā men zài zuò shén me fó tuó zài zhī dào yuán yīn hòu wēi
的声音，便问他们在做什么，佛陀在知道原因后，微
xiào de gào sù tā men shuō : 「 fó tuó de shēng mìng bú shì yòng rén lì kě yǐ fáng
笑地告诉他们说：「佛陀的生命，不是用人力可以防
hù de fó tuó bú shì cháng duì nǐ men shuō hǎo hǎo de xiū dào shǒu hù zì jǐ
护的。佛陀不是常对你们说，好好地修道，守护自己
de xīn cái shì zuì hǎo de zhǔn bèi gùn bàng dāo fú shì bù néng jiě jué dòu zhēng
的心，才是最好的准备，棍棒刀辅是不能解决斗争
de nǐ men fàng xīn fó tuó de yīng shēn ① hái méi dào yào lí kāi shì jiān de shí
的。你们放心，佛陀的应身①还没到要离开世间的时

hòu jí shǐ jiāng lái nì è ② fó
候，即使将来涅槃②，佛
tuó de fǎ shēn réng rán huì yǒng yuǎn huó
陀的法身，仍然会永远活
zài yǒu qíng shì jiān 。
在有情世间。」

bī qiū men tīng fó tuó kāi shì
比丘们听佛陀开示

hòu , fēi cháng gǎn dòng , dōu cǎn kuī de sǎn qù 。 yǒu xiū xīn de rén , hěn pèi fú
后，非常感动，都惭愧地散去。有修心的人，很佩服

fó tuó jiě tuō de wēi yí ; méi yǒu xiū xīn de rén , zé rèn wéi fó tuó tài ruǎn
佛陀解脱的威仪；没有修心的人，则认为佛陀太软

ruò , xīn zhōng réng hǎo xiàng yǒu shéi yào lái gōng jī de yàng zi 。
弱，心中仍好像有谁要来攻击的样子。

fó tuó hé ā nǎn yǒu yī cì jīng
佛陀和阿难有一次经

guò qī shé kū shān xià , qiǎo qiǎo gěi tí
过耆闍窟山下，恰巧给提

pó dá duō kàn dào , tā jiù bǎ jù shí
婆达多看到，他就把巨石

tuī xià lái shāng hài fó tuó , fó tuó méi
推下来伤害佛陀，佛陀没

yǒu duǒ ràng , ā nǎn zé bēn táo bì kāi , dà shí gǔn zài fó tuó de shēn páng , ā
有躲让，阿难则奔逃避开，大石滚在佛陀的身旁，阿

nǎn hěn wéi fó tuó dān xīn , fó tuó ān xiáng de shuō : 「 ā nǎn yòng bào lì huò
难很为佛陀担心，佛陀安详地说：「阿难！用暴力或

yīn móu xiǎng lái wēi hài fó tuó , zhè shì bù kě néng de shì 。 nǐ bú yào dān xīn ,
阴谋想来危害佛陀，这是不可能的事。你不要担心，

gè rén zāo yè gè rén dāng , fó tuó de chù jìng bù wēi xiǎn , wǒ kàn wēi xiǎn de shì
各人造业各人当，佛陀的处境不危险，我看危险的是

nǐ , nǐ kàn nǐ gāng cái de yàng zi 。 」
你，你看你刚才的样子。」

ā nǎn xiū sè de xiào le , fó tuó yě xiào zhe yòng shǒu fú mō zhe ā nǎn ,
阿难羞涩地笑了，佛陀也笑着用手抚摸着阿难，

rǎn hòu yǒu zài qián jìn 。
然后又再前进。

yǒu yǒu yī tiān , fó tuó hé shī zhě ā nǎn zǒu zài lù shàng , hū rán kàn dào
又有一天，佛陀和侍者阿难走在路上，忽然看到

tí pó dá duō hé tā de dì zǐ yíng miàn zǒu lái , fó tuó hěn kuài de bì kāi dào
提婆达多和他的弟子迎面走来，佛陀很快地避开道

佛化弟子的故事

lù 。 ā nán yàng yàng bú lè de wèn fó
路。阿难快快不乐地问佛

tuó shuō : 「 fó tuó ! nǐ wèi shén me
陀说：「佛陀！你为什么

yào bì kāi tí pó dá duō ? tā shì fó tuó
要避开提婆达多？他是佛陀

de dì zǐ , nán dào fó tuó pà tā ?
的弟子，难道佛陀怕他？」

fó tuó zhī dào ā nán xīn zhōng de bù píng , jiù ān wèi tā shuō : 「 ā
佛陀知道阿难心中的不平，就安慰他说：「阿

nán ! wǒ bú shì pà tā , zhǐ shì bú yào hé tā xiāng féng , hé bì yào tóng yú rén
难！我不是怕他，只是不要和他相逢，何必要同愚人

jiàn miàn ne ? tā xiān zài mǎn huái xié niàn , rú tóng è gǒu , wǒ men bú yào chù fǎn
见面呢？他现在满怀邪念，如同恶狗，我们不要触犯

tā , yī qiè má fan jiù huì jiǎn shǎo 。 」 ā nán duì fó tuó de kuān dà hěn shì bù
他，一切麻烦就会减少。」阿难对佛陀的宽大很是不

fú , dàn xiǎng xiǎng yě méi yǒu bié de bàn fǎ 。
服，但想想也没有别的办法。

tí pó dá duō yào xiàn hài fó tuó , shì bù zé yī qiè shǒu duàn de tā zhī
提婆达多要陷害佛陀，是不择一切手段的。他知

dào ā shé shì tài zǐ suī rán xiāng xìn zì jǐ , dàn pín pó suǒ luó wáng yī rán xìn fēng
道阿闍世太子虽然相信自己，但频婆婆罗王依然信奉

fó tuó , tā wèi le dǎ dǎo fó tuó , yī dìng jiù xiān yào dǎ dǎo pín pó suǒ luó
佛陀，他为了打倒佛陀，一定就先要打倒频婆婆罗

wáng 。 yīn cǐ jiù jiǎn piān ā shé shì
王。因此就煽骗阿闍世

tài zǐ jiāng pín pó suǒ luó wáng jū qiū
太子将频婆婆罗王拘囚

qǐ lái , ā shé shì tài zǐ jiē le
起来，阿闍世太子接了

wáng wèi , tí pó dá duō jiù dēng shàng
王位，提婆达多就登上

guó shī de bǎo zuò 。
国师的宝座。

pín pó suǒ luó wáng bèi tài zǐ guān zài yù zhōng , méi yǒu rén sòng yǐn shí gēi
频婆婆罗王被太子关在狱中，没有人送饮食给

tā , tā suī rán shòu dào jiǎn wēi kùn kǔ , dàn tā hěn néng kàn pò , bù shí yòng fó
他，他虽然受到艰危困苦，但他很能看破，不时用佛

tuó de jiào fǎ ān wèi zì jǐ 。 tā xī
陀的教法安慰自己。他希

wàng ā shē shì néng zhǔn xǔ tā dào fó tuó
望阿闍世能准许他到佛陀

de zuò xià zuò yī wèi shā mén , huī fù
的座下做一位沙门，恢复

tā de zì yóu 。
他的自由。

cǐ shí , tí pó dá duō sōng yǒng
此时，提婆达多怂恿

tài zǐ shuō : 「 rén mín de xīn réng rán hái zài nǐ fù wáng de shēn shàng , rú guǒ fàng
太子说：「人民的心仍然还在你父王的身上，如果放

nǐ fù wáng zì yóu , dé dào yǒu lì de zhī chí , nǐ yí dìng hái shì huì shī bài zài
你父王自由，得到有力的支持，你一定还是会失败在

tā de shǒu zhōng 。 wèi le chuàng zào lǐ xiǎng de wáng guó , wǒ men yí dìng yào bǎ nǐ fù
他的手中。为了创造理想的王国，我们一定要把你父

wáng hé fó tuó tā men huī miè 。 nǐ fù wáng de shēng mìng nǐ fù zé , bù yào ràng tā
王和佛陀他们毁灭。你父王的生命你负责，不要让他

cún zài ; fó tuó de shēng mìng zé yóu wǒ lái
存在；佛陀的生命则由我来

shè fǎ jiā hài 。 」 ā shē shì tài zǐ méi
设法加害。」阿闍世太子没

yǒu kǎo lǜ jiù dá yīng le , tí pó dá duō
有考虑就答应了，提婆达多

dà xǐ , jiù jiè yòng gōng zhōng de kuáng xiàng ,
大喜，就借用宫中的狂象，

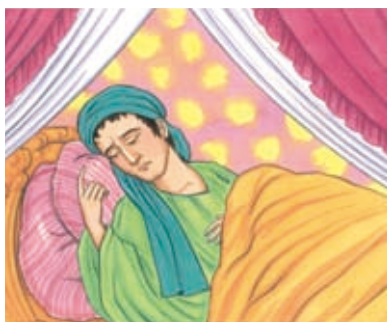

佛化弟子的故事

xiǎng tà sǐ fó tuó dàn kuáng xiàng réng shì bēi fó tuó de bēi zhī xiàng fú ér qiě hái
想踏死佛陀，但狂象仍是被佛陀的悲智降服，而且还
guī yī le fó tuó 。
归依了佛陀。

tí pó dá duō jié jìn quán lì móu hài fó tuó dōu méi yǒu chéng gōng dào shì
提婆达多竭尽全力谋害佛陀，都没有成功，倒是
xǔ duō bēi liē de xíng wéi suǒ zhāo gǎn de guǒ bào shì jí shēn duò rù dì yù shòu
许多卑劣的行为所招感的果报，是即身堕入地狱，受
kǔ miǎn miǎn wú qī 。
苦绵绵无期。

hòu lái tí pó dá duō miè wáng hòu ,
后来提婆达多灭亡后，
ā shé shì cái zhú jiàn yǒu le huǐ yì dàn
阿闍世才逐渐有了悔意。但
ā shé shì wáng de yè bào yǐ xiàn qián , shēn
阿闍世王的业报已现前，身

shàng yǒu bìng xīn lǐ de bìng yě hěn kǔ zuì hòu jīng míng yī qī pó de quàn gào ,
上有病，心里的病也很苦。最后经名医耆婆的劝告，
cái dào qī pó de lí yuán bài fǎng zhèng zài lí yuán zhōng shuō fǎ de fó tuó xiàng fó tuó
才到耆婆的梨园拜访正在梨园中说法的佛陀，向佛陀
āi qiú chǎn huǐ 。
哀求忏悔。

lái dào lí yuán shí ā shé shì wáng
来到梨园时，阿闍世王
hái yóu yù bù jué zhèng zài cǐ shí kōng
还犹豫不决，正在此时，空
zhōng fā chū shēng yīn : 「 ā shé shì wó
中发出声音：「阿闍世！我
shì nǐ de fù wáng pín pó suǒ luó nǐ gǎn
是你的父王频婆娑罗，你赶

kuài qù fó tuó de dì fāng āi qiú chǎn huǐ 。
快去佛陀的地方哀求忏悔。

wǒ xiàn zài yào gào sù nǐ de   jiù shì fǎ dēng kuài yào xī miè   fǎ chuán jiāng
 我现在要告诉你的，就是法灯快要熄灭，法船将
 yào xià chén   fǎ shù jiāng yào yāo zhé   fǎ huā yì jiāng diào xiè   fó rì yì dàn xī
 要下沉，法树将要夭折，法花亦将凋谢，佛日一旦西
 xià   fó tuó jiù yào jìn rù niè pán   ā shé shì   nà shí nǐ de zhòng bìng jiào shēi
 下，佛陀就要进入涅槃。阿闍世！那时你的重病叫谁
 lái jiù ? nǐ suǒ fān de wǔ nǐ zhòng zuì ③ ,   bù jiǔ jiù yào tuǒ rù dì yù   wǒ
 来救？你所犯的五逆重罪③，不久就要堕入地狱，我
 lián mǐn dào nǐ   nǐ shì wǒ de hái zǐ   nǐ gǎn kuài dào fó tuó nà lǐ chàn huǐ ,
 怜悯到你，你是我的孩子，你赶快到佛陀那里忏悔，
 chú le dà jué zhě de fó tuó   nǐ shēng shēng shì shì dōu bù néng jiě tuō ! 」
 除了大觉者的佛陀，你生生世世都不能解脱！」

ā shé shì wáng tīng dào fǎ qīn cí ài de shēng yīn   mèn jué dǎo dì   xǐng lái
 阿闍世王听到父亲慈爱的声音，闷绝倒地，醒来
 shí , tā gǎn kuài de xǐ zú rù táng   lái dào fó tuó de zuò qián   tā liǎng shǒu fàng
 时，他赶快地洗足入堂，来到佛陀的座前，他两手放
 zài xiōng qián shuō : 「 fó tuó ! qǐng nǐ míng chá wǒ de xīn ! 」
 在胸前说：「佛陀！请你明察我的心！」

fó tuó cí ài de huí dá shuō :
 佛陀慈爱地回答说：

dà wáng ! nǐ lái de hěn hǎo , wǒ
 「大王！你来得很好，我
 yǐ děng dài hào jiǔ 。 」
 已等待好久。」

ā shé shì wáng guī xià lái , cǎn
 阿闍世王跪下来，惭

kuǐ dī tóu shuō : 「 cí bēi de fó tuó ! xiàng wǒ zhè zhǒng è rén , fó tuó hái duì
 愧低头说：「慈悲的佛陀！像我这种恶人，佛陀还对
 wǒ yòng zhè yàng de ài yǔ , wǒ zhēn gǎn jī fó tuó ! fó tuó de dà bēi pǔ jí yī
 我用这样的爱语，我真感激佛陀！佛陀的大悲普及一
 qiē , wǒ dào jīn tiān cái zhēn zhèng zhī dào 。 wǒ shā hài wú zuì de fǎ qīn , wǒ hěn
 切，我到今天才真正知道。我杀害无罪的父亲，我很

佛化弟子的故事

hòu huǐ bù ān , wéi yuàn fó tuó cí bēi jiù jī !
后悔不安，唯愿佛陀慈悲救济！」

fó tuó gào sù tā shuō : 「 shì jiè shàng yǒu liǎng zhǒng rén kě yǐ dé dào kuài lè
佛陀告诉他说：「世界上有两种人可以得到快乐

hé xìng fú : yī shì xiū shàn bù zào zuì de rén , yī shì gào zuì zhī dào chǎn huǐ de
和幸福：一是修善不造罪的人，一是告罪知道忏悔的

rén 。 xiàn zài dà wáng huǐ guò de jī
人。现在大王悔过的机

yuán chéng shú 。 guò shī , shéi néng bù
缘成熟。过失，谁能不

fàn zhī guò bì gǎi jiù shì yí ge
犯？知过必改就是一个

hǎo rén 。 wǒ de zhèng jué fǎ mén shì
好人。我的正觉法门是

guāng dà wú biān de , qǐng nǐ shí shí
广大无边的，请你时时

chǎn huǐ jiù hǎo 。 zuì yè shì méi yǒu běn tǐ , shì kōng huàn de , rú guǒ néng qīng jìng
忏悔就好。罪业是没有本体，是空幻的，如果能清净

xīn yì , zuì yè yě kě yǐ xiāo miè de 。 liǎo jiě xīn hé zuì shì kōng huàn bù shí ,
心意，罪业也可以消灭的。了解心和罪是空幻不实，

zhè jiù shì zhēn shí de chǎn huǐ 。
这就是真实的忏悔。

dà wáng ! nǐ yǐ hòu yào yǐ fǎ zhì mǐn , yǐ dé huà mǐn , duō xíng rén
大王！你以后要以法治民，以德化民，多行仁

zhèng 。 bù yào xíng fēi fǎ bào lì de shì , zhè yàng shàn míng měi dé jiù néng yuǎn bō ,
政，不要行非法暴戾的事，这样善名美德就能远播，

yí dìng shòu dào zhòng rén zūn jìng ài dài 。 guò qù de shì yǐ jīng guò qù , cóng xiàn zài
一定受到众人尊敬爱戴。过去的事已经过去，从现在

qǐ rú hé zì xīn , cái zhēn zhèng de yào jǐn 。 nǐ xíng shàn ān xīn , dāng jí jiù néng
起如何自新，才真的要紧。你行善安心，当即就能

kuài lè , ruò jìn yí bù xiū xué wú wéi de fǎ , zhèng wú wéi de guǒ , nǐ jiù kě
快乐，若进一步修学无为的法，证无为的果，你就可

yǐ jiě tuō dé dé dù 。 」
以解脱得度。」

ā shé shì wáng tīng le fó tuó
阿闍世王听了佛陀

de kāi shì duì xīn de shēng mìng chōng
的开示，对新的生命充

mǎn xī wàng hé xīn xīn tā shēng dà
满希望和信心，他生大

huān xǐ yī qiè mí wàng de wū yún dōu yǐ sǎo qù tā gǎn jī tī líng de guī zài
欢喜，一切迷妄的乌云都已扫去，他感激涕零地跪在

fó tuó de zuò qián ā shé shì wáng zhōng yú guī yī fó tuó dé jiù le 。
佛陀的座前。阿闍世王终于归依佛陀得救了。

zhù ① fó yǒu sān shēn : (1) fǎ shēn wéi zhèng xiǎn shí xiāng zhēn rú zhī lǐ tǐ wú
注①佛有三身：(1)法身，为证显实相真如之理体，无

èr wú bié cháng wǎng zhàn rán 。 (2) bào shēn chōu bào wàn xíng gōng dé ér xiǎn
二无别，常往湛然。(2)报身，酬报万行功德而显

xiàn xiāng hào zhuāng yán zhī shēn yīng shēn shùn yīng suǒ huà zhòng shēng zhī jī xìng
现相好庄严之身。(3)应身，顺应所化众生之机性

ér xiǎn xiān zhī shēn 。
而显现之身。

jīn guāng míng jīng suǒ shuō zhī sān shēn jí (1) huà shēn rú lái xī zài yīn dì
金光明经所说之三身，即(1)化身，如来昔在因地

xiū xíng zhōng wéi yī qiè zhòng shēng xiū zhōng zhōng fǎ zhī xiū xíng mǎn yīn xiū xíng
修行中，为一切众生修种种法至修行满，因修行

lì gù dé zì zài ér néng suí yīng zhòng shēng xiǎn zhōng zhōng shēn 。 (2) yīng shēn
力故，得自在而能随应众生现种种身。(2)应身，

rú lái wéi lìng zhū pú sà dé tōng dá bìng tǐ dé shēng sǐ niè pán yī wèi
如来为令诸菩萨得通达，并体得生死涅槃一味，

yǐ wéi wú biān fó fǎ ér zuò běn gù shì xiǎn cǐ jù zú sān shí èr xiàng
以为无边佛法而作本，故示现此具足三十二相、

佛化弟子的故事

bā shí zhǒng hào xiàng bèi yuán guāng zhī shēn (3) fǎ shēn rú lái miè chú yī
八十种好、项背圆光之身。(3)法身，如来灭除一

qiè zhū fán nǎo dēng zhàng ér jù zú yī qiè shàn fǎ gù wéi yǒu rú rú lǐ
切诸烦恼等障而具足一切善法故，唯有如如理、

rú rú zhī qián èr zhǒng shēn wéi jiǎ míng yǒu dì sān shēn wéi zhēn
如如智。前二种身为「假名有」，第三身为「真

yǒu nǎi wéi qián èr shēn ér zuò běn gù cǐ sān shēn yī zhēn shēn wéi
有」，乃为前二身而作本故。此三身以真身为

běn yī zhēn qǐ yīng yī yīng qǐ huà
本，依真起应，依应起化。

fó yǒu sān shēn 佛有三身	{	fǎ shēn lǐ fǎ wéi shēn 法身（理法为身）	→	(lǐ jī jù （理积聚））。
		bào shēn zhǒng zhī wéi shēn 报身（种智为身）	→	(zhì huì jī jù （智慧积聚））。
		yīng shēn jī yuán wéi shēn 应身（机缘为身）	→	(gōng dé jī jù （功德积聚））。

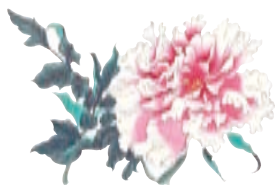
zhù niè pán yòu zuò ní huàn yì yì zuò miè jì wú shēng cǐ nǎi chāo yuè shēng sǐ
注②涅槃又作泥洹，意译作灭寂无生。此乃超越生死

(mí jiè zhī wù jiè yì wéi fó jiāo zhōng jī zhī shí jiàn mù dì
（迷界）之悟界，亦为佛教终极之实践目的。

zhù wú nǐ zhòng zuì fān zhī shā mù shā fù shā ā luó hàn è xīn chū
注③五逆重罪泛指：杀母、杀父、杀阿罗汉、恶心出

fó shēn xuē pò hé hé sēng qián èr zhě wéi qī ēn tián hòu sān zhě wéi
佛身血、破和合僧。前二者为弃恩田，后三者为

huài dé tián gù chēng wú nǐ wú zhòng zuì
坏德田，故称五逆、五重罪。

èr shí sì yuè zhī guó de jiào huà 二十四、越祇国的教化

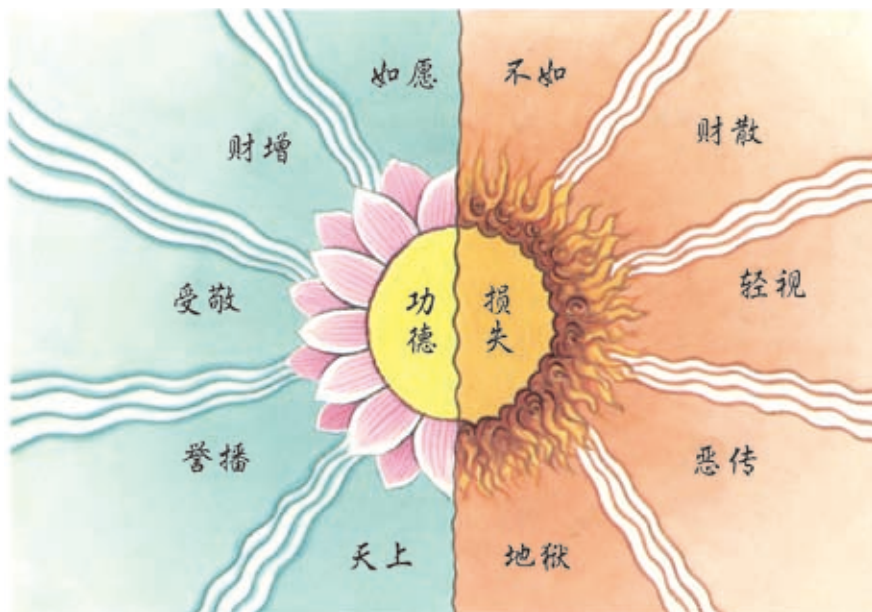
yǒu yī cì fó tuó dào yuè zhī guó shuō jiào jīng guò xǔ duō xiāng zhèn zài
有一次，佛陀到越祇国说教，经过许多乡镇，在
yào qián qù pǐ shè lí guó shí zuì hòu zài bā lián fú chéng shuō fǎ fó tuó duān zuò
要前去毗舍离国时，最后在巴连弗城说法。佛陀端坐
zài shù xià bǎ jiào lǐ wán quán jiāo gěi dà jiā bā lián fú chéng de fó jiào xìn
在树下，把教理完全教给大家，巴连弗城的佛教信
zhě jiàn dào fó tuó de wēi dé yǔ yuán mǎn zhī xiāng dōu hěn gǎn dòng de xiàng qián zhì
者，见到佛陀的威德与圆满之相，都很感动地向前致
zuì jìng lǐ
最敬礼。

nián jìn bā shí suì de fó tuó zhī dào rú hé yǐ yīng shēn fó tuó zhù shì dù
年近八十岁的佛陀，知道如何以应身佛陀住世度
huà de yīn yuán jiào huà dà zhòng fó tuó jiù zài bā lián fú chéng xìn zhòng lín shí yǐ zhàng
化的因缘教化大众。佛陀就在巴连弗城信众临时以帐

佛化弟子的故事

péng dá chéng de jiǎng táng zhōng gào sù dà zhòng shuō : 「 gè wèi ! nǐ men xìn fèng wǒ de
蓬搭成的讲堂中告诉大众说：「各位！你们信奉我的
jiào fǎ , dī yī yào guī yī sān bǎo —— fó bǎo , bǎo fǎ , sēng bǎo , cái shì
教法，第一要归依三宝——佛宝、宝法、僧宝，才是
fó jiào de xìn tú 。 guī yī sān bǎo hòu yào yán chí wǔ jiè —— bú luàn shā , bú
佛教的信徒。归依三宝后要严持五戒——不乱杀、不
luàn qǔ , bú luàn yīn , bú luàn yǔ , bú luàn yǐn , shòu wǔ jiè de rén yǒu wǔ zhǒng
乱取、不乱淫、不乱语、不乱饮，受五戒的人有五种
gōng dé : dī yī suǒ qiú jiē néng rú yuàn , dì èr suǒ yǒu jìng cái yì fā zēng jiā ,
功德：第一所求皆能如愿，第二所有净财益发增加，
dī sān dào chù shòu rén ài jìng , dì sì měi yǔ yuǎn bō sì fāng , dì wǔ sǐ hòu dé
第三到处受人爱敬，第四美誉远播四方，第五死后得
shēng tiān shàng 。 shǒu cǐ wǔ jiè zhě , ruò zài jiā duō péi zhí fú dé yīn yuán hé niàn
生天上。守此五戒者，若再加多培植福德因缘和念
fó , biàn néng wǎng shēng bú tuì zhuǎn de xī fāng jí lè shì jiè 。 ruò shì bù niàn fó yòu
佛，便能往生不退转的西方极乐世界。若是不念佛又

zài fàn jiē yǒu wǔ zhǒng sǔn shī——dì yī suǒ qiú jiē bù rú yì dì èr dé
再犯戒，有五种损失——第一所求皆不如意，第二得
cái yě yì sǎn shī dì sān dào chù shòu rén qīng shì dì sì è míng chuán bō dì
财也易散失，第三到处受人轻视，第四恶名传播，第
wú míng zhōng hòu duò luò dì yù
五命终后堕落地狱。」

cǐ wài fó tuó yě shuō le xiē shàn è yīn guǒ bào yīng de jiào lǐ shuō wán
此外，佛陀也说了些善恶因果报应的教理，说完
hòu dà jiā dōu yī yī bù shě de bù kěn sǎn qù fó tuó de guān jī shuō jiào
后，大家都依依不舍地不肯散去，佛陀的观机说教，
lǐng dà jiā dōu hěn gǎn jī tā men pà jiāng lái bù néng zài tīng dào fó tuó de fǎ yīn
令大家都很感激，他们怕将来不能再听到佛陀的法音
jiào shòu 。
教授。

gé tiān zǎo shàng ā
隔天早上，阿
shè shì wáng pài yǔ shè dà chén
闍世王派雨舍大臣
lái qǐng wèn fó tuó guān yú yuè
来请问佛陀关于越
zhī guó de qíng xíng
祇国的情形。

dà zhì fó tuó zhī dào yǔ shè de lái yì yǔ ā shè shì wáng xiǎng duì yuè zhī
大智佛陀知道雨舍的来意，与阿闍世王想对越祇
guó fā dòng zhàn zhēng de shì fó tuó děng yǔ shè dǐng lǐ hòu xiān bù xiàng tā jiǎng
国发动战争的事。佛陀等雨舍顶礼后，先不向他讲
huà ér wèn shēn páng de ā nán shuō ā nán yuè zhī guó de zhèng zhì shì bù
话，而问身旁的阿难说：「阿难！越祇国的政治是不
shì zì yóu píng děng
是自由平等？」

tā men de zhèng zhì hěn zì yóu píng děng ā nán huí dá shuō 。
「他们的政治很自由平等！」阿难回答说。

佛化弟子的故事

fó tuó diǎn tóu shuō :
佛陀点头说：

「 shì bú cuò de yuè zhī
是不错的！越祇

guó de rén mín hěn tuán jié ,
国的人民很团结，

wài guó de qīn lüè bú huì yǒu
外国的侵略不会有

shèng lì de bǎ wò 。 」
胜利的把握。」

fó tuó hěn hán xù de duì ā nán shuō le yī xiē huà , dà chén yǔ shè zhī dào
佛陀很含蓄地对阿难说了一些话，大臣雨舍知道

fó tuó de yì sī , suǒ yǐ tā zuò lǐ duì fó tuó gào cí shuō : 「 fó tuó wǒ
佛陀的意思，所以他作礼对佛陀告辞说：「佛陀！我

yǐ zhī dào yuè zhī guó de rén mín , tóng yī xìn yǎng , tóng yī yì zhì , tā men shì
已知道越祇国的人民，同一信仰，同一意志，他们是

bú huì bèi zhēng tāo ér wáng guó de 。 xiè xiè fó tuó , wǒ xiān gào cí le 。 」
不会被征讨而亡国的。谢谢佛陀，我先告辞了。」

fó tuó zhī dào zhè chǎng zhàn zhēng shì kě yǐ bì miǎn de , suǒ yǐ xīn zhōng fēi cháng
佛陀知道这场战争是可以避免的，所以心中非常

huān xǐ 。
欢喜。

fó tuó zài lí kāi bā lián fú chéng qián , hái dào lín shí jiǎng táng jiāo shì bā lián
佛陀在离开巴连弗城前，还到临时讲堂教示巴连

fú chéng de bī qiū , bī qiū ní jí guī yī guò de xìn tú , tā shuō : 「 gè wèi
弗城的比丘、比丘尼及归依过的信徒，他说：「各位

shàn nǎn zǐ shàn nǚ rén ! wǒ xiān zài yào hé dà jiā shuō qī bù tuì fǎ , nǐ men hào
善男子善女人！我现在要和你们说七不退法，你们好

hǎo tīng sī wéi :
好谛听思惟：

dì yī , duì rú lǐ , rú fǎ de huà yào cháng cháng jiǎng 。
第一、对如理、如法的话要常常讲。

dī èr shàng xià hé ài bǐ cǐ zūn zhòng
第二、上下和爱，彼此尊重。

dī sān yī jiào fèng xíng bù wéi fǎ zhì
第三、依教奉行，不违法制。

dī sì yào zūn jīng xué shī yuán bó hé nǔ lì hóng fǎ de bǐ qiū
第四、要尊敬学识渊博和努力弘法的比丘。

dī wǔ zhēn xīn de xīn yǎng yào jiān gù yào yǒu xiào jīng de xīn
第五、真心的信仰要坚固，要有孝敬的心。

dī liù míng lì de shì xiān rén hòu jǐ cái bǎo zhuǎn wéi dào yòng
第六、名利的事先人后己，财宝转为道用。

dī qī xiū xué niè pán zhèng dào bú yào shùn cóng yù qíng
第七、修学涅槃正道，不要顺从欲情。

zhè qī zhǒng bú tuì fǎ bù fēn nán nǚ lǎo shǎo dōu yīng gòng tóng fèng xíng shì
这七种不退法，不分男女老少都应共同奉行，世
jiān shì wú cháng de dàn fǎ shì bù huì huài de lìng yǒu qī fǎ yě yào jì zhù
间是无常的，但法是不会坏的。另有七法也要记住，

zhào cǐ jìn xíng zhǎng yǎng shàn xīn jiù bù huì wéi bèi fǎ lǐ
照此进行，长养善心，就不会违背法理。

dī yī shì yāo qiǎo shǎo dàn zuò de yāo duō
第一、事要求少，但做得要多。

dī èr tài dù chén jìng
第二、态度沉静，
bù hǎo duō yán shuō huà rén cí
不好多言，说话仁慈，
bù chū è yǔ
不出恶语。

dī sān shuì mián yào shǎo
第三、睡眠要少，

bú yào lǎn duō shēn cháng xíng cí bù hài zhòng shēng
不要懒惰，身常行慈，不害众生。

dī sì wèi dà zhòng zuò shì bú yào bǎ zì jǐ de lì yì fàng zài qián
第四、为大众作事，不要把自己的利益放在前

佛化弟子的故事

miàn
面。

dì wǔ bú yào zì zàn huǐ tā yì cháng xíng cí bēi mǐn tā rén
第五、不要自赞毁他，意常行慈，悲悯他人。

dì liù bú yào hé è rén tóng zài yì qǐ duō qīn jìn shàn zhī shì
第六、不要和恶人同在一起，多亲近善知识。

dì qī qiú fǎ shǒu fǎ hōng fǎ bú wàng zhèng jué zhēn lǐ yùn xíng
第七、求法、守法、弘法，不忘正觉真理运行。

gè wèi wǒ de dì zǐ rú néng fēng xíng zhè qī bù tuì fǎ qiān wàn nián
各位！我的弟子如能奉行这七不退法，千万年
hòu fó tuó de jiào fǎ yí dìng huì hé rì yuè tóng guāng pǔ jiù shì rén
后，佛陀的教法一定会和日月同光，普救世人！」

fó tuó kěn qiè de dīng níng wú
佛陀恳切地叮咛，无
fēi shì xī wàng zài tā niè pán hòu dì
非是希望在他涅槃后，弟
zǐ men tīng dào tā de shī zǐ hǒu shēng
子们听到他的狮子吼声，
xīn néng qīng jìng fā qǐ huān xǐ yǒng měng
心能清净，发起欢喜勇猛
wèi fǎ de xīn
为法的心。

fó tuó dì èr tiān yào lí kāi bā lián fú chéng shí wèn ā nán shì shéi shè jì
佛陀第二天要离开巴连弗城时，问阿难是谁设计
jiàn zhù bā lián fú chéng de
建筑巴连弗城的？

ā nán huí dá shuō zhè ge chéng shì yǔ shè dà chén xìng jiàn de tā shì
阿难回答说：「这个城是雨舍大臣兴建的。他是
kǒng pà yuè zhī guó qián lái gōng dǎ wèi le fáng bèi suǒ yì jiàn shè zhè zuò chéng
恐怕越祇国前来攻打，为了防备，所以建设这座城。」

fó tuó tīng ā nán shuō hòu duì zhè zuò chéng xià yǔ yán shuō zhè ge chéng
佛陀听阿难说后，对这座城下预言说：「这个城

hěn hé hū zhèng lǐ shì xián rén zhù de dì fāng shāng yè huì fán shèng zhèng fǎ kě
 很合乎正理，是贤人住的地方，商业会繁盛，正法可
 shí xíng yòng lái fáng shǒu bú shì yòng lái qīn lüè dí rén dǎ lái shì bú huì pò
 实行，用来防守，不是用来侵略，敌人打来是不会破
 de rú guǒ jiāng lái chéng huài de shí hòu bì dìng shì sān shì dāng zhōng de yī shì
 的。如果将来城坏的时候，必定是三事当中的一事：
 dà shuǐ de fàn làn dà huǒ de fēn shāo chéng zhōng de rén hé dí rén gòng móu chú
 大水的泛滥、大火的焚烧、城中的人和敌人共谋，除
 cǐ yǐ wài bā lián fú chéng shì bù néng pò de 。」
 此以外，巴连弗城是不能破的。」

fó tuó dù guò héng hé chū le bā lián fú chéng yǔ shè dà chén duì fó tuó
 佛陀渡过恒河，出了巴连弗城，雨舍大臣对佛陀
 shēn shēn zūn jìng wèi le jì niàn fó tuó fó tuó zǒu guò de chéng mén jiù gǎi míng
 深深尊敬，为了纪念佛陀，佛陀走过的城门，就改名
 qiāo dá mó mén fó tuó dù guò de hé jiù jiào zuò qiāo dá mó hé qiāo dá
 乔达摩门，佛陀渡过的河，就叫做乔达摩河。乔达
 mó nà shì fó tuó zài sù shí de lìng yí ge xìng míng 。
 摩，那是佛陀在俗时的另一个姓名。

èr shí wǔ ān mó luó nǚ
二十五、庵摩罗女①

fó tuó dào pí shè lí guó bù jiào shí yù dào yī wèi nǚ zǐ míng jiào ān
佛陀到毗舍离国布教时，遇到一位女子，名叫庵
mó luó shì dāng shí yǒu míng de měi rén ér qiě jiā cái wàn guān dāng tā tīng shuō
摩罗，是当时有名的美人，而且家财万贯，当她听说
fó tuó guāng lín dào pí shè lí guó shí tā hěn huān xǐ de chéng zhe bǎo chē dài zhe
佛陀光临到毗舍离国时，她很欢喜地乘着宝车，带着
shì nǚ chū yíng fó tuó hé bī qiū
侍女出迎佛陀和比丘。

fó tuó zǎo jiù zhī dào ān mó luó nǚ de míng zì rén jiā dōu shuō tā de měi
佛陀早就知道庵摩罗女的名字，人家都说她的魅
lì hěn dà xiàn zài yuǎn yuǎn de kàn tā chéng zhe huá lì de mǎ chē dǎ bān de huá
力很大，现在远远地看她乘着华丽的马车，打扮得花
zhī zhāo zhǎn fó tuó jiù gào sù bī qiū men shuō gē wèi bī qiū nǐ men kàn
枝招展，佛陀就告诉比丘们说：「各位比丘！你们看

dào qián miàn lái le hěn duō de nǚ zǐ nà ge zuò zài chē shàng de měi nǚ tā de
到前面来了很多的女子，那个坐在车上的美女，她的
cōng huì lì sè hěn néng rán qǐ xiū dào zhě de ài qíng zhī niàn nǐ men cǐ kè yào
聪慧丽色，很能燃起修道者的爱情之念。你们此刻要
zhèng xīn bú yào bǎ zì jǐ de xīn gěi tā duó qù
正心，不要把自己的心给她夺去。」

ān mó luó nǚ zǒu dào fó tuó zuò qián fó tuó hé bī qiū men duān zuò zài shù
庵摩罗女走到佛陀坐前，佛陀和比丘们端坐在树
xià ān mó luó nǚ xià chē kàn dào fó tuó de cí róng nà fó tuó de wēi dé zhī
下，庵摩罗女下车看到佛陀的慈容，那佛陀的威德之

guāng dùn shí jiāng tā jiāo mèi de
光，顿时将她娇媚的
tài dù chú qù tā yǐ zhe chún
态度除去，她以着纯
zhēn de xīn gōng jīng de dǐng lǐ
真的心，恭敬地顶礼
fó tuó
佛陀。

fó tuó děng tā lǐ bài
佛陀等她礼拜

hòu jiào tā zuò zài páng biān fó tuó shuō wǎn mó luó nǐ de xīn chún zhēn
后，叫她坐在旁边，佛陀说：「庵摩罗！你的心纯真
shàn liáng ér qiě yì róng yě shì měi mào duān zhuāng nǐ hěn nián qīng jī yǒu cái
善良，而且仪容也是美貌端庄。你很年轻，积有财
bǎo jù yǒu nǚ dé gèng zēng jiā nǐ de měi lì ér qiě tīng shuō nǐ hěn xìn yǎng
宝，具有女德，更增加你的美丽。而且听说你很信仰
wǒ de zhèng jiāo zhēn shì nán dé xī yǒu nǚ rén yì zhì bǐ jiào báo ruò xū róng
我的正教，真是难得稀有。女人意志比较薄弱，虚荣
xīn zhòng ài yù qíng shēn ér nǐ què néng xìn yǎng zhèng fǎ zhè zhēn shì kě guì
心重，爱欲情深，而你却能信仰正法，这真是可贵！

zài zhè shì jiān shàng yì bān rén zhuī qiú de cái sè shì huì huài de bǎo qí
在这世间上，一般人追求的财色是会坏的宝，其

佛化弟子的故事

shí fǎ xǐ zhī bǎo chōng mǎn zài rén jiān zhèng fǎ cái shì yǒng yuǎn bù biàn de bǎo hè
实法喜之宝充满在人间，正法才是永远不变的宝。赫
hè wēi míng de yīng xióng bìng de shí hòu jiù huì shī qù tā de wēi wú qīng chūn de
赫威名的英雄，病的时候就会失去他的威武；青春的
nián huá yě shì xiàng zhe nián lǎo sǐ wáng zhī tú ér qù xiū dào de rén cái huì chū
年华，也是向着年老死亡之途而去。修道的人才处
lǐ shēng mìng cái bú huì gěi wú cháng lǎo sǐ qīn hài
理生命，才不会给无常老死侵害。

yǒu ài de huān jù jiù yǒu bié lí de tòng kǔ shì jiān shàng de wàn shì bù
有爱的欢聚，就有别离的痛苦，世间上的万事不
néng wán quán mǎn zú wǒ men de xīn yì zhǐ yǒu bǎ zhèng fǎ cháng cún wǒ men de xīn
能完全满足我们的心意，只有把正法长存我们的心
zhōng kào zhù zhèng fǎ de lì cái néng lí kāi yǔ shēng jù lái de kǔ nǎo nǚ rén
中，靠住正法的力，才能离开与生俱来的苦恼。女人
yào jiān qiǎng qǐ lái jīng jìn xiū xíng nǚ lì zhèng fǎ de shì yè bú yào bèi nǚ
要坚强起来，精进修行，努力正法的事业，不要被女
rén de ruò diǎn dǎ bǎi yào néng yǒu xiàng nǚ rén de ruò diǎn tiǎo zhàn de jīng shén
人的弱点打败，要能有向女人的弱点挑战的精神。」

ān mó luó nǚ tīng le fó tuó de fǎ yǔ , rú mèng zhōng chū xǐng , xīn shēng huān
庵摩罗女听了佛陀的法语，如梦中初醒，心生欢
xǐ , huàn qǐ le yào fǎ de zhì huì , jiān gù le xiàng dào de xìn xīn , ér zhì chéng
喜，唤起了乐法的智慧，坚固了向道的信心，而至诚
kǎn qiè de guī yī fó tuó , shòu chí wǔ jiè 。
恳切地归依佛陀，受持五戒。

ān mó luó nǚ lín zǒu shí , gōng qǐng fó tuó dào tā jiā zhōng shòu gòng , fó tuó
庵摩罗女临走时，恭请佛陀到她家中受供，佛陀
yǐ zhù shì de yīn yuán yǐ bù jiǔ , hái yào dào bié chù jiào huà tuī cí tā de yāo
以住世的因缘已不久，还要到别处教化推辞她的邀
qǐng , dàn ān mó luó nǚ zài sān de jiān qǐng , fó tuó chá zhī tā de chéng xīn , wéi
请，但庵摩罗女再三的坚请，佛陀察知她的诚心，为

lǐng zhòng shēng huān xī , mǎn zhòng
令众生欢喜，满众
shēng yuàn , fó tuó yě jiù dā
生愿，佛陀也就答
yīng le tā de yāo qiú 。
应了她的要求。

ān mó luó nǚ xiàng fó
庵摩罗女向佛
tuó bài cí hòu , hěn huān xī
陀拜辞后，很欢喜

de chéng chē huí qù zhǔn bèi 。 tā zài tú zhōng yù dào wǔ bǎi rén chuān zhe wú sè de fú
地乘车回去准备。她在途中遇到五百人穿着五色的服
zhuāng , chéng zhe wú sè de chē mǎ 。 yóu yú shuāng fāng dōu bù bì kāi ér zhí xiàng qián
装，乘着五色的车马。由于双方都不避开而直向前
zǒu , jié guǒ nà wǔ bǎi rén chē mǎ shàng de qí zhì bèi ān mó luó nǚ de suí cóng sī
走，结果那五百人车马上的旗帜被庵摩罗女的随从撕
pò bù shǎo 。
破不少。

zhè yí xíng wǔ bǎi rén shì lí chē zú de xiāng dǎng , wéi le yíng jiē fó tuó ér
这一行五百人是离车族的乡党，为了迎接佛陀而

佛化弟子的故事

gǎn lái de tā men chuān zhe bái sè fú zhuāng jiù chéng zuò bái mǎ lā de chē chuān
赶来的。他们穿着白色服装，就乘坐白马拉的车；穿
zhe qīng sè de fú zhuāng jiù chéng qīng sè zhuāng shì de mǎ chē chuān zhe chì huáng
着青色的服装，就乘青色装饰的马车；穿着赤、黄、
hēi de fú zhuāng chē mǎ yě shì chì huáng hēi sè de zhuāng shì tā men yǐ zhè yàng lóng
黑的服装，车马也是赤黄黑色的装饰，他们以这样隆
zhòng de dǎ bān lái yíng jiē fó tuó
重的打扮来迎接佛陀。

zhè xíng lí chē zú de rén yuán běn xǐ qì yáng yáng de dàn děng dào bèi ān mó
这行离车族的人原本喜气洋洋的，但等到被庵摩
luó nǚ zhè xíng rén bǎ tā men de chē mǎ qí zhì pèng huài sī pò shí tā men hěn shēng
罗女这行人把他们的车马旗帜碰坏撕破时，他们很生
qì de shuō nǐ men zhè xiē cū yě de nǚ rén zěn me zhè yàng mù zhōng wú
气地说：「你们这些粗野的女人，怎么这样目中无
rén nǐ kàn wǒ men mǎ chē shàng de qí zhì dōu bèi sī pò le
人？你看！我们马车上的旗帜都被撕破了！」

ān mó luó nǚ hěn xiāng hé de
庵摩罗女很祥和地

shuō hěn duì bù qǐ fó tuó
说：「很对不起！佛陀

míng tiān jiù yào xíng huà dào tā dì
明天就要行化到他地

qù jīn tiān wǒ wèi le gōng qǐng fó
去，今天我为了恭请佛

tuó dào wǒ jiā zhōng shòu gòng jí máng zhī zhōng suǒ yǐ pèng huài nǐ men de qí zhì
陀到我家中受供，急忙之中，所以碰坏你们的旗帜，

shī lǐ shī lǐ
失礼！失礼！」

lí chē zú rén tīng dào zhè huà dà jīng jí máng de wèn shuō nǐ shuō shén
离车族人听到这话大惊，急忙地问说：「你说什

me fó tuó jīn tiān zhù zài nǐ men nà lǐ
么？佛陀今天住在你们那里？」

「对啦！」庵摩罗

女扬扬得意地回答。

「让我们好吗？」

我们给你十万黄金！」

庵摩罗女摇摇头

说：「不行！我已经和佛陀约定好！」

「那么再加十六倍以上的黄金给你！」

庵摩罗女还是摇摇头说：「不行！你就是给我再

多的宝物，我也不答应，因为佛陀已经答应我的供

养，很抱歉！」

庵摩罗女很高兴地离开了，离车族这行人很生

气，他们商量了一会，决定一起先去恳求佛陀再说。

因此他们就来到佛陀那

里，佛陀早就知道他们

要来，佛陀指着这行人

对弟子说：「各位比

佛化弟子的故事

qiū ! qián miàn yòu lái le hěn duō rén , tā men shì lí chē zú de xiāng dǎng , jiǎ shǐ
丘！前面又来了很多人，他们是离车族的乡党，假使
nǐ men yào kàn dào lì tiān de rén yóu xì , kàn tā men jiù kě zhī dào 。
你们要看忉利天的人游戏，看他们就只知道。

nǐ men bù bì xiàn mù tā men , nà zhǐ bù guò shì wài biǎo ér yǐ , nǐ men
你们不必羡慕他们，那只不过是外表而已，你们
yào jǐn de shì zhèng xīn jīng jìn , qū chú fán nǎo , ér qiě jù bèi wēi yì , xíng zhù
要紧的是正心精进，驱除烦恼，而且具备威仪，行住
zuò wò , dōu shì yí zhōng dào , zhì xīn bù luàn , zhè bú shì kàn biǎo miàn jiù kě yǐ
坐卧，都适宜中道，治心不乱，这不是看表面就可以
zhī dào de 。
知道的。」

fó tuó shì pà dì zǐ men kàn dào tā men huá lì de chǎng miàn , xīn zhōng jiù shēng
佛陀是怕弟子们看到他们华丽的场面，心中就生
qǐ bēi qū de niàn tóu , fó tuó cí bēi ān wēi dà jiā de xīn 。 qí shí dà jiā dōu
起卑屈的念头，佛陀慈悲安慰大家的心。其实大家都
shì gēn suí fó tuó duō nián de dà bī qiū , jiù shì fó tuó bù shuō , dà jiā yě bìng
是跟随佛陀多年的大比丘，就是佛陀不说，大家也并不
bù gǎn dào bēi qū , fǎn ér jué de yǒu dà shèng fó tuó zuò dǎo shī , shì wú shàng de
不感到卑屈，反而觉得有大圣佛陀做导师，是无上的
guāng róng 。
光荣。

lí chē zú de rén zǒu jìn fó tuó , jí máng xià chē xiàng fó tuó lǐ bài , fó
离车族的人走近佛陀，急忙下车向佛陀礼拜，佛
tuó jiù xiàng tā men shuō jiào : 「 zài zhè shì jiān shàng yǒu wǔ zhǒng nán dé de bǎo : dì
陀就向他们说教：「在这世间上有五种难得的宝：第
yī shì fó tuó chū xiān yú shì , néng xiāng féng tīng dào fó fǎ ; dì èr shì xìn yǎng fó
一是佛陀出现于世，能相逢听到佛法；第二是信仰佛
tuó de zhèng fǎ , néng xiū xué bù xié ; dì sān shì tīng wén fó fǎ , sī wéi kǎo
陀的正法，能修学不懈；第三是听闻佛法，思惟考
jiū , dé guāng míng zhì huì jiě tuō ; dì sì shì yì xīn fēng xíng fó tuó de jiào fǎ ,
究，得光明智慧解脱；第四是一心奉行佛陀的教法，

tuō chū liù dào lún huí ; dì wǔ shì tīng wén fó fǎ , zhī dào shēng sǐ yīn yuán , duàn
 脱出六道轮回；第五是听闻佛法，知道生死因缘，断
 jué fán nǎo , jìn rù niè pán 。
 绝烦恼，进入涅槃。

nǐ men xiàn zài féng dào fó tuó zhù shì , qīn wén fó tuó shuō fǎ , yǐ hòu jiù
 你们现在逢到佛陀住世，亲闻佛陀说法，以后就
 kàn nǐ men rú hé qù zuò , ér lái dào jiě tuō niè pán bī àn 。
 看你们如何去做，而来到达解脱涅槃彼岸。」

zhè wǔ bǎi rén tīng wán fó tuó de fǎ yǔ hòu , yí zhī yāo qiú fó tuó dào tā
 这五百人听完佛陀的法语后，一致要求佛陀到他
 men nà lǐ jiē shòu tā men de gòng yǎng , fó tuó yǐ ān mó luó nǚ qǐng yuē zài xiān ér
 们那里接受他们的供养，佛陀以庵摩罗女请约在先而
 tuī cí le , lí chē zú de rén suī rán gǎn dào hěn yí hàn , dàn néng qīn wén fó tuó
 推辞了，离车族的人虽然感到很遗憾，但能亲闻佛陀
 shuō fǎ , yě jiù hěn gāo xìng de huí qù 。
 说法，也就很高兴地回去。

佛化弟子的故事

fó tuó dài lǐng bī qiū men dāng wǎn zhù zài ān mó luó nǚ de dì fāng dì èr
佛陀带领比丘们当晚住在庵摩罗女的地方，第二
tiān ān mó luó nǚ nǎ chū hěn duō de dōng xī lái lǎi gòng yǎng bī qiū men lián chī fàn
天，庵摩罗女拿出很多的东西来供养比丘们，连吃饭
hòu xǐ shǒu dōu shì yòng jīn píng chéng shuǐ zhù zài fó tuó de shǒu shàng
后洗手，都是用金瓶盛水注在佛陀的手上。

hòu lái ān mó luó nǚ jiāng tā de huā yuán gòng yǎng gěi fó tuó fó tuó hěn huān
后来庵摩罗女将她的花园供养给佛陀，佛陀很欢
xǐ de jiē shòu le mìng lìng bù shǎo gēn suí de dì zǐ liú zài pī shè lí guó shuō fǎ
喜地接受了，命令不少跟随的弟子留在毗舍离国说法
dù zhòng zì jǐ zé hé ā nán děng dà bī qiū jiù gào bié le pī shè lí chéng yòu
度众，自己则和阿难等大比丘就告别了毗舍离城，又
dào bié dì qù jiào huà dù zhòng
到别地去教化度众。

èr shí liù fó tuó de dīng níng
二十六、佛陀的叮咛

wēi dà de fó tuó yīng shēn de nián líng dào le bā shí suì de shí hòu dài
伟大的佛陀，应身的年龄到了八十岁的时候，带
zhe ā nán xíng huà dào zhē pó luó tà de dì fāng xǔ duō bī qiū yě dōu lái jù huì
着阿难行化到遮婆罗塔的地方，许多比丘也都来聚会
zài zhè lǐ fó tuó jiù duì dà jiā shuō : 「 gè wèi bī qiū jīn tiān zài zhè lǐ
在这里，佛陀就对大家说：「各位比丘！今天在这里
hé nǐ men xiāng yù hěn hǎo wǒ gào sù nǐ men zì cóng wǒ chéng dào zhèng dé zhèng jué
和你们相遇很好。我告诉你们，自从我成道证得正觉
yǐ lái ài hù yī qiè dì zǐ jiào huà dà zhòng yǐ cí bēi duì dài yī qiè zhòng
以来，爱护一切弟子，教化大众，以慈悲对待一切众
shēng 。
生。

wǒ shuō fǎ dù zhòng méi yǒu xiǎng dào guò xīn kǔ hé xiū xi wǒ yào jiǎng
我说法度众，没有想到过辛苦和休息。我要讲

佛化弟子的故事

de duì ní men dōu yǐ jiǎng guò fó tuó xīn zhōng méi yǒu mì mì
的，对你们都已讲过，佛陀心中没有秘密。

wǒ yīng shēn de nián líng lǎo le zhè ge fáng zi yào huài shì wú fǎ yòng xiū
我应身的年龄老了，这个房子要坏，是无法用修
lǐ lái bǎo yǎng de wǒ zài sān ge yuè hòu jiāng yú jū shǐ nà jiā luó chéng de suǒ
理来保养的。我在三个月后，将于拘尸那迦罗城的娑
luó shuāng shù jiān yī zhe fǎ xìng jìn rù niè pán huò dé wú shàng de ān wěn wǒ huì
罗双树间依着法性进入涅槃，获得无上的安稳，我会
yǒng jiǔ de zhào gù dào ní men zhào gù wèi lái yī qiè xìn yǎng wǒ de zhōng shēng
永久地照顾到你们，照顾未来一切信仰我的众生。」

dī zǐ men tīng dào fó tuó jí jiāng niè pán de xiāo xī dōu dùn shí jué de rì
弟子们听到佛陀即将涅槃的消息，都顿时觉得日
yuè wú guāng tiān xuán dì zhuǎn qǐ lái fó tuó yòu zài shuō nǐ men bú yào shāng
月无光，天旋地转起来，佛陀又再说：「你们不要伤
xīn tiān dì wàn wù yǒu shēng jiù yǒu sǐ zhè shì wú cháng zhī xiāng shéi yě táo bù
心，天地万物有生就有死，这是无常之相，谁也逃不
liǎo zhè ge dìng lǜ yào fó tuó de yīng shēn yǒng jiǔ de zhù yú shì jiān zhè shì wéi
了这个定律。要佛陀的应身永久的住于世间，这是违
bèi fǎ xìng de zì rán guī zé
背法性的自然规则，

wǒ shì yǔ zhòu zhēn lǐ de shì xiàn
我是宇宙真理的示现

zhě wǒ dāng rán bù néng wéi bèi
者，我当然不能违背

fǎ xìng ①。

nǐ men ruò néng yī wǒ de jiào fǎ ér xíng jiù děng yú wǒ yǒng jiǔ huó zài nǐ
你们若能依我的教法而行，就等于我永久活在你
men de xīn zhōng wǒ de fǎ shēn huì mìng huì biàn yú yī qiè chù hé nǐ men jí wèi
们的心中，我的法身慧命，会遍于一切处和你们及未
lái de zhōng shēng gòng zài yì qǐ
来的众生共在一起。

nǐ men yào jiǎn dìng xìn yǎng yī fǎ fèng xíng jīng jìn de xiū xué shèng dào ,
你们要坚定信仰，依法奉行，精进地修学圣道，

jiě tuō fán nǎo zhù xīn bù luàn zhè jiù shì wǒ zhēn zhèng de dì zǐ 。
解脱烦恼，住心不乱，这就是我真正的弟子。」

fó tuó shuō hòu yòu qǐ chéng jīng guò bō pó chéng de shé tóu yuán céng jiē shòu
佛陀说后，又起程经过波婆城的阇头园，曾接受

jīn jiāng de chún tuó gōng yǎng fó tuó cí bēi de wèi tā jiě dá sì zhǒng shā mén de bù
金匠的淳陀供养。佛陀慈悲地为他解答四种沙门的不
tóng chún tuó hěn shòu gǎn dòng 。
同，淳陀很受感动。

fó tuó shuō shā mén yǒu sì zhǒng :
佛陀说沙门有四种：

yī shì xíng dào shū shèng de shā mén
一、是行道殊胜的沙门

èr shì shàn shuō dào yì de shā mén
二、是善说道义的沙门

sān shì kào dào shēng huó de shā mén
三、是靠道生活的沙门

sì shì shī huì dào de shā mén
四、是秽道的沙门

tóng yàng shì shā mén yǒu zhēn yǒu wěi yǒu shàn yǒu è bù néng jiàn
同样是沙门，有真、有伪；有善、有恶；不能见

dào bù shàn de shā mén jiù fēi bàng dào zhěng ge de shā mén hǎo xiàng liáng tián lǐ yě huì
到不善的沙门就诽谤到整个的沙门，好像良田里也会

zá zhe bǎi cǎo zài jiā xìn tú duō qīn jìn shàn zhī shī bù yào pī píng shā mén de
杂着稗草。在家信徒多亲近善知识，不要批评沙门的

hǎo huài shàn è
好、坏、善、恶。

yǐ hòu fó tuó jiù zài zhú fāng cūn shì xiǎn jí bìng dàn fó tuó méi yǒu tíng
以后，佛陀就在竹芳村示现疾病，但佛陀没有停

liú réng rán jì xù xíng huà 。
留，仍然继续行化。

佛化弟子的故事

yǒu yī tiān , fó tuó de cí yán ,
有一天，佛陀的慈颜，
xiàn chū bù kě sī yì de guāng huī , bǐ píng
现出不可思议的光辉，比平
cháng gèng yuán mǎn , gèng zhuāng yán , xiàng rì yuè
常更圆满、更庄严，像日月
bān de guāng míng càn làn 。
般的光明灿烂。

ā nán wèn fó tuó shuō : 「 fó tuó zì cóng wǒ shì fèng nín yǐ lái , jīn
阿难问佛陀说：「佛陀！自从我侍奉您以来，今
tiān dì yī cì jiàn dào fó tuó de cí yán zhè me guāng zé , zhè wú liàng zhī guāng xiàng shì
天第一次见到佛陀的慈颜这么光泽，这无量之光像是
biàn mǎn sān qiān dà qiān shì jiè zhào tòu yī qiè de yàng zi 。 」
遍满三千大千世界照透一切的样子。」

fó tuó huí dá shuō : 「 shì de ! fó tuó de guāng sè yǒu liǎng cì tè bié bù
佛陀回答说：「是的！佛陀的光色有两次特别不
tóng , yī shì chū chéng fó dào zhèng dé 『 wú shàng zhèng jué 』 de shí hòu , èr shì jiāng
同，一是初成佛道证得『无上正觉』的时候，二是将
yào jìn rù niè pán de shí hòu 。 」
要进入涅槃的时候。」

ā nán tīng le , jué de huān xǐ , yòu jué de àn rán 。
阿难听了，觉得欢喜，又觉得黯然。

fó tuó zài jiào huà zhèng jué zhēn lǐ de tú zhōng xíng zǒu zhe , hòu miàn bù shǎo de
佛陀在教化正觉真理的途中行走着，后面不少的
rén gēn zhe , tā men gēn zài yòu lǎo yòu bìng de fó tuó shēn hòu , hǎo xiàng dōu zài liú
人跟着，他们跟在又老又病的佛陀身后，好像都在流
lèi 。
泪。

qí shí , jiǎ rú shì jiān shàng yǒu zhēn zhèng jiàn kāng de rén , huì mìng yǒng wú lǎo
其实，假如世间上有真正健康的人，慧命永无老
bìng sǐ de rén , nà jiù shì bēi , zhì wú èr dà shèng fó tuó !
病死的人，那就是悲、智无二大圣佛陀！

fó tuó zài lù shàng xíng zǒu zhe ā nán hěn wèi jù de liú lèi wèn shuō :
佛陀在路上行走着，阿难很畏惧地流泪问说：

fó tuó ! nín rù niè pán yǐ
「佛陀！您入涅槃以
hòu , yīng gāi rú hé lái zuò zàng
后，应该如何来做葬
shì ? 」
式？」

fó tuó chèn sī le yí huì ,
佛陀沉思了一会，
shuō : 「 fó tuó kě yǐ zì jǐ yòng
说：「佛陀可以自己用
sān měi zhēn huǒ tú pí ② , nǐ men
三昧真火荼毗②，你们

shōu shí shè lì ③ , zài shí zì lù kǒu jiàn lì tā sì , gěi guò lù de rén zhī dào
收拾舍利③，在十字路口建立塔寺，给过路的人知道
sī mù , xìn yǎng 。 」
思慕、信仰。」

fó tuó bú shì zì jǐ yāo qiú tā sì de rén , tā shì wèi zhòng shēng cái shuō jiàn
佛陀不是自己要求塔寺的人，他是为众生才说建
tā sì de yí yán 。
塔寺的遗言。

fó tuó bù jiǔ jìn rù le jū shī nà jiā luó chéng , fēn fù ā nán shuō :
佛陀不久进入了拘尸那迦罗城，吩咐阿难说：
「 nǐ qù wèi wǒ zài suǒ luó shuāng shù jiān fū zuò shè chuáng , tóu zài běi miàn xiàng xī ,
「你去为我在娑罗双树间敷座设床，头在北面向西，
wǒ de jiào fǎ zuì jìn kě yǐ xiàng běi hōng chuán , wèi lái yě huì shèng xíng zài xī fāng 。
我的教法最近可以向北宏传，未来也会盛行在西方。
wǒ yú jīn yè jiāng rù niè pán 。 」
我于今夜将入涅槃。」

ā nán hé dà jiā tīng le dōu liú lèi bù zhǐ , hòu lái dà jiā shāng liang guāng shì
阿难和大家听了都流泪不止，后来大家商量光是

佛化弟子的故事

zhè yàng tī kū méi yǒu shén me yòng yào jǐn de shǐ gǎn kuài qǐng shī fó tuó yǒu guān rú
这样啼哭没有什么用，要紧的是赶快请示佛陀有关如

hé shǐ wèi lái zhèng fǎ jiǔ zhù de wèn tí cái duì jīng guò shāng liáng yǐ hòu dà jiā
何使未来正法久住的问题才对。经过商量以后，大家

gōng tuī ā nān qǐng wèn fó tuó shuō : fó tuó wǒ men dì zǐ jìn bú zhù shāng gǎn
公推阿难请问佛陀说：「佛陀！我们弟子禁不住伤感

zhī qíng yǒu sì ge wèn tí zuì hòu xiǎng qǐng shī fó tuó :
之情，有四个问题最后想请示佛陀：

dì yī fó tuó zhù shì de shí hòu wǒ men yī fó tuó wéi shī fó tuó
第一、佛陀住世的时候，我们依佛陀为师，佛陀

niè pán hòu wǒ men yī shéi wéi shī ?
涅槃后，我们依谁为师？

dì èr fó tuó zhù shì shí wǒ men yī fó tuó ān zhù fó tuó niè pán
第二、佛陀住世时，我们依佛陀安住，佛陀涅槃

yǐ hòu wǒ men yī shén me ér ān zhù ?
以后，我们依什么而安住？

dì sān fó tuó zhù shì shí xiōng è de rén yǒu fó tuó tiào fú fó tuó
第三、佛陀住世时，凶恶的人有佛陀调伏，佛陀

niè pán hòu xiōng è de rén rú hé qù tiào fú ?
涅槃后，凶恶的人如何去调伏？

dì sì fó tuó zhù shì shí fó tuó de yán jiào dà jiā yì shēng xìn jiě ,
第四、佛陀住世时，佛陀的言教，大家易生信解，

fó tuó niè pán hòu jīng diǎn de
佛陀涅槃后，经典的

jié jí rú hé cái néng jiào rén
结集，如何才能叫人

qǐ xìn ?
起信？」

fó tuó cí xiáng de huí dá
佛陀慈祥地回答

shuō : ā nān nǐ dài biǎo
说：「阿难！你代表

dà jiā tí chū zhè sì ge wèn tí lái wèn wǒ , què shí fēi cháng zhòng yào 。
大家提出这四个问题来问我，确实非常重要。

nǐ men bùyào bēi qī , nǐ men yào rèn shí fǎ xìng , fó tuó yǐ yīng shēn zhù
你们不要悲泣，你们要认识法性，佛陀以应身住

shì , zhè zhōng shì wú cháng zhī xiàng , wéi yǒu nǐ men yī fǎ ér xíng , cái shì fó tuó
世，这终是无常之相，唯有你们依法而行，才是佛陀

cháng zhù zài shì jiān !
常住在世间！

wǒ xiàn zài dá fù nǐ men de sì ge wèn tí , nǐ men hào hào de jì zhe :
我现在答复你们的四个问题，你们好好地记着：

dì yī , nǐ wèn wǒ niè pán hòu , yī shéi wéi shī ?
第一、你问我涅槃后，依谁为师？

yīng 「 yī jiè wéi shī 」 。
应「依戒为师」。

dì èr , nǐ wèn wǒ niè pán hòu , yīng yī hé ān zhù ?
第二、你问我涅槃后，应依何安住？

yīng 「 yī sì niàn chù ān zhù 」 ④ 。
应「依四念处安住」④。

dì sān , nǐ wèn wǒ niè pán hòu , è rén rú hé tiáo fú ?
第三、你问我涅槃后，恶人如何调伏？

yīng 「 mò bīn zhì zhì 」 。
应「默摈置之」。

dì sì , nǐ wèn wǒ niè pán hòu , jīng diǎn rú hé jiào rén qǐ xìn ?
第四、你问我涅槃后，经典如何叫人起信？

yīng 「 zài yī qiè jīng shǒu ān 『 rú shì wǒ wén 』 zhī jù 」 。
应「在一切经首安『如是我闻』之句」。

ā nǎn ! nǐ men yīng cháng cháng sī mù fó tuó de shēng chù , fó tuó de wù
阿难！你们应常常思慕佛陀的生处，佛陀的悟

chù , fó tuó de shuō fǎ chù , fó tuó de niè pán chù 。 yào jǐn de shì shēn cháng xíng
处，佛陀的说法处，佛陀的涅槃处。要紧的是身常行

cí , kǒu cháng xíng cí , yì cháng xíng cí 。 bié de bú yòng dān xīn , xiàn zài bú yào
慈，口常行慈，意常行慈。别的不用担心，现在不要

佛化弟子的故事

bēi shāng gǎn kuài qù pó luó shuāng shù jiān wèi wǒ fù zuò shè chuáng
悲伤，赶快去婆罗双树间为我敷座设床。」

fó tuó de huà lìng dà jiā gèng gǎn dòng ! gèng shāng xīn
佛陀的话，令大家更感动！更伤心！

zhù ① fǎ xìng jí zhēn rú fǎ xìng yī qiè zhū fǎ bú wài zuò yǔ wú zuò zuò
注①法性即真如法性。一切诸法，不外作与无作。作

fǎ wéi yòng wú zuò fǎ wéi tǐ zuò fǎ shì tǐ zhī yòng wú zuò fǎ shì
法为用，无作法为体；作法是体之用，无作法是

yòng zhī tǐ bìng fēi yú zuò yǐ wài líng yǒu wú zuò yì fēi yú wú zuò wài
用之体，并非于作以外另有无作，亦非于无作外

líng yǒu zuò fǎ pǐ rú shuǐ yǔ bō shuǐ xìng shī xià bù kě jiàn yī bō
另有作法。譬如水与波，水性湿下不可见，依波

ér jiàn bō xiāng rú huàn bù néng zì yǒu yīn shuǐ ér yǒu bō wú shuǐ biàn
而见；波相如幻不能自有，因水而有。波无水便

bù chéng shuǐ wú bō zé bù jiàn bō zhī yǔ shuǐ èr èr yī yī èr
不成，水无波则不见。波之与水，二而一，一而

èr chā bié ér wú chā bié wú chā bié èr chā bié
二，差别而无差别，无差别而差别。

zuò fǎ yǒu shēng miè xiāng wú zuò zé wú shēng wú miè yǐ zuò wú zuò yī èr
作法有生灭相，无作则无生无灭。以作无作一而

èr èr èr yī gù suǒ yǐ shēng miè ér shí wú shēng miè wú shēng miè èr
二，二而一故，所以生灭而实无生灭，无生灭而

huàn xiàn shēng miè lì rú liù dào lún huí rén sǐ wéi guǐ huò guǐ sǐ shēng
幻现生灭。例如六道轮回，人死为鬼，或鬼死生

tiān……dōu zhǐ shì suí yè zhuǎn yì ér wú shēng miè zēng jiǎn
天……都只是随业转易，而无生灭增减。

zuò fǎ shì wú xìng suí yuán wú zuò fǎ shì suí yuán wú xìng èr wú xìng suí
作法是无性随缘，无作法是随缘无性。而无性随

yuán suí yuán wú xìng jí shì zhēn rú fǎ xìng yī qiè fǎ yǐ zhēn rú wéi
缘，随缘无性，即是真如法性。一切法以真如为

xìng zhēn rú suí yuán qǐ wàn fǎ wàn fǎ wú xìng shì zhēn rú gū yī qiē
性，真如随缘起万法，万法无性是真如。故一切

fǎ jiē yǐ wú xìng wéi xìng wú xìng suí yuán nǎi chéng wàn fǎ yīn cǐ wàn fǎ
法皆以无性为性，无性随缘乃成万法。因此万法

zuò ér wú xìng wú xìng zé wú zuò wú xìng suí yuán nǎi yǒu wàn fǎ zhī
作而无性，无性则无作；无性随缘，乃有万法之

zuò cǐ jí fǎ xìng
作，此即法性。

zhù tú pī jī huǒ zàng zhī yì
注②茶毗即火葬之意。

zhù shè lì běn zhī fó tuó de yí gǔ hòu lái yì zhī gāo sēng sǐ hòu fēn shāo suǒ
注③舍利本指佛陀的遗骨，后来亦指高僧死后焚烧所

yí zhī gǔ tóu
遗之骨头。

zhù sì niàn chù jí sì niàn zhù
注④四念处即四念住：

shēn niàn zhù jī guān shēn bù jìng
(1)身念住，即观身不净。

shòu niàn zhù jī guān shòu shì kǔ
(2)受念住，即观受是苦。

xīn niàn zhù jī guān xīn wú cháng
(3)心念住，即观心无常。

fǎ niàn zhù jī guān fǎ wú wǒ
(4)法念住，即观法无我。

cǐ wéi duì zhì jìng lè cháng wǒ děng sì
此为对治净、乐、常、我等四

zhǒng diān dǎo de guān fǎ
种颠倒的观法。

èr shí qī、zuì hòu de dì zǐ 二十七、最后的弟子

fó tuó zài suǒ luó shuāng shù jiān xǔ duō rén tīng shuō fó tuó jiāng yào jìn rù niè
佛陀在娑罗双树间，许多人听说佛陀将要进入涅槃，
pān dà jiā dōu lái xiàng fó tuó dǐng lǐ
大家都来向佛陀顶礼。

qí jiān yǒu yí ge wài dào xū tà tuó luó nián líng yí yī bǎi duō suì
其间，有一个外道须跋陀罗，年龄已一百多岁，
zài wài dào zhōng shì hěn yǒu xué wèn dào dé de zhǎng zhě dàn wèi wén fó fǎ suǒ yǐ
在外道中是很有学问道德的长者，但未闻佛法，所以
shǐ zhōng méi yǒu kāi wù zhèng jué zhè yì tiān tīng shuō dà jué fó tuó yào zài zhè lǐ niè
始终没有开悟正觉。这一天听说大觉佛陀要在这里涅槃，
pān xiǎng dào huì dēng jiāng yào xī miè fǎ chuán jiāng yào chén mò tā bù déi bú dài
想到慧灯将要熄灭，法船将要沉没，他不得不带
zhe yǒng qì cōng máng de lái xiàng fó tuó qǐng jiào yǐ dǎ pò tā xīn zhōng de yí huò
着勇气匆忙地来向佛陀请教，以打破他心中的疑惑。

xū bà tuó luó dào dá suǒ luó shuāng shù chuān guò chóng chóng guī zài dì shàng guī yī
须跋陀罗到达娑罗双树，穿过重重跪在地上归依

fó tuó de rén , ā nán jiàn dào tā xiàng qián zǒu lái , pà tā shì lái hé fó tuó biàn
佛陀的人，阿难见到他向前走來，怕他是來和佛陀辯

lùn de , suǒ yǐ zǔ lán tā shuō : 「 qǐng nǐ bú yào lái dǎ rǎo fó tuó , fó tuó
論的，所以阻攔他說：「請你不要來打擾佛陀，佛陀

jīn yè jiāng yào niè pán 。 」
今夜將要涅槃。」

xū bā tuó luó xiàng ā nán shuō : 「 zhèng yīn wéi tīng shuō fó tuó jīn yè jiāng yào
須跋陀羅向阿難說：「正因為聽說佛陀今夜將要

niè pán , suǒ yǐ wǒ cái gǎn lái jiàn fó tuó , qǐng fó tuó kāi shì jiě chú wǒ xīn zhōng
涅槃，所以我才趕來見佛陀，請佛陀開示解除我心中

de yí huò 。 」
的疑惑。」

zhè shí , ā nán zài sān de cí xiè , xū bā tuó luó zài sān de qǐng qiú 。
這時，阿難再三的辭謝，須跋陀羅再三的請求。

dà bēi de fó tuó bù shě zhòng shēng , tīng dào qiú dào zhě de shēng yīn , jí hǎn
大悲的佛陀不舍眾生，聽到求道者的聲音，即喊

ā nán shuō : 「 ā nán ! tā bú shì lái hé wǒ lùn zhàn de , tā shì xū bā tuó
阿難說：「阿難！他不是來和我論戰的，他是須跋陀

luó , shì wǒ zuì hòu de dì zǐ , ràng wǒ qù chú tā de yí huò , ràng tā lái hé
羅，是我最後的弟子，讓我去除他的疑惑，讓他來和

wǒ jiàn miàn 。 」
我見面。」

ā nán méi yǒu bàn fǎ , zhǐ hǎo
阿難沒有辦法，只好

dāi xū bā tuó luó yǐn jiàn fó tuó , xū
帶須跋陀羅引見佛陀，須

bā tuó luó hěn huān xǐ de wèn shuō : 「 fó
跋陀羅很歡喜地問說：「佛

tuó ! shì jiān shàng suǒ yǒu de shā mén 、
陀！世界上所有的沙門、

pó luó mén 、 liù shī wài dào , dōu shuō
婆羅門、六師外道，都說

佛化弟子的故事

zì jǐ shì yī qiè zhì rén , yòu shuō chú tā yǐ wài , qí tā zōng jiào dōu shì xié zōng

自己是一切智人，又说除他以外，其他宗教都是邪宗

xié jiào 。 zì jǐ suǒ xíng de shì jiě tuō dà dào , bié rén dōu shì cuò rù qī tú 。

邪教。自己所行的是解脱大道，别人都是错入歧途。

zhè yàng de hù xiāng fēi nán , zhè zhèng xié jiū jīng shì rú hé fēn bié ? shì fēi jiū jīng

这样的互相非难，这正邪究竟是如何分别？是非究竟

yǐ shén me wéi biāo zhǔn ? wǒ men jiū jīng yīng gāi rú hé cái néng dé dào jiě tuō ? 」

以什么为标准？我们究竟应该如何才能得到解脱？」

fó tuō huān xǐ wēi xiào de huí dá shuō : 「 xū bā tuō luó ! nǐ wèn dé hěn

佛陀欢喜微笑地回答说：「须跋陀罗！你问得很

hǎo , wǒ hěn gāo xìng wéi nǐ jiě dá , shì jiān shàng wú lùn nǎ yí ge xiū xíng zhě ,

好，我很高兴为你解答，世间上无论哪一个修行者，

rú guǒ tā bù zhī dào zhū xíng wú cháng , zhū fǎ wú wǒ , niè pán jì jìng de sān fǎ

如果他不知道诸行无常、诸法无我、涅槃寂静的三法

yìn , tā jiù bù néng rèn shí zhū fǎ de gēn běn ; tā rú guǒ bù xiū xué zhèng jiàn 、

印，他就不能认识诸法的根本；他如果不修学正见、

zhèng sī wéi , zhèng yǔ , zhèng yè , zhèng mìng , zhèng jīng jìn , zhèng niàn , zhèng dìng de

正思惟、正语、正业、正命、正精进、正念、正定的

bā shèng dào , tā jiù bù shì zhēn zhèng de xiū dào zhě , jiù bù néng huò dé zì zài hé

八圣道，他就不是真正的修道者，就不能获得自在和

jiě tuō 。

解脱。

xū bā tuō luó ! shì jiān shàng shuí de fǎ zhōng yǒu sān fǎ yìn hé bā shèng dào ?

须跋陀罗！世间上谁的法中有三法印和八圣道？

wǒ gào sù nǐ , wéi yǒu fó tuō de fǎ zhōng cái yǒu bā shèng dào , wéi yǒu fó tuō de

我告诉你，唯有佛陀的法中才有八圣道，唯有佛陀的

jiào fǎ zhōng cái yǒu zhēn zhèng jiě tuō de shā mén , wéi yǒu fó tuō cái shì yī qiè zhì rén 。

教法中才有真正解脱的沙门，唯有佛陀才是一切智人。

xū bā tuō luó ! guān chá wài dào de jiào fǎ , tā men bù yī sān fǎ yìn ,

须跋陀罗！观察外道的教法，他们不依三法印，

méi yǒu bā shèng dào , dāng rán jiù méi yǒu jiě tuō de xiū dào zhě 。 suī rán tā men shuō

没有八圣道，当然就没有解脱的修道者。虽然他们说

yǒu nà bú guò dōu shì wàng yán 。
有，那不过都是妄言。

xū bā tuō luó ! wǒ bā shí nián qián sì yuè bā rì jiàng shēng zài wáng gōng , hòu
须跋陀罗！我八十年前四月八日降生在王宫，后
lái shòu jiào yú shí yē céng bèi wài dào suǒ mí 。 wǒ shí jiǔ suì nà nián de èr yuè bā
来受教育时也曾被外道所迷。我十九岁那年的二月八
rì chū jiā , sān shí yī suì nà nián de shí èr yuè bā rì zài pú tí shù xià chéng
日出家，三十一岁那年的十二月八日在菩提树下成
dào , jīn nián shì bā shí suì de èr yuè shí wǔ rì , wǒ jiāng yú wǔ yè zài cǐ pō
道，今年是八十岁的二月十五日，我将于午夜在此婆
luó shuāng shù niè pán 。
罗双树涅槃。

xū bā tuō luó ! cóng wǒ chéng dào de shí hòu qǐ , zhè shì jiān shàng cái yǒu zhēn
须跋陀罗！从我成道的时候起，这世间上才有真
zhèng de shā mén ; wǒ niè pán hòu , liú zhèng jué zhèng fǎ yú rén jiān , xìn yǎng de rén
正的沙门；我涅槃后，留正觉正法于人间，信仰的人
dìng néng huò dé jiě tuō , fó tuó cái zhēn zhèng shì yī qiè zhì huì zhī yuán 。
定能获得解脱，佛陀才真正是一切智慧之源。」

xū bā tuō luó tīng wén fó tuó de zhèng jué zhēn lǐ zhī yīn , xīn zhōng de
须跋陀罗听闻佛陀的「正觉」真理之音，心中的

佛化弟子的故事

yí huò dùn shí chú qū dāng jí zhèng dé ā luó hàn guǒ tā dǐng lǐ fó tuó yuàn
疑惑顿时除去，当即证得阿罗汉果，他顶礼佛陀，愿
zuò fó tuó zhù shì zuì hòu de dì zǐ bìng jiù zài fó tuó shēn páng xiān rù niè pán
作佛陀住世最后的弟子，并就在佛陀身旁先入涅槃，
dà jiā jiàn le dōu hěn gǎn dòng
大家见了都很感动。

fó tuó yǐ jí xiáng wò de zī shì wò zài suǒ luó shuāng shù zhī jiān de chuáng shàng
佛陀以吉祥卧的姿势卧在娑罗双树之间的床上，
hěn duō de dì zǐ wéi rào zài fó tuó de sì zhōu dà jiā dōu shì lèi tǐ mǎn miàn
很多的弟子围绕在佛陀的四周，大家都是泪涕满面。

zhè shí fēng xī lín jìng niǎo shòu méi yǒu míng shēng shù pí liú chū shuǐ dī
这时，风息林静，鸟兽没有鸣声，树皮流出水滴，
bǎi huā wēi xiè diào líng zhěng ge shì jiān dōu xiǎn chū jì mò xiāo tiāo de yàng zi
百花萎谢凋零，整个世间都现出寂寞萧条的样子。

fó tuó xīn rú zhǐ shuǐ hé píng cháng méi yǒu liǎng yàng jìng jìng de xiàng dì zǐ
佛陀心如止水，和平常没有两样，静静地向弟子
men zuò zuì hòu de yí jiào gè wèi dì zǐ wǒ niè pán yǐ hòu nǐ men yào zūn
们作最后的遗教：「各位弟子！我涅槃以后，你们要尊

zhòng bō luó tí mù chā (jiè)
重波罗提木叉（戒），

shàn wéi shòu chí bú yào yí wàng
善为受持，不要遗忘。

jiè shì zhǐ dǎo nǐ men de dà shī
戒是指导你们的大师，

nǐ men chí jiè rú pín qióng de rén
你们持戒，如贫穷的人

de dào bǎo wù rú guō àn zhōng rán
得到宝物，如果暗中燃

qǐ míng dēng zhè hé wǒ zhù shì
起明灯。这和我住世，

méi yǒu shén me bù tóng
没有什么不同。

gè wèi dì zǐ   nǐ men yào hóng tōng zhèng fǎ   cóng shì zì lì lì tā hé jiě
各位弟子！你们要弘通正法，从事自利利他和解
tuō fán náo de zhēn lǐ yùn dòng   bú yào tān tú cái lì   bú yào fàn mài mào yì ān zhì
脱烦恼的真理运动，不要贪图财利，不要贩卖贸易安置
tián zhái   nǐ men xiū dào lì rén   zì yǒu rén gòng yǎng   bú yòng wèi shēng huó cāo xīn
田宅。你们修道利人，自有人供养，不用为生活操心。

gè wèi dì zǐ   nǐ men yào fēng xíng zhèng fǎ   bú yào zhān xiāng jí xiōng hé zhòu
各位弟子！你们要奉行正法，不要占相吉凶和咒
shù xiān yào   bú yào jié hǎo guì rén   qīn hòu ào màn   nǐ men yīng gāi jié shēn shí
术仙药，不要结好贵人，亲厚傲慢，你们应该节身时
shí   qīng jìng zì huó   yào duān xīn zhèng niàn qiú dù   bú yào xiǎn yí huò zhòng
食，清净自活；要端心正念求度，不要显异惑众。

gè wèi dì zǐ   nǐ men gèng yīng gāi jié zhì liù gēn   bú yào ràng liù gēn zhuī
各位弟子！你们更应该节制六根，不要让六根追
zú liù chén   yǐ miǎn fàng yì duò luò   hǎo xiàng guǎn yù xiōng hàn de è mǎ   yí dìng
逐六尘，以免放逸堕落。好像管御凶悍的恶马，一定
yào yòng pèi zhì   bù rán   jiāng huì bǎ rén qiān zhuī rù xiàn kēng zhī zhōng   è mǎ zhī
要用辔制，不然，将会把人牵坠入陷坑之中。恶马之
hài zhī yǒu yí shì   liù gēn zhī hài yǎng jí lěi shì   zhè bù néng bù jǐn shèn zhù
害只有一世，六根之害殃及累世，这不能不谨慎注
yì   ①

gè wèi dì zǐ   yǎn ěr bǐ shé shēn yì de liù gēn   shì yǐ xīn wéi zhǔ
各位弟子！眼耳鼻舌身意的六根，是以心为主，
dà jiā yào hǎo hǎo zhì xīn   xīn de kě wèi   shēn yú dú shé   è shǒu yuàn zéi
大家要好好制心，心的可畏，甚于毒蛇、恶兽、怨贼。
bú yào fàng zōng xīn yì   yào jīng jìn xiū dào   bǎ xīn qī zài ān jìng de jìng jiè
不要放纵心意，要精进修道，把心栖在安静的境界。

gè wèi dì zǐ   nǐ men jiē shòu dào yǐn shí gòng yǎng   yīng dāng zuò fú yào zhī
各位弟子！你们接受到饮食供养，应当作服药之
xiǎng   bù fēn hǎo huài   bú yào qǐ tān chēn de xīn   yǐn shí bú guò shì wèi zī yǎng
想，不分好坏。不要起贪瞋的心，饮食不过是为资养

佛化弟子的故事

sè shēn chú qù shēn tǐ de jī kě shòu shí yào rú mì fēng zài huā shàng cǎi mì
色身，除去身体的饥渴。受食要如蜜蜂在花上采蜜，
dàn qǔ qí wèi bù sǔn shí xiāng bù yào duō qiú yǐ miǎn huài qí shàn xīn
但取其味，不损食香，不要多求，以免坏其善心。

gè wèi dì zǐ jiǎ rú yǒu è rén qián lái wǔ hài nǐ men nǐ men dāng zì
各位弟子！假如有恶人前来伤害你们，你们当自
shè xīn bú yào qǐ chēn hèn de niàn tóu gēng yào hù kǒu bú yào shuō è dú de
摄心，不要起瞋恨的念头；更要护口，不要说恶毒的
huà nǐ men yào zhī dào fàng zòng chēn huī de xīn huì fāng ài xiū dào pò zhū shàn
话。你们要知道放纵瞋恚的心，会妨碍修道，破诸善
fǎ huài hào míng wén shī qù yī qiè gōng dé zhī bǎo rěn de měi dé chí jiè
法，坏好名闻，失去一切功德之宝。忍的美德，持戒
hé kǔ xíng dōu bù néng jí néng gòu xíng rěn de rén cái shì yǒu lì dà shì jiǎ
和苦行都不能及。能够行忍的人，才是有力大士！假
ruò bù néng yòng huān xǐ zhī xīn rěn shòu è mǎ zhī dú rú yǐn gān lù jiù bù
若不能用欢喜之心，忍受恶骂之毒，如饮甘露，就不
néng chēng zuò yǒu dào yǒu zhì huì de rén
能称做有道有智慧的人。

gè wèi dì zǐ nǐ men bú yào yǒu jiāo màn chǎn qū qī kuāng qiǎn lìn
各位弟子！你们不要有骄傲、谄曲、欺诳、慳吝
de xīn xīn yì duān zhèng yǐ zhì zhī wéi běn
的心，心宜端正，以质直为本。

gè wèi dì zǐ nǐ men yīng gāi zhī dào duō yù de rén kǔ nǎo yì duō
各位弟子！你们应该知道多欲的人，苦恼亦多；
shǎo yù de rén cái néng zhù yú ān wěn zì zài nǐ men yào tuō lí kǔ nǎo jiù
少欲的人，才能住于安稳自在。你们要脱离苦恼，就
yào zhī zú zhī zú zhī fǎ cái shì xìng fú ān lè zhī dào
要知足，知足之法才是幸福安乐之道。

gè wèi dì zǐ nǐ men yào qín yú jīng jìn hóng fǎ xiū dào hào xiàng juǎn juǎn
各位弟子！你们要勤于精进弘法修道，好像涓涓
de xì liú yě néng zāo shí chuān shān jìn rù dà chuān jù hǎi fǒu zé duì yú
的细流，也能凿石穿山，进入大川巨海；否则，对于

hóng fǎ de jiā wù , lì shēng de shì yè ,
弘法的家务，利生的事业，

cháng cháng xiè fèi , rú tóng cuān mù qǔ huǒ ,
常常懈怠，如同攒木取火，

wèi rè ér xī , suī rán yào xiǎng dé huǒ ,
未热而息，虽然要想得火，

huǒ zěn néng zì dòng pǎo chū lái ?
火怎能自动跑出来？

gè wèi dì zǐ ! nǐ men yào bú wàng
各位弟子！你们要不忘

zhèng niàn , yī qiè fán náo è mó jiù bù néng
正念，一切烦恼恶魔就不能

qīn rù 。 nǐ men yào zuò yǒng měng de jiāng jūn , pī zhe zhòng kǎi , chí zhe chán dìng de
侵入。你们要做勇猛的将军，披着重铠，持着禅定的

dāo rèn , zhēng fú liù chén jìng jiè de mó jūn ; pèi zhe zhì huì de lì jiàn , zhī dào
刀刃，征服六尘境界的魔军；佩着智慧的利剑，知道

shì jiān shēng miè de fǎ xiàng , xiàng fú yī qiè zhū yǒu de kǔ huàn 。
世间生灭的法相，降伏一切诸有的苦患。

gè wèi dì zǐ ! zài shēng sǐ de dà hǎi zhōng , nǐ men yào chéng hào zhì huì de
各位弟子！在生死的大海中，你们要撑好智慧的

fǎ chuán , dù guò yú chī ài zhí de zhuó liú , rán zhe zhì huì de dēng guāng , zǒu guò
法船，渡过愚痴爱执的浊流，燃着智慧的灯光，走过

wú míng àn míng de shì jiān , cháng yǐ wén sī xiū de zhì huì , cái néng jìn rù sān mó
无明暗冥的世间，常以闻思修的智慧，才能进入三摩

dì ②。

gè wèi dì zǐ ! nǐ men yào jì hǎo wǒ shuō de fǎ , bú yào wàng shī 。 wǒ
各位弟子！你们要记好我说的法，不要忘失。我

rú liáng yī , zhī bìng shuō yào , fú yǔ bù fú , jù bú zài yī ; wǒ rú shàn
如良医，知病说药，服与不服，咎不在医；我如善

dǎo , dǎo rén shàn dào , wén zhě bù xíng , guò bú zài dǎo 。
导，导人善道，闻者不行，过不在导。

佛化弟子的故事

gē wèi dì zǐ   wǒ suǒ shuō de sì shèng dì   shí èr yīn yuán ④   shì yǔ
各位弟子！我所说的四圣谛③十二因缘④，是宇
zhòu rén shēng de zhēn lǐ   jīn tiān wǒ jiāng yào niè pán   rú yǒu yí zhě   kě sù wèn
宙人生的真理，今天我要涅槃，如有疑问者，可速问
wǒ   wǒ dāng wéi nǐ men jiě dá 。   」
我，我当为你们解答。」

yè jìng wú shēng   zhǐ yǒu fó tuó de fǎ yīn   yuè guāng fēn wài míng liàng   liú
夜静无声，只有佛陀的法音，月光分外明亮，流
xīng huà guò cháng kōng   suǒ yǒu dì zǐ hū xī bù gǎn yǒu shēng   líng tīng fó tuó zuì hòu
星划过长空，所有弟子呼吸不敢有声，聆听佛陀最后
de fǎ yǔ 。
的法语。

zuì hòu fó tuó wèn dà jiā duì sì shèng dì   shí èr yīn yuán yǒu bù jiě de dì
最后佛陀问大家对四圣谛、十二因缘有不解的地
fāng   kě tí chū lái wèn 。 rú shì sān wèn   dà jiā dōu mò mò wú yán   yīn wéi
方，可提出来问。如是三问，大家都默默无言，因为
dōu méi yǒu yí huò   dāng shí tiān yǎn dì yī de ā nà lǜ jiù duì fó tuó shuō :
都没有疑惑，当时天眼第一的阿那律就对佛陀说：

「佛陀！我们了解四圣谛和十二因缘的真理，在这个
 世间上，月可令热，日可令冷，佛陀的四圣谛和十二
 因缘的教法不可令异。」

佛陀非常安静，没有一点疲倦的样子，这就是将
 要进入涅槃的佛陀吗？真叫人不敢
 相信，所有弟子都在黯然啜泣。

注①六根即眼、耳、鼻、舌、身、意之六官。根为能

生之义，眼根对于色境生眼识，耳根对于声境生

耳识，鼻根对于香境生鼻识，舌根对味境生舌

识，身根对于触境生身识，意根对于法境而生意

识，故名为六根。尘为污染之意，六尘即色、

声、香、味、触、法之六境，由六根入身而污染

净心，故名为尘。

注②三昧又名三摩地，为等持、正定、正心行处，即

将心定于一处的一种安定状态。

佛化弟子的故事

zhù sī shèng dì xiáng jiàn běn shū yè 。
注③四圣谛详见本书13页。

zhù shí èr yīn yuán
注④十二因缘：

guò qù yīn yuán
过去因缘

wú míng yuán — (无明缘) — (无始烦恼)
— 更从过去果来。

xíng yīn — (行因) — (善恶之业)
— 上溯过去无始。

xiàn zài kǔ guǒ
现在苦果

shí — (本识溼滞)。

míng sè — (识暖胚团)。

liù rù — (扶尘具形)。

chù — (根摄境界)。

shòu — (苦乐舍感)。

xiàn zài yīn yuán
现在因缘

ài yuán — (爱缘) — (因受生着)。

qǔ yuán — (取缘) — (因执追求)。

yǒu yīn — (有因) — (业牵后有)。

wèi lái kǔ guǒ
未来苦果

shēng — (倒识托胎) — 更生未来感业。

lǎo sǐ — (生后苦死) — 下推未来无始。

èr shí bā niè pān 二十八、涅槃

xī shān shàng gāo xuǎn zhe yī lún mǎn yuè zài èr yuè shí wǔ rì de wǔ yè shí
西山上高悬着一轮满月，在二月十五日的午夜时
fēn tā xiǎn de gèng dà gèng měi dàn shéi yě bù qù zhù yì dà jiā zhǐ mù yù
分，它显得更大更美，但谁也不去注意，大家只沐浴
zài fó tuó de ài de cí guāng zhōng 。
在佛陀的爱的慈光中。

wēi dà de dǎo shī fó tuó kàn kàn shí jiān yào dào tā yòu cí xiáng de duì
伟大的导师佛陀，看看时间要到，他又慈祥地对
suǒ yǒu dì zǐ zuò zuì hòu de dīng níng : 「 gè wèi dì zǐ nǐ men bù yào bēi
所有弟子作最后的叮咛：「各位弟子！你们不要悲
āi wǒ zài shì shàng jiù shì huó shàng shù wàn nián hé nǐ men tóng zài yì qǐ dàn yǒu
哀，我在世上就是活上数万年和你们同在一起，但有
huì hé jiù yǒu bié lí zhè shì bù biàn de zhēn lǐ !
会合就有别离，这是不变的真理！

佛化弟子的故事

zhè shì jiān shàng xiàn zài yǐ yǒu sì shèng dì hé shí èr yīn yuán fǎ dà jiā dōu
这世间上现在已有四圣谛和十二因缘法，大家都
míng bái zì lì lì tā de dào lǐ fó fǎ yǐ jù bèi wǒ jìn rù niè pán cháng zài
明白自利利他的道理，佛法已具备，我进入涅槃常在
fǎ xíng zhōng zhào wù nǐ men hái yǒu shén me kě bēi āi de ne
法性中照顾你们，还有什么可悲哀的呢？

wǒ suǒ yào dù de zhòng shēng jiē yǐ dù jìn hái wèi dù de zhòng shēng jiē yǐ
我所要度的众生皆已度尽，还未度的众生，皆已
zuò le dé dù de yīn yuán xiàn zài yǐ méi yǒu ràng ròu tǐ jì xù cún zài de bì
作了得度的因缘。现在已没有让肉体继续存在的必
yào nǐ men suí shùn wǒ de jiào fǎ ér xíng jiù shì fó tuó de fǎ shēn cháng zài zhi
要，你们随顺我的教法而行，就是佛陀的法身常在之
chù !
处！」

duō me yǒu quán wēi de shēng yīn a
多么有权威的声音啊！

duō me wēi dà chóng gāo ér yǒng shì cháng cún de bēi zhī fó tuó a
多么伟大崇高而永世长存的悲、智佛陀啊！

fó tuó jiù zhè yàng ān jìng de jìn rù niè pán zhè suǒ luó shuāng shù dōu biàn chéng
佛陀就这样安静地进入涅槃，这娑罗双树都变成
bái sè yí piàn wú yún zhē bì le yuè guāng kuáng fēng cóng sì fāng chuī qǐ shān chuān
白色，一片乌云遮蔽了月光，狂风从四方吹起，山川
zhèn hàn yáo dòng huǒ yàn cóng dì zhōng mào chū qīng liú dōu gǔn fèi qǐ lái tiān rén
震撼摇动，火焰从地中冒出，清流都滚沸起来，天人
léi gǔ dǎ luò bēi tàn chuán bào dì zǐ men chuí xiōng dùn zú hào kū shī shēng bǎi shòu
擂鼓打锣悲叹传报，弟子们捶胸顿足号哭失声，百兽
cóng shān zhōng kuáng bēn ér lái qún niǎo jí zài lín jiān luàn fēi luàn míng
从山中狂奔而来，群鸟集在林间乱飞乱鸣。

zhè yí qiè dōu shì zài wèi sān jiè zǎo shī fó tuó de niè pán zhī āi !
这一切都是在为三界导师佛陀的涅槃致哀！

fó tuó niè pán yǐ hòu dì zǐ men yòng jīn guān shōu liǎn qǐ shèng tǐ shàng miàn
佛陀涅槃以后，弟子们用金棺收殓起圣体，上面

zhuāng shì zhe bǎo chuāng chuāng gài bìng yǐ yī qiē míng guì de xiāng huá zhuāng yán zài sì zhōu
装饰着宝幢幢盖，并以一切名贵的香华庄严在四周。

zhè shí zài yuǎn fāng de dà jiā yè wén xùn gǎn dào fú zhe jīn guān tòng kū shī
这时在远方的大迦叶闻讯赶到，抚着金棺痛哭失

shēng fó tuó bù miè de líng guāng zhī dào shǒu zuò de dì zǐ dà jiā yè gǎn dào
声，佛陀不灭的灵光，知道首座的弟子大迦叶赶到，

tè cóng jīn guān zhōng shēn chū zú lái dà jiā yè jiàn le gèng shì gǎn dòng liú lèi de
特从金棺中伸出足来，大迦叶见了更是感动流泪地

shuō : 「 cǐ bēi de jiù zhǔ wēi dà de fó tuó qǐng nín fàng xīn wǒ men huì
说：「慈悲的救主！伟大的佛陀！请您放心，我们会

yī zhào nín de zú bù lái xíng nín yǒng jié de
依照您的足步来行！您永劫的

shòu mìng huì cháng cún shì jiān nín de gān lù fǎ
寿命会长存世间，您的甘露法

yǔ huì liú bù yī qiè dì fāng nín de cí bēi
语会流布一切地方，您的慈悲

dé guāng huì bǐ hù yī qiè nín xiàng shì yǒng yuǎn
德光会庇护一切，您像是永远

bù miè de tài yáng ! 」

dà jiā yè shuō hòu fó tuó de zú shōu jìn jīn guān zhī zhōng dì zǐ men yòu
大迦叶说后，佛陀的足收进金棺之中，弟子们又

hào kū qǐ lái zhèng dāng dì zǐ men zài hào kū shí fó tuó yòng sān mèi zhēn huǒ chá
号哭起来，正当弟子们在号哭时，佛陀用三昧真火茶

pī le 。
毗了。

fó tuó niè pán hòu de jiǔ shí tiān shì wǔ yuè shí wǔ rì yóu wǔ bǎi dà
佛陀涅槃后的九十天，是五月十五日，由五百大

ā luó hàn de cháng suí dì zǐ gōng tuī dà jiā yè wéi shàng shǒu zài zhōu gān kū shān
阿罗汉的常随弟子，公推大迦叶为上首，在耆闍窟山

de dà shí shì zhōng yóu duō wén dì yī de ā nán sòng chū jīng zàng chí jiè dì yī
的大石室中，由多闻第一的阿难诵出经藏，持戒第一

de yōu bō lí sòng chū lǚ zàng jīng guò dà zhòng de yìn kě wán chéng bā wàn sì qiān
的优波离诵出律藏，经过大众的印可，完成八万四千
fǎ mén yǒng zuò shēng sǐ hǎi zhōng de bǎo fá zhè jiù shì fó diǎn de dì yī cì jié
法门，永作生死海中的宝筏，这就是佛典的第一次结
jié
集。

fó tuó de zhèng jué zhēn lǐ liú chuán zhì jīn yī fǎ xiū xīn èr dé jiù
佛陀的「正觉」真理流传至今，依法修心而得救
de yǒu qíng nán yǐ jì suàn shòu fó tuó zhī guāng bì hù de yǒu qíng biān bù fǎ
的有情，难以计算；受佛陀之光庇护的有情，遍布法
jiè shàng de měi yī ge jiǎo luò fó tuó shí zài shì wǒ mén xiū dào chéng jiù zuì gāo de
界上的每一个角落。佛陀实在是我们修道成就最高的
mó fàn shì wǒ mén sān jiè zhòng shēng qù xiàng wú shàng zhèng děng zhèng jué de dào shī
模范，是我们三界众生趣向「无上正等正觉」的导师
fó
佛！